

Bundel - Bestuurscommissie Veiligheid, reguliere vergadering. van 14 oktober 2022

- A Algemeen
- A.1 Opening en mededelingen
- A.2 Besluitenlijst (incl. presentielijst) reguliere vergadering BC Veiligheid d.d. 3 juni 2022
Voorstel:
Besluitenlijst vaststellen.
[Concept Besluitenlijst_Bestuurscommissie_Veiligheid__reguliere_vergadering._3_juni_2022.pdf](#)
[Presentielijst BC Veiligheid dd 03062022.doc](#)
- A.3 Ingekomen stukken:
- B Ter kennisneming/hamerstukken
- B.1 Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven 2021
[Aanbiedingsbrief BRZO+ Monitor.pdf](#)
[BRZO+ Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven 2021.pdf](#)
[BRZO+ Monitor 2021 in vogelvlucht.pdf](#)
- C Ter besluitvorming
- C.1 Interregionale operationele grenzen
Voorstel:
Neem kennis van de voorgenomen ontwikkelingen uit de notitie "Interregionale operationele grenzen Gelderland-Zuid, Brabant-Noord, Brabant zuidoost, Limburg-Noord".
Concreet:
Het werken volgens interregionale operationele grenzen.
Het zoveel mogelijk gelijktrekken van de uitgangspunten van interregionale en regionale operationele grenzen.
Het elke 10 jaar evalueren van operationele grenzen waarbij tussentijds wel correcties worden uitgevoerd bij verplaatsingen van de kasernie of wijzigingen in de infrastructuur.
[BC deknnotitie interregionale op grenzen.docx](#)
[Interregionale operationele grenzen.docx](#)
- C.2 Rampbestrijdingsplan Hoogwater Limburg (RBP)
Voorstel:
1. Instemmen met de terinzagelegging van het ontwerp Rampbestrijdingsplan Hoogwater 2022–2025 voor een periode van zes weken;
2. Instemmen met het voorstel om het Rampbestrijdingsplan Hoogwater vóór het hoogwaterseizoen van 2023 (oktober) opnieuw te actualiseren, zodat de laatste resultaten van de project- en werkgroepen hoogwater in het rampbestrijdingsplan kunnen worden verwerkt.
[BC deknnotitie RBP hoogwater 2022-2025 \(14-10-22\).docx](#)
[RBP Hoogwater Limburg 2022-2025.docx](#)
- C.3 Handhavingsbeleid industriële veiligheid
Voorstel:
Het Addendum Handhavingsbeleid Industriële veiligheid vaststellen en toevoegen aan het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg.
Dit besluit in werking laten treden gelijktijdig met het in werking treden van de Omgevingswet.
Het besluit communiceren middels plaatsing van het Addendum op de internetsite van de Veiligheidsregio en op Overheid.nl
[BC deknnotitie handhavingsbeleid industriële veiligheid.docx](#)
[Addendum Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid Limburg.pdf.docx](#)
- C.4 Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwieren
Voorstel:
Het Addendum Beleid Aanwijzing bedrijfsbrandwieren vaststellen en toevoegen aan het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwieren 2018 Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg.
De modelvoorschriften in bijlage 1 bij het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwieren 2018 Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg intrekken en vervangen door de bij dit voorstel gevoegde modelvoorschriften.
Dit besluit in werking laten treden gelijktijdig met het in werking treden van de Omgevingswet.
Het besluit communiceren middels plaatsing van het Addendum op de internetsite van de Veiligheidsregio en op Overheid.nl.
[BC deknnotitie beleid aanwijzing bedrijfsbrandwieren.docx](#)
[Addendum Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwieren.docx](#)

Gewijzigde modelvoorschriften voor aanwijsbeschikkingen (behorende bij addendum Beleid aanwijzing
bedrijfsbrandwieren).docx

- D Ter bespreking
- D.1 Bestuursrapportage 2022 en begrotingswijzigingen 2022
Kennisnemen van de bestuursrapportage 2022 en de begrotingswijzigingen 3 en 4 2022.
 - BC deknnotitie bestuursrapportage 2022.docx
 - Bestuursrapportage 2022.pdf
 - Begrotingswijzigingen 3 en 4 2022.pdf
- D.2 Terugkoppeling Bestuursconferentie
- D.3 Presentatie van de resultaten van de rode draden analyse hoogwater
- E Rondvraag en sluiting

Besluitenlijst Bestuurscommissie Veiligheid, reguliere vergadering.

Datum	3 juni 2022
Tijd	09:30 – 12:00 uur
Locatie	Drie Decembersingel 50, Blerick – Bestuurszaal (2e verdieping)
Voorzitter	S. Strous (plv)

A Algemeen

Bericht van verhindering van: M. Pelzer (Bergen), W. Delissen-van Tongerlo (Peel en Maas), R. Donders-de Leest (Roermond), A. Scholten (Venlo), P. van der Broeck (Waterschap Limburg) en vanuit defensie.

A.1 Opening en mededelingen

Opening:

Bij afwezigheid van A. Scholten (voorzitter) en R. Donders (plv. voorzitter) wordt het overleg voorgezeten door S. Strous.

Mededeling:

Mondelinge toelichting door portefeuillehouder personeel (S. Strous) over de procedure voor opvolging van de algemeen directeur Veiligheidsregio. Benoeming algemeen directeur vindt plaats door het Algemeen Bestuur.

Toelichting:

Ter voorbereiding op de inrichting van het proces heeft een voorgesprek plaatsgevonden met het Dagelijks Bestuur VRLN op 21 mei 2022. Daarin is het volgende besloten:

Het Algemeen Bestuur is formeel de opdrachtgever/vacaturehouder

1. Burgemeester S. Strous is als portefeuillehouder personeel het eerste aanspreekpunt.
2. Voor de werving en selectie wordt een bureau ingeschakeld. Dit vanwege:
 - * gewicht van de functie
 - * beschikt over het juiste netwerk
 - * specifieke expertise m.b.t. wervingstechnieken en –kanalen
 - * specifieke expertise m.b.t. preselectie en pre-employment screening
 - * tijdwinst
 - * onafhankelijkheid

Aan drie bureaus wordt gevraagd offerte uit te brengen.

3. Door MT VRLN en Dagelijks Bestuur wordt het eerste profiel opgesteld, aanscherping door extern bureau.
4. Profiel wordt voorgelegd aan Algemeen Bestuur ter vaststelling.
5. In overleg met extern bureau wordt realistische planning opgesteld.
6. Procedure: Adviescommissie (vertegenwoordiging VRLN en OR) en selectiecommissie (afvaardiging Bestuurscommissies/Dagelijks Bestuur).
7. Benoeming algemeen directeur door het Algemeen Bestuur.

A.2 Besluitenlijst reguliere vergadering BC Veiligheid d.d. 1 april 2022

Voorstel:

Besluitenlijst vaststellen.

Besluit:

Conform voorstel vastgesteld.

A.3 Ingekomen stukken:

B Ter kennisneming/hamerstukken

C Ter besluitvorming

C.1 Crisisnoodopvang Asielzoekers

Voorstel:

1. Kennisnemen van de ingekomen brieven crisisnoodopvang (zie bijlagen).
2. Instemmen met de door de RCDV voorgestelde lijnen (zie bijlage notitie Invulling crisisnoodopvang).
3. De algemeen directeur VRLN opdracht te geven de uitvoering voor onze regio ter hand te nemen.

Besluit:

1. Bestuurscommissie Veiligheid heeft kennisgenomen van de ingekomen brieven Crisisnoodopvang.
2. Bestuurscommissie Veiligheid gaat akkoord met de lijn zoals aangegeven door de raad van commandanten en directeuren veiligheid (RCDV).
3. M.v.t. de opgaves van de veiligheidsregio's om bij toerbeurt, voor 2 weken 150 asielzoekers (overloop Ten Apel) op te vangen heeft R. Palmen (Horst aan de Maas) aangegeven dit te willen organiseren met ondersteuning van de regio.

4. Besluitenlijst van het Bestuurlijk Overleg Oekraïne van 25 mei 2022 is conform voorstel vastgesteld.

Toelichting:

Korte inleiding door J. Rooijmans. Beeldvorming, opvang asielzoekers, opvang Oekraïners.

Beeldvorming:

Mondelinge toelichting door algemeen commandant bevolkingszorg. Ten opzichte van het vorige bestuurlijke overleg van 25 mei 2022 is het beeld niet sterk gewijzigd.

Opvang Asielzoekers:

Toelichting door J. Rooijmans. In het Veiligheidsberaad van dinsdag 7 juni 2022 wordt de reactie gevraagd vanuit de regio's, op de door de staatssecretaris gepresenteerde lijn rondom de aanvullende crisis-noodopvang van Asielzoekers; bij toerbeurt organiseren 4 regio's, gedurende twee weken, opvang voor 150 asielzoekers per regio. De Veiligheidsregio Limburg-Noord is gevraagd 150 opvangplekken te organiseren voor de periode tussen 27 juli en 14 augustus 2022. Het heeft de voorkeur om per regio één locatie aan te wijzen. Dit kunnen bestaande of geïnventariseerde locaties voor (crisisnoodopvang) van Oekraïense vluchtelingen zijn. Ook kan gebruik gemaakt worden van het aanbod van het NOO om passagiersschepen ter beschikking te stellen (150 opvangplekken). Dit is een onderdeel van een groter plan waarin het COA het huidige aantal locaties voor opvang asielzoekers uitbreidt voor structurele opvang. Door diverse leden van de vergadering worden vraagtekens geplaatst in hoeverre het COA dit kan waarmaken.

De deelnemende gemeenten en de Veiligheidsregio staan aan de lat voor het organiseren van de 150 plekken crisisnoodopvang gedurende twee weken. De staatssecretaris/COA staan aan de lat om de aanvullende locaties/opvangplekken voor de structurele opvang te organiseren.

Door R. Palmen (Horst aan de Maas) wordt aangeboden om samen met de VRLN de crisisnoodopvang (150 plekken gedurende twee weken) te organiseren.

opvang Oekraïners:

Toelichting door algemeen commandant bevolkingszorg. Inventarisatie van locaties wordt afgerond. Door de regio is de taakstelling van 2000 opvangplekken gerealiseerd.

Er komt een specifieke uitkering aan coördinatie opvang ontheemden Oekraïne. Het besluit voorziet in een incidentele bijdrage aan veiligheidsregio's voor de daadwerkelijk gemaakte kosten die aanvullend worden gemaakt ten behoeve van de coördinatie en eerste opvang van ontheemden uit Oekraïne voor de periode vanaf 1 maart 2022 tot en met 31 december 2022.

De volgende in die periode gemaakte kosten komen voor vergoeding in aanmerking:

- (a) De kosten die veiligheidsregio's maken voor de coördinatie en de eerste opvang van ontheemden uit Oekraïne.
- (b) De kosten die binnen een veiligheidsregio door gemeenten worden gemaakt, voor zover deze in plaats van of in aanvulling op de veiligheidsregio belast zijn met de coördinatie en de eerste opvang van ontheemden uit Oekraïne.
- (c) De kosten die binnen een veiligheidsregio door GGD-en/GHOR worden gemaakt, voor de uitvoerende taken die betrekking hebben op de opvang van ontheemden uit Oekraïne en voor zover deze taken niet in aanmerking komen voor een vergoeding op grond van de Wet publieke gezondheid of een andere regeling op basis waarvan de organisatie haar taken uitvoert.

De onder b en c bedoelde kosten worden via de desbetreffende veiligheidsregio gedeclareerd.

Door diverse leden blijft aandacht gevraagd worden voor het belang van goede communicatie en beeldvorming in relatie tot draagvlak onder inwoners.

Verzoek van M. de Boer (Roerdalen) aan de voorzitter om in te brengen in het VB dat geconstateerd wordt dat op ministerieel niveau onvoldoende wordt samengewerkt, een integrale aanpak ten aanzien van de verschillende doelgroepen en initiatieven wordt gemist.

D Ter bespreking

D.1 Grensoverschrijdende samenwerking, presentatie door mw. M. Holthuijsen

Voorstel:

Kennismaken van het voornemen tot een subsidieaanvraag in het INTERREG VI-A Deutschland-Niederlande Programm.

Deze aanvraag heeft de werktitel EUNIC gekregen: EUregional Network International Crisismanagement.

Besluit:

Korte inleiding door B. Vostermans (portefeuillehouder grensoverschrijdende samenwerking), gevolgd door een presentatie door M. Holthuijsen (regisseur crisisbeheersing–grensoverschrijdende samenwerking VRLN).

De presentatie is als bijlage gevoegd bij dit verslag.

Toelichting:

Vanuit de vergadering komt brede steun voor grensoverschrijdende samenwerking en de voorgenomen subsidieaanvraag. Gepleit wordt om ook korte lijnen te blijven onderhouden met de Euregio Rijn–Maas Noord en de Euregio Rijn–Waal, alsook met de aangrenzende Kreise.

Burgemeester Vlecken geeft aan dat de gemeente Weert recent is toegetreden tot de Euregio Rijn–Maas Noord en benadrukt het belang van vertrouwen van de verschillende samenwerkingspartners naar elkaar toe. Daarbij wordt aangegeven dat ook vanuit België de behoefte aan het intensiever samenwerken met elkaar bestaat.

Gevraagd naar de mate van co–financiering bij de daadwerkelijke Interegg aanvraag wordt aangegeven dat 30% co–financiering wordt gevraagd (inzet personeel/uren). In geval de VRLN lead partner wordt is de aanvraag voor 100% subsidiabel.

Portefeuillehouder crisisbeheersing (R. Donders) is op dit dossier meegenomen. De aanvraag maakt onderdeel uit van de visie 2030 op crisisbeheersing.

D.2 Update forensische geneeskunde

Mondelinge toelichting door J. Rooijmans.

Toelichting:

Het bestuur is eerder al meegenomen in de ontstane situatie rondom forensische geneeskunde (o.a. in de BC Veiligheid van 1 april 2022).

De continuïteit en 24/7 beschikbaarheid van de forensisch artsen staat onder druk. Al eerder is in onze regio taakherschikking en samenwerking met andere partijen geoperationaliseerd. Samen met Zuid–Limburg wordt gewerkt aan een toekomstbestendige en duurzame FG. Voor de korte termijn betekent dit echter dat er op een aantal momenten geen arts beschikbaar is. Hierover vindt afstemming plaats met de verschillende ketenpartners. In voorkomende gevallen ondervinden zij daar ook ernstige hinder van. Continuïteit van FG is een landelijk probleem en daarvoor is via een brandbrief met daarin een aantal oplossingsrichtingen aandacht gevraagd bij de minister. Voor Limburg–Noord geldt dat de continuïteit van de gemeentelijke lijkschouw vooralsnog niet in het geding is.

Door de politie wordt aangegeven het probleem te herkennen en dankt betrokkenen voor de inspanningen die op dit terrein worden gedaan. Aandacht wordt gevraagd voor de inhoudelijke kwaliteit van het werk. Kwaliteit van FG moet gewaarborgd blijven, zelfs als dit ten koste gaat van de continuïteit/beschikbaarheid.

D.3 Actualiteit Informatie Veiligheid, presentatie door mw. M. Meijer

Korte mondelinge toelichting door M. Meijer.

Toelichting:

Het belang van informatieveiligheid wordt alom onderkend, evenals de uitdagingen die daarin ook voor de VRLN liggen. In het overleg van het Algemeen Bestuur van 8 juli 2022 is besluitvorming voorzien op een informatieveiligheidsplan. Hierop is in de resultaatsbestemming van de jaarverantwoording 2021 voorgesorteerd.

E Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag, de vergadering wordt gesloten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid van 14 oktober 2022,

De ambtelijk secretaris,

de voorzitter,

Presentielijst Bestuurscommissie Veiligheid Limburg-Noord d.d.

	<i>naam:</i>	<i>handtekening:</i>
Beesel	B. Vostermans	
Bergen (L)	M. Pelzer	verhinderd
Echt - Susteren	J. Hessels	
Gennep	H. Teunissen	
Horst aan de Ms	R. Palmen	
Leudal	D. Schmalschläger	
Maasgouw	S. Strous	
Mook en Middelaar	T. Herings i.p.v. W. Gradisen	
Nederweert	B. op de Laak	
Peel en Maas	W. Delissen–van Tongerlo	verhinderd
Roerdalen	M. de Boer–Beerta	
Roermond	R. Donders-de Leest	
Venlo	A. Scholten	verhinderd
Venray	L. Kompier	
Weert	R.Vlecken	
Waterschap Limburg	P. van der Broeck	verhinderd
Arrondissements- parket Limburg	J. Eland	
Politie eenheid Limburg	H. van den Heuvel i.p.v. S. Lablans	
Regionaal militair commandant Zuid	L. de Lange	
CGS	J. Nijland	
secretaris	J. Rooijmans	

> Retouradres Lange Kleiweg 34, 2288 GK Rijswijk

Veiligheidsberaad
t.a.v. de voorzitter mijnheer H.M.F. Bruls
info@veiligheidsberaad.nl

Bureau BRZO+

Lange Kleiweg 34
2288 GK Rijswijk
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
www.brzoplus.nl

Contactpersoon

bureaubrzo@rws.nl

Ons kenmerk

BRZO22-05

Uw kenmerk

-

Bijlage(n) 2

Brzo-monitor: rapportage
Brzo-monitor: in vogelvlucht

Datum 28 juni 2022
Betreft Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven 2021

Geachte heer Bruls,

Namens het samenwerkingsprogramma BRZO+ bied ik u hierbij de 'Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven 2021' aan. Deze elfde monitor beschrijft de resultaten van de Brzo-inspecties die in 2021 zijn uitgevoerd. De monitor geeft een beeld hoe bedrijven het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo 2015) naleven.

De monitor is onderdeel van de Staat van de Veiligheid die door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt aangeboden aan de Tweede Kamer. Dit jaar zal dit pas in september plaatsvinden. Wij vragen u hier rekening mee te houden in het communiceren van gegevens uit de monitor aan derden.

Corona

Ondanks de coronamaatregelen zijn ook in 2021 alle Brzo-inspecties uitgevoerd. Wel zijn de inspecties sinds 2020 anders georganiseerd. Een deel van de inspectie vond plaats via videobellen en een deel van de inspectie werd op locatie uitgevoerd. Mede dankzij de flexibele inzet van alle betrokkenen zijn de toezicht- en handhavingstaken op deze risicovolle inrichtingen in deze bijzondere periode in tact gebleven.

Resultaten

Uit de analyse van de resultaten blijkt dat het aantal Brzo-bedrijven zonder overtredingen nagenoeg gelijk is gebleven ten opzichte van 2020. Bij 40% van de bedrijven zijn geen overtredingen geconstateerd (2020: 38%).

Er zijn in totaal 752 overtredingen vastgesteld. In 2020 was dit 761. Er is een afname te zien in de categorie van lichte overtredingen (van 580 naar 523) en een toename in de categorieën middelzwaar (van 178 naar 220) en zware overtredingen (van drie naar negen). Bij middelzware overtredingen is geen sprake van onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval. Bij zware overtredingen is dit wel het geval.

De toename van het aantal middelzware en zware overtredingen wil niet per se zeggen dat de veiligheidssituatie bij de Brzo-bedrijven is verslechterd. Het neemt meerdere jaren in beslag om het gehele veiligheidbeheerssysteem (VBS) bij deze bedrijven te beoordelen. Het kan zijn dat dit jaar specifieke VBS-elementen of installatieonderdelen

onderzocht zijn, die nadere aandacht vragen van de bedrijven. Dat is dan terug te zien in de inspectieresultaten.

De negen zware overtredingen zijn geconstateerd op het gebied van de inspectieonderwerpen Controle op de exploitatie, Maatregelen, Explosieveiligheid en Veilig uitvoeren van de werkzaamheden. Bij deze overtredingen is direct ingegrepen waarmee het onmiddellijke gevaar werd weggenomen.

LBR en GIR2.0

De basis van de unieke samenwerking tussen de Brzo-inspectiediensten komt naar voren in de gezamenlijke inspecties. In 2022 is een nieuwe, verbeterde inspectiemethodiek ingevoerd die in gezamenlijkheid is ontwikkeld: de Landelijke Benadering Risicobedrijven (LBR). Met deze nieuwe methodiek wordt nog scherper een integraal beeld gecreëerd van de veiligheid bij de Brzo-inrichtingen. Doordat de gezamenlijke inspectiemethodiek ondersteund wordt door een nieuwe, moderne ICT-applicatie, de Gemeenschappelijke Inspectieruimte GIR 2.0, is het straks mogelijk trendanalyses uit te voeren en informatiegestuurd te inspecteren. Hierdoor zal de volgende monitor er anders uitzien. Met de nieuwe inspectiemethodiek en de data die verzameld worden in GIR2.0 kunnen we de komende jaren meer duiding geven aan de gegevens die worden verzameld.

Convenant Brzo

In 2021 is door de betrokken overheden het [Convenant Brzo](#) ondertekend. Het doel van dit convenant is, om met inachtneming van ieders taken en verantwoordelijkheden de bestaande afspraken inzake de samenwerking tussen de betrokken overheden vast te leggen en waar nodig te versterken en meer gelijkwaardig in te richten.

Samenwerkingsprogramma

Binnen het samenwerkingsprogramma BRZO+ werken de Brzo-omgevingsdiensten, de veiligheidsregio's, de Nederlandse Arbeidsinspectie, Staatstoezicht op de Mijnen, waterkwaliteitsbeheerders (Rijkswaterstaat en de waterschappen), de Inspectie Leefomgeving en Transport en het Openbaar Ministerie samen aan vergunningverlening, toezicht en handhaving bij de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Dit gebeurt onder andere door het uitvoeren van gezamenlijke Brzo-inspecties.

Met vriendelijke groet,

mr. R.M. Thé, voorzitter BRZO+

**Monitor naleving
en handhaving
Brzo-bedrijven
2021**

Inhoudsopgave

BRZO+ Monitor 2021 in beeld	3
Samenvatting	4
Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Brzo 2015 en Rrzo	6
1.3 Brzo-inspectiepraktijk en handhaving	6
1.4 Brzo-inspectiepraktijk tijdens coronapandemie	7
1.5 Reikwijdte en beperkingen monitor	7
1.6 Leeswijzer	8
2. Algemene gegevens en inspecties	9
2.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven	9
2.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches	9
2.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven	10
2.4 Aantal inspecties per regio en per toezichthouder	11
3. Naleving Brzo-bedrijven	13
3.1 Naleving door de bedrijven	13
3.2 Bedrijven met overtredingen	13
3.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen	14
3.4 Overtredingen in relatie tot de branche	15
3.5 Aantal en ernst van de overtredingen	15
3.6 Overtredingen per inspectieonderwerp	17
4. Handhaving door de toezichthouders	18
4.1 Bestuursrechtelijke handhaving	18
4.2 Strafrechtelijke handhaving	19
Bijlage 1: Begrippen en afkortingen	20
Bijlage 2: Brzo 2015 en Rrzo	24
Bijlage 3: Inspectiepraktijk en handhaving	25

BRZO+ Monitor 2021 in beeld

408 actieve Brzo-bedrijven

•263 hogedrempelbedrijven

•145 lagedrempelbedrijven

BEDRIJVEN

388 Brzo-bedrijven geïnspecteerd

- 234 met overtredingen
- 154 zonder overtredingen

234 Brzo-bedrijven met overtredingen

- 126 met lichte overtredingen
- 100 met lichte en middelzware overtredingen
- 8 met zware overtredingen

Stand op 1 maart 2022

- bij 64 bedrijven alle overtredingen opgeheven
- bij 140 bedrijven handhaving in uitvoering
- bij 30 bedrijven handhaving in voorbereiding

INSPECTIES

451 Brzo-inspecties uitgevoerd

- 363 aangekondigd
- 43 deels aangekondigd
- 45 onaangekondigd

752 totaal aantal overtredingen

- 523 lichte overtredingen
- 220 middelzware overtredingen
- 9 zware overtredingen

Stand op 1 maart 2022

- 275 overtredingen opgeheven
- 343 overtredingen; handhaving in uitvoering
- 134 overtredingen; handhaving in voorbereiding

Samenvatting

Dit is de elfde editie van de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven, gebaseerd op de resultaten van Brzo-inspecties uit 2021.

De monitor presenteert de resultaten van Brzo-inspecties. Tijdens de Brzo-inspectie worden in meerdere steekproeven het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd. De regels zijn vastgelegd in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015).

De Brzo-inspectie wordt in de meeste gevallen uitgevoerd door toezichthouders van Brzo-omgevingsdiensten, de Nederlandse Arbeidsinspectie (voorheen Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en de veiligheidsregio's. Maar ook waterkwaliteitsbeheerders en het Staatstoezicht op de Mijnen voeren Brzo-inspecties uit. De Brzo-toezichthouders werken samen binnen het landelijke samenwerkingsprogramma BRZO+.

In 2021 waren in Nederland 408 Brzo-bedrijven actief. Het aantal is in vergelijking met 2020 met één gestegen.

Corona

Sinds de coronapandemie zijn de Brzo-inspecties anders georganiseerd. Naast de fysieke inspectie op locatie, is in de voorbereiding en de afronding van de Brzo-inspectie videobellen een gangbaar instrument geworden. Ondanks de coronamaatregelen is in 2021 bij alle Brzo-bedrijven die wettelijk gezien geïnspecteerd moesten worden, een Brzo-inspectie uitgevoerd.

Inspecties

Van de hogedrempelbedrijven is 98% tenminste één keer geïnspecteerd. De overige 2% is om legitieme redenen niet geïnspecteerd. Hiermee is aan de wettelijke verplichting voldaan.

Voor alle lagedrempelbedrijven is aan de wettelijke verplichting voldaan om minimaal eens per drie jaar te worden geïnspecteerd.

Bij de Brzo-bedrijven zijn in totaal 451 inspecties uitgevoerd. 90% van alle inspecties werd vooraf aangekondigd bij de bedrijven. Daarvan had 11% ook een onaangekondigd inspectiedeel. 10% van de inspecties werd niet aangekondigd.

Bedrijven

Er zijn 388 Brzo-bedrijven geïnspecteerd. Bij 40% van deze bedrijven (154) zijn geen overtredingen geconstateerd. Ten opzichte van 2020 is dit een toename van 2%. Bij 32% van de geïnspecteerde bedrijven (126) zijn uitsluitend overtredingen van de lichtste categorie geconstateerd. Dat betekent dat in totaal bij 72% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd. Ten opzichte van 2020 is dit percentage afgenomen (dit was 78%). Bij 26% van de geïnspecteerde bedrijven (100) zijn middelzware en lichte overtredingen geconstateerd en bij 2% (8) zijn een of meerdere zware overtredingen geconstateerd.

Overtredingen

Er zijn in totaal 752 overtredingen vastgesteld. Dit is vergelijkbaar met het aantal overtredingen in 2020 (dit was 761). Een afname in overtredingen is te zien in de categorie licht (van 580 naar 523). Er is sprake van een toename in de categorieën middelzwaar (van 178 naar 220) en zwaar (van drie naar negen). Van alle geconstateerde overtredingen betrof 70% een lichte overtreding.

De negen zware overtredingen zijn geconstateerd op het gebied van controle op de exploitatie, maatregelen, explosieveiligheid en veilig uitvoeren van de werkzaamheden. Bij deze overtredingen is direct ingegrepen waarmee het onmiddellijke gevaar werd weggenomen.

Handhaving

Op 1 maart 2022 was 36% van de 752 overtredingen opgeheven. Voor 46% van de overtredingen is het handhavingstraject in uitvoering. Een deel van de overtredingen kan in de praktijk al beëindigd zijn,

maar een inspectie moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Van 18% van de overtredingen was het handhavingstraject nog in voorbereiding.

Het Wabo bevoegd gezag en de Nederlandse Arbeidsinspectie traden het meest op als handhavend toezichthouder.

Uit de beschikbare gegevens van het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie blijkt dat in 2021 vijf processen-verbaal voor overtredingen uit 2021 en voorgaande jaren in behandeling zijn genomen.

Inleiding

1.1 Aanleiding

Het samenwerkingsprogramma BRZO+ presenteert jaarlijks de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven¹ over de naleving van de Brzo-regelgeving bij Brzo-bedrijven op grond van toezichts- en handavingsinformatie. Het is het elfde jaar dat de naleving en handhaving op landelijke schaal in beeld wordt gebracht. De monitor is opgesteld door het projectteam Brzo-monitor onder verantwoordelijkheid en in opdracht van BRZO+.

Binnen het landelijke samenwerkingsprogramma BRZO+ werken toezichthouders samen. Dat zijn de zes Brzo-omgevingsdiensten (in opdracht van het provinciaal bevoegd gezag Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo)), de Nederlandse Arbeidsinspectie (sinds 2022 de nieuw naam van de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid), de veiligheidsregio's (VR's), de waterschappen en Rijkswaterstaat (RWS). Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is in meerdere Brzo-regio's voor een aantal Brzo-bedrijven aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor de Arbowet. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

Ook de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en het Openbaar Ministerie (OM) maken deel uit van BRZO+. Meer informatie over BRZO+ is te vinden op de website www.brzoplus.nl.

Bij de Brzo-bedrijven vindt ook toezicht plaats op de naleving van andere wetgeving. Dit valt buiten de scope van het BRZO+ samenwerkingsprogramma en deze monitor.

1.2 Brzo 2015 en Rrzo

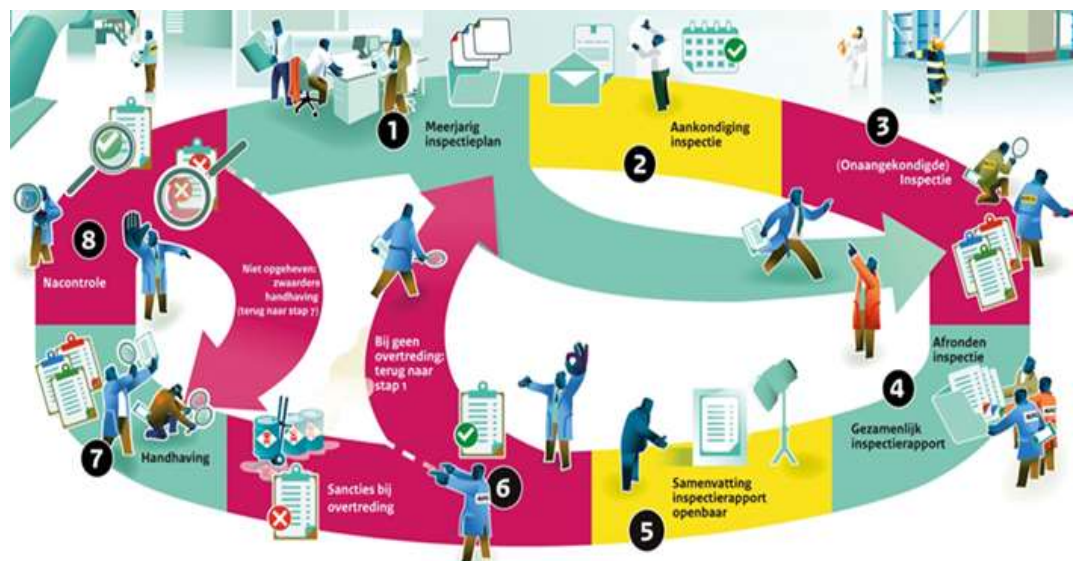
Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) en de Regeling risico's zware ongevallen (Rrzo) hebben als doel het voorkomen en beheersen van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het Brzo 2015 is de implementatie van de Europese Seveso III-richtlijn (2012/18/EU). In het Rrzo zijn onderdelen van het Brzo 2015 verder uitgewerkt. Het besluit stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Het regelt de wijze waarop de overheid daarop moet toezien en brengt wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding samen in één juridisch kader. Meer informatie over Brzo 2015 is te vinden in bijlage 2 van deze monitor en op www.brzoplus.nl.

1.3 Brzo-inspectiepraktijk en handhaving

Het inspectieproces is gericht op de naleving van de Brzo-wetgeving en vormt een cyclus. In figuur 1 is te zien hoe het BRZO+ samenwerkingsprogramma het plannen en uitvoeren van een Brzo-inspectie en het optreden tegen geconstateerde overtredingen (handhaving) georganiseerd heeft. Het proces is verder toegelicht in bijlage 3.

¹ Op basis van de wetgeving is "Brzo-inrichting" de officiële benaming. Omwille van de leesbaarheid wordt in de monitor de term "Brzo-bedrijf" gebruikt.

Figuur 1: Brzo-inspectieproces

1.4 Brzo-inspectiepraktijk tijdens coronapandemie

Sinds de uitbraak van het coronavirus moest het samenwerkingsprogramma BRZO+ de Brzo-inspecties anders organiseren. In 2021 werd op hoofdlijnen de volgende werkwijze gehanteerd.

- Tot begin maart vond het grootste deel van de inspecties op afstand plaats. Het vooroverleg, het beoordelen van documenten, het bespreken van de rapportage en de close-out van de inspectie gebeurden via videobellen of telefoneren. Daarnaast volgde een fysieke inspectie ter verificatie en controle. De inspectie bij het bedrijf werd zo kort mogelijk gehouden, maximaal 4 uur per dag en met maximaal 3 inspecteurs.
- Met ingang van 11 maart 2021 zijn de restricties opgeheven. De rest van het jaar golden voor de inspecteurs geen bijzondere regels meer qua grootte van het team of de duur van de inspectie, behalve het strikt in acht nemen van de RIVM-maatregelen.
- Een aantal inspecties is na 11 maart nog gedeeltelijk op afstand uitgevoerd. Redenen hiervoor waren onder meer dat het ter plaatse niet mogelijk was om met een veilige afstand gesprekken te voeren, persoonlijke omstandigheden van betrokkenen, coronabesmettingen bij bedrijven en dat een inspectie reeds was voorbereid om op afstand uit te voeren en er geen reden was om dat te wijzigen.

Daar waar het kon, bijvoorbeeld bij het vooroverleg en het bespreken van de rapportage, vond afstemming plaats via videobellen.

1.5 Reikwijdte en beperkingen monitor

De monitor presenteert de resultaten van Brzo-inspecties. Tijdens de Brzo-inspectie worden in meerdere steekproeven het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd.

Een Brzo-inspectie is altijd een momentopname. De inspectieresultaten geven dus een beeld van de veiligheidsbeheersing van een bedrijf op een bepaald onderdeel op dat moment.

Alle geconstateerde overtredingen bij deze inspecties worden in het inspectierapport opgenomen. Er is van alle inspecties een openbare samenvatting beschikbaar.

Deze monitor richt zich op de Brzo-bedrijven die in het kalenderjaar 2021 actief waren. Actief betekent dat er op enig moment in 2021 Brzo-gerelateerde werkzaamheden werden verricht door het bedrijf. Bedrijven die bijvoorbeeld in oprichting waren en/of in afwachting van een vergunning, vallen buiten de scope van deze monitor.

In de monitor maken we een vergelijking van de resultaten over meerdere jaren. Het landelijke samenwerkingsprogramma BRZO+ werkt aan het verder bevorderen van de uniformiteit van de inspectiepraktijk. Daardoor blijft de monitor in ontwikkeling. Op basis van voortschrijdend inzicht maakt BRZO+ jaarlijks nieuwe keuzes, waardoor een aantal gegevens niet zonder meer over de jaren heen kan worden vergeleken.

De monitor is gebaseerd op gegevens zoals die in de landelijke inspectiedatabase Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte (GIR) zijn geregistreerd. Ook hier werkt BRZO+ aan verdere uniformering van

afspraken over de registratie. Aan de hand van de gegevens uit 2021 zoals die op 1 maart 2022 beschikbaar waren in de GIR, zijn de inspectieresultaten en de overtredingen in kaart gebracht. De peildatum 1 maart 2022 is gekozen om ook de resultaten van de inspecties uitgevoerd in november en december 2021 en eventuele opvolging daarvan, zo veel mogelijk in de monitor mee te kunnen nemen.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat over de algemene gegevens en inspecties. Hierin is informatie opgenomen over het aantal geïnspecteerde bedrijven en de aantallen inspecties per regio en per toezichthouder.

Hoofdstuk 3 beschrijft de naleving van het Brzo 2015 door de bedrijven. Het hoofdstuk bevat informatie over het aantal, de aard en de ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn.

Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de opvolging van de overtredingen door de toezichthouders. Daarbij wordt ingegaan op de bestuursrechtelijke handhaving van de in 2021 geconstateerde overtredingen en wordt de inzet van strafrechtelijke handhaving bij Brzo-bedrijven in 2021 toegelicht.

Begrippen en afkortingen en achtergrondinformatie over de werking van het veiligheidsbeheersysteem, de wetgeving, de inspectiepraktijk en de handhaving zijn opgenomen in de bijlagen.

2. Algemene gegevens en inspecties

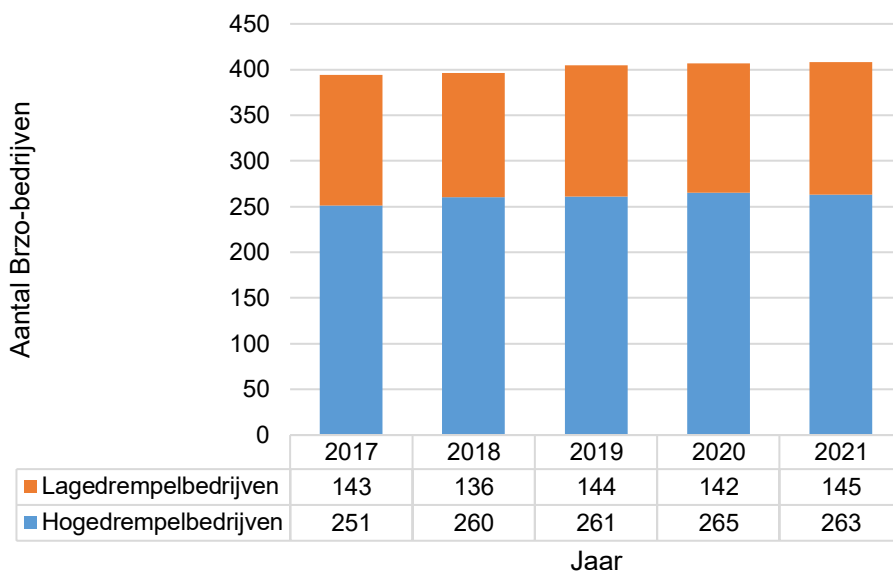
In dit hoofdstuk staan de algemene gegevens over het aantal Brzo-bedrijven en de branche-indeling. Er is een paragraaf over de aantallen inspecties per regio. Daarnaast is de deelname van de toezichthouders aan de in het inspectieprogramma ingeplande Brzo-inspecties opgenomen.

2.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven

In Nederland zijn 408 Brzo-bedrijven. De aard en de hoeveelheid gevaarlijke stoffen bepalen of een bedrijf onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt en of het een hogedrempel- of lagedrempelbedrijf is. Door wijzigingen in de bedrijfsvoering kan een bedrijf onder of boven de drempelwaarde(n) komen te vallen. Ook komt het voor dat stoffen waarmee gewerkt wordt, anders worden aangemerkt. Daarnaast fluctueert het aantal bedrijven door de oprichting van nieuwe bedrijven en door bedrijven die stoppen.

In figuur 2 is het totaal aantal actieve Brzo-bedrijven in 2017 tot en met 2021 weergegeven, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven.

Figuur 2: Aantal Brzo-bedrijven in Nederland in 2017-2021

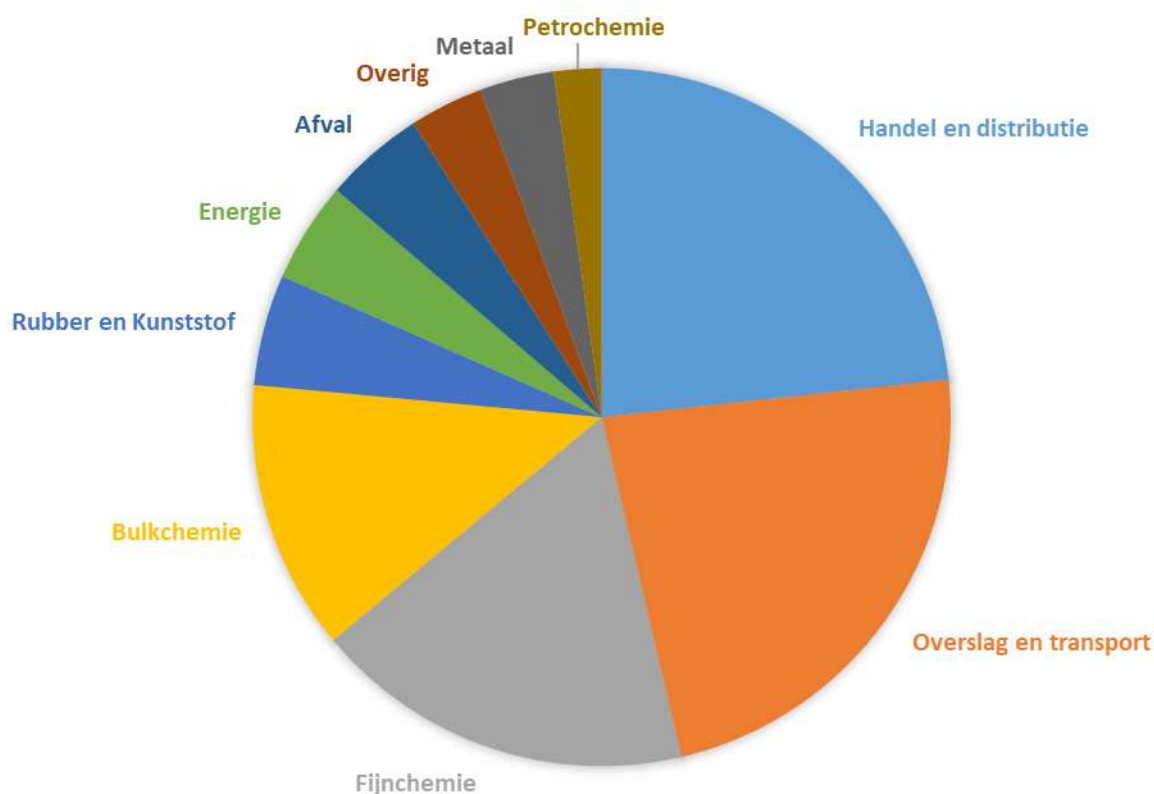
2.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches

Tabel 1 geeft de verdeling van de Brzo-bedrijven over de Brzo-regio's weer en de aard van de voornaamste activiteiten bij deze bedrijven. Groepen van bedrijven die dezelfde aard van bedrijvigheid hebben, worden in deze monitor omschreven als branches. Dit is gebaseerd op de indeling van Major Accident Reporting System (MARS) van het Europese systeem voor het melden van grote incidenten (eMARS). Figuur 3 geeft de verdeling van de Brzo-bedrijven over de branches weer.

Tabel 1: Aantal actieve Brzo-bedrijven in 2021 met indeling naar branche en regio

Regio	Branche										
	Totaal	Handel en distributie	Overslag en transport	Fijnchemie	Bulkchemie	Rubber en Kunststof	Energie	Afval	Overig	Metaal	Petrochemie
Limburg	39	8	6	6	3	9	0	3	2	1	1
Noord-Brabant	73	17	13	20	0	7	0	6	5	4	1
Zuid-Holland/Zeeland	144	25	46	13	36	5	3	4	4	2	6
Gelderland/Overijssel	50	20	7	14	0	0	2	3	0	4	0
Groningen/Drenthe/Friesland	45	6	10	18	2	0	6	1	1	1	0
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	50	19	12	1	10	0	1	2	2	2	1
Staatstoezicht op de Mijnen	7	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0
Totaal	408	95	94	72	51	21	19	19	14	14	9

Figuur 3: Landelijke indeling Brzo-bedrijven naar branche in 2021

Tabel 1 en figuur 3 laten zien dat er grote verschillen zijn in het aantal Brzo-bedrijven per regio en in omvang van de branches. Ruim een derde van het totaal aantal Brzo-bedrijven in Nederland is gevestigd in de regio Zuid-Holland/Zeeland, en ruim een kwart van het totaal is gevestigd in de regio Noord-Brabant en Limburg. De branches Handel en distributie en Overslag en transport zijn het grootst, gevolgd door Fijnchemie en Bulkchemie. Driekwart van het aantal bedrijven valt in een van deze vier branches.

2.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven

De aanwijzing van een bedrijf (hogedrempel- of lagedrempelbedrijf), de risico's van het bedrijf, het naleefgedrag van voorgaande jaren en verder gemaakte keuzes door de inspectiediensten bepalen of

een bedrijf in het betreffende jaar wordt geïnspecteerd. Wettelijk moeten de hogedrempelbedrijven jaarlijks geïnspecteerd worden, de lagedrempelbedrijven minimaal eens per drie jaar. De toezichthouders kunnen op basis van een risicoanalyse het inspectieprogramma aanpassen. De Brzo-toezichthouders stellen gezamenlijk voor elk Brzo-bedrijf een meerjareninspectieprogramma op. Het programma bevat informatie over zowel de inspectiefrequentie als de inhoud van de verschillende inspectieonderwerpen.

Tabel 2 laat per regio zien bij hoeveel Brzo-bedrijven er in 2021 minimaal één Brzo-inspectie is uitgevoerd. Er is een uitsplitsing gemaakt naar de hogedrempel- en lagedrempelbedrijven.

Tabel 2: Aantal hogedrempel- en lagedrempelbedrijven per Brzo-regio en percentage geïnspecteerde bedrijven

Regio	Hogedrempelbedrijven				Lagedrempelbedrijven				Totaal	
	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Percentage geïnspecteerde bedrijven	Aantal niet geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven minimaal 1x per 3 jaar geïnspecteerd	Aantal niet geïnspecteerde bedrijven in 2019-2021	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven
Limburg	25	25	100%	0	14	9	14	0	39	34
Noord-Brabant	43	43	100%	0	30	30	30	0	73	73
Zuid-Holland/Zeeland	113	112	99%	1	31	31	31	0	144	143
Gelderland/Overijssel	29	29	100%	0	21	20	21	0	50	49
Groningen/Drenthe/Friesland	22	21	95%	1	23	18	23	0	45	39
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	25	23	92%	2	25	20	25	0	50	43
Staatstoezicht op de Mijnen	6	6	100%	0	1	1	1	0	7	7
Totaal	263	259	98%	4	145	129	145	0	408	388

In 2021 zijn bij 388 van de in totaal 408 Brzo-bedrijven inspecties uitgevoerd (259 van de 263 hogedrempel- en 129 van de 145 lagedrempelbedrijven). Van het totale aantal bedrijven is in 2021 95% geïnspecteerd. Bij een aantal bedrijven zijn in 2021 meerdere inspecties uitgevoerd.

Inspecties hogedrempelbedrijven

In zowel de regio Groningen/Drenthe/Friesland als de regio Zuid-Holland/Zeeland is bij één hogedrempelbedrijf vastgesteld dat het in 2021 geen risicovolle activiteiten heeft uitgevoerd. Daarom is er geen Brzo-inspectie uitgevoerd. In de regio Noord-Holland/Utrecht/Flevoland zijn twee hogedrempelbedrijven niet geïnspecteerd. Deze bedrijven voerden geen Brzo-activiteiten meer uit en zijn inmiddels geen Brzo-bedrijf meer.

Alle hogedrempelbedrijven die in 2021 risicovolle activiteiten hebben uitgevoerd, zijn geïnspecteerd.

Inspecties lagedrempelbedrijven

Zoals tabel 2 laat zien zijn alle 145 lagedrempelbedrijven in een periode van drie jaar geïnspecteerd.

2.4 Aantal inspecties per regio en per toezichthouder

Voor de planning van de inspectielast per bedrijf wordt gebruik gemaakt van een toezichtmodel. Jaarlijks wordt per regio in een zogenaamd regionaal planningsgesprek bepaald of een bedrijf aangekondigd of (deels) onaangekondigd wordt geïnspecteerd. De onaangekondigde inspecties worden geprogrammeerd op basis van een risicoanalyse. De aanleiding is bijvoorbeeld een bestuurlijke opdracht of slechte prestaties op het gebied van veiligheidsmanagementsysteem, technische integriteit of veiligheidscultuur, incidenten, ongevallen of ernstige klachten.

In tabel 3 is per regio te zien hoeveel aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties er bij de Brzo-bedrijven (hogedrempel en lagedrempel) zijn uitgevoerd.

Tabel 3: Aantal aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties per regio²

Regio	Aantal aangekondigde inspecties	Aantal deels aangekondigde inspecties	Aantal onaangekondigde inspecties
Limburg	34	3	0
Noord-Brabant	46	31	28
Zuid-Holland/Zeeland	145	0	9
Gelderland/Overijssel	53	2	2
Groningen/Drenthe/Friesland	40	0	5
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	38	7	1
Staatstoezicht op de Mijnen	7	0	0
Totaal	363	43	45

In 2021 zijn bij 388 Brzo-bedrijven 451 inspecties uitgevoerd. Bij een aantal bedrijven zijn dus meerdere inspecties uitgevoerd. Van de 451 inspecties werd 90% (406) vooraf aangekondigd bij de bedrijven. Daarvan had 11% (43) ook een onaangekondigd inspectiedeel. 10% (45) van de inspecties werd niet aangekondigd.

In het samenwerkingsprogramma BRZO+ is het uitgangspunt dat de in het meerjareninspectieprogramma ingeplande inspecties (de zogenaamde routinematige inspecties) door de toezichthouders zoveel mogelijk gezamenlijk, dan wel door minimaal twee toezichthouders worden uitgevoerd. De waterkwaliteitsbeheerders plannen risicogestuurd op basis van waterrelevantie en maken ieder jaar op basis van beschikbare capaciteit keuzes aan welke Brzo-inspecties zij deelnemen. Daarbij is afgesproken dat zij minimaal één keer per vijf jaar deelnemen aan een Brzo-inspectie bij een bedrijf. Bij een hoger risico voor het oppervlaktewater of de rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt minimaal twee keer per vijf jaar deelgenomen.

In tabel 4 is de deelname aan de routinematige inspecties inzichtelijk gemaakt per toezichthouder en per regio.

Tabel 4: Percentage deelname toezichthouder aan routinematige inspecties per regio

Regio	Wabo bevoegd gezag	Nederlandse Arbeidsinspectie	Veiligheidsregio	Waterkwaliteits-beheerder
Limburg	100%	100%	92%	16%
Noord-Brabant	100%	97%	100%	35%
Zuid-Holland/Zeeland	100%	97%	67%	26%
Gelderland/Overijssel	96%	95%	98%	9%
Groningen/Drenthe/Friesland	96%	96%	100%	18%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	98%	100%	96%	29%
Staatstoezicht op de Mijnen	100%	100%	57%	0%
Gemiddeld	99%	98%	87%	19%

In 2021 zijn 446 inspecties uitgevoerd door minimaal twee toezichthouders. Het deelnamepercentage van de veiligheidsregio in de regio Zuid-Holland/Zeeland is door hoog personeelsverloop lager dan gebruikelijk.

² In de regio Noord-Brabant heeft het provinciale bevoegd gezag opdracht gegeven om alle bedrijven aangekondigd én onaangekondigd te bezoeken.

3. Naleving Brzo-bedrijven

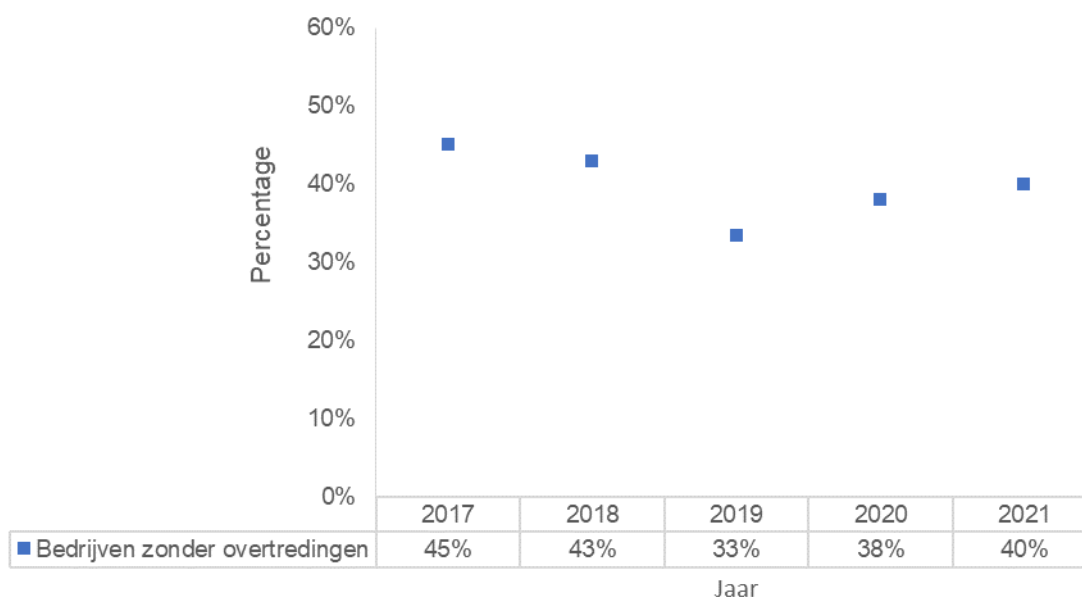
Dit hoofdstuk bevat informatie over het aantal, de soort en de ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn bij de Brzo-bedrijven.

3.1 Naleving door de bedrijven

Tijdens de Brzo-inspectie worden in een steekproef het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd. Als er tijdens de Brzo-inspectie wordt geconstateerd dat het Brzo 2015 op punten niet wordt nageleefd, wordt op deze overtredingen handhaving ingezet.

Figuur 4 geeft het percentage weer van bedrijven zonder overtredingen in 2021, met daarnaast de percentages uit de monitor van de vier voorgaande jaren.

Figuur 4: Percentage bedrijven zonder overtredingen in 2017-2021

In 2021 is bij 40% van de geïnspecteerde Brzo-bedrijven geen overtreding geconstateerd. Van deze bedrijven is vastgesteld dat zij de regelgeving naleven op de onderdelen die tijdens de inspectie zijn gecontroleerd. Het aandeel bedrijven zonder overtredingen is iets toegenomen.

3.2 Bedrijven met overtredingen

In tabel 5 is per regio aangegeven hoeveel bedrijven er geïnspecteerd zijn en bij hoeveel van deze bedrijven er een of meerdere overtredingen zijn geconstateerd, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven. Ook is het percentage bedrijven met overtredingen per regio aangegeven.

Tabel 5: Aantal geïnspecteerde bedrijven per regio, het aantal hogedrempel- en lagedrempelbedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd, en het percentage bedrijven met overtredingen

Regio	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen		Percentage bedrijven met overtreding
		Hogedrempelbedrijf	Lagedrempelbedrijf	
Limburg	34	11	7	53%
Noord-Brabant	73	33	19	71%
Zuid-Holland/Zeeland	143	73	19	64%
Gelderland/Overijssel	49	15	12	55%
Groningen/Drenthe/Friesland	39	8	7	38%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	43	15	12	63%
Staatstoezicht op de Mijnen	7	3	0	43%
Totaal	388	158	76	60%

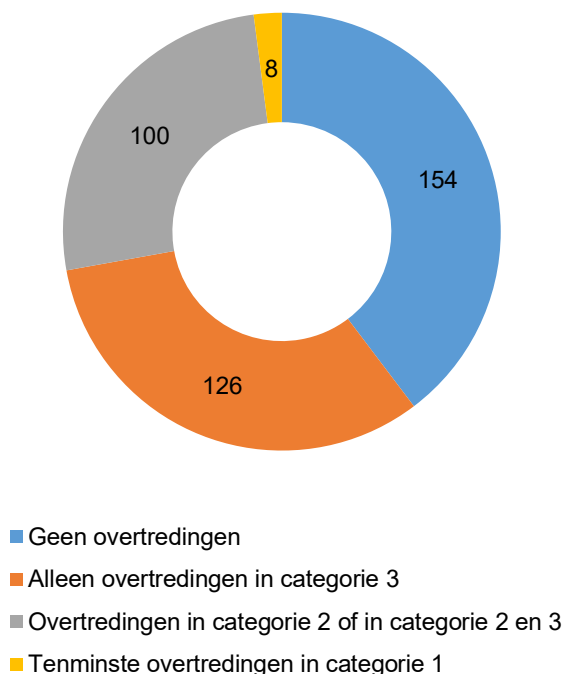
Van de 388 in 2021 geïnspecteerde Brzo-bedrijven hebben er 234 (60%) een of meer overtredingen begaan. Van de geïnspecteerde hogedrempelbedrijven (259) heeft 61% overtredingen en van de geïnspecteerde lagedrempelbedrijven (129) is dat 59%.

3.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen

Wanneer tijdens een Brzo-inspectie een overtreding wordt vastgesteld, beoordeelt het inspectieteam de ernst van de overtreding. Dit gebeurt op basis van de richtlijnen uit de Landelijke handhavingstrategie Brzo. Er zijn drie categorieën van overtredingen, gerangschikt van zwaar (cat. 1) en middelzwaar (cat. 2) naar licht (cat. 3).

Figuur 5 geeft inzicht in de verdeling van de overtredingen over de bedrijven op basis van de ernst, aangevuld met de bedrijven waar bij de inspectie geen overtredingen zijn vastgesteld.

Figuur 5: Indeling van geïnspecteerde bedrijven naar zwaarte van de geconstateerde overtredingen

In 2021 zijn bij 40% van de bedrijven (154) geen overtredingen aangetroffen. Bij 32% van de geïnspecteerde bedrijven (126) zijn uitsluitend categorie 3 overtredingen geconstateerd. Dat betekent dat in totaal bij 72% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd. Bij 26% van de geïnspecteerde bedrijven (100) zijn overtredingen van categorie 2 of categorie 2 en 3 geconstateerd. Bij 2% van de bedrijven (8) zijn tenminste één of meerdere overtredingen in categorie 1 geconstateerd.

3.4 Overtredingen in relatie tot de branche

In tabel 6 is per branche te zien hoeveel overtredingen er bij de Brzo-bedrijven zijn geconstateerd en in welke categorie.

Tabel 6: Aantal (bedrijven met) overtredingen per branche

Branche	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen	Totaal aantal overtredingen	Aantal overtredingen naar ernst		
				CAT 1	CAT 2	CAT 3
Afval	17	10	24	0	7	17
Bulkchemie	50	33	113	2	32	79
Energie	15	7	11	0	3	8
Fijnchemie	68	42	149	2	46	101
Handel en distributie	91	51	158	3	53	102
Metaal	14	11	39	0	7	32
Overslag en transport	92	56	189	2	60	127
Petrochemie	8	6	24	0	1	23
Rubber en kunststof	20	10	24	0	4	20
Overig	13	8	21	0	7	14
Totaal	388	234	752	9	220	523

De meeste overtredingen zijn geconstateerd in de branche Overslag en transport. Gemiddeld is het aantal overtredingen per bedrijf in de branche Petrochemie het hoogst en in de branche Energie het laagst.

3.5 Aantal en ernst van de overtredingen

In 2021 zijn in totaal 752 overtredingen geconstateerd. Tabel 7 geeft het aantal geconstateerde overtredingen weer per categorie over de jaren 2017-2021.

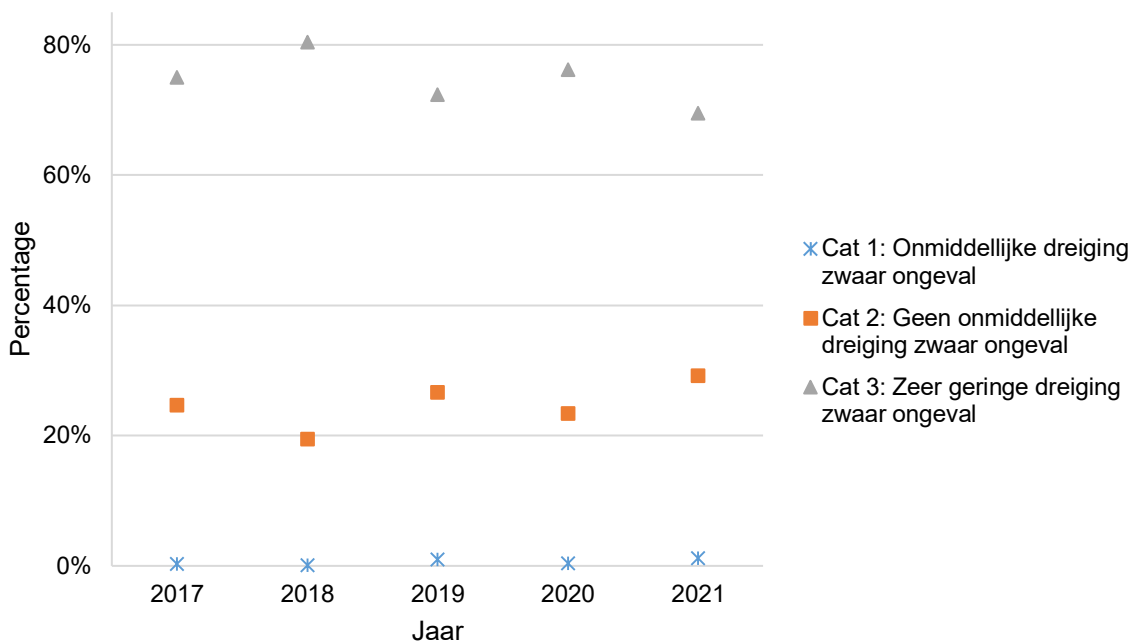
Tabel 7: Ernst van de overtredingen in 2017-2021

Categorie	Aantal overtredingen				
	2017	2018	2019	2020	2021
1: Onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	2	1	8	3	9
2: Geen onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	164	147	217	178	220
3: Zeer geringe dreiging zwaar ongeval	499	607	588	580	523
Totaal	665	755	813	761	752

Het totaal aantal overtredingen in 2021 is licht gedaald ten opzichte van 2020. Zoals tabel 7 en figuur 6 laten zien is het aantal lichte overtredingen (cat. 3) gedaald en is het aantal overtredingen in de zwaardere categorieën (cat. 1 en 2) gestegen. Vergeleken met eerdere jaren (2017-2020) zijn de aantallen en ernst van de overtredingen (binnen zekere bandbreedte) redelijk constant. Wanneer in een jaar bijzondere aandacht is besteed aan een specifiek onderwerp, kan dit in dat jaar tot een uitschieter leiden in aantal of ernst van de overtredingen. Overtredingen rond het onderwerp explosieve atmosferen kunnen bijvoorbeeld sneller leiden tot een onmiddellijke dreiging op een zwaar ongeval, waardoor die categorie in dat jaar dan een toename zal laten zien.

Het gemiddeld aantal geconstateerde overtredingen bij (deels) aangekondigde inspecties is hoger dan bij onaangekondigde inspecties. Dat ligt in de lijn der verwachting omdat (deels) aangekondigde inspecties langer duren, meer onderwerpen omvatten en meer diepgang hebben dan onaangekondigde inspecties. De kans op het constateren van overtredingen neemt daardoor toe.

Figuur 6: Ernst van de overtredingen in 2017-2021

De negen categorie 1 overtredingen zijn geconstateerd bij acht bedrijven, zes in de regio Zuid-Holland/Zeeland, één in de regio Gelderland/Overijssel en één in de regio Groningen/Drenthe/Friesland. Bij één bedrijf zijn twee categorie 1 overtredingen geconstateerd. Bij zes overtredingen is door de Nederlandse Arbeidsinspectie handhavend opgetreden. Bij twee overtredingen was dat het bevoegd gezag Wabo. Bij één overtreding traden zowel de Nederlandse Arbeidsinspectie als het bevoegd gezag Wabo handhavend op. Alle negen overtredingen zijn vastgesteld tijdens aangekondigde inspecties en er is direct gehandeld om het onmiddellijke gevaar te (laten) beëindigen.

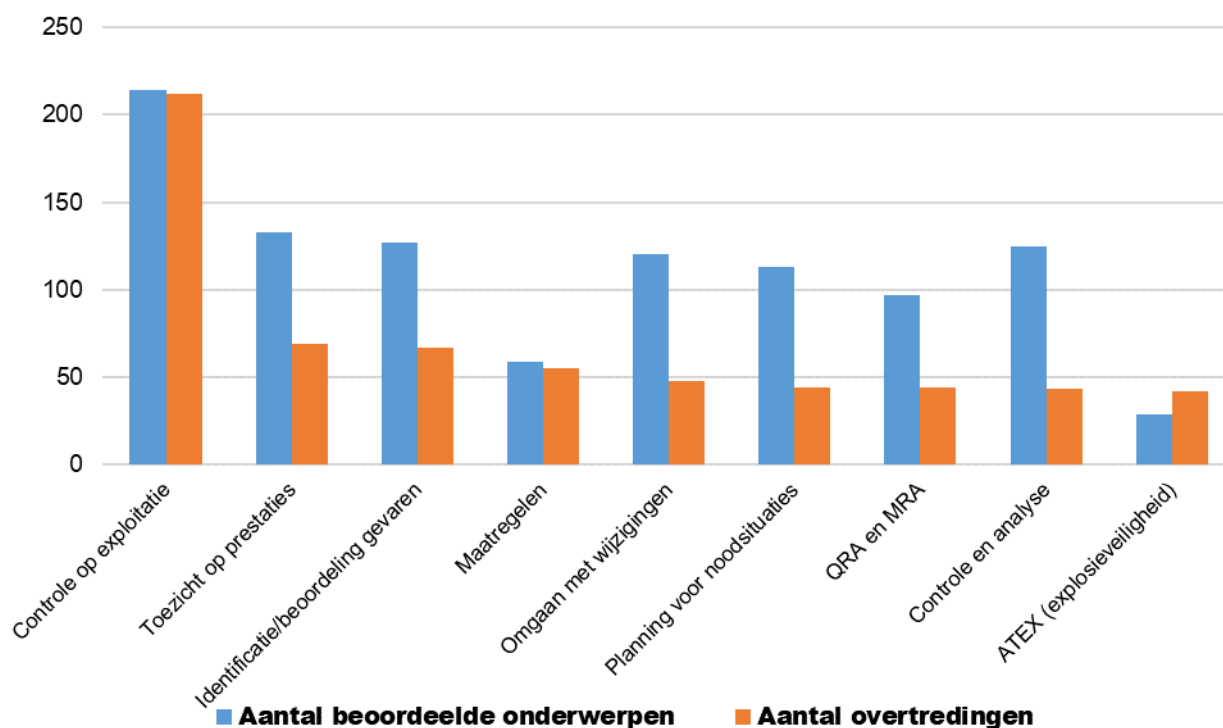
- Bij twee bedrijven werden een installatie en apparaten die niet explosie veilig waren uitgevoerd, gebruikt op plaatsen waar explosiegevaar kan heersen. De werkzaamheden zijn direct stilgelegd. Bij twee bedrijven is een boeterapport opgesteld. Eén bedrijf heeft de overtreding inmiddels verholpen. Het mag de werkzaamheden (onder besproken voorwaarden) weer hervatten.
- Bij één bedrijf was een apparaat aanwezig dat niet explosie veilig was uitgevoerd. Gebruik van dit apparaat vergroot de kans op ontsteking van een explosieve atmosfeer. Er is een stillegging zonder boete opgelegd om te voorkomen dat werkzaamheden met dit apparaat werden uitgevoerd. Inmiddels is het risico voor ernstig gevaar door het bedrijf opgeheven en is de stillegging ingetrokken.
- Twee bedrijven konden niet aantonen dat een installatie voldoet aan de eisen om veilig gebruikt te worden. Eén bedrijf heeft de installatie direct uit bedrijf genomen. Er is een voornemen last onder dwangsom opgelegd. De installatie is sinds de inspectie buiten bedrijf. Er zijn geen nieuwe vergelijkbare overtredingen geconstateerd. Bij het andere bedrijf is de installatie tijdens de inspectie direct stilgelegd. Het bedrijf heeft de overtreding de volgende dag opgeheven.
- Bij één bedrijf is geconstateerd dat er in een besloten ruimte werd gewerkt waar ernstig gevaar voor personen kan optreden door de aanwezigheid van een stof met gevaarlijke eigenschappen. Maatregelen om veilig in de ruimte te kunnen werken ontbraken. Er is direct een stillegging opgelegd. Nadat werd vastgesteld dat het bedrijf de overtreding ongedaan had gemaakt, is de stillegging opgeheven.
- Bij één bedrijf ontbrak een adequate communicatie, waardoor de zaken rondom veiligheid onvoldoende duidelijk zijn bij de werknemers van ingehuurde aannemers. Hierdoor is ernstig gevaar aanwezig doordat werknemers niet tijdig en duidelijk gewaarschuwd kunnen worden in geval van een zwaar ongeval of andere calamiteit. Hiervoor is een stillegging van de werkzaamheden opgelegd. Er is een boeterapport opgesteld. Het bedrijf heeft de overtreding ongedaan gemaakt en de stillegging is opgeheven.
- Bij één bedrijf konden de hoofdafsluiters van de deluge installatie niet worden bediend in het geval een tankputbrand zou ontstaan. Er is daardoor sprake van het kunnen optreden van een situatie met onmiddellijk gevaar. Het bedrijf heeft direct maatregelen genomen om het risico tegen te gaan. Er is een last onder dwangsom en een waarschuwing opgelegd.

- Bij één bedrijf is gebleken dat van twee opslagtanks een aantal sprinklersproeiers niet of in onvoldoende mate functioneerden. Hierdoor is een goede werking van de koelsystemen onvoldoende geborgd. Het bedrijf heeft meteen maatregelen genomen, waardoor het directe gevaar is weggenomen. Daardoor was het niet meer nodig om tot stillegging over te gaan.

3.6 Overtredingen per inspectieonderwerp

Voorafgaand aan iedere inspectie kiest het inspectieteam een aantal inspectieonderwerpen waarop een bedrijf wordt beoordeeld. In figuur 7 zijn de negen beoordeelde inspectieonderwerpen met de meeste overtredingen weergegeven.

Figuur 7: Top 9 inspectieonderwerpen met de meeste overtredingen

Figuur 7 laat zien dat in 2021 Controle op exploitatie (VBS-iii) het meest beoordeeld is. Dit is alle jaren het meest beoordeelde inspectieonderwerp. Op dit veelomvattende onderwerp zijn ook de meeste overtredingen geconstateerd.

In relatie tot het aantal beoordelingen zijn de meeste overtredingen geconstateerd op het onderwerp ATEX (explosieveiligheid). Daarnaast zijn relatief gezien veel overtredingen geconstateerd op de onderwerpen Controle op exploitatie en Maatregelen. In relatie tot het aantal beoordelingen zijn de minste overtredingen geconstateerd op het onderwerp Organisatie en personeel.

4. Handhaving door de toezichthouders

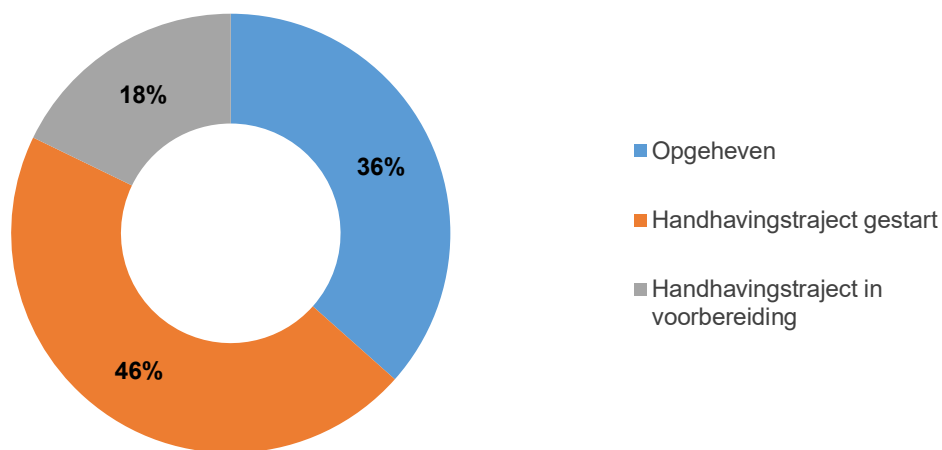
Dit hoofdstuk geeft inzicht in de bestuursrechtelijke opvolging van de in 2021 geconstateerde overtredingen. Daarnaast is de inzet van strafrechtelijke handhaving bij Brzo-bedrijven in 2021 toegelicht.

4.1 Bestuursrechtelijke handhaving

Afhankelijk van het onderwerp van de overtreding en de wettelijke mogelijkheden die het bevoegd gezag ter beschikking heeft, bepaalt het inspectieteam welke toezichthouder de handhaving inzet.

Naar aanleiding van de vastgestelde overtredingen heeft het bevoegd gezag handhavend opgetreden. In figuur 8 is de handavingsstatus te zien van de overtredingen in 2021 op de peildatum 1 maart 2022. Tabel 8 geeft een overzicht van de ingezette handavingsinstrumenten op de overtredingen per bevoegd gezag op de peildatum 1 maart 2022.

Figuur 8: Status van alle overtredingen uit 2021 op 1 maart 2022

Figuur 8 laat zien dat op 1 maart 2022 36% van alle overtredingen was opgeheven. Voor 46% van de overtredingen is het handhavingstraject in uitvoering. Een deel van deze overtredingen kan in de praktijk ook al beëindigd zijn, maar een hercontrole moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Bij 18% van de overtredingen was handhaving op de peildatum nog in voorbereiding.

Tabel 8: Ingezette bestuurlijke handhavinginstrumenten per toezichthouder op peildatum 1 maart 2021

Handhavinginstrument	Totaal	Nederlandse Arbeidsinspectie	Wabo bevoegd gezag	Veiligheidsregio
Eis	234	234		
Aanschrijving / Waarschuwing	204		204	
Kennisgeving Eis	45	45		
Overige	34	26	8	
Voornemen last onder dwangsom	22		20	2
Last onder dwangsom	17	3	13	1
Waarschuwing	15	12		3
Boeterapport	5	5		
Voornemen last onder bestuursdwang	4		4	
Stillegging met boeterapport	3	3		
Stillegging zonder boete	2	2		
Exploitatieverbod (Kennisgeving last onder dwangsom)	1	1		
Totaal	586	331	249	6

Tabel 8 laat zien dat het Wabo bevoegd gezag en de Nederlandse Arbeidsinspectie net als de afgelopen jaren het meest optraden als handhavend toezichthouder. De veiligheidsregio's treden bij handhavingstrajecten voornamelijk op als adviseur naar collega Brzo-inspectiediensten. In een beperkt aantal gevallen kunnen de veiligheidsregio's zelf vanuit hun wettelijke bevoegdheid handhavend optreden. Afhankelijk van de ernst van de overtreding heeft de handhavende toezichthouder verschillende handhavinginstrumenten ingezet.

Voor de categorie 1 overtredingen zijn stillegging met boeterapport en zonder boeterapport, een waarschuwing, een (voornemen) last onder dwangsom en strafrechtelijke handhaving ingezet. Bij overtredingen van categorie 2 is een kennisgeving eis ter naleving het meest opgelegd, gevolgd door een eis. Bij categorie 3 overtredingen is waarschuwing het meest gebruikt, gevolgd door kennisgeving eis ter naleving. Tabel 8 geeft een overzicht van de ingezette handhavinginstrumenten op de overtredingen per bevoegd gezag op de peildatum 1 maart 2022.

4.2 Strafrechtelijke handhaving

Uit de beschikbare gegevens van het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie blijkt dat in 2021 vijf processen-verbaal zijn behandeld waarbij het betreffende bedrijf verdacht werd van het overtreden van het Brzo 2015. Drie processen-verbaal zijn opgesteld naar aanleiding van een incident of ongewoon voorval in 2019 (één zaak) en 2020 (twee zaken) en twee processen-verbaal naar aanleiding van een toezichtscontrole in 2020 en 2021. In drie van deze zaken is een Brzo-omgevingsdienst de opsporingsinstantie. Twee zaken zijn aangeleverd door de politie. In deze zaken is ook de Nederlandse Arbeidsinspectie de opsporingsinstantie. In één zaak is een transactie aangeboden van € 25.000. In twee zaken is een OM-strafbeschikking aangeboden.

In één zaak heeft de verdachte een door het FP aangeboden transactie betaald van € 175.000. Voor één zaak is het bedrijf gedagvaard en wordt een zitting gepland.

Bijlage 1: Begrippen en afkortingen

ATEX-richtlijnen	ATEX is een Franse afkorting: ATmosphères EXplosibles. Volgens de ATEX-richtlijnen moeten bedrijven maatregelen nemen om gas- en stofexplosies te voorkomen en ervoor zorgen dat werknemers geen gevaar lopen.
Beoordeling (in het kader van de inspectie)	Bevindingen worden beoordeeld. Bij de beoordeling kunnen naar keuze van het inspectieteam de drie beoordelingsgrondslagen (gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd) worden gehanteerd. Op elke grondslag wordt de waardering met de vierpuntsschaal (goed, redelijk, matig of slecht) toegepast. De uitkomst van de beoordeling kan leiden tot het kenmerken van de bevinding als een overtreding of niet.
Beoordelingsgrondslagen	In de inspectiemethode worden drie beoordelingsgrondslagen onderscheiden: <ul style="list-style-type: none"> gedocumenteerd; er is sprake van een deugdelijke en volledige beschrijving: <ul style="list-style-type: none"> - deugdelijk: helder, inzichtelijk, goed leesbaar, actueel; - volledig: alle relevante aspecten zijn benoemd. geschikt (passend); technische onderdelen voldoen aan de stand van de veiligheidstechniek (voor zover dat redelijkerwijze verlangd kan worden) en zijn passend voor de aangetroffen situatie; geïmplementeerd; er wordt gewerkt zoals beschreven is. Er is sprake van een goed functionerende managementloop en verbeteractiviteiten op alle onderdelen zijn structureel en onlosmakelijk met de bedrijfsvoering verbonden. <p>Gebaseerd op toelichting T12 'Uitwerking waarderingsschaal' van BRZO+.</p>
Bevinding	Een bevinding is een geheel aan waarnemingen die ten aanzien van een bepaald onderwerp van onderzoek tijdens een inspectie wordt gedaan. Bevindingen kunnen na beoordeling ervan leiden tot de kwalificatie wel of geen overtreding.
Bevoegd gezag	Bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
Brzo 2015	Besluit risico's zware ongevallen 2015
Brzo-bedrijf	Bedrijf dat onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt.
BRZO+	BRZO+ is een samenwerkingsprogramma van de Nederlandse Arbeidsinspectie, Brzo-omgevingsdiensten, veiligheidsregio's, waterbeheerders, ILT en OM. Het samenwerkingsprogramma BRZO+ regelt de uniforme en integrale aanpak van VTH-taken op het gebied van interne en externe veiligheid met als doel het voorkomen van zware ongevallen bij alle Brzo-bedrijven en bedrijven met een IPPC-categorie 4 installatie.
Close out meeting	Afsluitend overleg aan het einde van de inspectie waarin het inspectieteam aan het bedrijf verslag doet van de uitgevoerde inspectie. Bij dit overleg komt het verloop van de inspectie aan de orde, worden op hoofdlijnen de bevindingen teruggekoppeld en wordt, voor zover dat op dat moment al mogelijk is, al aangegeven wat de vervolgacties vanuit de afzonderlijke toezichthouders zullen zijn. Hierbij komen op zijn minst mogelijke handhavingzaken aan de orde. Van de eventuele handhavingzaken wordt daarbij aangegeven dat de terugkoppeling in deze fase nog niet volledig kan zijn.
FP	Functioneel Parket, een specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het Openbaar Ministerie, dat zich toelegt op de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit.

Gevaarlijke stof	Stof of mengsel opgenomen in bijlage I (deel 1 of 2) van de Seveso-richtlijn.
Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR)	De Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR) is een online inspectiedatabase waarmee inspectieteams gezamenlijk een inspectie kunnen voorbereiden, inspectieresultaten kunnen vastleggen en afronden met een gezamenlijk inspectierapport.
Hogedrempelbedrijf	Het Brzo 2015 spreekt van een hogedrempelinrichting. Dit is een bedrijf dat de hoge drempelwaarde voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijdt.
Inspectierapport	Rapport van een inspectie waarin de informatie tot op een zodanig niveau is opgenomen dat het kan dienen als verslag van de inspectie onder andere ten behoeve van komende vervol- en initiële inspecties bij het bedrijf. Het rapport dient tevens om het bedrijf te voorzien van informatie over het verloop van de inspectie en over de resultaten ervan in de zin van bevindingen en overtredingen en dient om aan te geven wat de voor het bedrijf eventuele vervolprocessen (zoals handhaving) zullen zijn.
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
Inspectieteam	De inspecties worden uitgevoerd door een team van inspecteurs, overwegend bestaande uit inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag, de Nederlandse Arbeidsinspectie en het bevoegd gezag Wet veiligheidsregio's.
Lagedrempelbedrijf	Het Brzo 2015 spreekt over een lagedrempelinrichting. Dit is een bedrijf dat alleen de lage drempelwaarde voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijdt.
Landelijke handhavingstrategie	De landelijke handhavingstrategie Brzo is in 2012 vastgesteld door de organisaties onder het BRZO+. Het doel van de handhavingstrategie is op een juiste en gelijke manier op te treden bij overtredingen. In de strategie is een indeling gemaakt in de ernst van overtredingen en de in te zetten handhavingsinstrumenten (sancties).
MARS	Major Accident Reporting System (MARS). Systeem van de Europese Commissie, in beheer bij het Joint Research Centre (Ispra, Italië). Hier wordt de ongevalsinformatie verzameld die conform de Seveso-richtlijn door de lidstaten verstrekt moet worden wanneer op hun grondgebied een ramp of zwaar ongeval plaatsvindt. Criteria voor een zwaar ongeval zijn opgenomen in bijlage VI van de Seveso-richtlijn.
Nederlandse Arbeidsinspectie	Sinds 01-01-2022 de nieuwe naam van Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
NIM	Nieuwe Inspectiemethodiek
OM	Openbaar Ministerie
PBZO	Preventiebeleid voor zware ongevallen: die onderdelen van het algemene beheerssysteem waartoe de organisatorische structuur, de verantwoordelijkheden, de gebruiken, de procedures, de procedés en de hulpmiddelen behoren welke het mogelijk maken het beleid ter voorkoming van zware ongevallen te bepalen en uit te voeren.
PV	Proces Verbaal, kan worden opgemaakt bij geconstateerde overtreding(en).
Rrzo	Regeling risico's zware ongevallen, geeft aanvullende regels op het Brzo 2015. In werking getreden op 4 maart 2016.
RWS	Rijkswaterstaat

SodM	Staatstoezicht op de Mijnen
Toezichthouder	Door het bevoegd gezag daartoe aangewezen personen, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onderdeel d, van de Arbeidsomstandighedenwet, of de op basis van artikel 61, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's aangewezen personen.
Toezichtmodel	Model voor de bepaling van het aantal inspectiedagen dat de overheid besteedt aan gepland toezicht op de locatie bij een individueel Brzo-bedrijf, gerelateerd aan de risico's van het bedrijf en de mate van beheersing. Op basis van het toezichtmodel worden bedrijven gescoord op hun veiligheidsprestaties.
VBS	Veiligheidsbeheerssysteem dat dient ter uitvoering en ter vaststelling van het preventiebeleid voor zware ongevallen.
VBS-elementen	Het VBS bestaat uit zeven elementen (VBS i t/m vii) en een onderdeel waarin de koppeling wordt beschreven tussen het algemene beheerssysteem, het VBS en het preventiebeleid voor zware ongevallen.
VBS-i	De organisatie en het personeel: de taken en verantwoordelijkheden van het personeel dat op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de gevaren van zware ongevallen wordt betrokken, samen met de maatregelen die werden genomen om het bewustzijn te doen toenemen dat voortdurende verbetering nodig is. Het onderkennen van de behoeften aan opleiding van dit personeel en het organiseren van die opleiding. De deelneming van het personeel en eventueel van de (onder) aannemers die in het bedrijf werken en die vanuit veiligheidsopzicht belangrijk zijn.
VBS-ii	De identificatie en beoordeling van de gevaren van zware ongevallen: aanneming en toepassing van procedures voor de systematische identificatie van de gevaren van zware ongevallen die zich bij normale of abnormale werking kunnen voordoen, in voorkomend geval met inbegrip van in onderaanneming verrichte activiteiten, alsook de beoordeling van de waarschijnlijkheid en de ernst van die ongevallen.
VBS-iii	De controle op de exploitatie: aanneming en toepassing van procedures en instructies voor veilige werking, ook met betrekking tot het onderhoud, van de installatie, de processen en de apparatuur, en voor het alarmbeheer en tijdelijke onderbrekingen; rekening houdend met de beschikbare informatie betreffende beste praktijken op het vlak van monitoring en controle met het oog op de vermindering van het risico op systeemfalen; beheer en controle van de risico's die samenhangen met verouderende apparatuur die geïnstalleerd is in het bedrijf en corrosie; inventarisatie van de apparatuur in het bedrijf, strategie en methodologie voor het houden van toezicht op en de controle van de staat van de apparatuur; passende follow-upmaatregelen en noodzakelijke tegenmaatregelen.
VBS-iv	De wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen: aanneming en toepassing van procedures voor de planning van wijzigingen aan bestaande installaties of opslagplaatsen, dan wel voor het ontwerpen van een nieuw procedé of een nieuwe installatie of opslagplaats.
VBS-v	De planning voor noodsituaties: aanneming en toepassing van procedures om door een systematische analyse de voorzienbare noodsituaties te onderkennen en om de noodplannen voor dergelijke noodsituaties uit te werken, te beproeven en te toetsen, en om specifieke opleiding voor het betrokken personeel te verzorgen. Dergelijke opleiding wordt gegeven aan al het personeel dat in de installatie werkt, inclusief eventuele onderaannemers.

VBS-vi	Het toezicht op de prestaties: aanneming en toepassing van procedures voor een permanente beoordeling van de inachtneming van de doelstellingen die door de exploitant zijn bepaald als onderdeel van het preventiebeleid voor zware ongevallen en van het veiligheidsbeheerssysteem, en invoering van regelingen voor onderzoek en correctie bij niet-inachtneming. Tot deze procedures moet behoren het systeem voor de melding van zware ongevallen of bijna-ongevallen, met name die waarbij de beschermende maatregelen hebben gefaald, alsook het onderzoek daarnaar en de follow-up, een en ander op basis van de ervaringen uit het verleden. Tot de procedures kunnen ook prestatie-indicatoren behoren zoals veiligheidsprestatie-indicatoren (safety performance indicators, SPIs) en/of andere relevante indicatoren.
VBS-vii	Controle en analyse: aanneming en toepassing van procedures om het preventiebeleid voor zware ongevallen en de doeltreffendheid en de deugdelijkheid van het veiligheidsbeheerssysteem systematisch periodiek te beoordelen. De met documenten gestaafde analyse door de directie van de resultaten van het gevoerde beleid, van het veiligheidsbeheerssysteem en van de bijwerking daarvan, inclusief het overwegen en opnemen van noodzakelijke wijzigingen die door de controle en analyse aangegeven worden.
VR	Veiligheidsregio
Waarderingschaal	De waarderingschaal verbindt het oordeel goed, redelijk, matig of slecht aan de beoordelingsgrondslagen gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd. Voor technische zaken is er een andere waarderingschaal dan voor organisatorische zaken.
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wvr	Wet veiligheidsregio's

Bijlage 2: Brzo 2015 en Rrzo

Doelstelling van het Brzo 2015 (Besluit risico's zware ongevallen 2015) is het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het Brzo 2015 stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Ook regelt het besluit de wijze waarop de overheid daarop moet toezien. In de Rrzo (Regeling risico's zware ongevallen) wordt de inhoud van het besluit verder uitgewerkt. Het Brzo 2015 integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in één juridisch kader.

Het Brzo 2015 implementeert de Europese Seveso III-richtlijn. In het Brzo 2015 wordt rechtstreeks verwezen naar de bijlagen van Seveso III richtlijn. Brzo 2015 is in juli 2015 in werking getreden. Met de wijzigingen is aangesloten bij de nieuwe systematiek voor het indelen, etiketteren en verpakken van stoffen en mengsels in Europa (CLP-verordening). Bovendien is het besluit vanwege de Seveso III-richtlijn aangepast op onderdelen als openbaarheid van informatie, inspecties en de uitwisseling van informatie met de Commissie.

Het doel van de Seveso III-richtlijn en het Brzo met bijbehorende regeling is:

- de preventie van zware ongevallen bij bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn;
- het milieu en de gezondheid en veiligheid van werknemers en de bevolking te beschermen tegen rampen en zware ongevallen;
- de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken als zich een zwaar ongeval voordoet;
- lering trekken uit zware ongevallen;
- internationale uitwisseling van informatie over zware ongevallen die aanleiding kunnen geven tot verbeteringen van de uitvoering en eventueel tot aanpassing van de richtlijn.

De drempelwaarden voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels (bijlage I van Seveso III-richtlijn) bepalen of een bedrijf onder het Brzo 2015 valt. Ook volgt uit de bijlage of het gaat om lage- of hogedrempelbedrijven:

- **Lagedrempelbedrijven:**
Bedrijven die alleen de lage drempelwaarde uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijden worden als lagedrempelbedrijven aangemerkt. Deze bedrijven moeten alle maatregelen treffen die nodig zijn om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken, een Preventiebeleid Zware Ongevallen (PBZO) opstellen en voor de uitvoering en bepaling daarvan een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) implementeren.
- **Hogedrempelbedrijven:**
Bedrijven die tevens de hoge drempelwaarde uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijden worden aangemerkt als hogedrempelbedrijven. Deze bedrijven moeten, naast de verplichtingen voor de lagedrempelbedrijven, een veiligheidsrapport indienen, waarmee wordt aangetoond dat de preventie en de beheersing van de gevaren van zware ongevallen in orde zijn.

Bijlage 3: Inspectiepraktijk en handhaving

Het inspectieproces is gericht op de naleving van de Brzo-wetgeving en vormt een cyclus. In deze bijlage wordt beschreven hoe het BRZO+ samenwerkingsprogramma het plannen en uitvoeren van een Brzo-inspectie en het optreden tegen geconstateerde overtredingen (handhaving) georganiseerd heeft.

Planning

In elke regio stellen de Brzo-toezichthouders gezamenlijk voor elk Brzo-bedrijf een meerjareninspectieprogramma op. Het programma bevat informatie over zowel de inspectiefrequentie als de inhoud van de verschillende inspectieonderwerpen. Daarnaast wordt jaarlijks in een zogenaamd regionaal planningsgesprek bepaald of een bedrijf (deels) aangekondigd of ook onaangekondigd wordt geïnspecteerd. De onaangekondigde (deel)inspecties worden geprogrammeerd op basis van een risicoanalyse. De aanleiding is bijvoorbeeld slechte prestaties op het gebied van veiligheidsmanagementsysteem, technische integriteit of veiligheidscultuur, incidenten, ongevallen of ernstige klachten.

Het inspectieprogramma wordt gedurende de looptijd regelmatig door de toezichthouders bezien en indien nodig bijgewerkt; het inspectieprogramma kan veranderen onder andere door landelijke inspectiethema's, resultaten van vervolgininspecties, beleidswijzigingen, gevallen van niet-naleven, ernstige klachten, bijna-ongevallen, ernstige ongevallen, incidenten of nieuwe (dan wel verbeterde) technieken.

De mate van toezicht op een bedrijf is landelijk vastgelegd in het toezichtmodel.

Daarin spelen factoren mee als:

- de aanwijzing van een bedrijf (hogedrempel- of lagedrempelbedrijf);
- de risico's van het bedrijf, grootte, ligging;
- het naleefgedrag van voorgaande jaren;
- beleidsprioriteiten van het bevoegd gezag;
- en verder gemaakte keuzes door de inspectiediensten.

Daarmee wordt bepaald per bedrijf welke toezichtsinzet moet worden geleverd.

Krijgt het bedrijf een goede beoordeling dan zal de inspectielast minder worden en bij een minder goede beoordeling wordt het meer. In het Brzo 2015 staat dat bij hogedrempelbedrijven jaarlijks een inspectie wordt gehouden, bij lagedrempelbedrijven tenminste één keer per drie jaar, tenzij het bevoegd gezag op grond van een systematische evaluatie van de gevaren het inspectieprogramma aanpast. Het uitvoeringsbeleid van de provinciale opdrachtgevers en lokaal bestuur bevat de bestuurlijke afweging hoe vaak de Brzo-omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's de Brzo-bedrijven inspecteren. De Nederlandse Arbeidsinspectie past een risicomethodiek toe om per bedrijf de toezichtlast in inspectiedagen te bepalen.

De inspectieprogramma's van alle Brzo-bedrijven samen vormen het gezamenlijke inspectieprogramma van de toezichthouders.

Brzo-inspectie

Tijdens de Brzo-inspectie worden in een steekproef het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd. De regels zijn vastgelegd in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). Als tijdens een inspectie tekortkomingen worden geconstateerd op andere gerelateerde gebieden, zullen de toezichthouders ook op de voorschriften van andere wetten binnen hun domein handhaven (bijvoorbeeld de Nederlandse Arbeidsinspectie op Arbowet, Wabo-bevoegd gezag op Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of veiligheidsregio op de Wet veiligheidsregio's).

Inspectieteam

Het samenwerkingsprogramma BRZO+ streeft naar integraal en gezamenlijk toezicht door de drie toezichthouders en, indien nodig, handhavingsacties die zijn afgestemd tussen de verschillende overheidsinstanties.

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd door een inspectieteam, bestaande uit een aantal inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag (uitgevoerd door Brzo-omgevingsdiensten), de Nederlandse

Arbeidsinspectie of de veiligheidsregio. Het Wabo bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de coördinatie. Het Wabo bevoegd gezag kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Een aantal Brzo-bedrijven valt onder het bevoegd gezag van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Voor deze bedrijven is SodM aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor de Arboret. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

Het inspectieteam werkt samen in de voorbereiding (maken van agenda en voorstel voor de te houden interviews), uitvoering (bedrijfsbezoek met visuele controle van de technische en organisatorische maatregelen, veiligheidsbeheerssysteem, rapporten, vervolgdocumenten), delen van de bevindingen met het bedrijf (close-out meeting), afronding met eventueel handhaving en verslaglegging van de inspectie (inspectierapport en openbare samenvatting).

Typen inspecties

In het Brzo 2015 wordt onderscheid gemaakt tussen routinematige en niet-routinematige inspecties. De routinematige inspecties zijn vooraf in het inspectieprogramma ingeplande inspecties. Deze inspecties worden door toezichthouders van of namens minimaal twee verschillende bevoegde gezagen uitgevoerd.

De niet-routinematige inspecties zijn niet vooraf bekendgemaakt bij het bedrijf. Ze hebben in veel gevallen betrekking op ad hoc situaties van slecht of niet naleven, een incident of ongeval. In dit soort situaties is onderzoek nodig om erop toe te zien dat de wetgeving wordt nageleefd en de eventuele onveilige situatie wordt opgeheven. Ook kunnen deze inspecties betrekking hebben op een verdiepingsinspectie naar aanleiding van een eerder uitgevoerde routinematige inspectie. Niet-routinematige inspecties kunnen ook in afstemming door één toezichthouder worden uitgevoerd. Afhankelijk van het onderwerp besluiten de toezichthouders of zij aan een niet-routinematige inspectie deelnemen. In het inspectieprogramma wordt op basis van ervaringen uit voorgaande jaren, rekening gehouden met de omstandigheid dat in voorkomende gevallen niet-routinematige inspecties kunnen plaatsvinden.

Beide type inspecties kunnen aangekondigd, onaangekondigd en aangekondigd met een deel onaangekondigd plaatsvinden:

- De aangekondigde Brzo-inspecties vormen het merendeel van alle inspecties. Dit zijn diepgaande inspecties van het veiligheidsbeheerssysteem van een bedrijf. Hiertoe wordt een inspectieagenda voorafgaand aan de inspectie aan het bedrijf toegestuurd. Hiermee is geborgd dat de gewenste functionarissen geïnterviewd kunnen worden, noodzakelijke procedures en rapportages klaarliggen en de gekozen inspectieonderwerpen kunnen worden beoordeeld. Tijdens deze inspecties worden ook de fysieke maatregelen gecontroleerd.
- De onaangekondigde Brzo-inspecties vinden zowel binnen als buiten kantooruren plaats. De onaangekondigde Brzo-inspecties zijn korter en veelal gericht op operationele aspecten (een rondgang door het bedrijf en inspectie van de op dat moment in uitvoering zijnde veiligheidskritische werkzaamheden binnen het bedrijf).
- Bij een deels aangekondigde inspectie worden tijdens een aangekondigde inspectie ook onderdelen van het bedrijf of inspectieonderwerpen gecontroleerd die niet vooraf aan het bedrijf zijn meegedeeld. Het tijdstip van het onaangekondigde deel van de inspectie wordt niet vooraf aan het bedrijf kenbaar gemaakt. Soms worden aangekondigde en onaangekondigde inspecties kort achter elkaar uitgevoerd (bijvoorbeeld binnen een maand). Deze inspecties worden in de regel als één deels aangekondigde inspectie geregistreerd en in één inspectierapportage vastgelegd.

Inspectiemethodiek

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd aan de hand van een landelijk uniforme inspectiemethodiek voor het Brzo-toezicht (zogenaamde NIM) om een gelijk speelveld voor de bedrijven te creëren. Alle inspecteurs die een Brzo-inspectie uitvoeren zijn op dezelfde wijze opgeleid om de NIM te volgen. De inspectiemethodiek omvat de hoofdlijnen voor een inspectie-uitvoering, zowel voor het proces als de inhoud. Hierbij gaat het om een objectief en gemotiveerd oordeel over het door het bedrijf gevoerde preventiebeleid ter voorkoming van zware ongevallen en over het veiligheidsbeheerssysteem (VBS).

Het VBS bestaat uit zeven elementen VBS-i t/m VBS-vii, zoals beschreven in de Seveso III-richtlijn en in bijlage 1.

Het inspectieteam heeft als leidend kader bij de inspecties vijf hoofdvragen:

1. Zijn de juiste gevaren en de daaruit voortkomende risico's onderkend?
2. Zijn de juiste maatregelen getroffen?
3. Worden de maatregelen goed onderhouden?
4. Is er een deugdelijk beheerssysteem waarmee het onderkennen van gevaren en risico's, het treffen van de juiste maatregelen en het onderhouden van die maatregelen is geborgd?
5. Voert het bedrijf, alles overziend, het juiste preventiebeleid?

Bij de voorbereiding van een inspectie kiest het inspectieteam welke thema's en daarbij behorende inspectieonderwerpen worden geïnspecteerd en tegen welke beoordelingsgrondslagen. De keuze van de thema's wordt voor ieder bedrijf afzonderlijk gemaakt op grond van de nalevingsgeschiedenis van het bedrijf en de aspecten die bij een vorige inspectie zijn beoordeeld. Inspectiethema's kunnen ook gekozen worden naar aanleiding van landelijk afgesproken thema's. Per bedrijf en per jaar kan diepgang en breedte van de inspecties variëren. Kortom de Brzo-inspecties verschillen van elkaar op de inhoud.

Het inspectieproces verloopt van waarneming, bevinding naar beoordeling en conclusie. De inspectiemethodiek beoogt een gelijke waardering in vergelijkbare situaties. Daarom is een waarderingsschaal opgesteld, die de inspecteurs bij hun beoordeling toepassen.

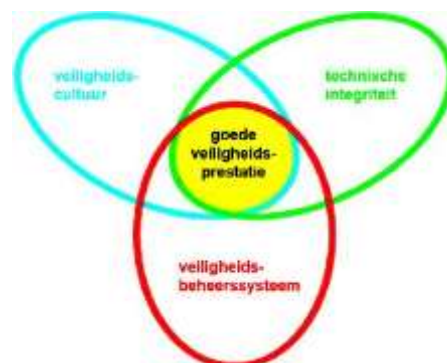
Integraal beeld van de veiligheid bij bedrijven

Tijdens de Brzo-inspectie wordt gecontroleerd op het preventiebeleid en het functionerende veiligheidsbeheerssysteem (software) van het bedrijf. Naast de inspectie op het systeem besteedt het inspectieteam ook aandacht aan het veilig functioneren van techniek (hardware). Ageing (veroudering) is een belangrijk element daarvan.

Naast de technische integriteit van installaties en het veiligheidsmanagementsysteem is veiligheidscultuur (mindware) een belangrijk element voor de veiligheid. Uit diverse (ongevals-) onderzoeken blijkt dat een juiste veiligheidscultuur een voorwaarde is om een acceptabel veiligheidsniveau te bereiken. Veiligheidscultuur heeft geen wettelijk kader, maar wordt algemeen aanvaard als een "zachte" indicator voor de beheersing van de veiligheid door een bedrijf. Tijdens de inspectie wordt de veiligheidscultuur ingeschat door het inspectieteam aan de hand van een vragenlijst. De resultaten van de veiligheidscultuurinschatting worden gebruikt als onderdeel van risicogestuurd toezicht.

Figuur 1 laat zien hoe de drie genoemde aspecten tezamen een integraal beeld geven van de veiligheidsprestaties van een bedrijf.

Figuur 1: Veiligheidsprestatie in relatie met techniek, managementsysteem en cultuur

Inspectierapportage

Na afloop van de inspectie legt het inspectieteam gezamenlijk het hele procesverloop vast in de GIR. Met behulp van de GIR wordt het inspectierapport en de openbare samenvatting opgesteld. De openbare samenvattingen van de aangekondigde Brzo-inspecties worden sinds 2014 op de [website](#)

van BRZO+ gepubliceerd. In deze samenvatting worden de inspectieonderwerpen, de resultaten van de inspectie en indien er overtredingen zijn geconstateerd, het soort, het aantal en de ernst van de overtredingen vermeld. Sinds 2015 wordt de bedrijven de mogelijkheid geboden bij de publicatie van openbare samenvattingen een link naar hun website op te nemen. Via deze link kan worden nagelezen welke acties het bedrijf onderneemt naar aanleiding van de resultaten van de inspectie.

Volledigheidsbeoordeling veiligheidsrapport

Het veiligheidsrapport is een uitgebreide beschrijving van alle relevante veiligheidsrisico's van bedrijfsactiviteiten. Het bedrijf moet het veiligheidsrapport tenminste iedere vijf jaar bezien en zo nodig bijwerken. De plicht om het veiligheidsrapport op te stellen geldt alleen voor de hogedrempelbedrijven.

Het Wabo bevoegd gezag, de Nederlandse Arbeidsinspectie en de veiligheidsregio beoordelen ieder de volledigheid van het ingediende veiligheidsrapport. De toezichthouder Wabo kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. De verantwoordelijkheid voor de coördinatie van de beoordeling ligt bij de toezichthouder Wabo.

Tijdens reguliere Brzo-inspecties controleren de inspectieteams of wat beschreven is in het veiligheidsrapport overeenstemt met de situatie binnen het bedrijf.

Handhaving

Tijdens een inspectie of beoordeling van het veiligheidsrapport kan een overtreding geconstateerd worden. Afhankelijk van de uitkomsten wordt een handhavingstraject ingezet.

Er zijn drie categorieën van overtredingen, gerangschikt van zwaar en middelzwaar naar licht:

Categorie 1: Zwaar; er is sprake van een onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval. Er is dus een ernstig gevaar voor de werknemers en/of directe omgeving van het bedrijf. Enkele voorbeelden van categorie 1 overtreding zijn:

- Gebruik van een niet geschikt apparaat, potentiële ontstekingsbron, in een zone met explosieve atmosfeer.
- Het onvoldoende onderzoek doen naar en het niet nemen van maatregelen als gevolg van een aantal vergelijkbare incidenten.
- Tijdens afwezigheid van operators is niet geborgd dat de sprinklerinstallatie in werking treedt.

Categorie 2: Middelzwaar; er is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers en/of directe omgeving; wel is vastgesteld dat het bedrijf onvoldoende maatregelen heeft getroffen. Enkele algemene voorbeelden van categorie 2 overtredingen zijn:

- Een vlamdover is sinds de ingebruikname niet geïnspecteerd. Volgens de manual moet de vlamdover periodiek worden onderhouden.
- Een procedure Brzo-audits waarin het bedrijf aangeeft periodiek audits uit te voeren wordt niet opgevolgd. De audit is of niet uitgevoerd of is onvoldoende gericht op het functioneren van het veiligheidsbeheerssysteem.
- De vulgraden van de tanks die steekproefsgewijs zijn getoetst, komen niet overeen met de uitgangspunten uit de risicoanalyse.

Categorie 3: Licht (zeer geringe dreiging): betreffen lichtere tekortkomingen, waarvoor een lichtere sanctie met een redelijke hersteltermijn wordt opgelegd. Ook hier is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers of directe omgeving. Enkele algemene voorbeelden van categorie 3 overtredingen zijn:

- De identificatie van de gevaren en beoordeling van de risico's tijdens uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden zijn onvoldoende beschreven.
- Effectiviteit van bepaalde maatregelen is niet goed beschreven.
- Brandwerende deuren buiten productiezone sluiten onvoldoende.

Afhankelijk van de ernst van de overtreding wordt een passend vervolgtraject ingezet. Bij categorie 2 en - 3 overtredingen wordt het bedrijf middels een hersteltermijn in de gelegenheid gesteld de overtreding ongedaan te maken of te herstellen. Dan zal handhaving achterwege blijven. Is dit niet het geval of is de overtreding ernstig van aard, dan worden er handhavingsinstrumenten ingezet. Het inspectieteam bepaalt, afhankelijk van de aard en de ernst van de geconstateerde overtredingen en de naleefgeschiedenis van het bedrijf, welke sancties uit de handhavingstrategie worden ingezet.

Afhankelijk van het onderwerp van de overtreding en de wettelijke mogelijkheden die het bevoegd gezag ter beschikking heeft, bepaalt het inspectieteam welke toezichthouder de handhaving inzet. Het Wabo bevoegd gezag en de Nederlandse Arbeidsinspectie hebben juridisch gezien de meeste mogelijkheden om handhavend op te treden. Per overtreding kunnen meerdere instrumenten worden ingezet. Bij categorie 1 overtredingen wordt direct ingegrepen om de overtreding te beëindigen. Er kan desgewenst met bestuursrecht, strafrecht of een combinatie van beiden worden gehandhaafd.

Na afloop van de gestelde hersteltermijn wordt een hercontrole uitgevoerd om te controleren of de overtreding is opgeheven. Indien dit niet zo is worden extra maatregelen getroffen om dit alsnog te realiseren. Bijvoorbeeld door de inzet van zwaardere sancties.

In de praktijk handhaven bevoegde instanties direct op het besluit of op de onderliggende regelgeving dan wel op de vergunning. In tabel 1 staan de categorieën van overtredingen en de in te zetten sancties (handhavingsinstrumenten) volgens de landelijke handhavingsstrategie Brzo, die sinds 2014 wordt gevolgd. Het doel van de handhavingsstrategie is op een adequate en uniforme wijze sanctionerend op te treden.

Naast deze wettelijke instrumenten zetten de toezichthouders ook niet-wettelijke instrumenten in die de naleving van de Brzo-bedrijven bevorderen. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van een managementgesprek, informeren van het (inter)nationale hoofdkantoor of een veiligheidscultuurbeoordeling. Dit wordt per afzonderlijke situatie bepaald.

Tabel 1: Handhavingsinstrumenten volgens Landelijke Brzo handhavingsstrategie

Categorie	Sanctie	Sanctie na hercontrole	Toezichthouder
1. Onmiddellijke dreiging	Stillegging (art. 28 Arbowet) + proces verbaal	Bij negeren PV (misdrijf), eventueel bestuursdwang en eventueel inschakelen FP	De Nederlandse Arbeidsinspectie
	Bestuursdwang (art. 122 Provinciewet, art. 125 Gemeentewet, art. 48 en art. 63 Wvr) + aangifte	N.v.t.	Wabo BG/VR
2. Geen onmiddellijke dreiging	Exploitatieverbod onder last onder dwangsom + proces-verbaal	Bij negeren: verbeuren dwangsom bestuursdwang en eventueel inschakelen FP	De Nederlandse Arbeidsinspectie
	Bestuurlijke boete + zo nodig last onder dwangsom (of bestuursdwang)	verhoogde boete verbeuren dwangsom bestuursdwang inschakelen FP	De Nederlandse Arbeidsinspectie
	Eis ter naleving (art. 27 Arbowet) of waarschuwing	Bestuurlijke boete en zo nodig dwangsom (of bestuursdwang)	De Nederlandse Arbeidsinspectie
	Dwangsom	Inning en/of verhogen dwangsom + PV	Wabo BG/VR
3. Zeer geringe dreiging	Waarschuwingbrief	Dwangsom	Wabo BG/VR
	Waarschuwingbrief of eis, art. 27 Arbowet	Boeterapport	De Nederlandse Arbeidsinspectie

Colofon

Bureau BRZO+

www.brzoplus.nl
bureaubrzo@rws.nl

Rijswijk, mei 2022

SAMENVATTING

BEELD

INSPECTIES

NALEVING

HANDHAVING

ACHTERGROND

Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven 2021

SAMENVATTING

BEELD

INSPECTIES

NALEVING

HANDHAVING

ACHTERGROND

Samenvatting

Dit is de elfde editie van de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven, gebaseerd op de resultaten van Brzo-inspecties uit 2021.

De monitor presenteert de resultaten van Brzo-inspecties. Tijdens de Brzo-inspectie worden in meerdere steekproeven het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd. De regels zijn vastgelegd in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015).

De Brzo-inspectie wordt in de meeste gevallen uitgevoerd door toezichthouders van Brzo-omgevingsdiensten, de Nederlandse Arbeidsinspectie en de veiligheidsregio's. Maar ook waterkwaliteitsbeheerders en het Staatstoezicht op de Mijnen voeren Brzo-inspecties uit. De Brzo-toezichthouders werken samen binnen het landelijke samenwerkingsprogramma BRZO+.

In 2021 waren in Nederland 408 Brzo-bedrijven actief. Het aantal is in vergelijking met 2020 met een gestegen.

Corona

Sinds de coronapandemie zijn de Brzo-inspecties anders georganiseerd. Naast de fysieke inspectie op locatie, is in de voorbereiding en de afronding van de Brzo-inspectie videobellen een gangbaar instrument geworden. Ondanks de coronamaatregelen is in 2021 bij alle Brzo-bedrijven die wettelijk gezien geïnspecteerd moesten worden, een Brzo-inspectie uitgevoerd.

Inspecties

Van de hogedrempelbedrijven is 98% tenminste één keer geïnspecteerd. De overige 2% is om legitieme redenen niet geïnspecteerd. Hiermee is aan de wettelijke verplichting voldaan.

Voor alle lagedrempelbedrijven is aan de wettelijke verplichting voldaan om minimaal eens per drie jaar te worden geïnspecteerd.

Bij de Brzo-bedrijven zijn in totaal 451 inspecties uitgevoerd. 90% van alle inspecties werd vooraf aangekondigd bij de bedrijven. Daarvan had 11% ook een onaangekondigd inspectiedeel. 10% van de inspecties werd niet aangekondigd.

Bedrijven

Er zijn 388 Brzo-bedrijven geïnspecteerd. Bij 40% van deze bedrijven (154) zijn geen overtredingen geconstateerd. Ten opzichte van 2020 is dit een toename van 2%. Bij 32% van de geïnspecteerde bedrijven (126) zijn uitsluitend overtredingen van de lichtste categorie geconstateerd. Dat betekent dat in totaal bij 72% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd. Ten opzichte van 2020 is dit percentage afgenomen (dit was 78%). Bij 26% van de geïnspecteerde bedrijven (100) zijn middelzware en lichte overtredingen geconstateerd en bij 2% (8) is een of meerdere zware overtredingen geconstateerd.

Overtredingen

Er zijn in totaal 752 overtredingen vastgesteld. Dit is vergelijkbaar met het aantal overtredingen in 2020 (dit was 761). Een afname in overtredingen is te zien in de categorie licht (van 580 naar 523). Er is sprake van een toename in de categorieën middelzwaar (van 178 naar 220) en zwaar (van drie naar negen). Van alle geconstateerde overtredingen betrof 70% een lichte overtreding.

De negen zware overtredingen zijn geconstateerd op het gebied van controle op de exploitatie, maatregelen, explosieveiligheid en veilig uitvoeren van de werkzaamheden. Bij deze overtredingen is direct ingegrepen waarmee het onmiddellijke gevaar werd weggenomen.

Handhaving

Op 1 maart 2022 was 36% van de 752 overtredingen opgeheven. Voor 46% van de overtredingen is het handhavingstraject in uitvoering. Een deel van de overtredingen kan in de praktijk al beëindigd zijn, maar een inspectie moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Van 18% van de overtredingen was het handhavingstraject nog in voorbereiding.

Het Wabo bevoegd gezag en de Nederlandse Arbeidsinspectie traden het meest op als handhavend toezichthouder.

Uit de beschikbare gegevens van het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie blijkt dat in 2021 vijf processen-verbaal voor overtredingen uit 2021 en voorgaande jaren in behandeling zijn genomen.

Brzo-monitor 2021 in beeld

408 actieve Brzo-bedrijven

- 263 hogedrempelbedrijven
- 145 lagedrempelbedrijven

BEDRIJVEN

388 Brzo-bedrijven geïnspecteerd

- 234 met overtredingen
- 154 zonder overtredingen

234 Brzo-bedrijven met overtredingen

- 126 met lichte overtredingen
- 100 met lichte en middelzware overtredingen
- 8 met zware overtreding

Stand op 1 maart 2022

- bij 64 bedrijven alle overtredingen opgeheven
- bij 140 bedrijven handhaving in uitvoering
- bij 30 bedrijven handhaving nog niet gestart

INSPECTIES

451 Brzo-inspecties uitgevoerd

- 363 aangekondigd
- 43 deels aangekondigd
- 45 onaangekondigd

752 totaal aantal overtredingen

- 523 lichte overtredingen
- 220 middelzware overtredingen
- 9 zware overtreding

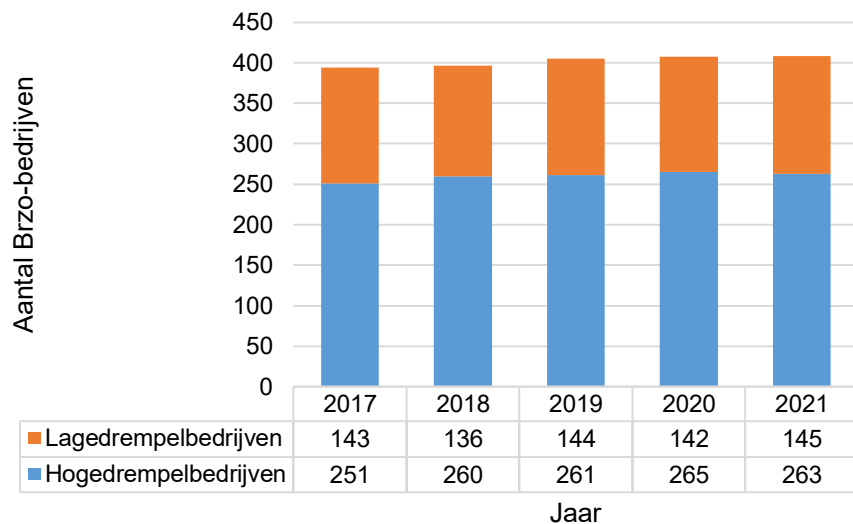

Stand op 1 maart 2022

- 275 overtredingen opgeheven
- 343 overtredingen; handhaving in uitvoering
- 134 overtredingen; handhaving nog niet gestart

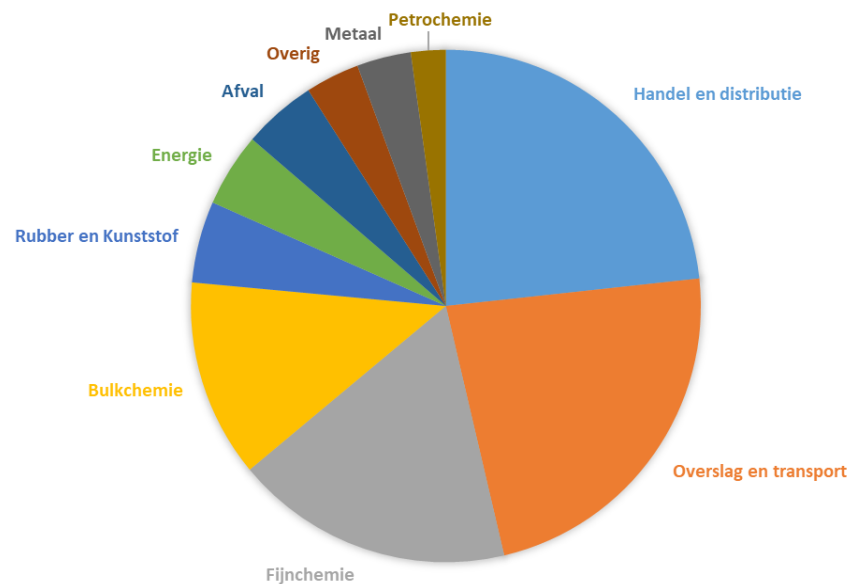
Algemene gegevens en inspecties

Aantal Brzo-bedrijven 2017-2021

Het aantal Brzo-bedrijven is in 2021 stabiel gebleven.

Er bestaan grote verschillen in omvang van de branches. De branches Handel en distributie en Overslag en transport zijn het grootst, gevolgd door Fijnchemie en Bulkchemie. Driekwart van het aantal bedrijven valt in een van deze vier branches.

Landelijke indeling Brzo-bedrijven naar branche

Algemene gegevens en inspecties

Aantal hogedrempel- en lagedrempelbedrijven per Brzo-regio en percentage geïnspecteerde bedrijven

Regio	Hogedrempelbedrijven				Lagedrempelbedrijven				Totaal	
	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Percentage geïnspecteerde bedrijven	Aantal niet geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven minimaal 1x per 3 jaar geïnspecteerd	Aantal niet geïnspecteerde bedrijven in 2019-2021	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven
Limburg	25	25	100%	0	14	9	14	0	39	34
Noord-Brabant	43	43	100%	0	30	30	30	0	73	73
Zuid-Holland/Zeeland	113	112	99%	1	31	31	31	0	144	143
Gelderland/Overijssel	29	29	100%	0	21	20	21	0	50	49
Groningen/Drenthe/Friesland	22	21	95%	1	23	18	23	0	45	39
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	25	23	92%	2	25	20	25	0	50	43
Staattoezicht op de Mijnen	6	6	100%	0	1	1	1	0	7	7
Totaal	263	259	98%	4	145	129	145	0	408	388

De hogedrempelbedrijven moeten jaarlijks geïnspecteerd worden, tenzij de toezichthouders op basis van een risicoanalyse het inspectieprogramma aanpassen. Van de hogedrempelbedrijven is 98% tenminste één keer geïnspecteerd. De overige 2% is vanwege een legitieme reden niet geïnspecteerd. Hiermee is aan de wettelijke verplichting voldaan.

Voor alle lagedrempelbedrijven is aan de wettelijke verplichting voldaan om minimaal eens per drie jaar te worden geïnspecteerd.

Algemene gegevens en inspecties

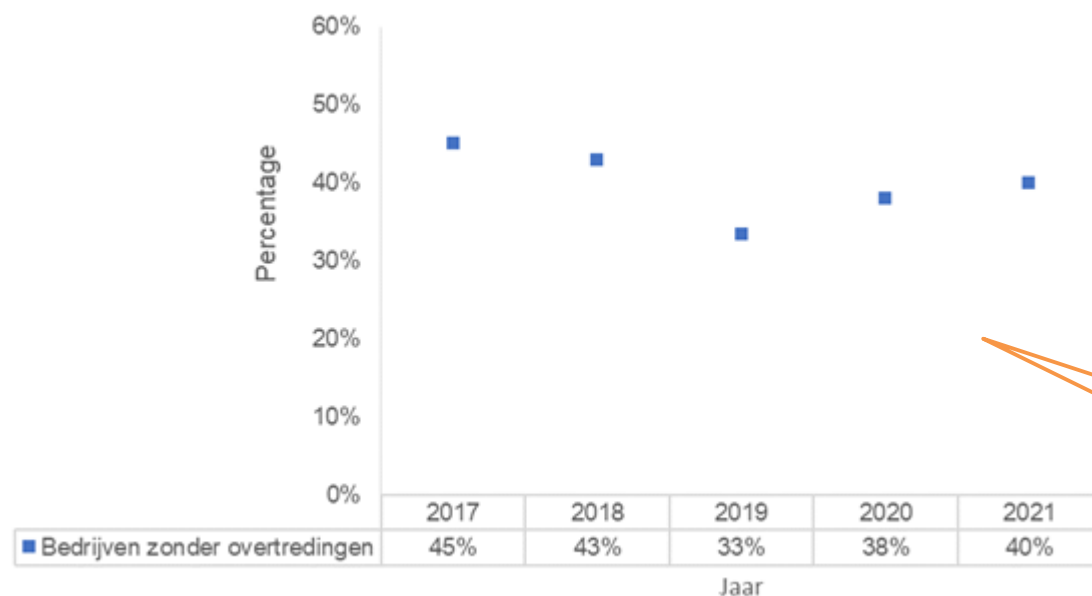
Aantal aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties per regio

Regio	Aantal aangekondigde inspecties	Aantal deels aangekondigde inspecties	Aantal onaangekondigde inspecties
Limburg	34	3	0
Noord-Brabant	46	31	28
Zuid-Holland/Zeeland	145	0	9
Gelderland/Overijssel	53	2	2
Groningen/Drenthe/Friesland	40	0	5
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	38	7	1
Staatstoezicht op de Mijnen	7	0	0
Totaal	363	43	45

Bij 388 Brzo-bedrijven zijn 451 inspecties uitgevoerd. Bij een aantal bedrijven zijn dus meerdere inspecties uitgevoerd.

Naleving Brzo-bedrijven

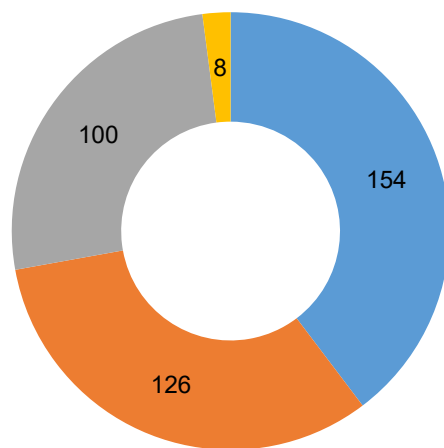
Percentage bedrijven zonder overtredingen in de afgelopen vijf jaar

Van de bedrijven zonder overtredingen is vastgesteld dat zij de regelgeving naleven op de onderdelen die tijdens de inspectie zijn gecontroleerd.

Naleving Brzo-bedrijven

Indeling van geïnspecteerde bedrijven naar zwaarte van de geconstateerde overtredingen

- Geen overtredingen
- Alleen overtredingen in categorie 3
- Overtredingen in categorie 2 of in categorie 2 en 3
- Tenminste overtredingen in categorie 1

CATEGORIE 1
ZWAAR (ONMIDDELLIJKE DREIGING VAN EEN ZWAAR ONGEVAL)
CATEGORIE 2
MIDDELZWAAR (GEEN ONMIDDELLIJKE DREIGING VAN EEN ZWAAR ONGEVAL)
CATEGORIE 3
LICHT (ZEER GERINGE DREIGING VAN EEN ZWAAR ONGEVAL)

Er zijn 388 bedrijven geïnspecteerd. Bij 40% van de bedrijven (154) zijn geen overtredingen aangetroffen. Bij 32% van de geïnspecteerde bedrijven (126) zijn uitsluitend categorie 3 overtredingen geconstateerd. Bij 26% van de geïnspecteerde bedrijven (100) zijn overtredingen van categorie 2 of categorie 2 en 3 geconstateerd. Bij 2% van de bedrijven (8) zijn tenminste één of meerdere overtredingen in categorie 1 geconstateerd.

Naleving Brzo-bedrijven

Aantal (bedrijven met) overtredingen per branche

Branche	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen	Totaal aantal overtredingen	Aantal overtredingen naar ernst		
				CAT 1	CAT 2	CAT 3
Afval	17	10	24	0	7	17
Bulkchemie	50	33	113	2	32	79
Energie	15	7	11	0	3	8
Fijnchemie	68	42	149	2	46	101
Handel en distributie	91	51	158	3	53	102
Metaal	14	11	39	0	7	32
Overslag en transport	92	56	189	2	60	127
Petrochemie	8	6	24	0	1	23
Rubber en kunststof	20	10	24	0	4	20
Overig	13	8	21	0	7	14
Totaal	388	234	752	9	220	523

De meeste overtredingen zijn geconstateerd in de branche Overslag en transport. Gemiddeld is het aantal overtredingen per bedrijf in de branche Petrochemie het hoogst en in de branche Energie het laagst.

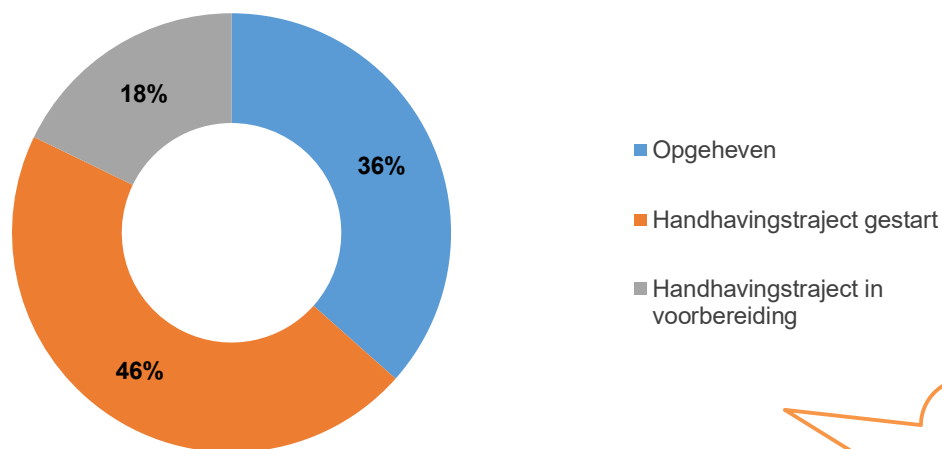
Ernst van de overtredingen in 2017-2021

Categorie	Aantal overtredingen				
	2017	2018	2019	2020	2021
1: Onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	2	1	8	3	9
2: Geen onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	164	147	217	178	220
3: Zeer geringe dreiging zwaar ongeval	499	607	588	580	523
Totaal	665	755	813	761	752

Het totaal aantal overtredingen in 2021 is licht gedaald ten opzichte van 2020. Het aantal lichte overtredingen (cat. 3) is gedaald en het aantal overtredingen in de zwaardere categorieën (cat. 1 en 2) gestegen.

Handhaving door de toezichhouders

Status van alle overtredingen uit 2020 op 1 maart 2022

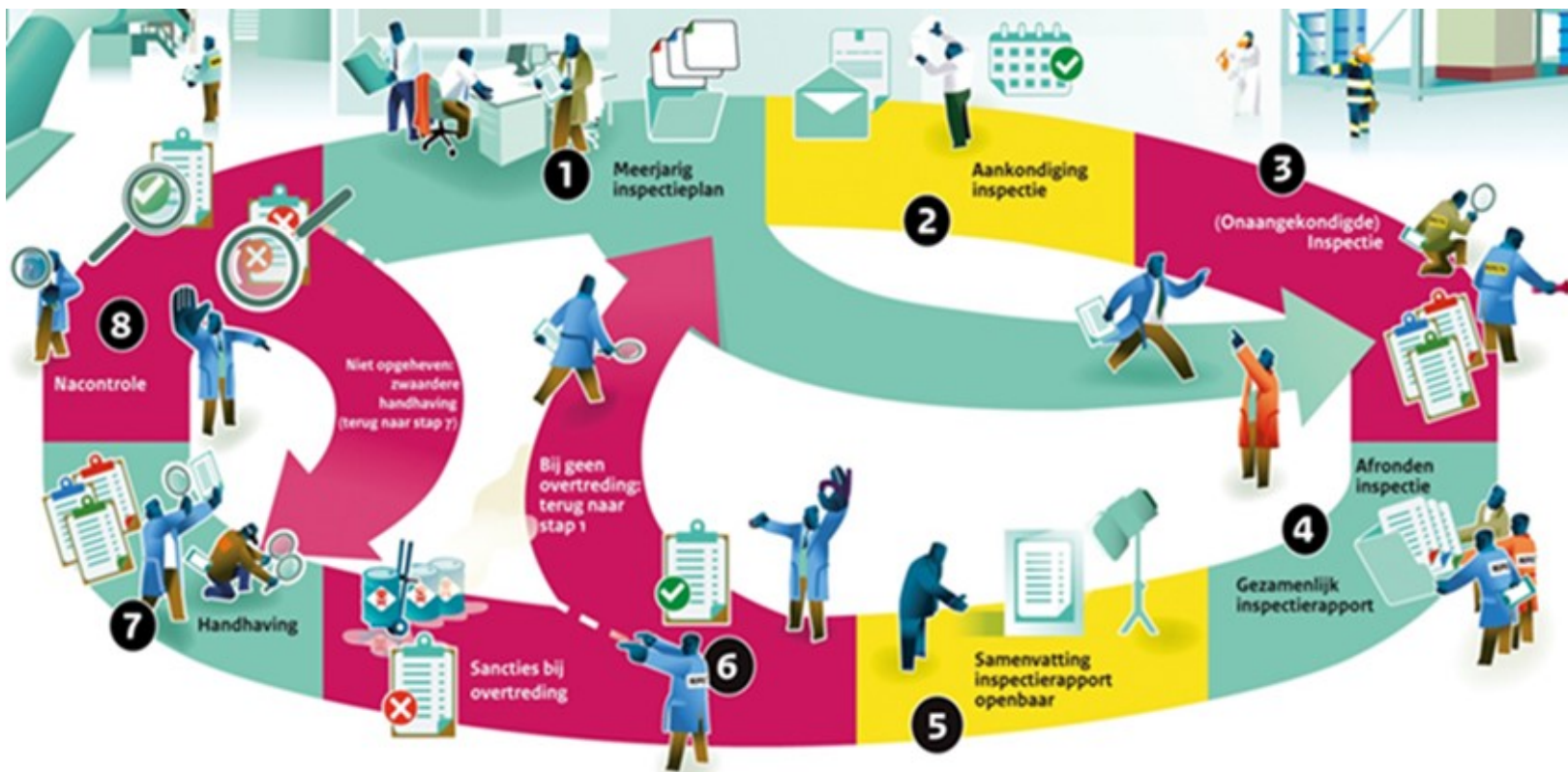

Op 1 maart 2022 was 36% van alle overtredingen opgeheven. Voor 46% van de overtredingen is het handhavingstraject in uitvoering. Een deel van deze overtredingen kan in de praktijk ook al beëindigd zijn, maar een hercontrole moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Bij 18% van de overtredingen was handhaving op de peildatum nog in voorbereiding.

Achtergrondinformatie

Website brzoplus.nl

Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven 2021
volledige rapportage

SAMENVATTING

BEELD

INSPECTIES

NALEVING

HANDHAVING

ACHTERGROND

Colofon

Bureau BRZO+

www.brzoplus.nl
bureaubrzo@rws.nl

Rijswijk, mei 2022

Deze uitgave is een verkorte versie van de rapportage Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven 2021. De Monitor in vogelvlucht is met de nodige zorgvuldigheid samengesteld op basis van de officiële rapportage. Als de inhoud van deze uitgave afwijkt van de officiële rapportage, dan is de rapportage leidend.

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Ja
Vergaderdatum	:	14 oktober 2022
Agendapunt	:	C2
Auteur	:	Mueters, Jan / Roy Timmermans
Onderwerp	:	Interregionale operationele grenzen
Bijlagen	:	1

Aanleiding en korte samenvatting

Voorliggend voorstel is al eens besproken in de werkvergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid van februari. Reden voor deze vertrouwelijke behandeling destijds was dat de VRLN invoering van interregionale operationele grenzen samen doet met meerdere buurregio's en dat we graag gezamenlijk als regio's wilden communiceren hierover. Dit moment is nu aangebroken. Omdat in een werkvergadering formeel geen besluiten kunnen worden genomen ligt het voorstel nogmaals voor in de reguliere vergadering. Uw commissie had tijdens de behandeling in februari geen verdere vragen en enkel positieve opmerkingen.

Binnen de Nederlandse veiligheidsregio's wordt brandweezorg meer en meer ingericht op basis van operationele grenzen¹ in plaats van gemeentegrenzen. Ook binnen de Veiligheidsregio Limburg-Noord is dit al geruime tijd het geval. Op basis van diverse ontwikkelingen, zoals de integratie van brandweermeldkamers en (grote) incidenten die op regiogrenzen hebben plaatsgevonden, is de behoefte ontstaan om de interregionale samenwerking te intensiveren en om over de regiogrenzen uit te rukken. De RBC² heeft in 2016 reeds besloten dat werken volgens interregionale operationele grenzen moet worden ingevoerd. Ook door het bestuur van de VRLN zijn in het recente verleden opmerkingen met deze strekking gemaakt.

Het uitrukken over regiogrenzen heen moet leiden tot een kwalitatief betere brandweezorg in de grensgebieden tussen de regio's Limburg-Noord, Brabant-Zuidoost, Brabant-Noord en Gelderland-Zuid.

Overigens wordt in de praktijk al langere tijd structureel over regiogrenzen heen uitgerukt door de VRLN en naar de VRLN door onze burens. Deze samenwerking zal op basis van dit project geïntensiveerd en geformaliseerd. In enkele gebieden betreft het ook een uitbreiding van de samenwerking.

¹ Hiermee wordt bedoeld dat bestuurlijke grenzen (gemeentegrenzen, regiogrenzen) geen beperkende rol spelen bij de bepaling van de eerste inzet alsmede de opschaling.

² Het overleg van regionale brandweercommandanten, de voorloper van het RCDV.

Beslispunten

Neem kennis van de voorgenomen ontwikkelingen uit de notitie “Interregionale operationele grenzen Gelderland-Zuid, Brabant-Noord, Brabant zuidoost, Limburg-Noord”.

Concreet:

1. Het werken volgens interregionale operationele grenzen.
2. Het zoveel mogelijk gelijktrekken van de uitgangspunten van interregionale en regionale operationele grenzen.
3. Het elke 10 jaar evalueren van operationele grenzen waarbij tussentijds wel correcties worden uitgevoerd bij verplaatsingen van de kazerne of wijzigingen in de infrastructuur.

Onderbouwing voorstel

Beoogd effect

Een intensievere interregionale samenwerking moet leiden tot een kwalitatief betere brandweezorg in de grensgebieden tussen de regio's Limburg-Noord, Brabant-Zuidoost, Brabant-Noord en Gelderland-Zuid. In diverse gebieden in onze regio wordt een snellere opkomst gerealiseerd. Het gaat hier in enkele gebieden om de eerste tankautospuiter maar de grote winst zit vooral in de opschaling, met name de tweede tankautospuiter. Daarnaast wordt een snellere opkomst van een redvoertuig in het noorden van de regio gerealiseerd. Een ander voordeel is dat de meldkamer in Maastricht voortaan eenheden uit andere regio's alarmeert. Hiermee gaat in het alarmeringsproces geen tijd verloren aan het doorspelen van meldingen van de ene meldkamer aan de andere meldkamer.

Een en ander betekent natuurlijk ook dat onze eenheden in de andere regio's gaan ondersteunen.

Kanttekening

De voorstellen leiden uiteindelijk, in combinatie met andere ontwikkelingen zoals gebiedsgerichte opkomsttijden, tot een aangepast dekkingplan.

Personele consequenties

De personele consequenties voor de vrijwillige posten vallen mee. Er is in enkele gevallen een kleine verschuiving van de grenzen van het verzorgingsgebied. Het aantal uitrukken van de posten (de motivatie) blijft ongeveer gelijk. Voor het redvoertuig van Weert stijgt het aantal inzetten, terwijl het redvoertuig van Venray minder inzetten krijgt. Onze posten aan de grenzen met Brabant en Gelderland worden vaker ingezet bij grotere incidenten over de regiogrenzen.

Financiële consequenties

De uitvoering vindt plaats met gesloten beurzen. Regio's gaan elkaar geen rekeningen sturen.

Communicatie

Deze ontwikkeling is intensief besproken met de postcommandanten van de posten die ermee te maken krijgen. Op een geschikt moment (als het daadwerkelijk van start gaat) zal in overleg met de andere regio's naar buiten worden getreden.

Procedure

MT Brandweer

d.d. 18 januari 2022, ingestemd

OR

d.d. 4 november 2021 is de OR geïnformeerd.
De OR heeft aangegeven graag geïnformeerd te blijven.

Extern, te weten: AOV
BC Veiligheid

d.d. 03 februari 2022 te informeren
d.d. 11 februari 2022

Bijlagen

1.

Besluit	Paraaf ambtelijk secretaris:
☐ Akkoord met voorstel	
☐ Akkoord met voorstel met aantekening	
☐ Niet akkoord met voorstel met aantekening	
 <i>Toelichting:</i>	

INTERREGIONALE OPERATIONELE GRENZEN GELDERLAND-ZUID, BRABANT-NOORD, BRABANT-ZUIDOOST, LIMBURG-NOORD

Een intensivering van de samenwerking

1. Inleiding

Wat wordt bedoeld met interregionale operationele grenzen?

Binnen de Nederlandse veiligheidsregio's wordt brandweezorg meer en meer ingericht op basis van operationele grenzen¹. Wat daarbij echter opvalt, is dat deze operationele samenwerking voor een deel lijkt op te houden bij de regiogrenzen. Op basis van diverse ontwikkelingen, zoals de integratie van brandweermeldkamers en incidenten die op regiogrenzen hebben plaatsgevonden, is de behoefte ontstaan om intensiever samen te werken en regiogrens-overschrijdend uit te rukken.

Waarom een project met Gelderland-Zuid, Brabant-Noord, Brabant-Zuidoost?

Er wordt al regiogrens-overschrijdend uitgerukt. Dit op kleinere schaal, enigszins versnipperd en op basis van bilaterale afspraken. Robuuster² regiogrens-overschrijdend uitrukken op basis van uniforme uitgangspunten moet leiden tot een kwalitatief betere brandweezorg in de grensgebieden tussen de regio's Limburg-Noord, Brabant-Zuidoost, Brabant-Noord en Gelderland-Zuid. Voor de burger moet het niet uitmaken waar hij/zij zich bevindt en bij welke meldkamer de melding binnenkomt. Het RBC³ heeft in 2016 reeds besloten dat werken volgens interregionale operationele grenzen moet worden ingevoerd. Het bestuur van de VRLN heeft de afgelopen jaren diverse malen gesproken over intensievere interregionale en internationale samenwerking.

Het project heeft in eerste instantie betrekking op tankautosputten, redvoertuigen, hulpverleningsvoertuigen, waterwagens en boten. Het resultaat is een nog intensievere samenwerking volgens landelijke uitgangspunten voor interregionale operationele grenzen en een betere brandweezorg.

Wie zijn erbij betrokken?

De regio's Limburg-Noord, Brabant-Zuidoost, Brabant-Noord en Gelderland-Zuid nemen deel. Brandweer Zuid-Limburg neemt in deze fase niet deel aan deze ontwikkeling⁴. Binnen onze regio zijn alle belanghebbenden betrokken: postcommandanten, teamleiders, afdelingen binnen de veiligheidsregio en ambtenaren openbare orde en veiligheid van de gemeenten. Er is collectief en individueel overleg met de burgemeesters.

¹ Hiermee wordt bedoeld dat bestuurlijke grenzen (gemeentegrenzen, regiogrenzen) geen beperkende rol spelen bij de bepaling van de eerste inzet alsmede de opschaling.

² Gericht op eerste inzet, gericht op opschaling en met meer soorten eenheden.

³ Het overleg van regionale brandweercommandanten, de voorloper van het RCDV.

⁴ Met Zuid-Limburg zijn wel bilaterale afspraken gemaakt m.b.t. de snelste eerste inzet tankautospuit en redvoertuig.

2. Uitgangspunten

2.1 Besluit RBC, landelijke afspraken

1. Bestuurlijke grenzen spelen in beginsel geen rol bij de bepaling van de eerste inzet alsmede de opschaling.
2. Operationele grenzen worden toegepast voor de inzet van in beginsel de snelste vier tankautospuiten, het redvoertuig, de waterwagen, het hulpverleningsvoertuig en de boot.
3. De alarmering van de benodigde eenheden wordt verricht door de meldkamer die (als eerste) de melding ontvangt. Ook als het gaat om een regio in een ander meldkamergebied wordt de benodigde hulp 'rechtstreeks' gealarmeerd. Hiermee gaat in het alarmeringsproces geen tijd verloren aan het doorspelen van meldingen van de ene meldkamer aan de andere meldkamer.
4. De operationele grenzen worden landelijk berekend met één en dezelfde methodiek, waarbij de berekende grenzen eenvoudig zijn in te lezen in het meldkamersysteem.
5. De operationele leiding vanaf officiersniveau ligt bij de veiligheidsregio waarin zich het incident afspeelt.
6. De veiligheidsregio draagt zorg voor een optimale preparatie met speciale aandacht voor de gebieden met kwetsbare objecten of risico-objecten.

2.2 Aanvullende afspraken tussen de vier deelnemende regio's

1. Kwaliteit gaat voor snelheid; onvoorziene situaties die van invloed zijn op de kwaliteit van het eindresultaat kunnen direct gevolgen hebben voor de inrichting van operationele grenzen.
2. De uitvoering gebeurt met gesloten beurzen. De regio's sturen elkaar geen rekeningen.

3. Ontwikkelingen gerelateerd aan operationele grenzen

Hieronder een kort overzicht van de ontwikkelingen die gelieerd zijn aan (interregionale) operationele grenzen en het Dekkingsplan.

Gebiedsgerichte opkomsttijden

De huidige opkomsttijden, zoals beschreven in het Besluit veiligheidsregio's, zijn gericht op de opkomst van de eerste tankautospuiter bij brand in een object. Op landelijk niveau is geconstateerd dat deze opkomsttijden onvoldoende informatie geven over de kwaliteit van de brandweerorganisatie. Het landelijke project over gebiedsgerichte opkomsttijden richt zich op een bredere kijk op opkomsttijden en dekkingsplannen en doet daarmee meer recht aan de praktijk. Gebiedsgerichte opkomsttijden zijn een combinatie van maatregelen die zich richten op het snel ter plaatse kunnen zijn met de juiste voertuigen en kennis en voldoende slagkracht kunnen leveren bij grootschalige incidenten, aangevuld met eventuele wenselijke

maatregelen op het vlak van risicobeheersing. De gebiedsgerichte opkomsttijden zijn realistischer dan de huidige objectgerichte opkomsttijden. De nieuwe systematiek is in een aantal pilotregio's getoetst. De uitkomsten van de pilots worden meegenomen bij het traject tot aanpassing van het Besluit veiligheidsregio's. Naar verwachting kunnen alle veiligheidsregio's in 2022 de opkomsttijden volgens het nieuwe systeem in kaart brengen.

Speed profile 2

Berekening worden interregionaal uitgevoerd op basis van het zogenaamde 'Speedprofile 2' wegenbestand. Dit programma wordt op termijn ook gebruikt voor de regionale operationele grenzen. Aangezien het programma nauwkeuriger is dan het huidige, zal dit leiden tot - meestal geringe - verschillen met de huidige theoretisch dekkingspercentages. De daadwerkelijke dekking blijft natuurlijk gelijk.

Dynamische operationele grenzen

Hiermee wordt bedoeld dat telkens de snelste eenheid op dat moment wordt gealarmeerd. Denk hierbij aan een brandweervoertuig dat op weg naar een oefencentrum sneller bij een incident kan zijn dan het lokale voertuig.

Snelheid in de bebouwde kom naar 30 km per uur

Het generiek terugbrengen van de maximale snelheid in de bebouwde kom heeft gevolgen voor de opkomstnelheid van de brandweer. In een drietal regio's worden de gevolgen in kaart gebracht.

4. Impactanalyse

Hieronder zijn - van noord naar zuid - de belangrijkste consequenties weergegeven voor de brandweerposten en hun verzorgingsgebied:

1. Gennep:

In het verzorgingsgebied van de post Gennep treedt de tankautospuiter van Oeffelt op als opschalingstankautospuiter. Dat betekent dat als een tweede eenheid nodig is, deze uit Oeffelt komt.

De tankautospuiter van Gennep gaat een rol gaan vervullen als opschalingstankautospuiter in de directe omgeving van Oeffelt.

2. Gebied Mook, Gennep en Bergen:

De posten Mook en Bergen blijven in hun verzorgingsgebied de eerste uitruk verzorgen. Binnen dit gebied (kop van Noord) zal bij een eventuele opschaling de 2^e tankautospuiter vaak uit een andere regio's komen.

Mook zal als 1^e tankautospuiter richting de regio Gelderland-Zuid een rol gaan vervullen richting Heumen. Als opschalingstankautospuiter zal Mook een rol gaan vervullen in de omgeving van Oeffelt.

In het gebied Mook, Gennep en Bergen zal het redvoertuig vanuit de posten Groesbeek en Cuijk sneller ter plaatse zijn dan het redvoertuig vanuit de post Venray.

3. Venray:

Er is al een structurele samenwerking met de post De Rips voor het buitengebied van Venray. In de nieuwe situatie kan extra tijd worden gewonnen omdat de meldkamer in Maastricht de eenheid van de Rips alarmeert. Hiermee gaat in het alarmeringsproces geen tijd verloren aan het doorspelen van meldingen van de ene meldkamer naar de andere meldkamer.

Post Venray zal bij een groter incident in de omgeving Vierlingsbeek, Overloon, De Rips en Deurne onderdeel uitmaken van het eerste peloton.

4. Horst:

Voor de post Horst is de impact marginaal. De meest kenmerkende wijziging vindt plaats rond de dorpskern Griendtsveen. Hier zal de post Deurne als 1^e tankautospuiter gaan rijden.

5. Sevenum:

Hier is sprake van kleinere en logische overschrijdingen van de regiogrenzen. Vooral rondom natuurgebieden de Deurnsche Peel en Mariapeel zal post Neerkant een rol gaan spelen als 1^e tankautospuiter.

6. Meijel:

Daar waar de post Meijel als 1^e tankautospuiter een stukje Groote Peel richting Heusden gaat verzorgen, zal de post Neerkant een stukje richting de Spiesberg gaan verzorgen. Beide posten kennen al een prima onderlinge samenwerking.

Als opschalingstankautospuiter zal Meijel worden ingezet in een gebied binnen de regio Brabant Zuidoost. Dit ligt geheel in lijn met de locatie van de post Meijel (nabij de regiogrens) en de lage uitruktijd.

7. Nederweert:

In het Weerterbos en directe omgeving zal de tankautospuiter van de post Maarheeze als eerste eenheid ter plaatse gaan en wordt Nederweert als opschalingstankautospuiter ingezet.

Nederweert krijgt een rol als 1^e tankautospuiter in een beperkt gebied in Someren en gaat in de omgeving Someren/Maarheeze fungeren als opschalingstankautospuiter.

8. Weert:

In een deel van het verzorgingsgebied aan de westzijde van de Zuid Willemsvaart zal Cranendonck als opschalingstankautospuiter fungeren. In de omgeving van Maarheeze/Budel gaat Weert als opschalingstankautospuiter fungeren.

Het redvoertuig van Weert gaat in de omgeving Budel/Maarheeze ingezet worden.

5. Kanttekeningen

Interregionale operationele grenzen hebben gevolgen voor planvorming, operationele voorbereiding, uitwisselen GEO en objectinformatie, meldkamer en vakbekwaamheid.

De uitgangspunten van interregionale en regionale operationele grenzen moeten zoveel mogelijk gelijk worden getrokken. Dit om een beheersbaar systeem te houden.

De relatie tussen de vrijwilliger en zijn verzorgingsgebied moet niet worden onderschat. Dit is een van de redenen dat - ongeveer 10 jaar na de invoering - nog vrijwel dagelijks discussies plaatsvinden met vrijwillige posten over de regionale operationele grenzen. Ten aanzien van deze interregionale ontwikkeling hebben we veel begrip mogen ontvangen van de postcommandanten. Niet in de laatste plaats omdat we telkens de kwaliteit van de zorg voorop hebben geplaatst.

Operationele grenzen worden in deze regio elke 5 jaar geëvalueerd en dan worden de grenzen bijgesteld. Dit is een arbeidsintensief traject met onrust bij vrijwillige posten terwijl er alleen sprake is van enkele kleine grenscorrecties. De door de posten gerealiseerde tijden blijven namelijk stabiel zodat er geen grote aanpassingen nodig zijn. Een evaluatie elke 10 jaar zou leiden tot meer rust terwijl de repressieve gevolgen verwaarloosbaar zijn. Natuurlijk worden dan bij verplaatsingen van de kazerne of belangrijke wijzigingen in de infrastructuur wel tussentijds correcties uitgevoerd.

Een nieuw uitgangspunt is dat kwaliteit voor snelheid gaat. Een van de conclusies van de Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's is dat er veel meer kwaliteitsbepalende factoren zijn dan alleen snelheid. Er zijn situaties waarin een afweging gemaakt moet worden tussen snelheid en andere kwaliteitsbepalende factoren. Een voorbeeld is dat in de 'kop van Noord' ervoor gekozen is om de opschaling van de 3^e en 4^e eenheid met eigen eenheden te doen omdat de pelotons⁵ anders bestaan uit eenheden uit drie verschillende regio's. Dit leidt in de praktijk tot een lastigere coördinatie en zal zeker bij natuurbrandbestrijding tot een minder effectief optreden en minder kwaliteit leiden.

Bestaande convenanten over dit onderwerp worden vervangen door een nieuw convenant.

6. Conclusies

Een intensieve interregionale samenwerking is logisch voor onze regio met de lange buitengrenzen en past binnen de ambities van management en bestuur.

Het interregionaal uitrukken moet leiden tot een kwalitatief betere brandweezorg in de grensgebieden tussen de regio's Limburg-Noord, Brabant-Zuidoost, Brabant-Noord en Gelderland-Zuid. In diverse gebieden in onze regio wordt een snellere opkomst en opschaling gerealiseerd. Een belangrijk voordeel is dat de meldkamer in Maastricht voortaan eenheden uit andere regio's alarmeert. Hiermee gaat in het alarmeringsproces geen tijd verloren aan het doorspelen van meldingen van de ene meldkamer naar de andere

⁵ Een verband van vier tankautosputen onder aansturing van een officier van dienst

meldkamer. Een en ander betekent natuurlijk ook dat onze eenheden in de andere regio's gaan ondersteunen.

De samenwerking leidt ook tot een intensievere samenwerking op het vlak van planvorming, operationele voorbereiding, uitwisselen GEO en objectinformatie en vakbekwaamheid.

7. Voorstellen

Instemmen met het werken volgens interregionale operationele grenzen, zoals in deze notitie beschreven.

De uitgangspunten van interregionale en regionale operationele grenzen worden zoveel mogelijk gelijk getrokken.

Operationele grenzen elke 10 jaar evalueren waarbij tussentijds wel correcties worden uitgevoerd bij verplaatsingen van de kazerne of belangrijke wijzigingen in de infrastructuur.

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	14 oktober 2022
Agendapunt	:	C2
Auteur	:	Falko ten Have
Onderwerp	:	Rampbestrijdingsplan Hoogwater 2022-2025
Bijlagen	:	1

Aanleiding en korte samenvatting

De hoogwatercrisis van 2021 is door de betrokken partijen (Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg, veiligheidsregio Limburg-Noord en veiligheidsregio Zuid-Limburg) geëvalueerd. Om ook de overkoepelende observaties en leermomenten te identificeren, heeft het Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement (COT) aanvullend op de afzonderlijke evaluaties een Rode Draden Analyse uitgevoerd. Er is geconcludeerd dat er veel zaken goed zijn gegaan, maar dat er ook een aantal leerpunten te trekken zijn. Een multidisciplinaire projectgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van alle betrokken organisaties, is in vijf werkgroepen met de aanbevelingen aan de slag gegaan om beter voorbereid te zijn op een volgende hoogwatersituatie. Eén van de werkgroepen heeft zich daarbij gericht op multidisciplinaire planvorming.

Het huidige Rampbestrijdingsplan Hoogwater Maas (2020-2023) van de veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg heeft nog een looptijd van een jaar. Desondanks is het rampbestrijdingsplan vroegtijdig geactualiseerd, zodat de eerste leerpunten van de hoogwatercrisis van 2021 in het rampbestrijdingsplan konden worden verwerkt. Op deze manier zijn de crisisorganisaties het komende hoogwaterseizoen al beter voorbereid op een dergelijke situatie.

Een van de voornaamste wijzigingen is de verbreding van het rampbestrijdingsplan van hoogwater Maas naar hoogwater, waardoor ook informatie en handelingsperspectief is opgenomen ten aanzien van de meest risicovolle beken en zijrivieren in Limburg. In het geactualiseerde rampbestrijdingsplan worden drie scenario's onderscheiden: 1) hoogwater zijrivieren (al dan niet met samenhang met hoogwater Maas), 2) hoogwater Maas en 3) falen primaire kering (dijkdoorbraak). Verder zijn in het geactualiseerde rampbestrijdingsplan uitgangspunten benoemd voor één provinciaal scenarioteam: het Impact Analyse Team (IAT). Ook wordt in het rampbestrijdingsplan een koppeling gemaakt naar de resultaten van de andere werkgroepen, zoals burgerparticipatie, evacuatiestrategie en overdracht en nafase.

De verbeterde voorbereiding op hoogwatersituaties is echter nog niet afgerond. Zowel intern als onder de vlag van de projectgroep hoogwater zijn de betrokken organisaties nog druk doende om verbeterpunten op te pakken. Deze inspanningen gaan de komende maanden en jaren bruikbare resultaten opleveren, die ook verwerkt moeten worden in het rampbestrijdingsplan ten einde onze crisisorganisatie optimaal voor te bereiden op een effectieve crisisbeheersing tijdens hoogwatersituaties. Voorgesteld wordt daarom om het rampbestrijdingsplan de komende jaren jaarlijks te actualiseren, zodat vóór ieder hoogwaterseizoen een geactualiseerd rampbestrijdingsplan wordt opgeleverd waarin de laatste resultaten van alle inspanningen zijn meegenomen.

Beslispunten

1. Instemmen met de terinzagelegging van het ontwerp Rampbestrijdingsplan Hoogwater 2022–2025 voor een periode van zes weken;
2. Instemmen met het voorstel om het Rampbestrijdingsplan Hoogwater vóór het hoogwaterseizoen van 2023 (oktober) opnieuw te actualiseren, zodat de laatste resultaten van de project- en werkgroepen hoogwater in het rampbestrijdingsplan kunnen worden verwerkt.

Onderbouwing voorstel

- Met dit geactualiseerde (en verbrede) rampbestrijdingsplan worden de eerste leerpunten van de hoogwatercrisis van 2021 opgepakt en wordt een relatie gelegd naar andere leerpunten. Hiermee wordt beoogd dat de crisisorganisatie beter is voorbereid op een volgende hoogwatersituatie en wordt de kans op een effectieve crisisbeheersing vergroot.
- Door het rampbestrijdingsplan hoogwater de komende jaren jaarlijks te actualiseren borgen we dat dit ook voor langere tijd het geval blijft. Er zijn bij alle betrokken organisaties nog veel zaken in ontwikkeling die bruikbare resultaten gaan opleveren en een plek in het rampbestrijdingsplan verdienen. Afhankelijk van de omvang van de wijzigingen, zal het rampbestrijdingsplan ter tussentijdse vaststelling worden aangeboden aan de Veiligheidsdirectie VRLN (enkel wijzigingen in het operationele deel) of de Bestuurscommissie Veiligheid VRLN (ook wijzigingen in het bestuurlijke deel).
- Het rampbestrijdingsplan is zorgvuldig tot stand gekomen en meerdere malen afgestemd met de kolommen, partners en meldkamer.

Personele consequenties

Er worden geen personele consequenties voorzien.

Financiële consequenties

Er worden geen financiële consequenties voorzien.

Communicatie

Als met het voorstel wordt ingestemd, zal het rampbestrijdingsplan zo snel mogelijk ter inzage worden gelegd bij (de gemeenten van) de VRLN voor een periode van zes weken.

De woordvoeringlijn bij eventuele ingekomen vragen tijdens de ter inzagelegging is afhankelijk van de taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen (veiligheidsregio Zuid-Limburg, Waterschap Limburg en Rijkswaterstaat), maar wordt te allen tijde afgestemd met de betrokken partijen onder regie van beide veiligheidsregio's.

Bij publicatie van het Rampbestrijdingsplan zal een begeleidend schrijven worden geschreven afgestemd met de betrokken partijen. Zie ook 'Vervolprocedure'.

Vervolprocedure

Na de periode van terinzagelegging zal het rampbestrijdingsplan op 14 december 2022 ter definitieve vaststelling worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio Limburg-Noord. Na definitieve vaststelling zullen alle relevante partijen per mail hiervan op de hoogte worden gebracht. Daarnaast wordt het plan opgenomen op de website van de veiligheidsregio's en beschikbaar gesteld aan alle gemeenten.

Implementatie van het rampbestrijdingsplan geschiedt in overleg met de disciplines en betrokken partners. Het implementatietraject behelst ten minste een informerende mail met de voornaamste wijzigingen richting onze crisisfunctionarissen, het verzorgen van presentaties, het actualiseren van de E-learning en beoefenen van het plan tijdens de 'waterweek' in 2023.

Bijlagen

1. Rampbestrijdingsplan Hoogwater 2022-2025

Besluit

Akkoord met voorstel

Paraaf ambtelijk secretaris:

- Akkoord met voorstel met aantekening
- Niet akkoord met voorstel met aantekening

Toelichting:

Rampbestrijdingsplan Hoogwater Limburg

2022-2025

<p>Versie: definitief</p> <p>Vastgesteld door:</p>	
	
<p>Veiligheidsdirectie van de veiligheidsregio Limburg-Noord</p> <p>Dhr. J. Rooijmans</p> <p>d.d.:</p>	<p>Veiligheidsdirectie van de veiligheidsregio Zuid-Limburg</p> <p>Dhr. L. Houben</p> <p>d.d.:</p>
<p>Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord</p> <p>Dhr. A. Scholten</p> <p>d.d.:</p>	<p>Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio Zuid-Limburg</p> <p>Mevr. A. Penn-te Strake</p> <p>d.d.:</p>

Colofon:

Dit rampbestrijdingsplan is tot stand gekomen onder regie van de werkgroep hoogwater Maas Limburg, bestaande uit vertegenwoordigers van de veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg, Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg, politie-eenheid Limburg en Defensie.

Druk:

Versie 5.0

Eindredactie:

Crisisbeheersing veiligheidsregio Limburg-Noord: mov@vrln.nl

Inhoud

1. INLEIDING	4
2. BESTUURLIJK EN WETTELIJK KADER.....	6
2.1 INLEIDING	6
2.2 LEIDING & COÖRDINATIE	6
2.3 CONVENANT HOOGWATERBERICHTGEVING MAAS.....	6
2.4 VERANTWOORDELIJKHEDEN.....	6
2.5 UITWERKING OVERIGE INDIVIDUELE PARTNERS	7
2.6 BIJSTAND EN MILITAIRE STEUNVERLENING (IN HET OPENBAAR BELANG)	7
2.7 BEHEER	7
2.8 OEFENEN.....	8
2.9 BESTUURLIJKE NETWERKKAARTEN	8
3. SCENARIO HOOGWATER ZIJRIVIEREN	10
3.1 INLEIDING	10
3.2 MELDING & ALARMERING / OP- EN AFSCHALING	10
3.3 LEIDING EN COÖRDINATIE.....	11
3.4 INFORMATIEMANAGEMENT	12
3.5 CRISISCOMMUNICATIE.....	12
3.6 EVACUATIE.....	12
3.7 SAMENHANG HOOGWATER ZIJRIVIEREN MET DE MAAS	13
4. SCENARIO HOOGWATER MAAS.....	14
4.1 INLEIDING	14
4.2 DUIDING AFVOER EN WATERSTANDEN	14
4.3 MELDING & ALARMERING / OP- EN AFSCHALING	14
4.4 LEIDING EN COÖRDINATIE.....	17
4.5 INFORMATIEMANAGEMENT	18
4.6 CRISISCOMMUNICATIE.....	19
4.7 EVACUATIE.....	20
4.8 ISOLATIE VAN GEBIEDEN.....	21
4.9 ACHTEREENVOLGENDE AANDACHTSGEBIEDEN	21
5. SCENARIO FALEN KERING EN POLDEREFFECTEN	23
5.1 INLEIDING	23
5.2 DUIDING SCENARIO'S FALEN PRIMAIRE KERING	23
5.3 MELDING & ALARMERING / OP- EN AFSCHALING	25
5.4 LEIDING & COÖRDINATIE	26
5.5 INFORMATIEMANAGEMENT	26
5.6 EVACUATIE.....	26
5.7 CRISISCOMMUNICATIE.....	27
5.8 POLDEREFFECTEN (KWELWATER EN GEBIEDSEIGEN WATER)	27
6. ORGANISATORISCHE KADERS.....	29
6.1 INLEIDING	29
6.2 INTERNATIONALE SAMENWERKING.....	29
6.3 BURGERPARTICIPATIE	29
6.4 EVACUATIE.....	30
6.5 NAFASE HOOGWATER.....	32

1. Inleiding

Voor u ligt het rampbestrijdingsplan Hoogwater Limburg 2022-2025 voor de veiligheidsregio's Limburg-Noord (VRLN) en Zuid-Limburg (VRZL). Dit plan is opgesteld naar aanleiding van de bestuurlijke wens in beide veiligheidsregio's om een specifiek plan te hebben voor de hoogwaterproblematiek rondom de Maas.

Hoewel rondom de Maas vele voorzieningen zijn getroffen om wateroverlast te voorkomen, kunnen primaire waterkeringen bezwijken of overstromen. Dat hebben de inwoners van Limburg in 1993 en 1995, maar helaas in 2021 opnieuw, ervaren. Hoogwater wijkt op facetten af van de reguliere rampenbestrijding en crisisbeheersing, zowel qua tijdsverloop als qua verantwoordelijkheden. Met dit rampbestrijdingsplan wordt beoogd dat de (crisisorganisaties van de) Limburgse veiligheidsregio's adequaat zijn voorbereid op dergelijke incidenten, in nauwe samenwerking met de overige organisaties in het speelveld, zoals de gemeenten, Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg, Defensie en de politie.

Het rampbestrijdingsplan hoogwater is niet nieuw. Wel is het rampbestrijdingsplan naar aanleiding van de hoogwatercrisis van 2021 en de daarover verschenen evaluaties geactualiseerd. Zo is ervoor gekozen om het Impact Analyse Team een plek te geven in dit rampbestrijdingsplan en is het uitgebreid met informatie en handelingsperspectief ten aanzien van de meest risicovolle beken en zijrivieren in Limburg. Zowel mono- als multidisciplinair zijn Waterschap Limburg, Rijkswaterstaat en de Limburgse veiligheidsregio's op het moment van schrijven van dit plan echter nog bezig met het opvolgen van de aanbevelingen uit de evaluaties, waardoor niet alle ontwikkelingen en verbeterpunten in deze versie van het rampbestrijdingsplan kunnen worden verwerkt. De komende jaren zal het rampbestrijdingsplan daarom jaarlijks worden geactualiseerd.

Doelstellingen

Het rampbestrijdingsplan (RBP) Hoogwater Limburg heeft drie doelstellingen:

1. Het vastleggen hoe de coördinatie tussen de betrokken actoren bij een hoogwatersituatie in de Maas en de beken en zijrivieren verloopt;
2. Het beschrijven van de omvang en de effecten van de verschillende hoogwaterscenario's;
3. Het vastleggen van de voorbereide acties en taken bij het optreden van hoge waterstanden in de Maas en de beken en zijrivieren.

Reikwijdte plan

Het RBP Hoogwater Limburg is opgesteld om de gevolgen van hoogwater in Limburg zoveel mogelijk te beperken en te bestrijden. De Maas loopt in Limburg achtereenvolgens door de gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht, Meerssen, Stein, Sittard-Geleen, Echt-Susteren, Maasgouw, Roermond, Leudal, Beesel, Peel en Maas, Venlo, Horst aan de Maas, Bergen, Venray, Gennep en Mook en Middelaar. Dit RBP dient als kapstok voor alle monodisciplinaire planvorming die door de individuele partners voor hoogwatersituaties wordt opgesteld.

Leeswijzer

Het RBP Hoogwater Limburg bestaat uit drie onderdelen:

- Bestuurlijk deel: beschrijft het wettelijk- en beleidskader dat van toepassing is op de organisatie van de hoogwaterbestrijding.
- Operationeel deel: beschrijft de scenario's met de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen en de generieke organisatorische kaders tijdens een hoogwatersituatie in de Maas en de beken en zijrivieren.
- Bijlagen.

Vaststelling

- Het bestuurlijke deel wordt vastgesteld door het algemeen bestuur van de veiligheidsregio Limburg-Noord en het algemeen bestuur van de veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- Het operationele deel wordt vastgesteld door de veiligheidsdirectie van de veiligheidsregio Limburg-Noord en de veiligheidsdirectie van de veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- De bijlagen worden vastgesteld door de regiegroep van de veiligheidsregio Limburg-Noord en het programma crisisbeheersing en rampenbestrijding van de veiligheidsregio Zuid-Limburg. De monodisciplinaire bijlagen worden vastgesteld door de kolommen. Het "Convenant hoogwaterberichtgeving en prognoses" is in de bijlagen opgenomen maar is eerder vastgesteld door de algemeen besturen van de beide Limburgse veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat (RWS).

Bestuurlijk deel

2. Bestuurlijk en wettelijk kader

2.1 Inleiding

Het doel van dit rampbestrijdingsplan is het ondersteunen van de operationele inzet van de betrokken organisaties tijdens een hoogwatersituatie van zowel de Maas als de meest risicovolle zijrivieren in Limburg. Het rampbestrijdingsplan heeft daarmee betrekking op het werkingsgebied van de beide Limburgse veiligheidsregio's. Dit bestuurlijke deel is gericht op de bestuurlijke kaders, juridische aspecten en formele criteria waaraan een rampbestrijdingsplan moet voldoen. Het operationele deel richt zich op de operationele informatie en handvatten die van belang zijn voor de hulpdiensten en crisisorganisaties tijdens de bestrijding van een hoogwatersituatie.

2.2 Leiding & coördinatie

De opschaling zal verlopen via de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (GRIP) en wordt gebaseerd op de prognose van de afvoer bij vooraf bepaalde meetpunten. Bij hoogwater wordt in principe geen Commando Plaats Incident (CoPI) ingericht, tenzij er zich lokaal knelpunten voordoen waarvoor multidisciplinaire coördinatie noodzakelijk is. De Regionale Operationele Teams (ROT's) van beide veiligheidsregio's worden bij hoogwater uitgebreid met liaisons van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg. De dijkgraaf van Waterschap Limburg en een (bestuurlijk) liaison van Rijkswaterstaat worden standaard uitgenodigd om deel uit te maken van de beleidsteams (GBT/RBT) van de beide Limburgse veiligheidsregio's.

2.3 Convenant hoogwaterberichtgeving Maas

Een adequate hoogwaterbestrijding is niet mogelijk zonder registratie en voorspelling van de waterstanden in de Maas. De hulpdiensten en de gemeenten in de regio baseren hun activiteiten uitsluitend op de verwachtingen zoals die worden ontvangen van Rijkswaterstaat op basis van afspraken in het tussen de Limburgse veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat afgesloten convenant. Dit convenant is terug te vinden in de bijlagen.

2.4 Verantwoordelijkheden

2.4.1 *Verantwoordelijkheid primaire en secundaire keringen*

Primaire waterkeringen bieden bescherming tegen overstromingen bij hoogwater vanuit de Noordzee en diverse grote binnenlandse rivieren en wateren, waaronder rivier de Maas. Daarbij gaat het met name om die gebieden, waar eventuele overstromingen potentieel veel slachtoffers of grote economische schade tot gevolg hebben. Op basis van de Waterwet heeft Waterschap Limburg de zorgplicht voor het beheren van de primaire waterkeringen in de provincie Limburg en daarmee de verantwoordelijkheid voor de staat van de dijken. Het behoort dan ook tot de verantwoordelijkheid van het waterschap om alle activiteiten in de bestrijding tegen waterschade bij hoogwater vooraf te beschrijven en vast te leggen in een Bestrijdingsplan hoogwater Maas. De activiteiten betreffen onder andere het dichtzetten van coupures en wanden, het aanbrengen van tijdelijke keringen en controleren van noodplannen van derden welke een rol hebben in hoogwaterbescherming, het plaatsen van (kwel)waterpompen en het organiseren van een adequate dijkbewaking. Knelpunten en onvoorziene situaties worden ingebracht in het, op dat moment, verantwoordelijke team van Waterschap Limburg en/of de veiligheidsregio (situatie en opschalingsafhankelijk), zodat waar nodig gezamenlijk en tijdig actie kan worden ondernomen. De minister van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) houdt (direct) toezicht op het optreden van het waterschap en kan, indien nodig, aanwijzingen geven wanneer er sprake is van een gevaarstelling met betrekking tot primaire keringen.

Rijkswaterstaat is in Limburg ook beheerder van een tweetal primaire keringen, te weten keersluis Limmel en sluiscomplex Bosscherveld (beiden gelegen in Maastricht).

Secundaire waterkeringen bieden bescherming tegen binnenwater uit de vele meren, kleine rivieren en kanalen. Er zijn verschillende types secundaire keringen, zoals regionale keringen (dijken met lokaal of regionaal karakter), kanaaldijken en boezemkades. De zorgplicht voor secundaire waterkeringen in Limburg is met name belegd bij Waterschap Limburg en decentrale waterbeheerders (gemeenten). Daarnaast is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de dijken rondom het Julianakanaal. De provincie houdt toezicht op het optreden van het waterschap en kan, indien nodig, aanwijzingen geven wanneer er sprake is van een gevaarstelling met betrekking tot regionale keringen. De Minister van I&W oefent daarop het oppertoezicht uit en kan ook rechtstreeks aanwijzingen geven aan decentrale waterbeheerders.

2.4.2 Verantwoordelijkheid stremming scheepvaart Maas

Een intentionele stremming van de scheepvaart op de Maas ten tijde van hoogwater komt alleen aan de orde indien daar zeer ernstige redenen voor zijn. Stremming kan bijvoorbeeld nodig zijn door het verloop van het hoogwater, de feitelijke toestand van de primaire waterkeringen en eventuele bedreigde gebieden langs de Maas. Het stremmen van de scheepvaart is de verantwoordelijkheid van de Hoofdingenieur-Directeur van Rijkswaterstaat Zuid-Nederland (HID ZN) en vindt plaats op eigen initiatief van Rijkswaterstaat of op aanvraag vanuit belanghebbende (semi-) overheidsorganisaties. Dit geldt ook voor het weer vrijgeven van de vaarweg na een hoogwatersituatie.

Een verzoek tot stremming van de scheepvaart door een (semi-)overheidsorganisatie kan worden ingediend bij de HID ZN.

2.4.3 Verantwoordelijkheid evacuatie

Indien evacuatie aan de orde dreigt te komen, dan zal het proces evacuatie binnen bevolkingszorg worden opgestart overeenkomstig de geldende plannen. De daadwerkelijke evacuatie zal door de politie en eventueel met hulp van Defensie, worden ondersteund. Het besluit over evacuatie wordt genomen door de burgemeester van de desbetreffende gemeente of, ingeval van een GRIP-4 situatie, door de voorzitter van de veiligheidsregio. Het Regionaal Operationeel Team (ROT) heeft in dit kader een adviserende rol en maakt bij het formuleren van een advies over al dan niet evacueren een afweging van alle relevante factoren. Omdat het scenario dijkdoorbraak een eigen urgente dynamiek kent, geeft dit plan kaders aan waar rekening mee moet worden gehouden bij de besluitvorming omtrent wel of niet evacueren bij (dreigende) dijkdoorbraak.

2.5 Uitwerking overige individuele partners

Dit plan beoogt op regionaal niveau afspraken te maken over de organisatie bij hoogwater. Daarnaast zullen de betreffende gemeenten in Limburg, Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg hun activiteiten beschrijven in eigen draaiboeken en actielijsten hoogwater. Deze draaiboeken/actielijsten dienen afgestemd te zijn op de afspraken in dit rampbestrijdingsplan en dienen te worden vastgesteld door de desbetreffende organisaties zelf. Voor Zuid-Limburg is een multidisciplinaire actielijst ontwikkeld die de belangrijkste acties van de betreffende partijen weergeeft (zie bijlage).

2.6 Bijstand en militaire steunverlening (in het openbaar belang)

Indien bijstand gewenst is van disciplines of Defensie, dient deze conform reguliere procedures aangevraagd te worden.

Het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) coördineert en adviseert veiligheidsregio's bij bijstandsaanvragen van onder meer Defensie en de disciplines. Een overzicht van de afspraken met Defensie en de beschikbare middelen staat in de Catalogus Nationale Operaties van het ministerie van Defensie. De Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA) is de eerste contactpersoon van Defensie binnen de veiligheidsregio. Hij is de militaire adviseur voor de civiele diensten en voor het civiele bestuur. Een aanvraag voor Nationale Operaties in het ROT zal dan ook via de RMOA verlopen.

2.7 Beheer

- Bestuurlijk: het bestuurlijk deel van het rampbestrijdingsplan hoogwater dient minimaal eens per drie jaar te worden herzien en bijgewerkt. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, wordt het plan tussentijds geactualiseerd. Voorstellen hiertoe alsmede het beheer van het rampbestrijdingsplan worden gedaan door de werkgroep Hoogwater Limburg die het plan jaarlijks toetst op actualiteit.
- Operationeel: het operationeel deel van het rampbestrijdingsplan hoogwater is aan constante verandering onderhevig. Wijzigingen in dit deel kunnen derhalve tussentijds door de Veiligheidsdirecties van de beide Limburgse veiligheidsregio's worden vastgesteld.
- Bijlagen: de multidisciplinaire inzetkaart en de multidisciplinaire actielijst worden beheerd door de werkgroep Hoogwater Limburg. De overige relevante documenten die per kolom zijn opgesteld, worden door de desbetreffende kolom beheerd en aangepast. Doordat de inrichting van het Limburgse watersysteem voortdurend verandert als gevolg van werkzaamheden, is het van belang om deze documenten ieder jaar te controleren op actualiteit.

2.8 Oefenen

Minimaal eens per vier jaar dient het rampbestrijdingsplan multidisciplinair te worden beoefend, waarbij het wordt getoetst op juistheid, volledigheid en bruikbaarheid.

2.9 Bestuurlijke netwerkkaarten

De bestuurlijke netwerkkaarten beschrijven de bestuurlijke verantwoordelijkheden en verplichtingen in crisisbeheersing op vele gebieden. Ze bieden een oriëntatiepunt waarmee verantwoordelijke bestuurders en beleidsteams tijdens een (dreigende) crisissituatie hun eigen besluitvorming en aanpak kunnen vormgeven.

Voor hoogwater situaties zijn de volgende bestuurlijke netwerkkaarten van toepassing:

- 1: Rampenbestrijding algemeen en handhaving openbare orde
- 3: Oppervlaktewater en waterkering;
- 18: Binnenvaart.
- Incidentafhankelijk:
 - 5 Milieu;
 - 12 Nooddrinkwater en noodwater;
 - 14 Elektriciteit en gas;
 - 21a Telecommunicatie

Deze zijn terug te vinden op www.nipv.nl.

Operationeel deel

In dit operationele deel gaan de eerste drie hoofdstukken in op de hoogwaterscenario's die zich kunnen voordoen in Limburg: 1) hoogwater in de beken en zijrivieren, 2) hoogwater in de Maas en 3) het falen van primaire keringen en poldereffecten. Voor elk scenario zijn de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen beschreven en eventuele bijzonderheden benoemd. Het laatste hoofdstuk beschrijft de generieke organisatorische kaders die op elk van de scenario's van toepassing (kunnen) zijn, zoals internationale aspecten, burgerparticipatie, evacuatiestrategie, nafase en noodmaatregelen.

3. Scenario hoogwater zijrivieren

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de werkwijze van de betrokken (crisis)organisaties bij een (dreigende) wateroverlast-situatie in de meest risicovolle beken en zijrivieren in Limburg. Eerst worden de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen toegelicht: melding en alarmering, op- en afschaling, leiding en coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie. Daarna komen bijzonderheden ten aanzien van de (generieke) evacuatiestrategie aan bod. Tot slot wordt aandacht geschonken aan de samenhang tussen hoogwater in de beken en zijrivieren met de Maas.

3.2 Melding & alarmering / Op- en afschaling

3.2.1 Melding & alarmering

De afvoeren van de Limburgse beken en zijrivieren worden, onder andere vanuit de Centrale Regiekamer (CRK), gemonitord door Waterschap Limburg. Hierbij maakt het waterschap gebruik van een (kleuren)fasering:

- Groen: basisafvoer;
- Geel: waakzaamheid;
- Oranje: dreigende wateroverlast;
- Rood: wateroverlast.

Wanneer zich een situatie van dreigende wateroverlast voordoet of als er op het moment van waakzaamheid een doorstijging naar dreigende wateroverlast wordt verwacht, wordt er een Regieteam van Waterschap Limburg actief. Het Regieteam opereert nog binnen de reguliere organisatie van het waterschap en betreft dus geen formele opschaling. Aan het Regieteam neemt ook een Crisiscoördinator deel. De Crisiscoördinator start bij activatie van een Regieteam de lijn met de veiligheidsregio op door middel van contact met de Informatiemanager ROT (IMROT). De Informatiemanager informeert vervolgens de Calamiteitencoördinator (CaCo), Regionaal operationeel Leider (ROL) en Hoofd Taakorganisatie Crisiscommunicatie (HCC). Indien de IMROT door omstandigheden niet bereikbaar is, start de Crisiscoördinator via de CaCo de lijn met de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg op, die vervolgens bovengenoemde functionarissen alarmeert.

Wanneer er binnen het waterschap enkel een Regieteam wordt geactiveerd, is dit in eerste instantie nog een reguliere situatie en is het contact met de veiligheidsregio ter informatie. Zodra de situatie voor het Regieteam niet meer beheersbaar is en dit team besluit op te schalen naar de crisisorganisatie, zal de Crisiscoördinator wederom de IMROT van de veiligheidsregio informeren. Bij opschaling van het waterschap zal ook de veiligheidsregio opschalen met een Operationeel Kernoverleg (OKO) / kernoverleg. Rijkswaterstaat wordt via Meldkamer Water ZN over deze opschaling geïnformeerd door de IMROT of het waterschap.

Bereikte afvoerhoeveelheid	Functionarissen te informeren door Crisiscoördinator WL	Handelingsperspectief IMROT
Basisafvoer	Geen	Geen
Waakzaamheid	Informeert IMROT. Bij geen gehoor CaCo.	Informeert ROL, CaCo, HCC.
Dreigende wateroverlast	Informeert IMROT. Bij geen gehoor CaCo.	Opstart OKO / kernoverleg (ROL-IMROT-HCC-CaCo).
Wateroverlast	Informeert IMROT. Bij geen gehoor CaCo.	Stem o.b.v. te verwachten impact met OKO / kernoverleg af over opschaling naar GRIP 2 (afhankelijk van situatie met of zonder CoPI).

In overleg met specialisten van Waterschap Limburg is een selectie gemaakt van de meest risicovolle beken en zijrivieren in Limburg. Hierbij zijn de afvoerhoeveelheden, mogelijke stijgsnelheden en potentiële mate van overlast voor de (bebouwde) omgeving in ogenschouw genomen. In onderstaande tabel zijn deze beken en zijrivieren weergegeven, inclusief de bijbehorende afvoerhoeveelheden per (kleur)fasering die het waterschap hanteert.

Beek / zijrivier	Veiligheids-regio	Leidend meetpunt	Basisafvoer	Waakzaam	Dreigende wateroverlast	Wateroverlast
Eyserbeek	VRZL	Eys	0,06 m3/s	5,3 m3/s	6,2 m3/s	7,5 m3/s
Geleenbeek	VRZL	Oud-Roosteren	1,6 m3/s	25 m3/s	30 m3/s	40 m3/s
Geul	VRZL	Hommerich	0,5 m3/s	10 m3/s	20 m3/s	50 m3/s
Groote Molenbeek	VRLN	Meerlo	0,6 m3/s	5,1 m3/s	9 m3/s	12,8 m3/s
Gulp	VRZL	Azijnfabriek	0,2 m3/s	5 m3/s	8 m3/s	16 m3/s
Jeker	VRZL	Nekum	1,2 m3/s	6,5 m3/s	9 m3/s	16 m3/s
Niers	VRLN	Kessel (D)	3,2 m3/s	10 m3/s	20 m3/s	25 m3/s
Roer	VRLN	Jülich (D) / Stah (D)	7,5 m3/s	55 m3/s	80 m3/s	120 m3/s
Selzerbeek	VRZL	Partij	0,1 m3/s	2,5 m3/s	4 m3/s	6 m3/s
Swalm	VRLN	Swalm (Grens)	1,0 m3/s	3,9 m3/s	6,8 m3/s	9,7 m3/s
Tungelroyse Beek	VRLN	Tungelroyse Beek A2	0,8 m3/s	4,2 m3/s	7,4 m3/s	10,5 m3/s
Neerbeek	VRZL	Hammermolen Neerbeek	0,4 m3/s	9,2 m3/s	16,1 m3/s	23,1 m3/s
Worm	VRZL	Rimburg	1,4 m3/s	25 m3/s	32 m3/s	40 m3/s

3.2.2 Op- en afschaling

Voor een standaard hoogwatersituatie in de beken en zijrivieren geldt dat conform onderstaand schema wordt opgeschaald. Indien noodzakelijk kan van deze standaard opschaling gemotiveerd worden afgeweken. Denk bijvoorbeeld aan het alarmeren van het OKO / Kernoverleg als zeer veel neerslag wordt verwacht, zonder dat er (al) sprake is van verhoogde afvoeren. Ook kan besloten worden eerder op te schalen naar GRIP 2 in situaties dat er zeer veel neerslag wordt verwacht en de afvoeren van de Maas en/of het bekensysteem al zijn verhoogd.

Afvoerwaarde	Basisafvoer	Waakzaam	Dreigende wateroverlast	Wateroverlast
Alarmering VR	-	IMROT	OKO / Kernoverleg	Advies GRIP-2

Afschalen van de opgeschaalde (crisis)teams van de veiligheidsregio's gebeurt pas indien:

- de hoogwatergolf de laatste gemeente van de betreffende beek of zijrivier is gepasseerd en/of is uitgemond in de Maas en niet meer voor overlast zorgt;
- er vastgesteld is dat er geen tweede hoogwatergolf komt;
- er overdracht heeft plaatsgevonden naar de reguliere organisaties, er een plan voor de nafase is ontwikkeld én er geen behoefte meer is vanuit de individuele gemeenten of kolommen aan multidisciplinaire samenwerking en/of ondersteuning.

3.3 Leiding en coördinatie

Wanneer een beek of zijrivier een afvoer bereikt waarbij er wateroverlast dreigt, zal er worden opgeschaald naar een Operationeel Kernoverleg (OKO) / Kernoverleg. Hierbij sluit bij voorkeur ook een liaison van Waterschap Limburg aan. Wanneer er daadwerkelijke wateroverlast optreedt, kan er worden besloten om op te schalen middels de GRIP-structuur. In afstemming met het OKO / Kernoverleg kan de ROL dan besluiten op te schalen naar GRIP 2, afhankelijk van de situatie al dan niet met CoPI. Het besluit om op te schalen in de GRIP-structuur kan per veiligheidsregio verschillend zijn. De ROL kan daarnaast bij problematiek in een vroegtijdig stadium besluiten om eerder op te schalen en het besluit niet pas bij daadwerkelijke wateroverlast te nemen. Bij opschaling naar een ROT wordt dit uitgebreid met een liaison van Waterschap Limburg en Defensie (betreft standaard werkwijze binnen de VRLN). De taak van het ROT is het inventariseren van knelpunten en ondersteuning leveren aan gemeenten en andere relevante organisaties bij de knelpunten die zij ervaren. Daarnaast zal in geval van schaarste een voorstel in de prioritering van middelen worden gemaakt.

Wanneer een beek of zijrivier dusdanig veel wateroverlast veroorzaakt binnen één gemeente, kan worden besloten om verder op te schalen naar GRIP 3. Wanneer deze zijrivier meerdere gemeenten aandoet en in meerdere gemeenten voor grootschalige wateroverlast zorgt, kan de ROL in overleg met de voorzitter veiligheidsregio, opschalen naar GRIP 4.

3.4 Informatiemanagement

3.4.1 Informatiemanager ROT

De IMROT en liaison van Waterschap Limburg spelen, vanaf opschaling naar een OKO / Kernoverleg, een cruciale rol bij het duiden van hoogwatergerelateerde informatie. De IMROT betreft deze liaison intensief bij de beeldvorming en prognoses. De informatiemanagers van de veiligheidsregio's importeren relevante tabbladen uit de LCMS-activiteiten van de waterpartijen en maken gebruik van de beschikbare kaartlagen in LCMS (denk hierbij ook aan overstromings-/inundatiegebieden van de beken en zijrivieren¹). Daarnaast kan de IMROT van de VRZL gebruik maken van de multi-actielijst voor een duiding van mogelijke probleemgebieden.

3.4.2 Waterschap Limburg

Tijdens een hoogwater situatie zal Waterschap Limburg een LCMS-activiteit aanmaken. In deze activiteit zal alle relevante multidisciplinaire informatie worden beschreven door de Informatiecoördinator (ICO) van Waterschap Limburg. Indien de veiligheidsregio's een LCMS-activiteit hebben aangemaakt, worden deze activiteiten door de ICO van het waterschap geïmporteerd in de eigen activiteit.

3.4.3 Verkenningseenheden

Zowel Waterschap Limburg (vanaf dreigende wateroverlast) als de brandweer (bij feitelijke wateroverlast en GRIP-opschaling) stuurt eenheden het veld in, om de situatie rondom wateroverlast in de beken en zijrivieren te verkennen en te monitoren. De inspecteurs van het waterschap staat onder leiding van de 'Leider Werkgebiedsteam'. De eenheden van de brandweer staan onder leiding van de Coördinator Verkenningseenheden (CVE). De Leider Werkgebiedsteam en de CVE staan in contact met elkaar. De CVE en de IMROT dienen af te stemmen over de resultaten in het veld. De bevindingen worden gedeeld in het ROT om op die manier de beeldvorming en knelpunten zo concreet mogelijk te krijgen.

3.5 Crisiscommunicatie

Totdat er een ROT wordt geformeerd, communiceert iedere discipline uitsluitend over het eigen domein. Wel dient er afstemming over de communicatie te zijn middels het OKO / Kernoverleg. Tijdens dit overleg dienen het handelingsperspectief, de communicatieboodschap en de wijze van communicatie te worden afgestemd. Vanaf opschaling naar GRIP 2, wanneer het ROT wordt opgeroepen, ligt de centrale coördinatie van de crisiscommunicatie bij de veiligheidsregio. Waterschap Limburg ondersteunt het crisiscommunicatieproces van de veiligheidsregio en waar mogelijk zullen zij, overeenkomstig de reguliere afspraken, een communicatieliasion naar elke veiligheidsregio afvaardigen.

3.6 Evacuatie

Bij een hoogwatersituatie waarbij gebieden worden bedreigd, dient rekening te worden gehouden met een mogelijke evacuatie van verschillende gebieden. In beide veiligheidsregio's is een generiek evacuatieplan beschikbaar. Naast algemene uitgangspunten, beschreven in hoofdstuk 6, gelden er voor de beken en zijrivieren ook een aantal specificaties ten aanzien van evacuatie.

3.6.1 Locaties voor verminderd zelfredzamen

Bij te verwachten extreem hoge waterstanden moet vroegtijdig contact worden opgenomen met locaties waar zich verminderd zelfredzame personen bevinden. Naast de impact van het mogelijk moeten evacueren van deze verminderd zelfredzame personen, heeft hoogwater ook betrekking op de bereikbaarheid van de ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen. De GHOR en Bevolkingszorg hebben een belangrijke functie in het in kaart brengen van de instellingen met verminderd zelfredzamen. Voor het in kaart brengen kunnen diverse kaartlagen in LCMS gebruikt worden. Na het in kaart brengen van zorgpartners, is ook de communicatie met zorgpartners van belang zodat zij vroegtijdig op de hoogte zijn en maatregelen kunnen treffen. Vanaf opschaling naar GRIP 2 zal de GHOR

¹ Tijdens het opstellen van dit BBP zijn bij betrokken organisaties nog veel zaken in ontwikkeling, onder andere het maken van kaartlagen voor de Limburgse beken en zijrivieren. Informeer daarom altijd bij het waterschap welke datalagen reeds beschikbaar zijn!

daarom proactief en communicatiegericht optreden naar zorgpartners. Tevens is vanuit Bevolkingszorg het proces crisiscommunicatie van belang voor alle thuiswonenden (verminderd zelfredzamen). Zie ook paragraaf 3.5.

3.6.2 Evacuatie van vee

Indien agrarische bedrijven met vee worden bedreigd, dient de evacuatie van vee te worden voorbereid. Dit is onmogelijk zonder intensieve samenwerking met de agrarische sector. Het vroegtijdig informeren van liaisons van de agrarische sector is van belang omdat enkele veehouderijen al in een vroeg stadium overlast zouden kunnen ondervinden van hoogwater. Bij het bereiken van 'fase rood / wateroverlast' dient door de IMROT de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) te worden geïnformeerd. De LLTB zal zelf de coördinatie voor deze evacuaties op zich nemen en hierbij de veiligheidsregio's informeren. Na opschaling naar GRIP 2 dient de ROL te bepalen of de liaisons van de agrarische sector (LLTB) worden uitgenodigd voor het ROT.

3.7 Samenhang hoogwater zijrivieren met de Maas

Wanneer er veel neerslag in een groter gebied valt, zullen meerdere waterlopen te maken krijgen met hoge waterstanden en hoogwater. Veel neerslag kan dan leiden tot zowel hoogwater in de Maas, als in de zijrivieren welke uitmonden op de Maas. Wanneer zich een gelijktijdige situatie voordoet van hoogwater in de Maas én de zijrivieren, kan zich 'terugslag' voordoen. In dat geval kan de zijrivier haar water niet uitmonden in de Maas, waardoor het zich in de riviermonding ophoopt. Hierdoor ontstaat terugslag en zal de waterstand in de zijrivier zich stroomopwaarts verder ophogen. In de bijlagen is een overzicht opgenomen met alle watergangen die uitmonden in de Maas.

Wanneer zich een situatie van een afvoer in de Maas van meer dan 2.000 m³/s voordoet in combinatie met veel neerslag binnendijs en/of hoge waterstanden in de zijrivieren, dienen bovenstaande uitmondingen van zijrivieren in de Maas extra gemonitord te worden door de inspecteurs van Waterschap Limburg en de verkenningsseenheden van de brandweer. Indien er problematiek ten aanzien van de afwatering wordt verwacht of gesignaleerd, dient door Waterschap Limburg en Rijkswaterstaat (of indien geactiveerd het IAT²) in kaart te worden gebracht waar zich wateroverlast door terugslag zal gaan voordoen. Op basis hiervan kunnen (nood)maatregelen worden genomen of evacuaties worden gestart.

² Zie volgende hoofdstuk.

4. Scenario hoogwater Maas

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de werkwijze van de betrokken (crisis)organisaties bij een hoogwatersituatie in de Maas. Eerst wordt een toelichting gegeven op de begrippen afvoer en waterstand. Daarna worden de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen toegelicht: melding en alarmering, op- en afschaling, leiding en coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie. Daarna komt de evacuatiestrategie voor de Maas aan bod, waarbij ook aandacht is voor kwetsbare- en risicovolle objecten. Tot slot wordt aandacht geschonken aan de stand van zaken van de Maaswerken.

4.2 Duiding afvoer en waterstanden

Voor het treffen van maatregelen zijn de begrippen (water)afvoer en waterstand van belang. De afvoer geeft de hoeveelheid water weer dat per tijdseenheid door een rivier wordt afgevoerd en wordt uitgedrukt in m³/s. Voor de Maas stroomt het water Nederland binnen vanuit België en als het referentiepunt voor de afvoer is locatie Sint Pieter gekozen. De waterstand geeft de hoogte van het water in een rivier weer en het wordt uitgedrukt in (centi)meter ten opzichte van NAP (cm + NAP). Langs de Maas zijn er 35 meetpunten waar de waterstanden worden gemeten.

Rijkswaterstaat gebruikt de (verwachte) afvoer bij het referentiepunt Sint Pieter om de verwachte waterstanden bij zowel de meetpunten als bij de rivierkilometers te berekenen. De resultaten van deze berekening worden in het hoogwaterbericht van Rijkswaterstaat gepubliceerd.

De waterstand is direct gerelateerd aan de afvoer, die grotendeels wordt bepaald door gevallen neerslag, instroom van zijrivieren en het grondwaterpeil. Er zijn echter nog andere factoren die de hoogte van de waterstand kunnen beïnvloeden, zoals het vollopen van geulen en plassen, het strijken van stuwen, het plaatsen van zandzakken en andere lokale bijzonderheden.

Uitvoerders van te treffen bestrijdingsmaatregelen baseren hun acties daarom primair op basis van de waterstanden van het dichtstbij gelegen meetpunt, zodat gebiedsgerichte maatregelen tijdig kunnen worden getroffen. Voorbeelden van dergelijke maatregelen betreffen het sluiten van coupures door Waterschap Limburg, het sluiten van spindels door gemeenten of het strijken van stuwen door Rijkswaterstaat.

Op basis van te verwachten waterstanden hebben gemeenten de kwetsbare objecten binnen hun grondgebied geïnventariseerd en een overzicht van te nemen maatregelen opgesteld. Ook Waterschap Limburg heeft in kaart gebracht bij welke waterstanden acties noodzakelijk zijn. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in de draaiboeken van gemeenten, het geautomatiseerd draaiboek calamiteitenbestrijding van Waterschap Limburg en de multidisciplinaire actielijst (VRZL). Ook is bekend bij welke waterstanden de gesloten dijkringen om kernen van dorpen en steden niet meer bereikbaar zijn.

Door de grote verschillen in waterstanden tussen de verschillende gemeenten in Limburg, is het voor de mono- en multidisciplinaire crisisorganisaties noodzakelijk om gebruik te maken van één leidend referentiepunt. Voor het bepalen van het moment en niveau van opschaling wordt daarom primair gekeken naar de afvoer in m³/s bij Sint Pieter.

4.3 Melding & alarmering / op- en afschaling

4.3.1 Melding (hoogwaterberichtgeving)

Rijkswaterstaat monitort continu de afvoer van de Maas bij St. Pieter in Maastricht. Bij een verhoogde afvoer waarbij een afvoer van 800 m³/s in de verwachting ligt, informeert Rijkswaterstaat reeds belanghebbenden. Zodra de Maas een afvoer van 800 m³/s heeft bereikt, start Rijkswaterstaat de hoogwaterberichtgeving. Dit betekent voor de veiligheidsregio's dat de meldkamer brandweer van de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg vanaf 800 m³/s per mail statusberichten ontvangt met daarin de actuele en verwachte afvoer. Bij een afvoer van 1.500 m³/s start Rijkswaterstaat met de hoogwaterberichtgeving waarin naast de afvoerverwachting ook de verwachte waterstanden per meetpunt zijn opgenomen.

Voor een standaard hoogwatersituatie geldt dat de hoogwaterberichtgeving verschijnt conform onderstaand schema. In het schema is weergegeven welke berichten Rijkswaterstaat verstuurt, wat de frequentie van de hoogwaterberichtgeving is en welke (landelijke) kleurfasering daarbij hoort.

Afvoer Sint Pieter bereikt	Type bericht van RWS (Convenant Rijkswaterstaat en de Limburgse veiligheidsregio's)	Kleurfasering landelijk (Landelijk draaiboek hoogwater en overstromingen)
800 m ³ /s	Start statusberichtgeving	Groen
1000 m ³ /s	Attendering	
1250 m ³ /s	Voorwaarschuwing	Geel
1500 m ³ /s	Alarmering Hoogwaterbericht 2 x per dag	
2000 m ³ /s	Hoogwaterbericht 3 x per dag	Oranje
2600 m ³ /s	Hoogwaterbericht 4 x per dag	Rood

4.3.2. Alarmering

Zodra de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg (GMK-L) de attendering van 1.000 m³/s ontvangt van Rijkswaterstaat, wordt de Calamiteitencoördinator (CaCo) van de GMK-L geïnformeerd. Wanneer een afvoer van 1.250 m³/s St. Pieter wordt bereikt, alarmeert de Meldkamer Brandweer (MKB) volgens procedure de IMROT van beide veiligheidsregio's en de Officieren van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz's) van alle Maasgemeenten.

Bereikte afvoer	Functionarissen te alarmeren in VRZL	Functionarissen te alarmeren in VRLN
1000 m ³ /s	CaCo	
1250 m ³ /s St. Pieter	IM-ROT OvD-Bz Westelijke Mijnstreek OvD-Bz Maastricht-Heuvelland	IM-ROT Alle OvD-Bz's Maasgemeenten

Na alarmering neemt de IMROT contact op met de Operationeel Leider van Rijkswaterstaat en de incidentwacht van Waterschap Limburg (zie de IM-instructie). De verkregen informatie wordt voor elke regio apart in de voorbereide LCMS-activiteit hoogwater verwerkt. Ook worden relevante functionarissen van de crisisorganisatie door de IMROT geïnformeerd. Bij verdere stijging van de afvoer alarmeert de GMK-L crisisfunctionarissen van beide veiligheidsregio's conform het alarmeringsschema in de meldkamerinstructie (GMK-blad), zie bijlagen. Als de afvoer blijft stijgen, zullen de daaropvolgende alarmeringen van Rijkswaterstaat op dezelfde wijze door de IMROT worden verwerkt in LCMS.

Bij een afvoer van 1.500 m³/s bij St. Pieter worden verschillende functionarissen gealarmeerd, waaronder de CaCo, IMROT, Regionaal Operationeel Leider (ROL), en het Hoofd Crisiscommunicatie (HCC). Deze vier functionarissen vormen samen het OKO / Kernoverleg en dienen bij het bereiken van 1.500 m³/s bij St. Pieter afstemming met elkaar te zoeken over het verdere verloop van het hoogwater. Een liaison van Rijkswaterstaat wordt gevraagd om deel te nemen aan het overleg of om vooraf duiding te verschaffen. Het doel van het afstemmingsoverleg is beeldvorming, het identificeren van knelpunten, nagaan of de belangrijke stakeholders zijn geïnformeerd en bepalen of opschaling naar GRIP 2 noodzakelijk is als verdere doorstijging wordt verwacht.

4.3.3. Opschaling

Voor een standaard hoogwatersituatie geldt dat er conform onderstaand schema wordt opgeschaald. De opschaling is gekoppeld aan vooraf bepaalde afvoeren bij Sint Pieter. Indien noodzakelijk kan van deze standaard opschaling gemotiveerd worden afgeweken. Denk bijvoorbeeld aan vroegere opschaling in situaties dat er zeer veel neerslag wordt verwacht en de afvoeren van de Maas en/of het bekensysteem al zijn verhoogd. Een overzicht van de alarmeringen bij de fases is opgenomen in het GMK-blad (zie bijlage).

Afvoer Sint Pieter	Type bericht van RWS (Convenant RWS – Limburgse Veiligheidsregio's)	GRIP	Kleurfasering landelijk (Landelijk draaiboek hoogwater en overstromingen)
800 m ³ /s	Start statusberichtgeving	0	Groen
1000 m ³ /s	Attendering		
1250 m ³ /s	Voorwaarschuwing		Geel
1500 m ³ /s	Alarmering - Hoogwaterbericht 2 x per dag		
2000 m ³ /s	Hoogwaterbericht 3 x per dag	2	Oranje
2600 m ³ /s	Hoogwaterbericht 4 x per dag	4	Rood

Opschaling veiligheidsregio

Zodra Rijkswaterstaat meldt dat de afvoer bij Sint Pieter 2.000 m³/s heeft bereikt, wordt de IMROT van beide veiligheidsregio's gealarmeerd. Deze zoekt telefonisch contact met de meldkamer en geeft door of de ROL besloten heeft op te schalen naar GRIP 2. De richtlijn die de ROL kan aanhouden om op te schalen naar GRIP 2 is de verwachting dat binnen 12 uur na het bereiken van 2.000 m³/s bij St. Pieter doorstijging naar 2.250 m³/s wordt bereikt. Na alarmering van GRIP 2 worden de gealarmeerde crisisteams aangevuld met de liaisons van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg.

Conform alarmeringstabel wordt GRIP 4 gealarmeerd zodra een afvoer van 2.600 m³/s wordt bereikt. In de praktijk zal hier een advies van het ROT richting de voorzitter veiligheidsregio aan voorafgaan.

Opschaling politie met een Stafsectie Politiezorg

Bij opschaling naar GRIP 2 schaalde de politie op met een stafsectie politiezorg, bestaande uit een Algemeen Commandant Politiezorg (ACP), Hoofd Informatie, Hoofd Ondersteuning en eventueel meerdere taakcommandanten operatiën, waarbij gebruik wordt gemaakt het potentieel van de Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden (SGBO). De ACP in het ROT kan een buddy aanwijzen ten behoeve van de aansturing van deze stafsectie politie (de SGBO taakorganisatie). Om hen vroegtijdig te betrekken wordt vanaf 1.500 m³/s het Regionaal Conflict en Crisisbeheersing Bureau (RCCB) geïnformeerd.

Opschaling Rijkswaterstaat

Afvoer St. Pieter	Berichtgeving door	Leiding en Coördinatie RWS
Aanloop tot 800 m ³ /s	Team Expertise Maas (TEM) in samenwerking met WMCN	Operationeel Leiders RWS
800 - 1.500 m ³ /s	Meldkamer Water ZN in overleg met Operationeel Leiders	Operationeel Leiders RWS
1.500 - 2.000 m ³ /s	WMCN in samenwerking met Team Expertise Maas (TEM)	Operationeel leiders RWS
> 2.000 m ³ /s	WMCN in samenwerking met Team Expertise Maas (TEM)	Crisisteam RWS (CT RWS)

Opschaling Waterschap Limburg

Bij een afvoer van >1.250 m³/s in combinatie met een verwachte doorstijging wordt de dijkwachtenorganisatie in werkgebied Noord opgestart en bij >1.750 m³/s in werkgebied Zuid. Verdere opschaling van Waterschap Limburg is te vergelijken met de crisisstructuur binnen de veiligheidsregio. Richtlijn voor het Waterschap Operationeel Team (WOT) is dat deze wordt geactiveerd bij een afvoerprognose van >2.000 m³/s bij St. Pieter en de crisisorganisatie van Waterschap Limburg wordt opgeschaald naar coördinatiefase 2. Bij een prognose van >2.600 m³/s wordt er opgeschaald naar coördinatiefase 3 en met een Waterschap Beleidsteam (WBT).

Opschaling Impact Analyse Team (IAT)³

Zodra opgeschaald wordt naar GRIP 2 of wanneer een afvoer van 1.500 m³/s is bereikt en snelle doorstijging naar 2.000 m³/s wordt verwacht, geldt het advies om een scenarioteam te activeren. Het uitgangspunt hierbij is om één provinciaal team te formeren dat beide Regionale Operationele Teams (ROT's) adviseert: het Impact Analyse Team (IAT). Het IAT heeft een adviserende functie richting de beide ROT's over de te verwachten afvoeren en waterstanden, kwetsbare plekken in primaire- en secundaire keringen, knelpunten en te overstromen gebieden.

Het IAT staat niet op piket en wordt door elke organisatie bemenst op vrije instroom. Het IAT wordt voorgezeten door een operationeel leidinggevende van de veiligheidsregio (L-CoPI of ROL) en komt bij elkaar in het hoofdkantoor van Waterschap Limburg in Roermond. Voorafgaand aan de ROT-vergaderingen wordt een videoverbinding tot stand gebracht van het IAT naar (een deel van) het ROT (tenminste ROL, IM en ACBZ en liaisons WL en RWS). Afhankelijk van de situatie kan gekozen worden voor één digitale meeting met beide ROT's en het IAT of een aparte meeting per ROT.

Het IAT bestaat tenminste uit de volgende functionarissen:

- Hoogwaterspecialisten van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg;
- Waterkeringsspecialisten van Waterschap Limburg;
- Een informatiemanager of -coördinator van beide veiligheidsregio's;
- Eén operationeel leidinggevende (L-CoPI of ROL) van een van beide veiligheidsregio's (voorzitter IAT);
- Vertegenwoordiger van bevolkingszorg (optioneel).

³ Tijdens het opstellen van dit RBP zijn bij betrokken organisaties nog veel zaken in ontwikkeling, onder andere de formalisatie van het Impact Analyse Team. Tot het IAT formeel is ingeregeld binnen alle organisaties, is de activering ervan een advies en geen harde afspraak. Stem daarom altijd met betrokken organisaties af over het al dan niet activeren ervan en de wijze waarop dit gebeurt. De ROL's van de veiligheidsregio's nemen hiertoe het initiatief.

4.3.4 Afschaling

Afschalen van de opgeschaalde teams gebeurt pas indien:

- De hoogwatergolf de laatste gemeente, gemeente Sittard-Geleen, in de VRZL, is gepasseerd;
- De hoogwatergolf de laatste gemeente, gemeente Mook en Middelaar, in de VRLN is gepasseerd;
- Er vastgesteld is dat er geen tweede hoogwatergolf komt;
- Er overdracht heeft plaatsgevonden naar de reguliere organisaties, er een plan voor de nafase is opgesteld én er geen behoefte meer is vanuit de individuele gemeenten, kolommen of waterpartijen aan multidisciplinaire samenwerking en/of ondersteuning.

Bij de afschaling van de informatieverstrekking en crisiscommunicatie moet er rekening mee worden gehouden dat het enkele dagen duurt voordat de hoogwatergolf beide regio's heeft verlaten:

- Zuid-Limburg: afschalen bij daling tot onder 800 m³/s bij Stevensweert;
- Limburg-Noord: afschalen bij daling tot onder 800 m³/s bij Mook.

Wanneer de 800 m³/s bij Mook en Middelaar wordt bereikt, zal er ook een bericht vanuit Rijkswaterstaat worden gestuurd, dat de hoogwaterberichtgeving zal worden gestopt.

4.4 Leiding en coördinatie

4.4.1 Regionaal Operationeel Team (ROT)

Wanneer de Maas een afvoer van 2.000 m³/s bereikt bij St. Pieter en de ROL hierop besluit om op te schalen naar GRIP 2, komt het ROT bij elkaar. Dit besluit kan per veiligheidsregio verschillend zijn. Ook kan de ROL vanwege de ernst of complexiteit van de situatie in een eerder stadium besluiten op te schalen en het besluit niet pas bij 2.000 m³/s te nemen. De ROT's worden uitgebreid met liaisons van Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg en Defensie (betreft standaard werkwijze binnen de VRLN). De taak van het ROT is:

- Het inventariseren van knelpunten en ondersteuning leveren aan gemeenten en andere relevante organisaties bij de knelpunten die zij ervaren;
- Een voorstel in de prioritering van middelen maken in geval van schaarste;
- Verzorgen crisiscommunicatie (in samenwerking met gemeenten);
- De prognoses van de waterstanden uit de hoogwaterberichtgeving vertalen naar realistische scenario's en eventueel te treffen of voor te bereiden maatregelen met behulp van de inundatiekaartlagen, gemeentelijke draaiboeken en actielijst.
- Bij GRIP-4 opschaling het adviseren van het RBT over crisiscommunicatie en te treffen maatregelen.

Als adviesorgaan kan het ROT hierbij gebruik maken van het IAT wanneer deze is geactiveerd (zie 4.2.3).

4.4.2 Te overwegen coördinatiestrategie

De Maas stroomt achtereenvolgens door zeventien Limburgse, waardoor bij een hoogwatersituatie in de Maas impact in meerdere gemeenten te verwachten is. De mate van deze impact, de omstandigheden en de specifieke knelpunten en vraagstukken zullen echter per gemeente verschillen. Hierdoor kan het voor een ROT een haast onmogelijke opgave zijn om het overzicht te behouden, laat staan om op lokaal niveau maatwerk te leveren. Bovendien hebben de gemeentelijke organisaties zelf de meeste kennis over het eigen gebied.

Om recht te doen aan deze (lokale) omstandigheden, kan gekozen worden voor een strategie van centrale regie/coördinatie bij het ROT c.q. RBT, met duidelijke mandaten voor burgemeesters om lokaal op te kunnen treden. Zo kunnen burgemeesters zelf voorstellen doen voor het opstellen van noodverordeningen, bepalingen en afbakening van te evacueren gebieden, waarbij deze besluiten wel steeds bekrachtigd dienen te worden door de voorzitter veiligheidsregio. Dit laatste, bekrachtiging van maatregelen in het RBT, is noodzakelijk om zo centrale regie te behouden en ook afstemming tussen gemeenten te kunnen blijven borgen. Met deze vorm van decentralisatie wordt het eenvoudiger om lokaal naar bevind van zaken en op basis van lokale kennis invulling te geven aan maatregelen. Deze strategie zal voornamelijk in Limburg-Noord uitkomst kunnen bieden, aangezien Limburg-Noord maar liefst twaalf Maasgemeenten kent.

4.4.3 Vergaderklok

Voor de hoogwaterfasen oranje en rood geldt een vergaderklok omdat de voorspellingen van Rijkswaterstaat op vaste momenten worden gegeven conform het convenant hoogwaterberichtgeving. Hierbij dient in acht te worden genomen dat deze vergaderklok een richtlijn is en de ROL hiervan gemotiveerd kan afwijken. In onderstaande vergaderklok zijn de tijden aangegeven waarop wordt vergaderd.⁴

⁴ Wanneer wordt besloten een IAT in te stellen, zullen de tijden van de vergaderklok moeten worden aangepast.

Afvoer Sint Pieter	GRIP	Fase	Tijdstippen VRZL en VRLN			
			Berichtgeving	Gemeenten (TBz) vergadering	ROT vergadering	RBT vergadering
800 m ³ /s	0	Groen	-	Naar eigen inzicht gemeente	Geen ROT	Geen RBT
1000 m ³ /s		Geel	08.00 20.00			
1250 m ³ /s						
1500 m ³ /s						
2000 m ³ /s	2	Oranje	08.00 14.00 20.00	08.30 14.30 20.30	09.30 15.30 21.30	10.30 Overleg 22.30 OL + VzVr + betrokken Bgm's
2600 m ³ /s	4	Rood	08.00 14.00 20.00 02.00	08.30 14.30 20.30 02.30	09.30 15.30 21.30 03.30	10.30 16.30 22.30 04.30

4.5 Informatiemanagement

4.5.1 Informatiemanager ROT

Vanaf het moment dat GRIP 2 wordt afgekondigd, functioneert informatiemanagement volgens de reguliere procedures van de GRIP-structuur, met vier bijzonderheden:

1. De IMROT maakt gebruik van de voorbereide LCMS-activiteiten voor hoogwater om de informatiebehoefte voor de beeldvorming te structureren.
2. De liaisons van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg (en indien geactiveerd het Impact Analyse Team) spelen een cruciale rol bij het duiden van hoogwater gerelateerde informatie. Onder leiding van de ROL, betreft de IMROT de liaisons en eventueel het IAT en/of de CVE daarom intensief bij de beeldvorming.
3. Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg werken conform de netcentrische werkwijze in LCMS. Elke organisatie maakt een eigen incident aan in LCMS waarin de tabbladen van de andere partijen wordt geïmporteerd (informeer elkaar hierover!). De IMROT's en ICO's spelen een cruciale rol in het monitoren van elkaars activiteiten en het detecteren van discrepanties. Ook drinkwaterleidingmaatschappij (WML) werkt netcentrisch via LCMS en kan impact van de hoogwatersituatie ondervinden. Indien dat het geval is, wordt ook de LCMS-activiteit van WML geïmporteerd.
4. Er is veel impact bij vitale partners te verwachten. Informatiemanagers van beide veiligheidsregio's stemmen af over contact met partners. Overweeg het inschakelen van één extra informatiemanager of -coördinator die namens beide regio's regelmatig een belronde maakt richting partners om eventuele knelpunten vroegtijdig te inventariseren. Richtlijn: bij beginfase incident ligt de regie bij Limburg-Noord (i.v.m. grote drukte in Zuid-Limburg) en na bereiken piek Echt-Susteren ligt de regie bij Zuid-Limburg.

Om de hoogwatersituatie te kunnen duiden kan de IMROT gebruik maken van de volgende hulpmiddelen:

- Inundatiefilmpjes (zijn mogelijk niet meer volledig actueel en mogen daarom uitsluitend worden gebruikt als deze worden geduid door deskundigen uit de waterkolom);
- Inundatiekaartlagen van de Maas (RWS) en de grootste beken en zijrivieren (WL). Naar aanleiding van het hoogwater in 2021 zijn deze inundatiekaarten in ontwikkeling. Vraag daarom bij aanvang van de werkzaamheden naar de meest actuele kaartlagen en zorg dat deze in LCMS worden opgenomen;
- Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) hoogwater;
- Multidisciplinaire actielijst (VRZL) en draaiboeken van gemeenten (VRLN);
- Live beelden van helikopters, drones of andere camera's. Hierbij is de interpretatie van beelden ten aanzien van doorbraken of andere noodsituaties uitsluitend voorbehouden aan locatiebekende areaaldeskundigen;

Suggestie: Waterschap Limburg maakt gebruik van een programma om de status van dijkkringen weer te geven: Continu Inzicht Waterkeringen (CIW). Overleg met de liaison van WL of het gebruiken/ weergeven van dit systeem mogelijk is.

4.5.2 Werkwijze bevolkingszorg Limburg-Noord

Op het moment dat regionaal wordt opgeschaald naar GRIP 2, wordt in iedere gemeente een Team Bevolkingszorg (TBz) geactiveerd, welke na iedere vergadering een situatierapportage (sitrap) naar de sectie bevolkingszorg in het ROT stuurt. Het format voor deze sitrap zit in de bijlagen. De sectie bevolkingszorg in het ROT verwerkt de informatie van de sitraps van de gemeenten tot een gezamenlijk beeld bevolkingszorg. Ook het IAT verkrijgt deze informatie vanuit de sectie Bz om deze onderdeel te kunnen laten zijn in de advisering en het scenariodenken. In deze updates worden minimaal de volgende onderdelen vermeld:

- Knelpunten in de gemeenten;
- Verwachte situatie.

De sitraps worden daarnaast door de sectie bevolkingszorg per gemeente opgeslagen in het LCMS. De sectie bevolkingszorg zal worden aangevuld met de HTO- Informatiemanagement, welke normaliter in het TBz zitting neemt. In het TBz neemt de LCMS-medewerker de rol van HTO-Informatiemanager op zich.

4.5.3 Werkwijze bevolkingszorg Zuid-Limburg

Op het moment dat regionaal wordt opgeschaald naar GRIP 2, dient iedere betrokken gemeente lokaal op te schalen en periodieke sitraps te sturen naar de sectie Bevolkingszorg in het ROT. Het format voor deze sitrap zit in de bijlagen. De sectie bevolkingszorg in het ROT verwerkt de informatie uit de sitraps van de gemeenten tot een gezamenlijk beeld bevolkingszorg. Ook het IAT verkrijgt deze informatie vanuit de sectie Bz om deze onderdeel te kunnen laten zijn in de advisering en het scenariodenken. In deze updates worden minimaal de volgende onderdelen vermeld:

- Knelpunten in de gemeenten;
- Verwachte situatie.

4.6 Crisiscommunicatie

Hoogwater wordt gekenmerkt door de betrokkenheid van zeer veel diensten, disciplines en burgers, die zowel informatie aanleveren als willen ontvangen. Afstemming van berichtgeving tot eenduidige voorlichting is essentieel teneinde het gehele bestrijdingsproces niet te frustreren.

Totdat er een ROT wordt geformeerd, communiceert iedere discipline uitsluitend over het eigen domein. Vanaf opschaling naar GRIP 2, wanneer het ROT wordt opgeroepen, ligt de centrale coördinatie van de crisiscommunicatie bij de veiligheidsregio. Dat betekent dat alle crisiscommunicatie in nauwe afstemming met de ketenpartners plaatsvindt. Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg ondersteunen het crisiscommunicatieproces van de veiligheidsregio en zullen waar mogelijk en indien noodzakelijk geacht een communicatieliason per veiligheidsregio afvaardigen. Alle partners die voor hun eigen discipline willen communiceren dienen hun boodschap vooraf af te stemmen met de veiligheidsregio, om te borgen dat dit in lijn ligt met de gewenste communicatiestrategie zoals die door de veiligheidsregio's is bepaald.

4.6.1 Communicatielijnen veiligheidsregio en gemeenten

Situatie VRLN:

- De veiligheidsregio communiceert over de regionale boodschap met betrekking tot het situationeel beeld / waterstanden en de actuele stand van zaken (de overkoepelende ramp). Daarnaast verzorgt de veiligheidsregio de regionale persconferenties en worden Q&A's voor gemeenten opgesteld die lokaal kunnen worden aangevuld en via de gemeentelijke kanalen worden gepubliceerd.
- Gemeenten communiceren via hun eigen kanalen de specifieke lokale boodschap met concrete informatie voor de lokale bevolking aangevuld met een handelingsperspectief (o.a. de te evacueren gebieden en lokale verwachtingen cq. afwijkingen van het regionale beeld)
- Aandachtspunt hierbij is dat deze verdeling veel samenwerking vraagt tussen de gemeenten en de veiligheidsregio. Ook vereist deze aanpak bij beide partijen voldoende communicatiecapaciteit en -competenties.

Situatie VRZL:

- De veiligheidsregio communiceert centraal over de actuele situatie, over de algemeen geldende handelingsperspectieven en over de te evacueren gebieden en verwijst in al haar uitingen naar de website waar alle informatie bij elkaar komt.
- Gemeenten in Zuid-Limburg communiceren over specifieke lokale problemen/afspraken in lijn met de regionale strategie;

- Tijdens de crises is er voortdurend afstemming tussen de VRZL en de gemeenten. Vanwege vaak overbelasting en capaciteitsproblemen van de gemeenten wordt gekozen voor een centrale aanpak.

Eenduidigheid voor de burgers staat centraal bij de communicatieaanpak. Men moet vooraf weten waar men de juiste informatie kan terugvinden. Hier moet onder andere ook in de risicocommunicatie naar verwezen worden. De Veiligheidsregio heeft de regierol en is verantwoordelijk voor de communicatie over de aanpak van de crisis, de te nemen maatregelen en het handelingsperspectief voor de burgers.

4.6.2 Communicatielijnen veiligheidsregio en waterpartners

Waterschap Limburg en Rijkswaterstaat communiceren tot opschaling naar GRIP 2 over hun eigen verantwoordelijkheden, taken en maatregelen. Daar waar het gaat om het geven van handelingsperspectief richting de burger is goede afstemming met de veiligheidsregio's noodzakelijk.

Afhankelijk van de acute noodzaak van het nemen van maatregelen door burgers kunnen door beide veiligheidsregio's diverse middelen worden ingezet. De inzet van calamiteitenzender L1 is waardevol om burgers voortdurend een actuele update over de stand van zaken en duiding van de ernst van de situatie te kunnen geven. Wanneer er een onmiddellijke dreiging is waardoor acute maatregelen getroffen moeten worden kan afhankelijk van het te geven handelingsperspectief NL-alert of het WAS systeem worden ingezet. Ook een combinatie van beiden is mogelijk.

De waterpartners zorgen voor de inhoudelijke expertise voor de communicatieboodschappen ten aanzien van waterstanden, prognoses, toestand op de waterwegen en de staat van de dijken. De veiligheidsregio heeft de regie in de communicatie over de inzet van hulpdiensten en handelingsperspectieven van de burger. Goede afstemming tussen de communicatieadviseurs van de bij de crisis betrokken partijen is daarom essentieel.

4.7 Evacuatie

Bij een hoogwatersituatie waarbij gebieden worden bedreigd, dient rekening te worden gehouden met een mogelijke evacuatie van verschillende gebieden. In beide veiligheidsregio's is een generiek evacuatieplan beschikbaar. Naast algemene uitgangspunten, beschreven in hoofdstuk 6, gelden er voor de Maas ook een aantal specificaties ten aanzien van evacuatie.

4.7.1 Locaties voor verminderd zelfredzamen

Bij te verwachten extreem hoge waterstanden moet vroegtijdig contact worden opgenomen met locaties waar zich verminderd zelfredzame personen bevinden. Dit betreffen bij extreem hoge waterstanden onder andere het MUMC+ in Maastricht en het VieCuri MC in Venlo. Naast de impact van het mogelijk moeten evacueren van de verminderd zelfredzame personen, heeft hoogwater ook betrekking op de bereikbaarheid van de ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen. Ondanks de verbeteringen van de waterkeringen door de Maaswerken, waardoor het water deze ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen pas bij extreem hoge waterstanden zou kunnen bereiken, is het vroegtijdig opstarten van communicatie met deze partijen noodzakelijk, juist omdat er bij extreme waterstanden achtereenvolgens meerdere probleemgebieden zullen ontstaan. De GHOR en Bevolkingszorg hebben een belangrijke functie in het in kaart brengen van de instellingen met verminderd zelfredzamen. Voor het in kaart brengen kunnen diverse kaartlagen in LCMS gebruikt worden. Na het in kaart brengen van zorgpartners, is ook de communicatie met zorgpartners van belang zodat zij vroegtijdig op de hoogte zijn en maatregelen kunnen treffen. Vanaf opschaling naar GRIP 2 zal de GHOR daarom proactief en communicatiegericht optreden naar zorgpartners. Tevens is vanuit Bevolkingszorg het proces crisiscommunicatie van belang voor alle thuiswonenden (verminderd zelfredzamen). Zie ook paragraaf 4.6.

4.7.2 Evacuatie van vee

Indien agrarische bedrijven met vee worden bedreigd, dient de evacuatie van vee te worden voorbereid. Dit is onmogelijk zonder intensieve samenwerking met de agrarische sector. Het vroegtijdig informeren van liaisons van de agrarische sector is van belang omdat enkele veehouderijen al in een vroegtijdig stadium overlast zouden kunnen ondervinden van hoogwater. Vanaf 800 m³/s wordt de LLTB al meegenomen in de berichtgeving van Rijkswaterstaat. Bij het bereiken van 1500 m³/s St. Pieter dient door de IMROT's van beide veiligheidsregio's de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) nogmaals te worden geïnformeerd. De LLTB zal zelf de coördinatie voor deze evacuaties op zich nemen en hierbij de veiligheidsregio's informeren. Na opschaling naar GRIP 2 dient de ROL te bepalen of de liaisons van de agrarische sector (LLTB) worden uitgenodigd voor het ROT.

4.7.3 Brzo-bedrijven

Er bevindt zich in beide veiligheidsregio's een aantal BRZO-bedrijven in het effectgebied van het hoogwater. Deze inrichtingen bevinden zich op locaties waar de Maas bij bepaalde (extreem hoge) waterstanden mogelijk zal overlopen. Het betreft de volgende inrichtingen:

- Waterzuiveringsinstallatie Chemelot (Sittard-Geleen);
- Solvay (Herten);
- Broekman Logistics (Venlo);
- Varo Energy (Roermond) en in het verlengde het Designer Outlet Roermond;
- Jewagas (Wanssum).

De secties brandweer dienen vanaf een afvoer van 2.600 m³/s te schakelen met bovenstaande bedrijven.

4.8 Isolatie van gebieden

4.8.1 Uitwerking dijkverbeteringsmaatregelen Maas

Dankzij de Maaswerken is de hoogwaterbescherming ten aanzien van de Maas verbeterd. De risicogebieden lopen nu pas bij extreem hoge waterstanden onder water, waar dit vroeger al in een eerder stadium kon gebeuren. De komende jaren wordt de bescherming nog beter, aangezien nog langere tijd aan de Maaswerken zal worden gewerkt. Deze Maaswerken brengen echter nieuwe operationele aandachtspunten met zich mee.

4.8.2 Isolatie

Door de Maaswerken zullen steden en dorpen in het geval van hoogwater pas bij een hogere afvoer overstromen, maar worden dorpen of steden in een vroeger stadium van toegangswegen afgesloten doordat het overtollige Maaswater naar omliggende weilanden, die als uiterwaarden dienen, wordt afgevoerd. De betreffende gebieden zijn te vinden in de gemeentelijke draaiboeken en de actielijst (VRZL). Het is noodzakelijk om vroegtijdig de dorpen of steden die worden geïsoleerd hierover te informeren. Door vroegtijdig crisiscommunicatie op te starten, zijn inwoners op tijd geïnformeerd en worden ze niet verrast. Daarnaast kan hierdoor vrijwillige evacuatie worden gestimuleerd. Een bijbehorend aandachtspunt is het zorgen voor mogelijkheden om het gebied alsnog te kunnen verlaten, ook na het onderlopen van de weilanden. De hulp van Defensie met (vervoers)middelen om te evacueren zou hier uitkomst kunnen bieden. Een vroegtijdige aanvraag door de RMOA is daarvoor noodzakelijk. Door Defensie wordt de aanvraag van de RMOA landelijk gecoördineerd. Zo wordt de capaciteit over meerdere veiligheidsregio's evenredig verdeeld, mochten er meerdere regio's in een hoogwatersituatie zitten of er sprake zijn van andere situaties waarbij de inzet van Defensie gewenst is.

4.9 Achtereenvolgende aandachtsgebieden

Indien er zeer hoge afvoeren worden bereikt zullen meerdere gebieden achtereenvolgens overstromen. Hierdoor moet vooraf gedacht worden aan voldoende capaciteit voor evacuaties in meerdere gemeentes. Er dient daarom vanaf opschaling naar GRIP 4 aandacht te worden besteed aan bijstandsaanvragen voor materieel en personeel voor evacuaties. Naast materieel en personeel dient ook aandacht te worden besteed aan vroegtijdige crisiscommunicatie zodat vanuit de bevolking al kan worden gestart met 'vrijwillige evacuatie', het verplaatsen van vee, materiaal en voertuigen.

4.9.1 Concluderende actiepunten ten aanzien van aandachtsgebieden

- Vroegtijdig herkennen van te verwachten hoge afvoeren en daarop anticiperen middels scenario-denken.
- Vroegtijdig de RMOA laten informeren naar mogelijkheden van pendelvervoer in geval van isolatie van gebieden.
- Vroegtijdig informeren en betrekken van de GHOR en Bevolkingszorg indien een overstroming of dijkdoorbraak wordt verwacht. Indien evacuatie noodzakelijk is, dienen zowel de niet-zelfredzame personen vroegtijdig te worden geïnventariseerd, maar dient ook communicatie met zorginstellingen en ziekenhuizen over onder andere bereikbaarheid vroegtijdig te worden opgestart.
- Vroegtijdig opstarten van crisiscommunicatie en deze afstemmen met buurtraden, gemeentes en ketenpartners.

5. Scenario falen kering en poldereffecten

5.1 Inleiding

Via het hoogwaterbeschermingsprogramma zijn in de loop der tijd dijken aangelegd die Limburg moeten beschermen tegen hoogwatersituaties. Voor de toegankelijkheid van gebieden bestaan er in normale omstandigheden vele openingen (bijv. toegangswegen en -paden) in deze dijken, welke bij dreigend hoogwater gesloten moeten worden. Al voor het bereiken van de maatgevende afvoer, zijn aanvullende preventieve maatregelen nodig om de waterkerende functie adequaat te kunnen vervullen. Deze maatregelen zijn als acties opgenomen in de draaiboeken van gemeenten, Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg en in de multidisciplinaire actielijst. Voor al deze preventieve maatregelen is een sluitpeil bepaald zodat bekend is bij welke afvoer en welke waterstand van het bovenstrooms gelegen meetpunt de actie gereed dient te zijn.

Algemene maatregelen bij hoogwater zijn:

- Afsluiten buitendijkse wegen;
- Uit de vaart nemen veerdiensten;
- Ontruimen van buitendijkse woningen en bedrijven;
- Evacueren van vee.

Preventieve maatregelen aan de waterkeringen zijn:

- Bedienen afsluiters;
- Sluiten Keersluizen (o.a. Limmel);
- Installeren/activeren pompen;
- Dichtzetten coupures en wanden;
- Aanbrengen tijdelijke keringen;
- Uitvoeren noodplannen door aannemers waar gewerkt wordt aan de kering;
- Inspectie dijkwachtersorganisatie.

Ondanks alle inspanningen is het falen van een kering nooit uit te sluiten. Op hoofdlijnen onderscheiden we een drietal scenario's die kunnen leiden tot het falen ervan.

5.2 Duiding scenario's falen primaire kering

5.2.1 Falen opbouw hoogwaterbeveiliging

Tijdens en na het uitrollen van de preventieve maatregelen worden de waterkeringen gericht geïnspecteerd en gecontroleerd op juiste werking en eventuele verstoringen. Controle vindt hoofdzakelijk plaats tijdens de inspectieronden van de dijkwachtersorganisatie van Waterschap Limburg, maar ook andere medewerkers van Waterschap Limburg, hulpverleners en omwonenden kunnen (storings-)meldingen doen. Inmiddels geven de dijkwachters hun meldingen door middels een app en kunnen omwonenden of hulpdiensten dit doen door te bellen naar de meldkamer water. Het kan voorkomen dat op locaties waar preventieve maatregelen zijn genomen deze teniet zijn gedaan door vandalisme of diefstal, maar het kan ook al misgaan bij de uitvoering van de preventieve maatregelen zoals het niet functioneren van terugslagkleppen en afsluiters waardoor er sprake is van instroom van Maaswater binnen de dijkkring. Het niet tijdig kunnen dichtzetten van coupures en wanden, het niet tijdig realiseren van tijdelijke keringen en het niet functioneren van noodplannen kunnen leiden tot het instromen van Maaswater binnen de dijkkring. Hierdoor kunnen er gebieden onderlopen, die eigenlijk door de preventieve maatregelen droog zouden moeten blijven. Om ongewenste instroom van Maaswater door falende hoogwaterbeveiliging te voorkomen, vinden controles plaats door de buitendienst van gemeenten en door medewerkers van Waterschap Limburg.

Alle meldingen aangaande falende hoogwaterbeveiliging die bij de diverse partners binnenkomen dienen centraal verzameld te worden in het ROT. Voor de waterkolom geldt dat zij knelpunten met mogelijke maatschappelijke impact via de liaison doorgeven aan de IMROT. Voor de knelpunten die ontstaan bij de opbouw van keringen door de gemeentelijke kolom geldt, dat deze worden doorgegeven aan de sectie bevolkingszorg. Dergelijke informatie komt binnen vanuit de OvD-Bz of de uitvraag van de HTO-Bz. Indien het aannemelijk wordt dat het falen van de opbouw van een hoogwaterbeveiliging gevolgen gaat hebben voor een gebied, zoals grotere

hoeveelheden water dat het betreffende gebied instroomt, zal er vroegtijdig met de GHOR en Bevolkingszorg geschakeld moeten worden voor het evacueren van zowel de verminderd- en niet-zelfredzame als de zelfredzame personen.

Melding knelpunt / falen opbouw hoogwaterbeveiliging		Melden aan		Meldt aan
Waterkolom	→	IM-ROT (via liaison)	→	ROT
Gemeenten/OvD-Bz	→	Sectie Bz (HTO-Bz/HIN)	→	ROT

5.2.2 Overlopen waterkeringen

Door de stroming van het Maaswater kan de kruin van de dijk onvoldoende hoog blijken en afkalving plaatsvinden. Een waterkering dreigt te overstromen wanneer de aankomende hoogwatergolf (plus eventuele opwaaiing en golfoploop) hoger is dan de kruinhoogte van de waterkering. De aanwezige kruinhoogte van de waterkering is bekend en waar deze niet voldoet aan de maatgevende hoogwaterstand, zijn preventieve maatregelen voorbereid om het tekort aan kruinhoogte te ondervangen door bijvoorbeeld het ophogen van de bestaande waterkering. Echter door extreem hoge afvoeren, weersomstandigheden, verzakkingen (afkalving) of andere onvoorziene omstandigheden kan de kruinhoogte onvoldoende blijken om de actuele of verwachte waterstand volledig te keren. Vaak zal dit in de waaksfeer liggen, met als gevolg geringe overloop of golfoverslag. Een dergelijke situatie kan echter ook leiden tot een dijkdoorbraak (zie paragraaf 5.2.3.). Mocht de kruinhoogte niet voldoen aan de maatgevende hoogwaterstand, kunnen mogelijke noodmaatregelen worden genomen. Bijvoorbeeld:

- Plaatsen van zandzakken;
- Plaatsen van big bags of defencell systeem;
- Aanbrengen van stobalen of balen met klei/zand (al dan niet) in een folie;
- Technische oplossingen, zoals gebruik maken van flexibele nooddijken, wegbarrières (betonnen of stalen vangrails), etcetera.

Voor alle andere technische noodmaatregelen zijn instructiekaarten te raadplegen via de website WIKI noodmaatregelen: <http://v-web002.deltares.nl/sterktenoodmaatregelen/index.php/Hoofdpagina>

5.2.3 Dijkdoorbraak

Een doorbraak is het gevolg van het falen van een of meerdere functionele onderdelen van de waterkering. Wanneer een kering doorbreekt ontstaat er een bres (gat in de waterkering) met als gevolg snelle instroom van water op dit punt. Het gebied erachter zal naar verwachting snel volstromen gezien de omvang van de dijkeringen. De uiteindelijke snelheid waarmee het gebied overstroomt en de omvang (oppervlakte en waterdiepte) is afhankelijk van de duur en het waterstandverloop van het hoogwater en eventuele maatregelen die getroffen worden (dichten van bressen, plaatsen nooddijken en tijdelijk keringen).

Voorafgaand aan een dijkdoorbraak

Tijdens een hoogwatergolf worden periodiek hoogwaterinspecties uitgevoerd door de dijkwachterorganisatie van het waterschap. Vroegtijdig inzicht in de potentiële faalmechanismen van de waterkering maakt het mogelijk gericht te inspecteren en waar nodig maatregelen te treffen. Toegang tot deze beheerinformatie en directe koppeling ervan met actuele waarnemingen is in een hoogwatersituatie essentieel om snel te analyseren en adequaat beslissingen te kunnen nemen. De gevolgen van een dijkdoorbraak kunnen ernstig zijn en als niet tijdig tot evacuatie wordt overgegaan kan er sprake zijn van (levens)bedreigende situaties.

Waar verschillende faalmechanismen eerder nog apart konden worden onderscheiden en bestreden, kunnen de volgende oorzaken uiteindelijk leiden tot het calamiteitenscenario van een dreigende of zelfs daadwerkelijke doorbraak en overstrooming:

1. Bres in de waterkering: door overloop (waterstand hoger dan kruin) of overslag (overslaande golven) loopt het gebied achter de waterkering (langzaam) vol. Als de stroomsnelheid van het water op het binnentalud (helling aan de binnendijkse zijde) te hoog is kan de waterkering daardoor ook eroderen (slijten, kapot gaan) waardoor er een bres in de waterkering ontstaat. Hierdoor zal water (met een hoge snelheid) het gebied binnen stromen.
2. Piping: door een waterstandsverschil tussen de waterzijde en de landzijde van de waterkering gaat via de grond onder de dijk water stromen. Als het drukverschil te groot is worden er gronddeeltjes meegevoerd waardoor een pijpvormige holle ruimte onder de waterkering kan ontstaan. De waterkering boven deze pijp kan inzakken waardoor er een verlaging in de waterkering ontstaat. Als er

gronddeeltjes worden meegevoerd verkleurt het water achter de waterkering (binnendijks). Als helder water binnendijks stijgt is er sprake van kwel. Bij kwel is er geen kans op het doorbreken van de waterkering, dat kan pas als de waterstand nog hoger wordt en de stroomsnelheid onder de waterkering toeneemt waardoor wel gronddeeltjes worden meegevoerd.

3. Stabiliteitsverlies: doordat er water tegen de waterkering staat zal deze langzaam in gewicht toenemen. Doordat het gewicht toeneemt zal deze eerder de neiging hebben om af te schuiven (naar beneden zakken) dan wanneer deze droog is. Door deze afschuiving kan er een gat in de waterkering ontstaan. Het begin van afschuiven is tijdens hoogwater zichtbaar doordat er in de lengterichting van de waterkering een scheur ontstaat.
4. Erosie van de grasmat: door hoge golven of stroming tijdens een hoogwater kan de grasmat van de waterkering beschadigen, waardoor de grond onder de grasmat zichtbaar wordt. Door de golven of stroming kan de ondergrond langzaam wegspoelen waardoor er een gat in de waterkering ontstaat waardoor het water naar binnen kan stromen.

De waterkering kan ook nog op andere manieren bezwijken, maar dan moet er sprake zijn van het samenvallen van twee of meer gebeurtenissen. Denk hierbij aan een storm waardoor bomen op of vlakbij de waterkering ontwortelen, of de combinatie van hoogwater en een aardbeving die een inzakkende waterkering veroorzaken.

Bij een doorbraak worden de dijkwachten, personeel en hulpverleners geïnstrueerd het gebied te verlaten, voor zover dat nog niet gebeurd was. Inspectie kan middels een bijstandsaanvraag bij Defensie worden overgenomen door bijvoorbeeld helikopters (visuele inspectie) en/of de inzet van jachtvliegtuigen (optische inspectie) en drones. Afhankelijk van de aard en omvang kan een extra inspectie worden gedaan om te controleren of de calamiteit zich buiten het direct getroffen gebied verder kan uitbreiden. Via de interne berichtgeving wordt de gehele organisatie ingelicht van de doorbraak en zal men ook elders alert zijn op eventuele (dreigende) doorbraken.

Het is niet realistisch te veronderstellen dat een bres die eenmaal gevormd is binnen afzienbare tijd kan worden gedicht. Op de betreffende locatie is bij bresvorming geen personeel en materieel voorhanden, de algehele bereikbaarheid is naar verwachting slecht en door de hoge stroomsnelheid zijn pogingen de bres te dichten op voorhand vruchteloos. Pas als de stroomsnelheid afneemt zullen maatregelen veilig uitvoerbaar zijn, maar dan is de inundatie al gebeurd. Op basis van geografische informatie, weersverwachting, berekeningen en de gemeten waterstanden of mogelijk op basis van geprepareerde inundatiekaarten, kan een prognose worden gemaakt over de omvang en diepte van de inundatie.

Na de doorbraak moet in het rampgebied rekening worden gehouden met de volgende omstandigheden:

- In het gebied kunnen overlevenden, slachtoffers en verdrongen vee aanwezig zijn;
- Het gebied is mogelijk slecht toegankelijk wegens ondergelopen en beschadigde wegen;
- Schade en instortingsgevaar van gebouwen en andere objecten;
- Afwezigheid van nutsvoorzieningen;
- In toenemende mate milieu-hygiënische en gezondheidsrisico's door lekkage van olie, benzine, riolering, rotting, stankoverlast etcetera;
- Sociale en maatschappelijke ontwrichting;
- Ramptoerisme.

5.3 Melding & alarmering / Op- en afschaling

Het falen van een kering of het ontstaan van wateroverlast binnendijks zal snel worden opgemerkt door burgers, aanwezige hulpdiensten of dijkwachten van Waterschap Limburg. Opschaling bij het falen van een primaire kering hangt af van het op dat moment geldende GRIP-niveau en de te verwachten binnendijkse impact en/of knelpunten. Op het moment dat op basis van een snelle inschatting aanzienlijke binnendijkse impact worden verwacht, geldt het volgende handelingsperspectief:

- Geen opschaling: zodra een primaire kering faalt zonder dat er regionaal is opgeschaald voor hoogwater, is het advies om op te schalen naar GRIP 3 met CoPI in verband met de bestuurlijke besluiten die genomen moeten worden en de behoefte aan lokale coördinatie. Als het te overstromen gebied meerdere gemeenten betreft, is het aan te raden op te schalen naar GRIP 4.

- GRIP 2: indien reeds is opgeschaald naar GRIP 2 vanwege de hoogwatersituatie, geldt het advies om door te schalen naar GRIP 3 met CoPI. Wederom vanwege de bestuurlijke besluiten die naar verwachting genomen moeten worden en de behoefte aan lokale coördinatie. Opnieuw geldt dat, als het te overstromen gebied meerdere gemeenten raakt, het aan te raden is op te schalen naar GRIP 4.
- GRIP 4: indien reeds is opgeschaald naar GRIP 4 vanwege de hoogwatersituatie, geldt het advies om het GRIP niveau niet te wijzigen maar wel een CoPI te alarmeren ten behoeve van de lokale coördinatie. De voorzitter veiligheidsregio is in dit geval reeds belast met de algehele coördinatie over de bestrijding van de hoogwatersituatie, maar doet dit voor wat betreft de bestrijding van de gevolgen van de dijkdoorbraak in nauwe afstemming met de burgemeester van de incidentgemeente(n).

Indien geen of nauwelijks binnendijkse impact verwacht wordt, kan het volstaan om de situatie met een CoPI af te handelen. Zorg in elk geval altijd dat een liaison van Waterschap Limburg deelneemt in het CoPI om de lokale gevaarstelling te duiden.

5.4 Leiding & coördinatie

In bovenstaande paragraaf is beschreven dat het bij een (dreigende) dijkdoorbraak met aanzienlijke binnendijkse impact aan te raden is op te schalen naar bestuurlijk niveau (GRIP 3 of 4). Dit vanwege de bestuurlijke besluiten die naar alle waarschijnlijkheid genomen moeten worden, zoals het evacueren van bedreigde gebieden, crisiscommunicatie en het afkondigen van de noodtoestand of het afgeven van een noodbevel.

Indien nog niet is opgeschaald naar GRIP 4, is het aan te raden dat de ROL hierover afstemt met de burgemeester van de incidentgemeente en de voorzitter veiligheidsregio. GRIP 4 kan in een dergelijke situatie namelijk voordelen met zich meebrengen. Denk aan eenhoofdige leiding bij eventuele gemeentegrensoverschrijdende gevolgen en de mogelijkheid voor de burgemeester van de incidentgemeente om de rol van burgervader/-moeder op zich te nemen. Ook zal een dijkdoorbraak met aanzienlijke binnendijkse impact (denk aan eventuele gewonde/dodelijke slachtoffers en grote economische schade) regionale of zelfs landelijke uitstraling hebben.

5.5 Informatiemanagement

Breng in geval van een dijkdoorbraak zo snel mogelijk de potentiële binnendijkse impact in kaart. Neem in elk geval de volgende onderdelen op in het beeld:

- Om welke dijkkring gaat het (nummer + bedreigde dorpen);
- In welke gemeente(n) is impact te verwachten?;
- Wat is het maximaal te overstromen gebied (real case + worst case);
- Hoe hoog kan het water in het bedreigde gebied komen te staan?;
- Is er impact bij (de processen van) onze vitale- en crisispartners te verwachten?;
- Aanwezige kwetsbare objecten (verminderd zelfredzamen, industrie, vitale infrastructuur, etc.);
- Veiligheid personeel in het bedreigde gebied (is hulpverlening / herstel mogelijk?).

Voor het in kaart brengen van de potentiële impact is het noodzakelijk de expertise van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg te betrekken. Met behulp van de afvoerverwachting van Rijkswaterstaat kan het waterschap namelijk een berekening maken over de impact van het falen van de hoogwaterbeveiliging. Als ervoor gekozen is het Impact Analyse Team (IAT) te activeren, neemt het IAT deze rol op zich.

Er zit echter een tijdsduur verbonden aan deze berekening. Voor een snelle inschatting kan daarom gebruik worden gemaakt van hoogwaterkaarten die naar aanleiding van de impactanalyse in 2018/2019 zijn ontwikkeld, die per afvoerscenario van de Maas weergeven wat het maximaal te overstromen gebied is bij falen van een dijkkring. Laat deze gegevens echter altijd beoordelen en duiden door de liaisons van de waterpartners.

5.6 Evacuatie

Bij een dreigende dijkdoorbraak zijn de volgende punten voor het besluiten tot een evacuatie van belang:

- Kunnen er nog herstelmaatregelen worden uitgevoerd?
 - Zo ja, hoeveel ruimte en tijd is er nog om herstelmaatregelen uit te voeren?
 - Zo nee, wanneer wordt de dijkdoorbraak verwacht?

- Hoeveel tijd is er nog voor het eventueel opstarten van evacuaties en het voorbereiden van een noodverordening?
- Wat gaat het schadebeeld zijn en wat is de te verwachte omvang van het effectgebied?
- Wat zijn de kwetsbare objecten in dit effectgebied en hoeveel verminderd-zelfredzame personen bevinden zich in het gebied?
- Indien wordt gekozen voor een evacuatie: hoe dient deze uitgevoerd te worden en welke knelpunten zullen er hierbij optreden? Denk aan vervoer (mogelijk pendelen Defensie), maar ook aan weigeraars en verminderd-zelfredzame personen.

Indien evacuatie geen reële optie meer is, dient zo snel mogelijk crisiscommunicatie opgestart te worden om levensreddend handelingsperspectief te verspreiden (zie par. 5.8). Wanneer evacuatie wel nog mogelijk is, dient zo snel mogelijk te worden gestart met het ontruimen/ evacueren van het getroffen gebied (zie par. 6.4).

5.7 Crisiscommunicatie

Evacuatie wel mogelijk:

Als het in geval van een dreigende dijkdoorbraak nog mogelijk is om het gebied te evacueren, is het af te raden de WAS-palen te activeren. Deze zorgen er immers voor dat personen naar binnen gaan met de ramen en deuren gesloten. Verstuur wel zo snel mogelijk een NL-Alert met het dringende advies het gebied (benoem de bedreigde dorpen) te verlaten. Start ook zo snel mogelijk communicatie op via de live blogs van de veiligheidsregio, gemeenten en rampenzender en verspreidt hierbij kaartmateriaal van het getroffen gebied.

Evacuatie niet meer mogelijk:

Indien er (door een acute dijkdoorbraak) geen tijd meer is voor evacuatie van het gebied, is crisiscommunicatie met een handelingsperspectief om personen zichzelf in veiligheid te laten brengen de beste optie. Advies is om gebruik te maken van zowel de WAS-palen als NL-Alert. WAS-palen zijn de snelste wijze van alarmeren maar dit zorgt ervoor dat mensen binnenblijven met de ramen en deuren gesloten. Activeren van WAS-palen wordt altijd opgevolgd door een NL-Alert met handelingsperspectief om naar de hoogste verdieping te gaan. Start ook zo snel mogelijk communicatie op via de live blogs van de veiligheidsregio, gemeenten en rampenzender en verspreidt hierbij kaartmateriaal van het getroffen gebied.

5.8 Poldereffecten (kwelwater en gebiedseigen water)

Kwelwater en gebiedseigen water staan ook wel bekend als poldereffecten en zorgen tijdens een hoogwatersituatie voor wateroverlast achter de dijken. Dit kan leiden tot schade aan zowel exterieur en interieur van gebouwen en vitale infrastructuur die daardoor buiten gebruik kunnen raken. Kwelwater is water dat via de ondergrond onder de waterkering van buiten- naar binnendijks gebied stroomt. Naast kwelwater kan ook gebiedseigen water voor problemen zorgen. Door extreme neerslag kan in het binnendijks gebied ook sprake zijn van te veel water in zowel de rioleringen als de oppervlaktewateren die normaal overstorten of vrij afstromen in de Maas (zie hoofdstuk 3.7). Doordat deze in een hoogwatersituatie zijn afgesloten kunnen ook hier problemen ontstaan. Zo kan de aanvoer dusdanig zijn dat er sprake is van onvoldoende pompcapaciteit. Ook kan er overlast optreden bij onbekende en daardoor onvoorzene locaties.

Op veel locaties zijn er al fysieke maatregelen genomen door het aanleggen van een nieuwe waterkering. Tevens zijn er ook maatregelen genomen om poldereffecten tegen te gaan:

- Er wordt door Waterschap Limburg bij kwelwater bekeken of er overlast gaat geven voor huizen zodat deze niet onderlopen. Mocht dit niet zo zijn zal er niet meteen gepompt worden omdat juist dan het drukverschil groter wordt en het water juist aantrekt.
- Om gebiedseigen water tegen te gaan worden watergangen afgesloten zodat de verbinding met de Maas wordt verbroken. Om te voorkomen dat het gebiedseigen water problemen oplevert plaatst het waterschap pompen. Het water wordt dan van binnendijks naar buitendijks gebied gepompt.

De omstandigheden rondom kwel- en gebiedseigen water kunnen zich snel ontwikkelen. Hierdoor is het noodzakelijk een beroep te doen op de beschikbaarheid en analyse van actuele informatie om de juiste beslissingen te kunnen nemen. Ook de beschikbaarheid van extra pompcapaciteit is in deze situatie allerminst geborgd, er van uit gaande dat alle eigen middelen al zijn ingezet. De preparatie dient dus gericht te zijn op het:

- Organiseren van extra pompcapaciteit via meerdere noodpompen;
- Waarborgen continuïteit van het beheer van de al geïnstalleerde pompen;
- Lokale voorzieningen treffen voor het operationeel maken van noodpompen;
- Verdelen noodpompen over het gebied / prioriteren van gebieden;
- Plaatsen en operationaliseren noodpompen.

Indien kwelwater zich voordoet dient op de volgende punten ingezet te worden:

- Op de bekende locaties worden door Waterschap Limburg pompen ingezet en is het pompeil dusdanig afgestemd om wateroverlast aan infrastructuur te voorkomen. Daar waar het niet voor overlast zorgt, wordt het water niet weggepompt. Wellicht wordt zelfs water ingelaten om drukverschil op gevoelige locaties te verminderen waar dit mogelijk is.
- Indien wegen niet meer toegankelijk zijn door het kwelwater, dienen deze door de gemeenten te worden afgesloten.
- Er kan alsnog wateroverlast optreden door kwelwater als de pompen te laat geplaatst zijn, er sprake is van uitval of sprake is van onvoldoende pompcapaciteit door te veel aanbod van kwelwater.

6. Organisatorische kaders

6.1 Inleiding

Voorgaande hoofdstukken in het operationele deel hadden elk betrekking op de hoogwaterscenario's die zich in Limburg voor kunnen doen en de bijzonderheden ten aanzien van de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen. Dit hoofdstuk heeft betrekking op de generieke organisatorische kaders die op alle scenario's van toepassing zijn. Achtereenvolgens komen aspecten van internationale samenwerking, burgerparticipatie, evacuatie en de nafase aan de orde.

6.2 Internationale samenwerking

De Maas, maar ook enkele zijrivieren in Limburg, vinden hun oorsprong in het buitenland. Zo ontspringt de Maas in Frankrijk, de Geul in België en de Niers en de Roer in Duitsland. Dit kan betekenen dat extreem weer in de vorm van extreme neerslag in het buitenland ook grote gevolgen kan hebben voor Nederland. De neerslag zal namelijk zorgen voor een stijging van de waterstand in het buitenland die middels een hoogwatergolf die ook Nederland zal passeren. Internationaal overleg tussen de waterpartijen is cruciaal, zowel in de warme- als de koude fase, om grensoverschrijdend watermanagement goed in te richten. Deze internationale samenwerking is niet alleen belangrijk om waterstijgingen in het buitenland vroegtijdig te signaleren, maar is ook van belang om het peil- en stuwmanagement op elkaar af te stemmen. Ook dit kan immers effecten teweegbrengen aan Nederlandse zijde in de vorm van een snelle piek in een hoogwatergolf.

6.3 Burgerparticipatie

De samenleving van vandaag is een echte 'netwerksamenleving'. Veel inwoners voelen zich betrokken bij hun omgeving en zetten zich daar vrijwillig voor in. Tijdens crises zijn er meer mensen die spontaan hulp aanbieden; spontane burgerinitiatieven. Dat is ook tijdens het hoogwater van 2021 niet onopgemerkt gebleven. Deze ontwikkelingen vanuit de samenleving worden door de veiligheidsregio's omarmd, waarbij verminderd zelfredzamen en kwetsbare groepen in de samenleving niet uit het oog worden verloren.

6.3.1 Visie

"Samen met onze inwoners streven we naar een veilig en gezonde samenleving en zetten ons in voor een goede samenwerking. We benutten de veerkracht van de netwerksamenleving, zoals spontane burgerhulp en initiatieven. Afhankelijk van het type incident nemen we een passende rol op ons. Samen bewegen we de juiste kant op om zo een bijdrage te leveren aan een gezond en veilig Limburg".

Bij deze visie gelden de volgende uitgangspunten:

- Een constructieve houding: oplossingsgericht, ondersteuning op maat en een heldere rolverdeling;
- Helderheid en duidelijke keuzes: helderheid en openheid over mogelijkheden, helderheid over de voorwaarden en actief informatie verstrekken;
- Optreden als één overheid: eenduidig optreden, initiatieven worden serieus genomen en er is één duidelijk aanspreekpunt.

6.3.2 Handreiking spontane burgerinitiatieven

Er is een handreiking opgesteld waarin operationeel is uitgewerkt hoe om te gaan met spontane burgerinitiatieven voor de crisisorganisaties van beide Limburgse Veiligheidsregio's, gemeenten en de beide waterbeheerders. Gelet op de brede toepasbaarheid en flexibiliteit is gekozen voor het opstellen van een handreiking en niet voor een handleiding. De handreiking kan worden beschouwd als een dynamisch document en kan na evaluaties en / of leerervaringen worden aangepast.

6.3.3 Format buurt draaiboeken

Burgerinitiatieven ontstaan vanuit de samenleving. Vanuit buurten, dorpsraden, verenigingen of andere lokale structuren. Naast de handreiking is daarom ook een draaiboek / checklist ontwikkeld voor 'buurt X in de gemeente Y'. In dit draaiboek / deze checklist is verder uitgewerkt hoe verenigingen, vrijwilligersorganisaties,

dorpsraden en inwoners bij (naderend) hoogwater over de situatie geïnformeerd kunnen worden en wat zij kunnen doen om te helpen. Daarnaast biedt dit draaiboek / deze checklist concrete aanwijzingen, zodat burgers aan de slag kunnen (bijvoorbeeld met het vullen en plaatsen van zandzakken, omhoog plaatsen meubilair, aanwijzingen ten behoeve van persoonlijke veiligheid). Het draaiboek / de checklist dient, in samenwerking met gemeenten, zo uniform mogelijk uitgewerkt te worden om regionale coördinatie mogelijk te maken. Dit draaiboek / deze checklist is vooral bedoeld om buurten vóóraf stil te laten staan bij wat er op hen af kan komen tijdens een hoogwatercrisis en te laten zien wat zij collectief en individueel vooraf kunnen regelen.

6.4 Evacuatie

Bij een hoogwatersituatie of mogelijke dijkdoorbraak waarbij gebieden worden bedreigd, dient rekening te worden gehouden met een mogelijke evacuatie van verschillende gebieden. Deze paragraaf beschrijft kaders, handelingsperspectief en het proces waarmee rekening moet worden gehouden.

6.4.1 Evacuatiestrategie

In de beide Limburgse veiligheidsregio's is een generiek evacuatieplan beschikbaar. De hoogwatercrisis van 2021 heeft echter aangetoond dat er behoefte is aan een specifiek plan voor de uitvoering van evacuaties bij hoogwaterscenario's, een evacuatiestrategie hoogwater. Om tot één provinciale evacuatiestrategie te komen is lokale kennis, ervaring en input van gemeenten noodzakelijk. Om uniformiteit te bewerkstelligen in de gemeentelijke uitwerkingen is een handreiking met een bijbehorend invulformat opgesteld waaraan gemeenten lokaal uitvoering kunnen geven⁵. Deze documenten bieden gemeenten handvatten en voldoende vrijheid om invulling te geven aan een evacuatiestrategie passend bij de heersende 'couleur locale'.

6.4.2 Het te evacueren gebied bepalen

Zodra bekend is dat een gebied (mogelijk) moet worden geëvacueerd, is de eerste stap het inzichtelijk maken van de omvang van het gebied en welke waterhoogte daar verwacht wordt.

Voor het inzichtelijk maken van mogelijk te overstromen binnen- en buitendijkse gebieden zijn op basis van diverse 'standaard golven' (afvoerscenario's) reeds overstromingskaarten met inundatiegebieden ontwikkeld door Rijkswaterstaat. Deze inundatiekaarten zijn beschikbaar in LCMS.

Daarnaast kan het ook nodig zijn om bij meer specifieke situaties en omstandigheden, zoals een dreigende dijkdoorbraak, de mogelijke overstromingen en effecten in beeld te brengen. Rijkswaterstaat levert hiervoor de gebruikelijke afvoerverwachting aan via de hoogwaterberichtgeving, op basis waarvan Waterschap Limburg deze mogelijke overstromingen en effecten meer specifiek in beeld kan brengen. Hierbij dient, ook afhankelijk van de situatie en complexiteit, rekening te worden gehouden met de nodige rekentijd. Bij de berekening dient immers rekening te worden gehouden met weersomstandigheden, het verloop van de afvoer, de waterstand en de duur van het hoogwater. Een precieze radius berekenen van de impact van de doorbraak is in een acute situatie daarom mogelijk niet haalbaar. Voor een snelle inschatting kan daarom gebruik worden gemaakt van hoogwaterkaarten die naar aanleiding van de impactanalyse in 2018/2019 zijn ontwikkeld, die per afvoerscenario van de Maas weergeven wat het maximaal te overstromen gebied is bij falen van een dijkkring. Het is echter van groot belang om deze gegevens, net als de berekeningen en inundatiekaarten en -filmpjes, te laten duiden door de aanwezige liaisons van de waterpartners.

Om een situatie van een acute dijkdoorbraak te voorkomen lopen er op verschillende gezette tijden dijkwachters door het gebied om de primaire waterkeringen te controleren. Bij verwachte grote problemen worden deze vroegtijdig herkend en kan al worden begonnen met herstelwerkzaamheden en een berekening en de daaruit voortvloeiende maatregelen.

Vervolgens dient door het ROT in kaart te worden gebracht welke kwetsbare objecten in het bedreigde gebied liggen en welke gevolgen kunnen optreden bij een dijkdoorbraak of door de hoogwatergolf. Bij deze objecten valt te denken aan:

- Locaties met verminderd zelfredzamen, zoals ziekenhuizen, huisartsenposten- en praktijken, ambulanceposten, verpleeg- en verzorghuizen, kinderdagverblijven en gebouwen met functies in openbare orde en veiligheid;

⁵ Tijdens het schrijven van dit rampbestrijdingsplan is aan gemeenten gevraagd om de lokale evacuatieplannen conform handreiking en invulformat uit te werken. Naar verwachting zullen deze in de loop van 2022 worden opgeleverd. Het streven is om voor het hoogwaterseizoen van 2023 de lokale uitwerkingen gebundeld te hebben tot één provinciale evacuatiestrategie.

- Agrarische bedrijven met vee;
- Industrie (aanwezigheid gevaarlijke stoffen);
- Riolering;
- Spoorlijnen;
- Verkeersroutes en doorgaande wegen;
- Elektriciteitsstations;
- Gasknooppunten;
- GSM masten;
- Drinkwatervoorzieningen / waterinnamepunten.

6.4.3 Noodmaatregelen en tijdsfactor

Bij een acute ramp of ernstige vrees daarvoor, waarbij bewoners of burgers ernstig gevaar lopen en waar de reguliere bevoegdheden niet het gewenste effect hebben, kan de burgemeester van de desbetreffende gemeente of, in geval van een GRIP 4-situatie de voorzitter van de veiligheidsregio, gebruik maken van noodbevoegdheden (noodbevel dan wel noodverordening). Om een evacuatie in goede banen te kunnen leiden is het vroegtijdig opstellen van een noodverordening dan wel noodbevel noodzakelijk. De indicatie voor het opstellen hiervan is een te verwachten overstroming of dijkdoorbraak. De burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio bedient zich van het advies van de Algemeen Commandant Politie (ACP) en het Openbaar Ministerie omtrent de concepttekst van de noodverordening / noodbevel.

Bij een evacuatie zijn de gemeente en politie de handhavende partij om mensen te vragen, dan wel te sommeren om weg te gaan en om te kijken of er nog achterblijvers zijn. Een belangrijk aspect is om te vermelden hoe de handhavende partij dient om te gaan met weigeraars. De ACP adviseert omtrent de noodzaak van extra juridische kaders ten behoeve van de politionele handhaving van de openbare orde en rechtsorde en stemt af met het Openbaar Ministerie. Voor de uitvoering c.q. handhaafbaarheid van deze extra bevoegdheden is het van belang dat er eenduidige bepalingen worden opgenomen.

Bij het afroepen van een noodverordening of noodbevel ter evacuatie, dient rekening gehouden te worden met de tijdsfactor. Tot het daadwerkelijk ontruimd zijn van het betreffende gebied zit namelijk een geruime tijdsduur, afhankelijk van de grootte van het te ontruimen gebied. Ook mogelijke complicerende factoren, bijvoorbeeld de aanwezigheid van veel kwetsbare objecten, kan de evacuatie bemoeilijken. Laatstgenoemde is een belangrijk aandachtspunt voor zowel het ROT als het RBT, omdat een beslissing om te evacueren hierdoor sneller zal moeten worden genomen. Het vroegtijdig benoemen van een mogelijke beslissing tot evacuatie kan leiden tot 'vrijwillige evacuatie', wat zorgt voor verlichting in het aantal te ontruimen personen. Crisiscommunicatie speelt hierin een cruciale rol. Het betrekken van de liaisons van Rijkswaterstaat voor de afvoerverwachtingen en Waterschap Limburg voor de standzekerheid van de waterkering en eventuele duiding van een mogelijke overstroming op basis van beschikbare overstromingskaarten of aanvullende berekeningen, is van belang om tijdig te kunnen bepalen wanneer evacuatie noodzakelijk is en wanneer deze opgestart moet zijn.

6.4.4 Evacuatie van verminderd zelfredzamen

Voor de inventarisatie van zorgbehoeftegen of inwoners die afhankelijk zijn van een goede stroomvoorziening is veel tijd vereist (huisartsen en thuiszorgorganisaties als een beademingsdienst en het dialysecentrum spelen hierbij een belangrijke rol). In weekenden kan een dergelijke inventarisatie problematisch zijn. Een tijdige berekening van de effecten van een dijkdoorbraak is daarom van cruciaal belang voor de GHOR. Indien mogelijk moeten GHOR-acties 24 uur van tevoren worden ingezet. Het inzetten op communicatie rond vrijwillige evacuatie is een actie die, bij verwachting van overstroming, wordt opgestart in samenspraak met crisiscommunicatie en de GHOR in verband met de aanwezigheid van zorgbehoeftegen personen.

Bij te verwachten extreem hoge waterstanden moet vroegtijdig contact worden opgenomen met locaties waar zich verminderd en niet- zelfredzame personen bevinden. Naast de impact van het mogelijk moeten evacueren van de verminderd- en niet-zelfredzame personen, heeft hoogwater ook betrekking op de bereikbaarheid van de ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen. Ondanks de verbeteringen van de waterkeringen, waardoor het water deze ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen pas bij extreem hoge waterstanden zou kunnen bereiken, is het vroegtijdig opstarten van communicatie met deze partijen noodzakelijk, juist omdat er bij extreme waterstanden achtereenvolgens meerdere probleemgebieden zullen ontstaan. De GHOR heeft een belangrijke functie in de communicatie met ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen zodat zij vroegtijdig op de hoogte zijn. Voor de verdeling van taken tussen de GHOR en Bevolkingszorg is binnen de VRZL een werkkartaat beschikbaar, zie bijlagen).

6.4.5 Evenementen

Naast de aanwezigheid van de gebruikelijke inwoners in een gebied, dient ook rekening te worden gehouden met grote groepen personen, welke aanwezig zouden kunnen zijn bij evenementen en op evenementenlocaties (zoals het MECC). De druk op de hulpdiensten kan in de evacuatiefase worden vermindert door deze evenementen vroegtijdig af te gelasten, aangezien hierdoor het aantal te evacueren personen afneemt. Hiervoor is het van groot belang dat, zodra zeer hoge waterstanden worden verwacht, evenementen die mogelijk impact gaan ondervinden snel inzichtelijk worden gemaakt. Deze inventarisatie wordt uitgevoerd door de sectie bevolkingszorg en de resultaten ervan worden door de IMROT in LCMS verwerkt.

6.4.6 Evacuatie van vee

De zorgplicht voor dieren, levend in de natuurlijke omgeving ligt bij de natuurorganisaties. De zorgplicht van landbouwdieren (vee) ligt primair bij de veehouder. De veehouder is zelf verantwoordelijk voor het evacueren van vee. De lokale overheid houdt hier in de planvorming rekening mee conform het nationaal crisisplan hoogwater en overstromingen. De "Leidraad voor het evacueren van vee" van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat beschrijft de taken en bevoegdheden van de betrokken partijen. Indien agrarische bedrijven met vee worden bedreigd, dient de evacuatie van vee te worden voorbereid. Dit is onmogelijk zonder intensieve samenwerking met de agrarische sector. Het vroegtijdig informeren van liaisons van de agrarische sector is van belang omdat enkele veehouderijen al in een vroegtijdig stadium overlast zouden kunnen ondervinden van hoogwater. Per scenario zijn er afspraken gemaakt ten aanzien van het informeren van de LLTB als Limburgse afgevaardigde voor de land- en tuinbouwsector door de IMROT (zie hoofdstukken 3 en 4).

6.4.7 Opschorten wegwerkzaamheden

In geval van een evacuatie van grotere gebieden dienen afvoerroutes beschikbaar te zijn voor vertrekkend verkeer. Het is daarom raadzaam om vanuit de sectie Informatiemanagement en/of Bevolkingszorg bij Rijkswaterstaat, de provincie Limburg en de evacuatiegemeente(n) na te gaan of er wegwerkzaamheden zijn aan belangrijke verkeersaders in het gebied. Indien noodzakelijk geacht kan de voorzitter veiligheidsregio aan de betreffende verkeersverantwoordelijke organisatie het verzoek doen om de wegwerkzaamheden op te schorten.

6.4.8 Handhaving openbare orde en rechtsorde in geëvacueerd gebied

De politie is procesverantwoordelijke voor de handhaving van de openbare orde- en rechtsorde. Dit gebeurt door het geëvacueerde gebied zoveel mogelijk in samenwerking met ketenpartners af te zetten en af te schermen en op te treden bij incidenten en calamiteiten.

Daar waar er zich bijzondere of vitale objecten in het geëvacueerde gebied bevinden en waar buiten het risico van hoogwater een dreiging op rust, kan het noodzakelijk zijn om aanvullende maatregelen te treffen vanuit het stelsel bewaken en beveiligen.

6.4.9 Hersteltijd en terugkeer

Zodra de hoogwatergolf de gemeente is gepasseerd zullen geëvacueerde inwoners zo snel mogelijk willen terugkeren naar hun woning. De hersteltijd na een overstroming is afhankelijk van allerlei factoren. Denk aan:

- De omvang van de overstroming;
- De veiligheid in het overstroomde gebied;
- Beschikbaarheid van mensen en materiaal;
- Het watervrij zijn van het gebied;
- Het functioneren van vitale infrastructuur;
- Het herstel van sociale structuren (scholen, openbaar vervoer, winkels)

Het ROT coördineert de (gefaseerde) terugkeer van inwoners uit ontruimd gebied. Hierbij is het van belang om pas over te gaan tot terugkeer als het waterschap aangeeft dat dit veilig kan. Na het passeren van de hoogwatergolf zullen dijkinspecteurs van het waterschap inspecties gaan uitvoeren. Pas na inspectie waarbij geen bijzonderheden zijn aangetoond, kunnen gebieden weer worden vrijgegeven.

6.5 Nafase hoogwater

Nafase bestaat uit alle maatregelen die na een ramp of crisis genomen moeten worden om terug te keren naar een 'normale' situatie. Het betreft maatregelen gericht op 'nazorg' en 'herstel' van mensen, middelen en materialen.

Na extreem hoge waterstanden en zeker na een daadwerkelijke overstroming of dijkdoorbraak, werken de gevolgen voor de crisispartners nog geruime tijd door. Alle partijen zijn in het gebied actief, elk met de eigen taken en verantwoordelijkheden. De schade moet worden geïnventariseerd en het gebied moet veilig en waterdicht worden gemaakt. Om de waterkeringen weer veilig te maken worden maatregelen voorbereid en uitgevoerd. Hiervoor is intensieve afstemming en coördinatie met alle betrokken partijen noodzakelijk. Daarvoor is het van groot belang om vanuit het operationele crisisteam een goede overdracht te laten plaatsvinden naar de incidentgemeente(n) middels een overdrachtsdocument, zodat de nafaase op een adequate wijze opgestart c.q. opgepakt kan worden. Zowel het overdrachtsdocument als het procesplan nafaase zijn naar aanleiding van de evaluaties geactualiseerd en op hoofdlijnen verbeterd.

6.5.1 Waterdicht maken van het overstroomd gebied

Als de situatie stabiel is kan er begonnen worden met het herstellen van het gebied. De eerste stap hierin is het waterdicht maken van het gebied. Hierbij moeten onderstaande activiteiten worden uitgevoerd.

Inventariseren situatie en capaciteit bepalen:

- Lokaliseren bressen / doorsteken;
- Bepalen van de stroomsnelheid, de omvang van het ondergelopen gebied en waterstanden;
- Capaciteit bepalen aanwezige gemalen, bijvoorbeeld de rioolgemalen van de gemeenten (in overleg met de gemeenten, Waterschap Limburg en Waterschapsbedrijf Limburg (WBL));
- Pompcapaciteit bepalen;
- Bepalen beschikbare capaciteit aan noodpompen in en buiten het gebied;
- Inventariseren capaciteit van afvoer onder vrij verval (dijk doorsteken).

Organiseren noodbeheer en gemalen:

- Waarborgen continuïteit van het beheer van de gemalen en pompen;
- Activeren noodpompen en gemalen;
- Lokale voorzieningen treffen voor het operationeel maken van noodpompen;
- Verdelen noodpompen/ prioriteren van gebieden (ook afhankelijk van behoefte van ROT);
- Plaatsen en operationaliseren noodpompen.

6.5.2 Operationele en bestuurlijke restpunten

Nadat de hoogwatergolf de veiligheidsregio is gepasseerd, kunnen er nog operationele en bestuurlijke restpunten zijn die opgepakt zullen moeten worden in het proces nafaase (zie 6.5.4). Denk aan:

- Kwelwater;
- Terugkeer bevolking of herhuisvesting;
- Voedselvoorziening;
- Gezondheid (zowel lichamelijk als ook psychisch);
- Herstel infrastructuur;
- Milieu;
- Opruimwerkzaamheden;
- Financiële afhandeling;
- Infectieziekten;
- Evaluaties naar de oorzaak/ aard van de ramp en het functioneren van de crisisbeheersingsorganisaties.

6.5.3 Herstellen van waterkeringen

Waterschap Limburg kan starten met de herstelwerkzaamheden zodra het gebied / dijkkring weer waterdicht is. Het waterschap stelt een plan van aanpak op en er wordt op korte termijn gestart met de herstelwerkzaamheden. De dijkkring moet te allen tijde gesloten zijn voor een nieuw hoogwater met een definitieve- of noodkering. Inspectie van de primaire waterkeringen is na elk hoogwater noodzakelijk, en niet alleen in geval van een dijkdoorbraak. Zodra het water is gezakt vinden de inspecties plaats door de dijkwachters en -inspecteurs van Waterschap Limburg.

6.5.4 Overdracht en organisatie nafaase

Het realiseren van een goede overdracht tussen de crisisorganisatie en de getroffen incidentgemeente(n) is een wezenlijke factor. Het inventariseren van thema's en adviseren over (uitvoering van) de nafaase van het incident komt daarbij op de eerste plaats.

Het Regionaal Operationeel Team (ROT) is opdrachtgever voor het opstellen van een overdrachtsdocument preparatie nafase. De Algemeen Commandant Bevolkingszorg (AC-Bz) is eindverantwoordelijk voor het opstellen en overdragen van het overdrachtsdocument preparatie nafase. Het overdrachtsdocument geeft de thema's weer die in de nafase opgepakt dienen te worden en dient als input voor de incidentgemeente(n) om een plan van aanpak nafase op te stellen. Het is van belang dat alle, in het ROT betrokken, partijen vanuit hun eigen organisatie relevante input leveren voor de nafase van de incidentgemeente(n).

Na overdracht van de acute naar de nafase is het college van burgemeester en wethouders van de incidentgemeente(n) verantwoordelijk voor de activiteiten in de nafase. De aard en omvang van de ramp bepaald het vervolg en het verloop van de nafase.

Regionaal Operationeel Team: nafase is in de basis een verantwoordelijkheid van de incidentgemeente(n). Om te voorkomen dat elke organisatie bij alle individuele gemeenten aan moeten sluiten in het kader van de nafase, dient er een structuur te worden bedacht die voor alle betrokken organisaties werkbaar is. Er kan daarom gekozen worden het ROT in afgeslankte vorm actief te laten blijven. Als er niet voor gekozen wordt om een afgeslankt ROT actief te laten blijven, wordt minimaal geborgd dat er een duidelijke en voor iedereen werkbaar (project)structuur staat, met duidelijk eigenaarschap en een volledig overdrachtsdocument (betreft de verantwoordelijkheid van de sectie bevolkingszorg).

In de nafase gelden voor het ROT/de kolommen de volgende uitgangs- en aandachtspunten:

- Het ROT schaal niet af voordat er een duidelijk en volledig overdrachtsdocument is opgeleverd met een (project)structuur die voor iedereen (inclusief de waterpartners) werkbaar is;
- Borg een proces waarbij de regionale coördinatie op de nafase pas overgedragen wordt als er lokaal geen ondersteuning meer nodig is.
- Koester de inzet van alle betrokkenen, die langdurig zijn ingezet en indrukken momenten hebben meegemaakt. Doe recht aan die inzet door goede nazorg te bieden. Het ontwikkelen van een protocol rondom nazorg is onderdeel van de nafase en betreft een verantwoordelijkheid van alle individuele organisaties zelf. Overweeg hierbij een gecombineerde aanpak.

Waterschap Limburg: het waterschap heeft haar eigen monodisciplinaire activiteiten met betrekking tot de nafase van hoogwaterincidenten. Deze maatregelen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Afbreken preventieve maatregelen;
- Opruimen zwerfvuil in beken en bij keringen;
- Inspectie en herstel;
- Bij doorbraak: zorgen dat de continuïteit van de organisatie is geborgd (pompcapaciteit, bemensing);
- Watervrij maken overstroomd gebied;
- Afbouwen maatregelen;
- Monodisciplinaire evaluatie.

Een uitgebreidere beschrijving van deze processen is terug te vinden in het Bestrijdingsplan Hoogwater Maas van Waterschap Limburg.

Rijkswaterstaat: bij Rijkswaterstaat bestaat de nafase/nazorg uit de volgende onderdelen:

- Inspecteren en vrijgeven van de vaarweg.
- Inspectie/herstel van kunstwerken, oevers, verondiepingen en eventuele persleidingen.
- Het opruimen van het zwerfvuil binnen het beheersgebied op haar eigen terreinen op de oever en uiterwaard. Het doel daarbij is de verschillende functies van de rivier, onder andere veiligheid voor vaartuigen en kunstwerken, te waarborgen.
- Analyse/duiding van risico's en advies over het achtergebleven rivierslib. Indien nodig kan de Milieu Ongevallen Dienst (MOD) worden ingeschakeld voor monsternamen. De duiding van de resultaten voor de volksgezondheid gaan via het RIVM en de Geneeskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) van de GGD.

GGD: voor acties aangaande infectieziekten en gezondheidsrisico's voor de bevolking (bijv. door het vrijkomen van gevaarlijke stoffen uit rivierslib) zal de GGD, afdelingen Infectieziektebestrijding en Medische Milieukunde, betrokken moeten worden om te beoordelen of er geen gezondheidsschade veroorzaakt wordt. De Milieu Ongevallen Dienst (MOD) levert hierbij de resultaten aan en de GGD zal, mogelijk in samenspraak met het RIVM, hier duiding aan geven.

Regionale crisisorganisatie bevolkingszorg:

De regionale crisisorganisatie Bevolkingszorg zorgt in opdracht van het ROT voor het opstellen en overdragen van het overdrachtsdocument preparatie nafase. Bij voorkeur wordt de incidentgemeente(n) al tijdens de acute fase betrokken bij het opstellen van dit document. De ACBz brengt het concept overdrachtsdocument ter bespreking en vaststelling in het (laatste) ROT overleg. Hierbij wordt om relevante input gevraagd van alle in het ROT betrokken partijen. Na vaststelling in het ROT draagt de ACBz (eventueel na bespreking met de coördinerend gemeentesecretaris) het overdrachtsdocument over aan de gemeentesecretaris van de incidentgemeente(n).

Incidentgemeente(n)

Na overdracht van de acute fase naar de nafase is het van belang dat de incidentgemeente(n) de werkzaamheden, gericht op nazorg en herstel, zo snel mogelijk overneemt. Afhankelijk van de aard en omvang van de ramp moet er een keuze gemaakt worden met betrekking tot de (bestuurlijke) aansturing en de lokale uitvoeringsorganisatie. Indien nodig formeert de incidentgemeente(n) (tijdelijk) een projectorganisatie nafase. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van het generieke procesplan nafase van Bevolkingszorg.

Overige kolommen: voor de overige kolommen geldt dat zij terugvallen op de reguliere nazorgplannen en het rampbestrijdingsproces nazorg waarvoor bevolkingszorg verantwoordelijk is.

Bijlagen

- A. Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) Hoogwater Limburg
- B. GMK-blad Hoogwater Maas
- C. GMK-blad Hoogwater zijrivieren
- D. Overzicht watergangen uitmondend in de Maas
- E. Convenant hoogwaterberichtgeving Limburg
- F. Instructie Informatiemanager ROT
- G. Format situatierapportage gemeenten
- H. Multidisciplinaire Actielijst (VRZL)
- I. Werkkaart bevolkingszorg en GHOR verminderd zelfredzamen (VRZL)
- J. Onderliggende documenten (niet opgenomen in bijlagen)

Bijlage A – Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) Hoogwater Limburg⁶

 Vaststeldatum VO VRLM: Vaststeldatum DO VRZL:		MIK RBP Hoogwater Limburg Versiedatum: 02-02-2022																																																																																																																																								
Onderdeel Maas																																																																																																																																										
Duiding		Hoogwaterberichtsgeving, scenario's, alarmering en opschaling																																																																																																																																								
<ul style="list-style-type: none"> • Het RBP en de MIK hoogwater Limburg hebben betrekking op zowel de zijrivieren als de Maas. • De MIK extrem weer besteedt aandacht aan de aandachtspunten van wateroverlast. • De organisatorische kaders, zie achterzijde MIK, benoemd de algemene aandachtspunten en van hoogwater die op alle scenario's van toepassing zijn. • In het RBP staat per zijrivier de verschillende alarmerings- en alarmeringswaarde benoemd. 		Code groen (tot 1250m3/s) <ul style="list-style-type: none"> • Fase groen loopt tot een afvoer van 1250m3/s St. Pieter. • Attenderingsbericht bij 1000m3/s St. Pieter naar MKB en CaCo. • Attendering CaCo middels pageralarmering over hoogwater Maas bij 1000m3/s. • Start Informatievoorziening over hoogwater vanaf 800m3/s. 	Code geel (1250 t/m 2000m3/s) <ul style="list-style-type: none"> • Fase geel loopt tot een afvoer van 2000m3/s St. Pieter. • Afvoer 1250m3/s: IMROT en Ovd-Bz's worden gealarmeerd. • Afvoer 1500m3/s: alarmering OKO / Kernoverleg, RCCB politie, Ovd-Bz's, ACBz, (H)Ovd-B's en ACSz. • Start 2x per dag hoogwaterberichtsgeving met afvoerverwachtingen van Rijkswaterstaat. • Eerste plaatsing van pompen en sluiten van coupures door Waterschap Limburg. 	Code oranje (2000 t/m 2600m3/s) <ul style="list-style-type: none"> • Fase oranje loopt tot een afvoer van 2600m3/s St. Pieter. • Start alarmering GRIP-2 na besluit ROL in OKO / Kernoverleg bij bereiken 2000m3/s St Pieter en als richtlijn een verwachte doorstijging naar 2250m3/s binnen 12 uur. • 3x per dag hoogwaterberichtsgeving van Rijkswaterstaat. • Mogelijke opschaling politie naar SGB0. 	Code rood (>2600m3/s) <ul style="list-style-type: none"> • Fase rood start vanaf een afvoer van van 2600m3/s St. Pieter. • Start alarmering GRIP-4 in beide Veiligheidsregio's bij bereiken van 2600m3/s St. Pieter. • 4x per dag hoogwaterberichtsgeving van Rijkswaterstaat. • Mogelijkheid tot overstroom gebieden vanaf 3000m3/s. 																																																																																																																																					
Waterstanden en afvoer van Maas <ul style="list-style-type: none"> • De afvoer geeft de hoeveelheid water per tijdseenheid weer, welke door de Maas in m3/s wordt afgevoerd. De waterstand geeft de hoogte van de Maas weer en het wordt uitgedrukt in (centi-)meter ten opzichte van NAP (cm + NAP). RWS gebruikt de (verwachte) afvoer bij meetpunt Sint Pieter om de verwachte waterstanden bij zowel meetpunten als bij rivierkilometers te berekenen. De berekeningsresultaten zijn in het hoogwaterbericht van RWS te vinden. • Factoren van invloed op de hoogte van de waterstand zijn het vullen van geulen/plassen, het strijken van stuwen of het plaatsen van zandzakken. • In het hoogwaterbericht van RWS is de waterstand per meetpunt en de verwachte waterstand per kilometer te vinden. Er zijn 35 meetpunten langs de Maas. De uitvoerders van bestrijdingsmaatregelen baseren het moment van uitvoeren op basis van de waterstand van het dichtstbijzijnde meetpunt per gemeente. 		Andachtspunten ROT <ul style="list-style-type: none"> • Denk aan inventariseren van verminderd- en niet-zelfredzame personen met daarbij een bijzonder aandachtspunt voor de woon- en zorgcentrums en ziekenhuizen vanaf GRIP-2. • Gebieden lopen minder snel onder maar worden wel geïsoleerd. Denk daarom vroegtijdig aan een aanvraag voor pendelvervoer en defensiemateriaal aan de RMOA van Defensie. • Indien de waterafvoer extreem hoge waarden aanneemt zullen gelijktijdig meerdere gebieden onderlopen. Zorg daarom vroegtijdig voor voldoende evacuatie-capaciteit. • Denk aan het vroegtijdig informeren en maken van een gevaarsinventarisatie van de BRZO-bedrijven (zie RBP). • Gebruik voor het bepalen van de te evacueren gebieden de inundatiekaarten van RWS in LCSMS en de draaiboeken van gemeenten / multiactiegebieden. • Zorg voor het vroegtijdig opstellen van een noodvoorziening voor de te evacueren gebieden en vermeld hierin hoe om te gaan met weigeraars. • Maak vroegtijdig de afweging om te gaan evacueren, in verband met de tijdsfactor die evacuatie met zich meebrengt. • Stem voor het duiden van hoogwaterstanden af met liaisons RWS en Waterschap Limburg. Op basis van de hoogwaterberichten wordt, per meetpunt en kilometer, de verwachte waterstand aangegeven. • Werk conform de vergaderklok welke in afstemming is met de berichtsgeving van RWS. • Omdat hoogwater doorgaans meerdere dagen kan duren, dient iedere kolom zo snel mogelijk een aflossingsschema op te stellen voor de vervanging van het personeel. • Voor het proces bevelen en bewaken dient de politie vroegtijdig vitale objecten binnen het mogelijk te evacueren gebied te inventariseren. • Stem voor het proces mobiliteit vanaf GRIP-2 af tussen de AC-P en de AC-Bz in verband met de wegaansluitingen van de gemeente. • Houd bij het proces mobiliteit rekening met evacuateroutes voor zowel vee als mensen. • Houd rekening met ramptoerisme in het getroffen gebied, bereid daarom vroegtijdig een noodvoorziening voor. • Denk bij het opschalen naar GRIP-2 aan het informeren van de betrokken burgemeesters (Afstemming tussen AC-Bz en ROL). • Denk aan het inzichtelijk maken van actuele en toekomstige evenementen in het bedreigde gebied (actie Sectie Bz). 																																																																																																																																								
Informatiemanagement <ul style="list-style-type: none"> • De IMROT start zijn werkzaamheden met behulp van de IMROT-instructie en vult actief de voorbereide LCSMS-activiteit vanaf 1250m3/s. • De IMROT informeert de LLTB bij een afvoer van 1500m3/s en opschaling naar GRIP-2. • De IMROT trekt de liaisons van het Waterschap Limburg en Rijkswaterstaat (en eventueel het scenario team/IAT of CvE) actief bij het duiden van de hoogwater gerelateerde informatie, de actielijst en beschikbare inundatieplanningen en -kaarten van RWS. • Indien de opbouw van hoogwaterbeveiliging faalt of er andere knelpunten ontstaan levert de waterkolom deze melding aan bij de IMROT. • Alle waterpartijen, WML en veiligheidsregio's werken netwerkwijze in LCSMS en importeren elkaars tabbladen. • Er is impact bij vitale partners te verwachten. Informatie managers van beide veiligheidsregio's stemmen af over contact met partners. Overweg het inschakelen van één extra informatiemanager of -coördinator die namens beide regio's regelmatig een beronde maakt. 		Crisiscommunicatie <ul style="list-style-type: none"> • Vanaf opschaling GRIP-2 ligt de coördinatie van de crisiscommunicatie bij de Veiligheidsregio. Crisiscommunicatie verloopt in nauw contact met de ketenpartners. • Start vroegtijdig crisiscommunicatie over eventuele evacuatie op. Hierdoor kunnen mensen vroegtijdig zelf besluiten te evacueren (vrijwillige evacuatie), aangeven verminderd-zelfredzaam te zijn of spullen verplaatsen. Zoek daarom afstemming met de GHOR om onrust onder niet-zelfredzaam of zorginstellingen te voorkomen. 																																																																																																																																								
Leiding en coördinatie <ul style="list-style-type: none"> • Zodra opgeschaald wordt naar GRIP 2 of wanneer een afvoer van 1.500 m3/s is bereikt en snelle doorstijging naar 2.000 m3/s wordt verwacht, geldt het advies om een scenario team te activeren. Het uitgangspunt is om één provinciaal team te formeren dat beide ROT's adviseert (over o.a. afvoeren, waterstanden en te evacueren gebieden): het Impact Analyse Team (IAT). Voor de invulling van het IAT, zie het RBP. • Daarnaast is het advies om te werken volgens een vergaderklok, welke synchroom loopt met de tijdschijven van de hoogwaterberichtsgeving van RWS. • Er kan gekozen worden voor een strategie van centrale regie/coördinatie bij het ROT/RBT, met duidelijke mandaten voor burgemeesters om lokaal op te kunnen treden (zie 4.4.2 RBP). 		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Afvoer Sint Pieter</th> <th>GRIP</th> <th>Fase</th> <th>Y</th> <th>J</th> <th>I</th> <th>D</th> <th>S</th> <th>T</th> <th>P</th> <th>G</th> <th>U</th> <th>R</th> <th>U</th> <th>R</th> <th>R</th> <th>B</th> <th>T</th> <th>O</th> </tr> <tr> <th></th> <th></th> <th>Berichtsgeving</th> <th>Geen</th> <th>Geel</th> <th>Oranje</th> <th>Rood</th> <th>Geen</th> <th>Geel</th> <th>Oranje</th> <th>Rood</th> <th>Geen</th> <th>Geel</th> <th>Oranje</th> <th>Rood</th> <th>Geen</th> <th>Geel</th> <th>Oranje</th> <th>Rood</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>800 m3/s</td> <td>0</td> <td>Geen</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>1000 m3/s</td> <td>1</td> <td>Geel</td> <td>08:00</td> <td>08:30</td> <td>09:00</td> <td>09:30</td> <td>10:00</td> <td>10:30</td> <td>11:00</td> <td>11:30</td> <td>12:00</td> <td>12:30</td> <td>13:00</td> <td>13:30</td> <td>14:00</td> <td>14:30</td> <td>15:00</td> <td>15:30</td> </tr> <tr> <td>1250 m3/s</td> <td>2</td> <td>Geel</td> <td>08:00</td> <td>08:30</td> <td>09:00</td> <td>09:30</td> <td>10:00</td> <td>10:30</td> <td>11:00</td> <td>11:30</td> <td>12:00</td> <td>12:30</td> <td>13:00</td> <td>13:30</td> <td>14:00</td> <td>14:30</td> <td>15:00</td> <td>15:30</td> </tr> <tr> <td>1500 m3/s</td> <td>3</td> <td>Oranje</td> <td>08:00</td> <td>08:30</td> <td>09:00</td> <td>09:30</td> <td>10:00</td> <td>10:30</td> <td>11:00</td> <td>11:30</td> <td>12:00</td> <td>12:30</td> <td>13:00</td> <td>13:30</td> <td>14:00</td> <td>14:30</td> <td>15:00</td> <td>15:30</td> </tr> <tr> <td>2000 m3/s</td> <td>4</td> <td>Rood</td> <td>08:00</td> <td>08:30</td> <td>09:00</td> <td>09:30</td> <td>10:00</td> <td>10:30</td> <td>11:00</td> <td>11:30</td> <td>12:00</td> <td>12:30</td> <td>13:00</td> <td>13:30</td> <td>14:00</td> <td>14:30</td> <td>15:00</td> <td>15:30</td> </tr> </tbody> </table>				Afvoer Sint Pieter	GRIP	Fase	Y	J	I	D	S	T	P	G	U	R	U	R	R	B	T	O			Berichtsgeving	Geen	Geel	Oranje	Rood	Geen	Geel	Oranje	Rood	Geen	Geel	Oranje	Rood	Geen	Geel	Oranje	Rood	800 m3/s	0	Geen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1000 m3/s	1	Geel	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30	1250 m3/s	2	Geel	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30	1500 m3/s	3	Oranje	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30	2000 m3/s	4	Rood	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30
Afvoer Sint Pieter	GRIP	Fase	Y	J	I	D	S	T	P	G	U	R	U	R	R	B	T	O																																																																																																																								
		Berichtsgeving	Geen	Geel	Oranje	Rood	Geen	Geel	Oranje	Rood	Geen	Geel	Oranje	Rood	Geen	Geel	Oranje	Rood																																																																																																																								
800 m3/s	0	Geen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																																																																																																																								
1000 m3/s	1	Geel	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30																																																																																																																								
1250 m3/s	2	Geel	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30																																																																																																																								
1500 m3/s	3	Oranje	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30																																																																																																																								
2000 m3/s	4	Rood	08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30																																																																																																																								
Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) hoogwater Limburg																																																																																																																																										
Onderdeel zijrivieren		Alarmering, opschaling en leiding en coördinatie <ul style="list-style-type: none"> • Wanneer een zijrivier/beeek een waterstand van dreigende wateroverlast bereikt, wordt bij Waterschap Limburg een regie team opgestart. Hierbij wordt ook de veiligheidsregio geïnformeerd, welke een OKO / Kernoverleg zal opstarten. Bij daarvoor liggende wateroverlast geldt het advies om op te schalen naar GRIP-2. • Wanneer een beeek of zijrivier veel wateroverlast veroorzaakt binnen één gemeente, is het advies om verder op te schalen naar GRIP-3. • Wanneer deze zijrivier meerdere gemeenten aandoet en in meerdere gemeenten voor grootchalige wateroverlast zorgt, kan de voorzitter veiligheidsregio op advies van de ROL, opschalen naar GRIP 4. 																																																																																																																																								
Scenario's		Informatiemanagement <ul style="list-style-type: none"> • Bij het bereiken van 'fase rood' / wateroverlast' informeert de IMROT de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB). • De IMROT trekt de liaison van Waterschap Limburg intensief bij de beeldvorming en prognoses. Dit al vanaf dreigende wateroverlast en daarmee het opstarten van een OKO / Kernoverleg. • Denk aan het importeren van relevante tabbladen uit de LCSMS-activiteiten van de waterpartijen. • Maak gebruik van de beschikbare kaarten in LCSMS (denk hierbij ook aan overstromings-/inundatiegebieden van de beken en zijrivieren). • De IMROT VRZL kan voor enkele zijrivieren gebruik maken van de multi-actielijst voor duiding van probleemgebieden. 																																																																																																																																								
Falen opbouw hoogwaterbeveiliging		Crisiscommunicatie <ul style="list-style-type: none"> • Bij het (verwachten van het) falen van een kering waarbij evacuatie <u>wel</u> mogelijk is, is het af te raden de WAS-Palen te activeren. Hierdoor gaan mensen naar binnen. Zsm verstoren van een NL-Alert met handelingsperspectief is dan gewenst. • Bij het (verwachten van het) falen van een primaire kering waarbij evacuatie <u>alst</u> mogelijk is, is het advies om de WAS-Palen te activeren en burgers zsm een NL-Alert met handelingsperspectief te geven, om naar de hoogste verdieping te gaan. 																																																																																																																																								
Falen opbouw hoogwaterbeveiliging		Evacuatie <ul style="list-style-type: none"> • Bij een dreigende dijkdoorbraak zijn de volgende punten voor het besluiten tot een evacuatie van belang: <ul style="list-style-type: none"> • Kunnen er nog herstelmaatregelen worden uitgevoerd? • Hoeveel tijd is er nog voor het eventueel opstarten van evacuatie en het voorbereiden van een noodvoorziening? • Wat gaat het schadebeeld zijn, wat is te verwachten waterhoogte en wat is de te verwachte omvang van het effectgebied? • Wat zijn de kwetsbare objecten in dit effectgebied en hoeveel verminderd-zelfredzame personen bevinden zich daar? • Indien wordt gekozen voor een evacuatie: hoe dient deze uitgevoerd te worden en welke knelpunten zullen er hierbij optreden? Denk aan vervoer (mogelijk pendelen defensie), maar ook aan weigeraars en verminderd-zelfredzame personen. 																																																																																																																																								
Inzet en veiligheid		Melding en alarmering bij een (dreigende) dijkdoorbraak <ul style="list-style-type: none"> • Melding van het van een falen kering of poldereffecten komt van dijkwachters, burgers of hulpdiensten. Duiding is voorbehouden aan specialisten van RWS (dijken kanalen) of Waterschap Limburg (dijken Maas). • Wanneer het falen van de veiligheidsregio nog niet in een oprichtbare situatie zit, is het advies om te schalen naar GRIP-3 met CoPI. • Wanneer het opschalingsniveau GRIP-2 betreft, is het advies op te schalen naar GRIP-3 met CoPI. • Wanneer het opschalingsniveau door hoogwater GRIP-4 betreft, is het advies dit te behouden en een CoPI te alarmeren voor lokale coördinatie. • In bovenstaande gevallen geldt; wanneer er meerdere gemeenten worden geraakt, is het advies op te schalen naar GRIP-4. • Wanneer er nog geen opschaling naar GRIP-4 heeft plaatsgevonden, is het aan te raden om de ROL dit te laten afstemmen met de burgemeester van de incidentgemeente en de voorzitter veiligheidsregio. 																																																																																																																																								
Watervragen kunnen hun oorsprong in het buitenland (België of Duitsland) hebben. Dit kan invloed hebben op de hoeveelheid water welke komt. Waterpartijen hebben contacten- en stemmen af met het buitenland.		Internationale aspecten																																																																																																																																								
Voor burgerparticipatie is een handreiking beschikbaar, zie hiervoor de bijlagen van het RBP. Het omarmen van burgerparticipatie is hierbij het uitgangspunt, waarbij het belangrijk is om sturing te houden over het proces zodat deze zo effectief mogelijk ingezet kan worden.		Burgerparticipatie																																																																																																																																								
Zorg voor een goede overdracht naar getroffen gemeenten. Deze nafase kan lang duren. Gebruik het overdrachtsdocument als hulpmiddel voor het opstarten van de nafase.		Nafase																																																																																																																																								
Houd rekening met zwerfvuil en gevaarlijke stoffen en sllb. Het MOD (RIVM) kan voor expertise zorgen.		Evacuatie <ul style="list-style-type: none"> • Het is belangrijk zo snel mogelijk in kaart te brengen wat de kwetsbare objecten in het bedreigde, te evacueren gebied zijn. Denk hier aan zorginstellingen, maar ook elektriciteitsstations, BRZO-Bedrijven of drinkwatervoorzieningen (Inname). • Het inzetten op communicatie rond vrijwillige evacuatie is een actie die, bij verwachting van overstrooming, wordt opgestart in samenwerking met crisiscommunicatie en de GHOR in verband met de aanwezigheid van zorgbehoevende personen. • Zorg voor communicatie tussen zorginstellingen en GHOR in te evacueren gebied, zodat zij vroegtijdig kunnen voorbereiden op evacuatie. • Breng evenementen in het te evacueren gebied in kaart. • Voor de evacuatie van vee is de veehouder verantwoordelijk (sm de LLTB). Houdt hier toegangswegen voor vrij. • Stel vroegtijdig een noodvoorziening op en bepaal wat te doen met weigeraars en ramptoeristen. • In geval van een evacuatie van grote gebieden dienen afvoerroutes beschikbaar te zijn, verzoek aan de verkeersverantwoordelijke voor het opschorten van werkzaamheden voor het borgen van doorstroming. • Stem met de politie het proces bewaken en beveiligen van het te evacueren gebied, af. • Het te evacueren gebied wordt bepaald aan de hand van inundatiekaarten in LCSMS en draaiboeken van gemeenten/multiactiegebieden. 																																																																																																																																								

Bijlage B – Gemeenschappelijk Meldkamerblad (GMK-blad) Hoogwater Maas⁷

⁶ Betreft een voorbeeldversie. De actuele/definitieve versie is opgenomen in de operationele systemen van de VRLN, VRZL en GMK-L.

⁷ Betreft een voorbeeldversie. De actuele/definitieve versie is opgenomen in de operationele systemen van de VRLN, VRZL en GMK-L.

Hoogwater Maas		GMK nr 109	
Bedrijfswaarschijf (BRW)		Bedrijfswaarschijf (BRW)	
Topsaaiingsgebied:	Limburg	Type bericht van RWS	Meerwerkend bericht (niet-afzetbaar hoogwater en overstromingen)
HKZ nomr:	MMP	Start hoogwaterberischting	Groen
Document eigenaar:	25-08-2022	Afsluiting	Geel
Akkoord MMP d.d.:	Hoogwater Maas	Overvloedigheids	Geel
Omschrijving:		Alarmering	Oranje
Versie:	05-09-2022	Hoogwaterberischting 3 per dag	Oranje
		Overvloedigheids 3 per dag	Rood

DOEL:
 Het gebied afzetten met dijken, waterkeringen, de bescherming op water de m.u.v.s. Gedurende 24 uur wordt de bescherming op water de m.u.v.s. in de vorm van een hoogwaterberischting opgesteld. De bescherming op water de m.u.v.s. wordt opgesteld op basis van de informatie van de regionale operationeel leider (ROL).

VAN TOEPASSING INDIEN:
 De melkruimeraanwinst per melk hoogwaterberischting van Rijkswaterstaat ontvangt.

BEGROEID/CENTRALIST:
 De centralist is bevoegd afzijdig GRP 1 en 2 af te kondigen op basis van inschatting incident en/of een voorgeschreven opschaling in multi-plaasvorming (Mx, RP). Bij voorkeur gaat hier afdiening met de hoogste laag van de m.u.v.s. op. De afzijdigmaking van de m.u.v.s. wordt opgesteld op basis van de regionale operationeel leider (ROL).

INSTRUCTIE MULTI:
 1. Rijkswaterstaat start hoogwaterberischting op vanaf een afvoer van 100 m³/s bij Sint Pieter conform de afzijdigmaking van de m.u.v.s. in de regio en informeert zo nodig de informatiebeheerder van de veiligheidsregio's.
 2. Ga vanaf een afvoer van 1.000 m³/s bij elke niveau-verhoging na of de afsluiting conform de afsluitingmatrix correct is uitgevoerd.
 3. Een dijkenoverstroom is niet geassocieerd aan een keurode en kan op elk moment bij elke waterover/overstroming optreden. De afsluitingmatrix wordt niet geassocieerd met een keurode en wordt niet geassocieerd met GRP 3. Het CORP en zorg dat deze z.z.m. wordt uitgevoerd.

Hoogwater Maas		GMK 109		
Bedrijfswaarschijf (BRW)		Bedrijfswaarschijf (BRW)		
INSTRUCTIE MMB	<ol style="list-style-type: none"> Bij het ingaan van iedere nieuwe fase zal de MMB een telefonische melding en email van RWS ontvangen. Vervolgens zal de afsluitingmatrix heropenen. Voor de afsluiting conform de afsluitingmatrix heropenen de afsluitingmatrix heropenen onder conform de afsluitingmatrix heropenen (onderaan). 	GMK 109	Bedrijfswaarschijf (BRW)	
Fase	<p>Acties</p> <ul style="list-style-type: none"> Maak melding in GMS: Locatie: <ul style="list-style-type: none"> o Noord: Regiohoofdkantoor Nijmeegeweg 42 Venlo o Zuid: MOC Prins Bischofssingel 53 Maastricht MC: Alarm – Hoog water alarm Vul bij de karakteristiek 'Hoogwater alarm' Acties in. Vul bij bericht in: 2000m³/s Noter nieuwe info uit email RWS in melding en oec met MAA/WP/Caco <p>Limburg Noord</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alarmering Caco (conform IV) - Alarmering Caco (conform V) <p>Mail vanaf fase fase alle e-mails van RWS door naar het contactpersoon van de betrokken gemeenten van de Hoogwater Maas in GMS-Outlook.</p>	GMK 109	Bedrijfswaarschijf (BRW)	
Afsluiting (geel)	<p>Melding kan worden afgestaan indien de afvoer onder de 200m³/s komt. Er wordt namelijk eerst afmelding gegeven van de 200m³/s. Het kan dus zijn dat men een volgende afsluiting hoogwater trigger moet gebruiken dat er in de tussenliggende afsluitingmatrix wordt opgesteld. De afsluitingmatrix wordt opgesteld op basis van de afsluitingmatrix heropenen (onderaan).</p> <p>Vooraarschijf (geel)</p>	<p>Acties</p> <ul style="list-style-type: none"> in GMS-melding: Vul bij bericht in: 1500m³/s Noter nieuwe info uit email RWS in melding <p>Limburg Noord</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alarmering (conform IV): - IM-ROT - Alle OUD-BE's - Alarmering na besluit alle e-mails van RWS door naar het contactpersoon van de betrokken gemeenten van de Hoogwater Maas in GMS-Outlook 	GMK 109	Bedrijfswaarschijf (BRW)
Alarmering (geel)	<ul style="list-style-type: none"> in GMS-melding: Vul bij bericht in: 1000m³/s Noter nieuwe info uit email RWS in melding <p>Limburg Noord</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alarmering (conform IV): - IM-ROT - OUD-BE Maastricht-Heuvelland - Alarmering na besluit alle e-mails van RWS door naar het contactpersoon van de betrokken gemeenten van de Hoogwater Maas in GMS-Outlook 	GMK 109	Bedrijfswaarschijf (BRW)	

Hoogwater Maas		GMK 109	
Bedrijfswaarschijf (BRW)		Bedrijfswaarschijf (BRW)	
Alarmering (rood)	<p>Acties</p> <ul style="list-style-type: none"> in GMS-melding: Vul bij bericht in: 2000m³/s Noter nieuwe info uit email RWS in melding <p>Limburg Noord</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alarmering M-ROT (conform IV) - Alarmering M-ROT (conform V) - Alarmering M-ROT (conform VI) - Alarmering M-ROT (conform VII) - Alarmering M-ROT (conform VIII) - Alarmering M-ROT (conform IX) - Alarmering M-ROT (conform X) - Alarmering M-ROT (conform XI) - Alarmering M-ROT (conform XII) - Alarmering M-ROT (conform XIII) - Alarmering M-ROT (conform XIV) - Alarmering M-ROT (conform XV) - Alarmering M-ROT (conform XVI) - Alarmering M-ROT (conform XVII) - Alarmering M-ROT (conform XVIII) - Alarmering M-ROT (conform XIX) - Alarmering M-ROT (conform XX) - Alarmering M-ROT (conform XXI) - Alarmering M-ROT (conform XXII) - Alarmering M-ROT (conform XXIII) - Alarmering M-ROT (conform XXIV) - Alarmering M-ROT (conform XXV) - Alarmering M-ROT (conform XXVI) - Alarmering M-ROT (conform XXVII) - Alarmering M-ROT (conform XXVIII) - Alarmering M-ROT (conform XXIX) - Alarmering M-ROT (conform XXX) - Alarmering M-ROT (conform XXXI) - Alarmering M-ROT (conform XXXII) - Alarmering M-ROT (conform XXXIII) - Alarmering M-ROT (conform XXXIV) - Alarmering M-ROT (conform XXXV) - Alarmering M-ROT (conform XXXVI) - Alarmering M-ROT (conform XXXVII) - Alarmering M-ROT (conform XXXVIII) - Alarmering M-ROT (conform XXXIX) - Alarmering M-ROT (conform XL) - Alarmering M-ROT (conform XLI) - Alarmering M-ROT (conform XLII) - Alarmering M-ROT (conform XLIII) - Alarmering M-ROT (conform XLIV) - Alarmering M-ROT (conform XLV) - Alarmering M-ROT (conform XLVI) - Alarmering M-ROT (conform XLVII) - Alarmering M-ROT (conform XLVIII) - Alarmering M-ROT (conform XLIX) - Alarmering M-ROT (conform L) - Alarmering M-ROT (conform LI) - Alarmering M-ROT (conform LII) - Alarmering M-ROT (conform LIII) - Alarmering M-ROT (conform LIV) - Alarmering M-ROT (conform LV) - Alarmering M-ROT (conform LVI) - Alarmering M-ROT (conform LVII) - Alarmering M-ROT (conform LVIII) - Alarmering M-ROT (conform LIX) - Alarmering M-ROT (conform LX) - Alarmering M-ROT (conform LXI) - Alarmering M-ROT (conform LXII) - Alarmering M-ROT (conform LXIII) - Alarmering M-ROT (conform LXIV) - Alarmering M-ROT (conform LXV) - Alarmering M-ROT (conform LXVI) - Alarmering M-ROT (conform LXVII) - Alarmering M-ROT (conform LXVIII) - Alarmering M-ROT (conform LXIX) - Alarmering M-ROT (conform LXX) - Alarmering M-ROT (conform LXXI) - Alarmering M-ROT (conform LXXII) - Alarmering M-ROT (conform LXXIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXIV) - Alarmering M-ROT (conform LXXV) - Alarmering M-ROT (conform LXXVI) - Alarmering M-ROT (conform LXXVII) - Alarmering M-ROT (conform LXXVIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXIX) - Alarmering M-ROT (conform LXXX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXIV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXVI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXVII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXVIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXIX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXIV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXVI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXVII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXVIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXIX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXIV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXVI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXVII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXVIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXIX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXIV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXVI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXVII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXVIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXIX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXIV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXV) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXVI) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXVII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXVIII) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXIX) - Alarmering M-ROT (conform LXXXXXXXI) 	GMK 109	Bedrijfswaarschijf (BRW)

Bijlage C – Gemeenschappelijk Meldkamerblad (GMK-blad) Hoogwater zijrivieren⁸

Hoogwater zijrivieren

GMK 104

Blad 2 van 2

INSTRUCTIE MKB

1. Lees instructie multi.
2. Vraag bij het ontvragen van een melding van mogelijke wateroverlast na om welke beek/zijrivier (en dus regio) en welk afvoerscenario het gaat.
3. Handel conform onderstaand alarmeringsschema:

Afvooerscenario	Basisafvoer	Waakzaam	Dreigende wateroverlast	Wateroverlast
Alarmering	-	IMROT	OVO/vermoeding: - IMROT - HCC	OVO/vermoeding: - ROL - IMROT - HCC

4. Alarmeer de IMROT in geval van:
 - Mogelijke wateroverlast in een beek/zijrivier die niet in het overzicht onder instructie multi is opgenomen;
 - Een melding van mogelijke wateroverlast waarbij het afvoerscenario onbekend is;
 - Overige meldingen van wateroverlast door hevige neerslag (niet zijnde in beken of zijrivieren).
5. Handel bij meldingen van hoogwater in de Maas conform GMK-109 hoogwater Maas.

INSTRUCTIE MKA

- 1.

INSTRUCTIE OOC

- 1.

Hoogwater zijrivieren

GMK nr 104

Blad 1 van 2

TOEPASSINGSGEBIED: Limburg

HKZ norm: -

Document eigenaar: MMMP

Akkoord MMP d.d.: 25-08-2022

Omschrijving: Hoogwater zijrivieren

Versie: 25-08-2022

DOEL:
Doelstelling van deze procedure is dat de beschreven acties voor de meldkamer z.s.m. na ontvangst melding van mogelijke wateroverlast worden uitgevoerd.

VAN TOEPASSING INDIEN:
De CaCo of de meldkamer brandweer per mail of telefonisch een melding ontvangt van Waterschap Limburg met betrekking tot verhoogde waterafvoeren in beken en zijrivieren in Limburg.

BEVOEGDHEID CENTRALIST:
De centralist is bevoegd om zelfstandig GRIP 1 en 2 af te kondigen op basis van inschatting incident en/of een voorgeschreven opschalingen in multi-planvorming (Mik, RBP). Bij voorkeur gaat hier te allen tijde afstemming met de hoogst leidinggevende aan vooraf. Opschaling naar GRIP 3 of 4 geschiedt enkel op aangeven van de Regionaal Operationeel Leider (ROL).

INSTRUCTIE MULTI

1. Waterschap Limburg hanteert voor de beken en zijrivieren vier afvoerscenario's: basisafvoer (fase groen), waakzaam (fase geel), dreigende wateroverlast (fase oranje) en wateroverlast (fase rood). In onderstaande tabel zijn voor de meest risicovolle beken/zijrivieren in Limburg de verschillende afvoerscenario's weergegeven die waterschap Limburg hanteert.
2. Wanneer zich een situatie van dreigende wateroverlast voordoet, wordt er bij Waterschap Limburg een regieteam actief. Bij formeren van een regieteam i.v.m. dreigende wateroverlast wordt de veiligheidregio via de IMROT of de meldkamer geïnformeerd door de crisscöördinator. Monitor eventuele bijzonderheden en informeer zo nodig de IMROT van de betreffende veiligheidregio's).
3. Vraag bij waterschap Limburg na welk afvoerscenario van toepassing is en op welke beek/zijrivier en zorg dat de alarmering conform alarmeringsmatrix (zie MKB) wordt uitgevoerd.

Zijrivier/beek	Veiligheidsregio	Meespunt (leidend)	Basisafvoer	Waakzaam	Dreigende wateroverlast	Wateroverlast
Eysarbeek	VRZL	Eys	0,06 m ³ /s	5,25 m ³ /s	6,2 m ³ /s	7,5 m ³ /s
Geleibeek	VRZL	Oud-Roosteren	1,6 m ³ /s	25 m ³ /s	30 m ³ /s	40 m ³ /s
Geul	VRZL	Hommerich	0,5 m ³ /s	10 m ³ /s	20 m ³ /s	50 m ³ /s
Groote	VRLN	Meerlo	0,35 m ³ /s	5,137 m ³ /s	6,99 m ³ /s	12,843 m ³ /s
Molenebeek	VRZL	Asjinfabriek	0,2 m ³ /s	5 m ³ /s	8 m ³ /s	16 m ³ /s
Jeler	VRLN	Volgt	3,2 m ³ /s	10 m ³ /s	20 m ³ /s	25 m ³ /s
Niers	VRLN	Kessel (D)	7,5 m ³ /s	35 m ³ /s	90m ³ /s	120 m ³ /s
Roer	VRZL	Jülich (D) / Stah (D)	0,06 m ³ /s	2,5 m ³ /s	4 m ³ /s	6 m ³ /s
Seizerbeek	VRLN	Swalm (Grens)	1,03 m ³ /s	3,895 m ³ /s	6,837 m ³ /s	9,738 m ³ /s
Sovalm	VRLN	N.t.b.	4,214 m ³ /s	9,227 m ³ /s	16,147 m ³ /s	23,067 m ³ /s
Tungelroyse Beek	VRZL	Hammermolen Neerbeek	1,4 m ³ /s	25 m ³ /s	32 m ³ /s	40 m ³ /s
Worm	VRZL	Rimbürg	1,4 m ³ /s	25 m ³ /s	32 m ³ /s	40 m ³ /s

Bedrijfsvertrouwelijk (BBN1)

⁸ Betreft een voorbeeldversie. De actuele/definitieve versie is opgenomen in de operationele systemen van de VRLN, VRZL en GMK-L.

Bijlage D – Overzicht watergangen uitmondend in de Maas

- Volgt nog -

Bijlage E – Convenant hoogwaterberichtgeving Limburg⁹

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

Convenant hoogwaterberichtgeving en prognoses

DE ONDERGETEKENDEN

De Staat der Nederlanden, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat Zuid-Nederland, gevestigd Avenue Cartrigue 125 in Maastricht. In deze vertegenwoordigd door de Hoofd Ingenieur Directeur mevrouw D.M. Beuting MSc, hierna te noemen RWS

en

de Veiligheidsregio Limburg-Noord, gevestigd Nijmeegseweg 42 te Venlo, in deze vertegenwoordigd door haar voorzitter de heer A.S. Scholten, hierna te noemen de Veiligheidsregio Limburg-Noord

en

de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, gevestigd postbus 35 te Margraten, in deze vertegenwoordigd door haar voorzitter mevrouw J.M. Penn – te Strake, hierna te noemen Veiligheidsregio Zuid-Limburg;

OVERWEGENDE

dat de Veiligheidsregio Limburg-Noord dat wel Veiligheidsregio Zuid-Limburg in het kader van de rampenbestrijding de procesverantwoordelijkheid heeft voor het brandveiligheidsproces 'waarnemen en meten',

dat de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg de uitvoering van dit proces ten tijde van hoogwater in de Maas en/of haar zijrivieren wensen over te dragen aan RWS,

dat partijen over de communicatie rondom dit proces nadere afspraken wensen te maken;

VERKLAREN TE ZIJN OVEREENKOMEN ALS VOLGT:

Artikel 1. Waarnemen en meten

In geval van Hoogwater Maas (dit is vanaf het bereiken van een debiet van 1500 m³/sec bij het meetpunt Sint Pieter met de verwachting verdere stijging tot en met het na de golf bereiken van een debiet van 1500 m³/sec bij het meetpunt Mook met de verwachting verdere daling) meet RWS voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg exclusief de waterstanden van de Maas en is daarmee de enige instantie die voor de rampenbestrijding in dit kader aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord en wel Veiligheidsregio Zuid-Limburg relevante gegevens of voorspellingen kan afgeven omtrent waterstanden en/of debieten. Gegevens in genoemd kader door dienen aangeleverd zullen door de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg niet worden gehanteerd zolang ze niet door RWS zijn bevestigd.

Artikel 2. Verzenden van hoogwaterberichten

In het hoogwaterscenario draagt RWS zorg voor verzending van de volgende hoogwaterberichten aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg:

- Bij het bereiken van 1000 m³/s (afkleding) bij het meetpunt te St. Pieter
- Bij het bereiken van 1250 m³/s (voorwaarschuwing) bij het meetpunt te St. Pieter
- Bij het bereiken van 1500 m³/s (alarmring) bij het meetpunt te St. Pieter
- Vanaf 1500 m³/s worden de verwachte toestand benodigde toename van Sint Pieter alsmede voorspellingen van 12, 24 en 48 uur vooruit voor alle vaste meetpunten, zoals genoemd in de bijlage, digitaal en op de volgende tijdstippen beschikbaar gesteld:
 1. Vanaf 1500 m³/s met verwachting verdere stijging te Sint Pieter twee maal daags, ontvangt hoogwaterbericht door de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg om 08.00 uur en om 20.00 uur;
 2. bij bereikingsprognose van 2000 m³/s met verwachting verdere stijging te Sint Pieter (bermings) drie maal daags, ontvangt hoogwater bericht door de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg tenminste om 08.00 uur, om 14.00 uur en om 20.00 uur;
 3. bij bereikingsprognose van 2600 m³/s met verwachting verdere stijging te Sint Pieter (bermings) 4 maal daags, ontvangt bericht door de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg tenminste om 08.00 uur, om 14.00 uur, om 20.00 uur en om 02.00 uur.
 4. Bij behoefte aan meer of minder hoogwaterberichten tijdens hoogwater kan dit op aanvraag gebeuren.

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

- Het formele (landelijke) afschalingbericht (einde hoogwater Maas) wordt verstuurd zodra de afvoer te St. Pieter onder de 1500 m³/s komt en 4 dagen nadat de hoogwatergolf te Hedel is gepasseerd of totaal de waterstand te Hedel is gedaald tot 3.00 m + NAP en de prognose dat deze waterstand te Hedel blijft dalen.

- Het formele (regionale) afschalingbericht (einde hoogwater RWS Zuid-Nederland) wordt verstuurd zodra de afvoer te Mook onder de 800 m³/s komt

1. Bij de prognoses voor de vaste meetpunten zoals genoemd in de bijlage worden nadere te bezien marges gehanteerd lende voor de stroomafwaarts gelegen gemeenten de nauwkeurigheid of onnauwkeurigheid van de voorspellingen aan te geven.
2. Voor prognoses kan geen absolute nauwkeurigheid worden gegarandeerd. Hieraan kunnen dan ook noch door de Veiligheidsregio Limburg-Noord noch door de Veiligheidsregio Zuid-Limburg noch door de individuele gemeenten in de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg rechten worden ontleend. RWS is derhalve niet aansprakelijk voor de eventuele schade die uit het gebruik van deze voorspellingen voortvloeit of zou kunnen voortvloeien.
3. De Veiligheidsregio Limburg-Noord dan wel Veiligheidsregio Zuid-Limburg zal de individuele gemeenten instrueren dat de gegevens en voorspellingen op de overeengekomen tijdstippen door RWS aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord dan wel Veiligheidsregio Zuid-Limburg zullen worden gegeven, en dat aan verzoeken om tussentijdse formele informatie van individuele gemeenten geen gehoor zal worden gegeven door RWS. Het algemeen informatienummer van RWS blijft voor informatie informatie bereikbaar.

Artikel 3. Overige communicatie

1. Zolang de (Regionale) Operationele teams (hierna te noemen: (ROT)'s) niet actief zijn, zal de Veiligheidsregio Limburg-Noord dan wel Veiligheidsregio Zuid-Limburg centraal via de Regionaal Commandant van Dienst respectievelijk de Informatiemanager meekamer communiceren met RWS.
2. RWS stelt ten behoeve van de (ROT)'s en (RBT)'s van de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg sessies beschikbaar vanaf het moment dat deze (ROT)'s en (RBT)'s voor het eerst bij elkaar komen en vervolgens conform afspraken in de (ROT)'s en (RBT)'s.
3. Vanaf de eerste vergadering van de (ROT)'s en (RBT)'s zullen de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg zaken met betrekking tot metingen en prognoses centraal via deze sessies communiceren.

Artikel 4. Verapting

Aan de uitvoering van deze overeenkomst zijn voor een van de partijen kosten verbonden.

Artikel 5. Duur en beëindiging van de overeenkomst

1. Deze overeenkomst treedt in werking vanaf de datum waarop dit convenant door voornoemde ondergetekenden is bekrachtigd met een handtekening. Alle eerdere convenanten tussen Veiligheidsregio Limburg-Noord dan wel Veiligheidsregio Zuid-Limburg en RWS met betrekking tot hoogwaterberichtgeving en voorspellingen komen hierna te vervallen.
2. De overeenkomst heeft de looptijd van 1 jaar en wordt telkens stilzittend verlengd voor de periode van 1 jaar.
3. Oorzegging geschiedt schriftelijk door middel van een aangekondigd schrijven met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden.

Artikel 6. Slotbepalingen

1. Deze overeenkomst kan slechts worden gewijzigd door middel van een schriftelijk stuk dat door alle partijen is ondertekend.
2. Deze overeenkomst zal jaarlijks worden geëvalueerd.
3. Indien zich een geschil voordoet ten aanzien van de interpretatie of uitvoering van deze overeenkomst, zullen partijen dat geschil zo spoedig mogelijk in de minne oplossen.

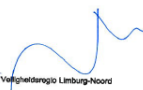
VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

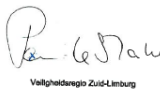
VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

Aldus in drievoud opgemaakt te Maastricht en Venlo, december 2020

 Voor RWS
 HD

 Veiligheidsregio Limburg-Noord
 A.S. Scholten

 Veiligheidsregio Zuid-Limburg
 J.M. Penn – Te Strake

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

VELIJDERSREGIO
Zuid-Limburg

Bijlage vaste meetpunten Maas Rijkswaterstaat Zuid-Nederland

MEETSTATION	Maas km.	Waterstand	Afvoer
Eijsden Grens	2.96	x	x
St. Pieter Noord ¹	10.80	x	x
Borgharen Juliana kanaal	15.25	x	
Borgharen Dorp	16.00	x	x
Linselen-Smeetsmaas ²	18.30	x	
Lijkhoven ³	24.78	x	
Eisloo	29.33	x	
Eijsden Maazenhoven ²	34.76	x	
Meerwijk veer ²	38.93	x	
Hegemoort ²	42.50	x	
Rotem ²	44.95	x	
Maaseik HIC ²	52.72	x	x
Stavenwaver ²	61.57	x	
Heel Boven	67.34	x	
Linne Beneden	70.40	x	
Roermond Boven	79.75	x	
Heel Beneden	85.08	x	
Buagenm	85.77	x	
Neer	90.11	x	
Belfeld Boven	100.75	x	
Belfeld Beneden	102.70	x	
Venlo-Bienck	107.47	x	x
Well Dorp	132.10	x	
SambEEK Boven	144.96	x	
SambEEK Beneden	147.70	x	
Genep	155.10	x	
Mook	165.80	x	
Grave Boven	174.82	x	
Grave Beneden	177.00	x	
Magen	190.75	x	x
Lith Boven	200.70	x	
Lith Dorp	202.37	x	
Dieze - Hedel ³	220.01	x	x
Heesbeen	230.61	x	
Drongelens Kanaal ³	235.10	x	x
Keizersveer	247.60	x	x

¹ Sint Pieter Noord is de officiële naam van het meetstation Sint Pieter
² Meetstation Hydrologisch Informatiecentrum Vlaanderen
³ Meetstation Waterschap Aa en Maas

Bijlage F – Instructie Informatiemanager ROT¹⁰

Bijlage RBP Hoogwater: Instructie IMROT

Algemene informatie	
Toesingsgebied	Limburg
Onderliggende planning	<ul style="list-style-type: none"> Rampbestrijdingsplan Hoogwater GMK-lid hoogwater Maas (b.v. - alarmering) GMK-lid hoogwater Sijverens (b.v. - alarmering)
Versteldatum	08-08-2022
Doel	Beiden van handelingsperspectief aan de IM-ROT tijdens de verschillende fases van hoogwater in de Maas en/of het beekstelsel.
Van toepassing indien:	<ul style="list-style-type: none"> De grenswaarde (afvoer) van 1.000 m³/s bij Sint Pieter (mogelijk) wordt overschreden (zie bovenste tabel). Waterschap Limburg opschikt met een repeteem vanwege (dreigende) wateroverlast in de bakken of zijrivieren (zie onderste tabel).

Uitwerking voor hoogwater in de Maas (zie tabel hieronder voor het beekstelsel)

Afvoer bij St. Pieter 1.000 m³/s (grenswaarde/bereik)

Pagerekest	Instructie
Geen (geen alarmering)	<ol style="list-style-type: none"> Vanaf 1.000 m³/s ontvangende de M&B, CaCo en IMROT's dagelijks hoogwaterberichtgeving en statusberichten van Rijkswaterstaat (RWS) en Waterschap Limburg (WL). De M&B stuurt deze mail door naar het calamiteitsmanagement van de betrokken hoogwatergeometen van de VRLN. IMROT monitort de situatie, geen verdere actie.

Afvoer bij St. Pieter 1.250 m³/s (voorwaarschuwing)

Pagerekest	Instructie
Hoogwateralarm (Bereik 1250m ³ /s) (INV. 1 gee)	<ol style="list-style-type: none"> Bel de hoogwaterspecialist van RWS via de hoogwater telefoon (06-5385531) en vraag: <ul style="list-style-type: none"> Waarom verdere stijging verwacht? Wat is de verwachte maximale afvoer en wanneer wordt die bereikt? Duiding over interne situatie binnen RWS (Inelpunten)? Zie ook: https://waterinfo.nsw.nl/faq/#/faq/1 Bel een adviseur Crisisbeheersing of incidentenmanager van het Waterschap via Meldkamer Water (088 7974220 of 0600 0341) en vraag: <ul style="list-style-type: none"> How is nu de situatie in het beekstelsel? Wat is de prognose voor het beekstelsel? Bij verhoogde afvoeren in het beekstelsel: wat is de te verwachten maximale afvoer van de betreffende zijrivier/bek en wanneer wordt die bereikt? Duiding over de interne situatie binnen WL (Inelpunten)? LCMS: <ul style="list-style-type: none"> Maak in beide regio's een apart incident aan in LCMS via de voorbereide activiteiten hoogwater Maas. Importeer eventuele incidenten van relevante organisaties (andere regio's, Waterschap Limburg, Rijkswaterstaat, VM&L, LOCC) in het eigen incident en informeer betreffende partijen hierover. Voor de opgehaalde informatie van 1 en 2 in onder de daarvoor bestemde velden van de LCMS-activiteit. Noteer eventuele acties en/of besluiten in het veld oordeelzetting, acties en besluiten.

Bedrijfsvertrouwelijk (BBN1)

4.	Bel de IMROT van de andere regio en stem af over de situatie en maak afspraken over het bijhouden van de incidenten in LCMS en het onderhouden van contact met RWS, WL en de CaCo.
5.	Informeer Meldkamer Limburg (CaCo) over bovenstaande aspecten en check of de verdere alarmering conform GMK-lid is uitgevoerd.

Afvoer bij St. Pieter 1.500 m³/s (alarmering)

Pagerekest	Instructie
Hoogwateralarm (Bereik 1500m ³ /s) (INV. 1 gee)	<ol style="list-style-type: none"> Voor optiewer stap 1 en 2 uit van de instructie bij een afvoer van 1.250 m³/s. LCMS: <ul style="list-style-type: none"> Actualiseer de activiteit met de opgehaalde informatie van stap 1. Voeg de nieuwe hoogwaterberichten van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg toe aan het incident. Importeer eventuele nieuwe relevante LCMS-activiteiten van andere regio's / organisaties: <ul style="list-style-type: none"> Drijkringen Impactgebieden standaard hoogwater Impactanalyse hoogwater Maas, concrete met taken keuringen In beide regio's wordt een kernteam / OKO ingericht. Whatsapp-groep: <ul style="list-style-type: none"> De IMROT VRLN maakt een whatsappgroep aan. Voeg de CaCo, O-D-Ber's, HCC, Adv. Cc, ACEZ, ICROT, ROL en de IMROT VRLN toe. Geef een samenstelling van de huidige situatie en de prognose. Verwijf voor verdere info naar LCMS. Stuur op het invullen van de gemeentelijke velden in LCMS. Tot GRP-2 zijn de waterpartners in de lead voor communicatie. Na GRP-2 opschaling ligt de lead voor crisiscommunicatie bij de veiligheidsregio. Stuur indien noodzakelijk op afstemming t.a.v. crisiscommunicatie door betrokken partijen. Stem met de IMROT van de andere regio af wie de LTB informeert. Indien verdere doorstijging van de waterafvoer wordt verwacht: overleg met de ROL over het activeren van het Impact Analyse Team (zie RBP). Stem de tijd af met de ROL en IMROT van de VRLN en met het Waterschap en Rijkswaterstaat!

Afvoer bij St. Pieter 2.000 m³/s (waars)

Pagerekest	Instructie
GRP 2 Hoogwateralarm (Bereik 2000m ³ /s) (INV. 2 Oranje)	<ol style="list-style-type: none"> Stem met de betrokken kernfunctionarissen in het kernteam / OKO de opschaling naar GRP 2 af. Bij opschaling naar GRP 2: <ul style="list-style-type: none"> Geef GMK opdracht op te schalen naar GRP 2 zonder CaPi en zorg te dragen dat RWT en WL een liaison afvaardigen naar beide ROT's. Stem met ROL af over deelname LTB in ROT en informeer daarna LTB. Zorg met de ROL dat het Impact Analyse Team (IAT) geactiveerd wordt (zie RBP) en stem met de andere regio af over benaming ervan conform RBP.

Bedrijfsvertrouwelijk (BBN1)

3a. Instructie Informatiemanager ROT	<ul style="list-style-type: none"> Actualiseer het beeld in LCMS zodra de lissons gearriveerd zijn: <ul style="list-style-type: none"> How is de situatie nu in de Maas en het beekstelsel? Wat is de prognose voor de Maas en het beekstelsel? Wat is de verwachte maximale afvoer en wanneer wordt die bereikt? Duiding over interne situatie binnen Rijkswaterstaat en het Waterschap (Inelpunten) Bij eerste ROT-overving: presenter het beeld en informeer het ROT over het RBP hoogwater Maas: <ul style="list-style-type: none"> Afslagen van standaard-oposchaling Alleen prognose RWS geeft Vergaderbericht Kruissteering Keurpunten Adaptief over te verwachten gebieden. Bij iedere nieuwe prognose: actualiseer samen met de lissons en het Impact Analyse Team (IAT) het beeld in LCMS en stem af met de IMROT van de andere regio.
3b. Instructie Informatiemanager Impact Analyse Team (IAT)	<ul style="list-style-type: none"> Zorg met het IAT dat voortgaand aan elke ROT-overving een beeld wordt geschiedt t.a.v. de volgende aspecten: <ul style="list-style-type: none"> Te verwachten waterafvoer en waterstanden; Kruisbare plaatsen in keuringen; Keurpunten; Adaptief over te verwachten gebieden.
4. Stem regelmatig met de IMROT van de andere regio af over het opslaan van het beeld (Inelpunten) bij de eibere en crisispartners.	
5. Bij geen opschaling naar GRP 2: herhaal de stappen uit de instructie bij 1.500 m ³ /s.	
Afvoer bij St. Pieter 2.000 m ³ /s (waars)	
Pagerekest	Instructie
GRP 4 Hoogwateralarm (Bereik 3000m ³ /s) (INV. 3 rood)	<ol style="list-style-type: none"> Geef na overleg met het ROT, de meekamer opdracht op te schalen naar GRP 4 en zorg te dragen dat Rijkswaterstaat en het Waterschap een liaison afvaardigen naar beide RBT's. Tref alle normale voorbereidingen voor het RBT

* Het is belangrijk om zelf te bellen met Rijkswaterstaat en het Waterschap om een goed gevoel te krijgen hoe deze instanties het hoogwater inschakelen voor de komende dagen. Dit inschakeling kan afwijken van wat de getallen van de prognose suggereren!

Bedrijfsvertrouwelijk (BBN1)

Uitwerking voor hoogwater in de bakken / zijrivieren

De het RBP hoogwater voor een overzicht van de meest risicovolle bakken in Limburg en de diverse waterpartners: basisafvoer (groen), waakzaam (geel), dreigende wateroverlast (oranje) en wateroverlast (rood).

Indien Waterschap Limburg een flagteam activeert (i.v.m. (dreigende) wateroverlast in het beekstelsel informeren zij de veiligheidsregio via de IMROT en/of CaCo. Handel vervolgens conform onderstaande instructies.

Basisafvoer

Alarmering	Instructie
Geen	1. IMROT monitort de situatie, geen actie noodzakelijk.

Waakzaam

Alarmering	Instructie
IMROT	<ol style="list-style-type: none"> Bel een adviseur Crisisbeheersing of incidentenmanager van het Waterschap via Meldkamer Water (088 7974220 of 0600 0341) en vraag: <ul style="list-style-type: none"> How is nu de situatie in het beekstelsel? Welke bakken/sijverens zijn verhoogd? Wat is de prognose voor het beekstelsel? Wat is de te verwachten maximale afvoer van de verhoogde bakken/sijverens en wanneer worden die bereikt? Duiding over de interne situatie binnen WL (Inelpunten)? Informeer de ROL over bovenstaande informatie en stem af over eventuele verdere acties en opschaling naar een OKO/kenoverleg. LCMS: <ul style="list-style-type: none"> Maak een incident aan in LCMS via de voorbereide hoogwater-activiteit. Voor de opgehaalde informatie in onder de daarvoor bestemde velden in de LCMS-activiteit. Noteer eventuele acties en/of besluiten in het veld oordeelzetting, acties en besluiten. Voeg eventuele hoogwaterberichten van Waterschap Limburg toe aan het incident en controleer of het meeste actuele RBP hoogwater en de calamiteitsplannen van de partners in LCMS staan. Importeer de LCMS-activiteiten van het waterschap en eventuele andere partijen (VM&L, RWS, andere regio's). Selecteer relevante waterkaarten (zoals inundatiegebieden van de verhoogde bakken/sijverens) als deze beschikbaar zijn.

4. Bel de IMROT van de andere regio en stem af over de situatie en maak afspraken over het bijhouden van de incidenten in LCMS en het onderhouden van contact met RWS, WL en de CaCo.

5. Informeer Meldkamer Limburg (CaCo) over bovenstaande aspecten.

Dreigende wateroverlast

Alarmering	Instructie
OKO / Kenoverleg (ROL, IMROT, HCC, CaCo)	<ol style="list-style-type: none"> Herhaal stap 1 (zie waakzaam) en actualiseer de LCMS-activiteit. Stem met de ROL af over de wijze van of elkaar komen (digitaal of fysiek) en eventuele uitbreiding van het OKO / Kenoverleg (liaison waterschap!).

Bedrijfsvertrouwelijk (BBN1)

3.	Tijdens het overleg: presenter het beeld en informeer de aanwezigen over het RBP hoogwater (Bouwsteering, bijzondereheden, etc.). Zorg dat eventuele acties en/of verdere opschaling gecoördineerd worden in LCMS.
4.	Bij iedere nieuwe prognose van waterschap Limburg: actualiseer met de liaison van het waterschap het beeld in LCMS en informeer de leden van het OKO / Kenoverleg.

Wateroverlast

Alarmering	Instructie
GRP 1 (na afstemming met de ROL)	<ol style="list-style-type: none"> Stem met de betrokken kernfunctionarissen in het kernteam / OKO de opschaling naar GRP 2 af. Bij opschaling naar GRP 2: <ul style="list-style-type: none"> Geef GMK opdracht op te schalen naar GRP 2 zonder CaPi en zorg te dragen dat RWT en WL een liaison afvaardigen naar beide ROT's. Stem met ROL af over deelname LTB in ROT en informeer daarna LTB. Instructie Informatiemanager ROT: <ul style="list-style-type: none"> Actualiseer het beeld in LCMS zodra de lissons gearriveerd zijn: <ul style="list-style-type: none"> How is de situatie nu in de Maas en het beekstelsel? Wat is de prognose voor de Maas en het beekstelsel? Wat is de verwachte maximale afvoer en wanneer wordt die bereikt? Duiding over interne situatie binnen Waterschap (Inelpunten) Bij eerste ROT-overving: presenter het beeld en informeer het ROT over het RBP hoogwater. Bij geen opschaling naar GRP 2: herhaal de stappen uit de instructie bij dreigende wateroverlast

* Het is belangrijk om zelf te bellen met het Waterschap om een goed gevoel te krijgen hoe deze instanties het hoogwater inschakelen voor de komende dagen. Dit inschakeling kan afwijken van wat de prognose suggereren!

Bedrijfsvertrouwelijk (BBN1)

¹⁰ Betreft een voorbeeldversie. De actuele/definitieve versie is opgenomen in de operationele systemen van de VRLN, VRZL en GMK-L.

Bijlage G – Format Situatierapportage gemeente

Gemeente:	
Datum + Tijd:	
Sitrap nummer:	

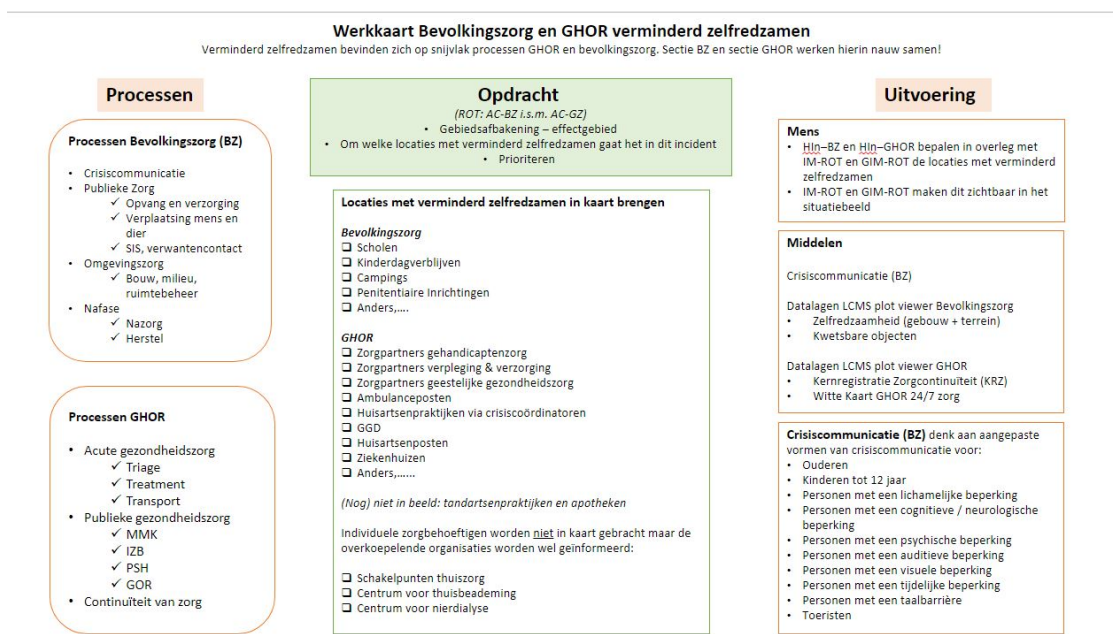
Huidige situatie:	
Verwachte ontwikkelingen:	Best-case scenario -
	Worst-case scenario -
	Real-case scenario -
Knelpunten: (proces, calamiteit)	
Besluiten en nieuwe maatregelen van gemeente:	1.
Beslispunten / adviezen voor anderen:	1.
Overige informatie / terugkoppeling:	

Bijlage H – Multidisciplinaire Actielijst (VRZL)¹¹

Maastricht		Meerzven		Stein		Sittard-Geleen	
WST	Balans	WST	Balans	WST	Balans	WST	Balans
T-1	44,45	44,45	44,45	35	35,517-31	28,217-25	
T-5	44,45	44,45	44,45	35	35,517-31	28,217-25	
T-11	44,45	44,45	44,45	35	35,517-31	28,217-25	
T-15	44,45	44,45	44,45	35	35,517-31	28,217-25	
T-18	44,45	44,45	44,45	35	35,517-31	28,217-25	
T-21	44,45	44,45	44,45	35	35,517-31	28,217-25	
T-24	44,45	44,45	44,45	35	35,517-31	28,217-25	
T-27	44,45	44,45	44,45	35	35,517-31	28,217-25	
T-30	44,45	44,45	44,45	35	35,517-31	28,217-25	

¹¹ Betreft een voorbeeldversie. De actuele/definitieve versie is opgenomen in de operationele systemen van de VRLN, VRZL en GMK-L.

Bijlage I – Werkkaart bevolkingszorg en GHOR verminderd zelfredzaam (VRZL)

Bijlage J – Onderliggende documenten¹²

- ❖ Draaiboeken gemeenten
- ❖ Draaiboek Hoogwater RWS Zuid-Nederland
- ❖ Calamiteitenbestrijdingsplan (CBP) Maas Hoogwater Waterschap Limburg
- ❖ Calamiteitenbestrijdingsplan wateroverlast Waterschap Limburg
 - Diverse deelplannen voor beken en zijrivieren en waterbuffers
- ❖ Geautomatiseerd draaiboek calamiteitenbestrijding Waterschap Limburg
- ❖ Leidraad voor het evacueren van vee (Ministerie EZK)
- ❖ Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen (Ministerie IenW)
- ❖ Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) Extreem Weer

¹² Genoemde documenten zijn géén onderdeel van dit rampbestrijdingsplan.

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	14 oktober 2022
Auteur	:	Klerkx, Hubert
Onderwerp	:	Handhavingsbeleid Industriële veiligheid
Bijlagen	:	1

Aanleiding en korte samenvatting

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft op 18 januari 2019 het 'Handhavingsbeleid Industriële veiligheid Samenwerkende veiligheidsregio's Limburg' vastgesteld.

Met de komst van de Omgevingswet in 2023 worden de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) aangepast. Deze aanpassing is van invloed op het handhavingsbeleid. Daarom dient het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid te worden aangepast.

Beslispunten

1. Het Addendum Handhavingsbeleid Industriële veiligheid vaststellen en toevoegen aan het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg.
2. Dit besluit in werking laten treden gelijktijdig met het in werking treden van de Omgevingswet.
3. Het besluit communiceren middels plaatsing van het Addendum op de internetsite van de Veiligheidsregio en op Overheid.nl.

Onderbouwing voorstel

In 2018 heeft het Landelijk Expertisecentrum Brandweer BRZO het model handhavingsbeleid industriële veiligheid voor de veiligheidsregio's gepubliceerd. Dit model helpt de veiligheidsregio's invulling te geven aan hun toezichthoudende en handhavende taken in de artikelen 31 en 48 van de Wet veiligheidsregio's en het Brzo 2015. Op basis van dit modelbeleid is op 18 januari 2019 door het bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg vastgesteld.

In 2023 treedt de Omgevingswet in werking. Met de inwerkingtreding van deze wet worden ook de Wvr en het Bvr aangepast. Deze aanpassing is van invloed op het handhavingsbeleid. De reikwijdte van het handhavingsbeleid wijzigt hiermee overigens niet. Gelet op de invloed van de Omgevingswet op het handhavingsbeleid is een addendum opgesteld.

Aan de veiligheidsregio's is door het Landelijke Expertisecentrum Industriële Veiligheid (LEC IV) geadviseerd om dit addendum vast te laten stellen door het bestuur en toe te voegen aan het eigen handhavingsbeleid, zoals dat nu van kracht is. Dit is een tijdelijke situatie, tot de volgende herziening van het landelijk model handhavingsbeleid (en de daarop volgende vaststelling door het bestuur van de veiligheidsregio).

Personele consequenties

Het addendum heeft uitsluitend betrekking op aanpassing van wetgeving als gevolg van de in werking treding van de Omgevingswet.

Deze aanpassing heeft geen personele consequenties.

Financiële consequenties

Vaststelling van het Addendum heeft geen financiële consequenties.

Communicatie

Geadviseerd wordt om het Addendum te publiceren op de internetsite van de Veiligheidsregio Limburg-Noord en in op Overheid.nl.

Bijlagen

1. Addendum Handhavingsbeleid Industriële veiligheid

Besluit

- Akkoord met voorstel
- Akkoord met voorstel met aantekening
- Niet akkoord met voorstel met aantekening

Toelichting:

Paraaf ambtelijk secretaris:

Addendum handhavingsbeleid Industriële Veiligheid Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg

Aanleiding addendum

In 2023 treedt de Omgevingswet in werking. Deze inwerkingtreding maakt ook een aantal aanpassingen noodzakelijk van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (Bvr). Deze aanpassingen staan in de Invoeringswet Omgevingswet¹ en het Invoeringsbesluit Omgevingswet² en hebben invloed op het bestaande handhavingsbeleid industriële veiligheid van de veiligheidsregio's. Dit is beschreven in onderhavig addendum. Dit addendum moet in samenhang met het op 18 januari 2019 door het bestuur vastgestelde Handhavingsbeleid Industriële veiligheid Samenwerkende veiligheidsregio's Limburg worden gelezen.

Relevante wijzigingen Omgevingswet voor handhavingsbeleid industriële veiligheid

De aanpassing van de Wvr en het Bvr heeft te maken met het feit dat in de Wvr en het Bvr het begrip "inrichting" wordt gebruikt, zoals bedoeld in de Wet milieubeheer. Dit begrip wordt gehanteerd in onder andere de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit omgevingsrecht (Bor), het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015), de Wvr en het Bvr. Het begrip "inrichting" is met de komst van de Omgevingswet echter te vervallen en vervangen door het begrip "milieubelastende activiteit".

Daarnaast is door inwerkingtreding van de Omgevingswet, het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) ingetrokken. De artikelen uit het Brzo 2015 zijn verdeeld over de besluiten behorende bij de Omgevingswet.

De consequenties van bovengenoemde wijzigingen voor het handhavingsbeleid van de veiligheidsregio worden hieronder toegelicht waarbij tevens wordt aangegeven hoe het op 18 januari 2019 door het bestuur vastgestelde handhavingsbeleid op deze punten moet worden gelezen.

Vervallen begrip inrichting

Toelichting vervallen begrip inrichting

De veiligheidsregio is onder meer belast met het toezicht op inrichtingen die zijn/kunnen worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig in het kader van artikel 31 Wvr. Onder de wet- en regelgeving, zoals deze gold tot inwerkingtreding van de Ow, betrof dit op grond van artikel 7.1 Bvr:

1. inrichtingen die vallen onder het Brzo 2015;
2. inrichtingen waarop hoofdstuk 2, afdeling 2, van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing. Hierbij gaat het om inrichtingen die bestemd zijn voor de opslag in verband met vervoer van gevaarlijke stoffen en spoorwegemplacements, de zogenoemde 'ARIE-inrichtingen';
3. inrichtingen zoals bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet.

In de Omgevingswet wordt het begrip 'inrichting' als centraal aangrijpingspunt voor de vergunningplicht losgelaten. Daarvoor in de plaats is het begrip 'milieubelastende activiteit' (verder: mba) gekomen. Dit heeft tot gevolg dat o.a. artikel 7.1 Bvr is aangepast omdat hierin nog werd gesproken over inrichtingen.

¹ Staatsblad 2020, 172 van 17 juni 2020: Wet van 12 februari 2020 tot aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

² Staatsblad 2020, 400 van 28 oktober 2020: Besluit van 16 september 2020 tot aanvulling en wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit, de intrekking en wijziging van andere besluiten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringsbesluit Omgevingswet)

Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet worden niet langer inrichtingen aangewezen maar *locaties waarop één of meer milieubelastende activiteiten (zoals opgenomen in artikel 7.1 Bvr) worden verricht*. Die locatie komt in de plaats van de “inrichting”. Enige uitzondering hierop vormen de inrichtingen in het kader van de Kernenergiewet. In die wet blijft het begrip inrichting wel bestaan, zodoende komt de term “inrichting” nog wel voor in het Bvr. Daar waar in het Bvr, het begrip ‘inrichting’ nog wordt gebruikt, wordt bedoeld een inrichting volgens artikel 16, onderdeel b, van de Kernenergiewet (en geen Seveso-inrichting, een Seveso-inrichting is namelijk een milieubelastende activiteit).

Voor de bedrijfsbrandweeraanwijzing en het toezicht daarop is van belang wat in dat kader onder het begrip “locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht” moet worden verstaan.

In de Nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit veiligheidsregio's³ en de Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet⁴ is opgenomen dat het begrip “locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht” overeen komt met het begrip “inrichting” dat in de Wet milieubeheer was opgenomen. De begripsomschrijving van “inrichting” en de jurisprudentie die daarover is gevormd behouden hun betekenis, ook na de inwerkingtreding van deze wijziging. Het is dan ook geen inhoudelijke wijziging. Met de woorden “een of meer milieubelastende activiteiten” wordt tot uitdrukking gebracht dat een bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking kan hebben op meerdere mba's die op een locatie worden verricht. Dit biedt het bestuur van de veiligheidsregio de mogelijkheid om in de afweging alle mba's te betrekken die op een bepaalde locatie worden verricht. Het kan daarbij ook gaan om milieubelastende activiteiten die niet zijn aangewezen in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's. Alle mba's die worden verricht op de locatie moeten in de beoordeling of een bedrijfsbrandweeraanwijzing noodzakelijk is, worden betrokken in verband met interne dominoeffecten.

Daarbij is verder nog van belang dat het bestuur van de veiligheidsregio op grond van het gewijzigde artikel 7.3 derde lid Bvr in de aanwijzing de begrenzing vaststelt van de locatie of de inrichting waarop de aanwijzing van toepassing is. Gelet op het feit dat het vervangen van het begrip inrichting in de Wvr en het Bvr een technische omzetting is en geen inhoudelijke wijziging, blijven de reeds afgegeven bedrijfsbrandweeraanwijzingen van kracht na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Wijziging artikelen Bvr en het Brzo 2015

Naast het feit dat onder de Omgevingswet niet langer inrichtingen maar *“locaties waarop één of meer milieubelastende activiteiten worden verricht”* kunnen worden aangewezen om over een bedrijfsbrandweer te beschikken (m.u.v. de inrichtingen in het kader van de Kernenergiewet), is ook de wetgeving waar in artikel 7.1 Bvr naar wordt verwezen veranderd.

In artikel 7.1 Bvr, zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, werd verwezen naar het Brzo 2015, het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Kernenergiewet.

Kernenergiewet

De verwijzing naar de Kernenergiewet is in stand gebleven. Hierbij is van belang dat het begrip inrichting in de Kernenergiewet blijft bestaan. Daar waar in de Wvr of het Bvr wordt gesproken over inrichtingen, wordt bedoeld een inrichtingen volgens de Kernenergiewet.

³ Staatsblad 2020, 400 pag. 1870 en 1871

⁴ Staatsblad 2020, 172 pag. 386

De verwijzingen naar het Brzo 2015 en het Arbeidsomstandighedenbesluit zijn echter gewijzigd, deze zijn vervangen door verwijzingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Voor het Brzo 2015 heeft dit te maken met het feit dat dit besluit vervalt en de, voor de aanwijzing relevante artikelen, worden opgenomen in het Bal. Het gaat hier om de artikelen t.a.v. Seveso-inrichtingen. Hieronder zal hier nader op worden ingegaan. De categorieën van bedrijven die kunnen worden aangewezen wijzigen door deze wijzigingen inhoudelijk overigens niet, er is op dit punt sprake van een beleidsneutrale omzetting.

Koppeling ARIE-regeling losgelaten

De verwijzing in het Bvr naar het Arbeidsomstandighedenbesluit (beter bekend als de ARIE-regeling) had betrekking op vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements. In het Bal zijn deze “inrichtingen” opgenomen als milieubelastende activiteiten. De omschrijving van deze mba’s in het Bal is zodanig dat een verwijzing daarnaar in artikel 7.1 Bvr meer voor de hand lag. Bovendien is deze verwijzing logischer vanwege de verbinding tussen de omgevingsvergunning voor een mba en de bedrijfsbrandweeraanwijzing. Gelet hierop is ook voor vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements in artikel 7.1 Bvr aangesloten bij de mba’s uit het Bal. Het gaat hier om de mba’s die in artikel 7.1 Bvr worden genoemd m.u.v. de Seveso-inrichting en de inrichtingen in het kader van de Kernenergiewet.

Vervallen Besluit risico’s zware ongevallen 2015

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het Brzo 2015 ingetrokken. De artikelen uit het Brzo 2015 worden verdeeld over het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

In het Bal zijn in paragraaf 4.2 alle bepalingen opgenomen die zich richten tot de exploitant van een Seveso-inrichting. Het exploiteren van een Seveso-inrichting is een mba volgens het Bal. Het begrip Seveso-inrichting is in het Bal apart gedefinieerd vanwege de activiteiten die onder deze mba vallen. De Seveso-inrichting, bedoeld in het Bal, zal over het algemeen samen vallen met de inrichting waarop het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 van toepassing was.⁵ Dit in tegenstelling tot de ander mba’s uit het Bal.

Omdat niet alleen het bevoegd gezag Omgevingswet belast is met het toezicht op de bepalingen die voortvloeien uit de Seveso III-richtlijn, is paragraaf 4.2 niet alleen gebaseerd op de Omgevingswet maar ook op de Arbeidsomstandighedenwet en op artikel 48 van de Wet Veiligheidsregio’s.

Het intrekken van het Brzo 2015 betekent ook dat de begrippen uit dit besluit zijn verhuisd naar de besluiten van de Omgevingswet. Daarbij is nog het volgende van belang:

De term hogedrempelinrichting blijft bestaan, voor dit begrip is in het Bal een aparte begripsbeschrijving opgenomen⁶. De term “lagedrempelinrichting” komt niet voor in het Bal. Deze term wordt wel gehanteerd in het handhavingsbeleid. Gelet hierop is een begripsomschrijving relevant. Voor de formulering van deze begripsomschrijving is aangesloten bij de begripsomschrijving van hogedrempelinrichting.

Lagedrempelinrichting: Seveso-inrichting niet zijnde een hogedrempelinrichting, waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een hoeveelheid gelijk aan of groter dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 2, of deel 2, kolom 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage.

Begrenzing van de aangewezen locatie

Vóór inwerkingtreding van de Ow werd een bedrijfsbrandweeraanwijzing afgegeven voor een inrichting. In de omgevingsvergunning milieu werden de grenzen van een inrichting vastgelegd. Zodoende was het niet noodzakelijk om in de bedrijfsbrandweeraanwijzing de begrenzing van de inrichting op te nemen. Zoals onder het kopje “vervallen begrip inrichting” is aangegeven is met de

⁵ Staatsblad 2020, 400 pag. 1508

⁶ hogedrempelinrichting: Seveso-inrichting waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 3, of deel 2, kolom 3, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage

komst van de Omgevingswet het begrip inrichting vervallen en zal de 'locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht' moeten worden aangewezen. Deze locatie zal over het algemeen samen vallen met het begrip inrichting, zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Ow. Gelet op het gestelde in artikel 7.1 Bvr en hetgeen in de toelichting op de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit is opgenomen, kan een bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking hebben op meerdere mba's die een onderneming op een locatie verricht. De veiligheidsregio dient, bij de beoordeling of sprake is van een bijzonder gevaar, ook de mba's te betrekken die niet zijn opgenomen in artikel 7.1 Bvr en op de locatie worden verricht. De beoordeling of een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is, beperkt zich zodoende niet tot het scenario dat zich kan voordoen bij een in artikel 7.1 Bvr opgenomen mba. Bij deze beoordeling moet ook rekening worden gehouden met interne domino-effecten, dat wil zeggen escalatiemogelijkheden op de locatie waar een mba zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr wordt verricht. Als hierdoor een bijzonder gevaar ontstaat voor de openbare veiligheid kan het bestuur van de veiligheidsregio de locatie aanwijzen waar de betrokken mba of mba's worden verricht. Dit kan tot gevolg hebben dat de locatie die is opgenomen in de omgevingsvergunning voor een mba afwijkt van de locatie waarvoor de bedrijfsbrandweeraanwijzing geldt. Gelet hierop moet het bestuur van de veiligheidsregio op grond van het gewijzigde artikel 7.3 derde lid Bvr in de aanwijzing de begrenzing vaststellen van de locatie of de inrichting (in geval van een Kernenergie inrichting) waarop de aanwijzing van toepassing is. Deze begrenzing zal bij voorkeur op een kaart worden aangegeven.

Gevolgen handhavingsbeleid vervallen begrip inrichting en het Brzo 2015

De hierboven omschreven wijzigingen hebben gevolgen voor de in het vastgestelde handhavingsbeleid gebruikte termen en verwijzingen. Hieronder wordt aangegeven hoe de in het handhavingsbeleid gehanteerde termen en verwijzingen vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet gelezen moeten worden.

1. Daar waar het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid wordt verwezen naar artikelen van het Brzo 2015, moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als verwijzing naar afdeling 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt niet voor de verwijzingen naar het Brzo die zich niet richten tot de exploitant maar tot de overheidsdiensten, hiervoor moet gelezen worden *"afdeling 13.3 en/of 13.4 van het Omgevingsbesluit"*
2. Daar waar in het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid de term "inrichting" wordt gebruikt moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als:
 - a. *"locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht (zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr of een inrichting zoals bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet)"* als het gaat om inrichtingen die op grond van artikel 31 Wvr zijn aangewezen of kunnen worden aangewezen;
 - b. *"milieubelastende activiteit op een locatie"* voor zover het gaat over de term "inrichting" in samenhang met artikel 48 Wvr;
 - c. *"locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht"* als het gaat om "inrichtingen" in de samenhang met artikel 17 Wvr ("inrichtingen" die over een rampenbestrijdingsplan moeten beschikken);
 - d. *"inrichting"* als het gaat om een "inrichting" in samenhang met de Kernenergiewet;
 - e. *"Seveso-inrichting"* als het gaat over een "inrichting" in samenhang met het Brzo 2015 of de Seveso III-richtlijn/het gestelde onder 1 of als gesproken wordt over een "Brzo-inrichting".
3. Daar waar in het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid wordt gesproken over "hogedrempelinrichting" moet dit ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als "hogedrempelinrichting" Voor de definitie van dit begrip dient na inwerkingtreding van de Omgevingswet de definitie uit het Bal te worden gehanteerd.
4. Daar waar het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid wordt gesproken over "lagedrempelinrichting" moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als *"Seveso-inrichting niet zijnde een hogedrempelinrichting, waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in*

een hoeveelheid gelijk aan of groter dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 2, of deel 2, kolom 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage”.

5. Daar waar het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid wordt gesproken over “ARIE-inrichtingen”, “ARIE-plichtige inrichtingen”, “vervoersgebonden inrichtingen” of “spoorwegemplacements” moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als *“locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr, niet zijnde een Seveso-inrichting”*
6. Daar waar in het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid wordt gesproken over hoofd of bestuurder van de inrichting dient dit gelezen te worden als “ degene die de milieubelastende activiteit verricht of de inrichting exploiteert.
7. Daar waar in het Handhavingsbeleid Industriële veiligheid wordt gesproken over een “aangewezen inrichting” moet gelezen worden “een locatie die over een bedrijfsbrandweer moet beschikken”.

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	14 oktober 2022
Auteur	:	Klerkx, Hubert
Onderwerp	:	Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen
Bijlagen	:	2

Aanleiding en korte samenvatting

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft op 18 januari 2019 het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen 2018 Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg vastgesteld.

Met de komst van de Omgevingswet in 2023 worden de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) aangepast. Deze aanpassing is van invloed op het aanwijsbeleid. Daarom dient het Aanwijsbeleid bedrijfsbrandwrenen te worden aangepast.

Beslispunten

1. Het Addendum Beleid Aanwijzing bedrijfsbrandwrenen vaststellen en toevoegen aan het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen 2018 Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg.
2. De modelvoorschriften in bijlage 1 bij het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen 2018 Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg intrekken en vervangen door de bij dit voorstel gevoegde modelvoorschriften.
3. Dit besluit in werking laten treden gelijktijdig met het in werking treden van de Omgevingswet.
4. Het besluit communiceren middels plaatsing van het Addendum op de internetsite van de Veiligheidsregio en op Overheid.nl.

Onderbouwing voorstel

In 2018 heeft het Landelijk Expertisecentrum Brandweer BRZO het Landelijk modelbeleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen gepubliceerd. Dit model helpt de veiligheidsregio's invulling te geven aan de bevoegdheid om bedrijven aan te wijzen om over een bedrijfsbrandweer te beschikken zoals bedoeld in artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's. Op basis van dit modelbeleid is op 18 januari 2019 door het bestuur van de VRLN het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen 2018 Samenwerkende Veiligheidsregio's Limburg vastgesteld. Onderdeel van dit beleid zijn modelvoorschriften die bij aanwijzingen worden toegepast.

In 2023 treedt de Omgevingswet in werking. Met de inwerkingtreding van deze wet worden ook de Wvr en het Bvr aangepast. Deze aanpassing is van invloed op het aanwijsbeleid en de modelvoorschriften. De reikwijdte van het aanwijsbeleid wijzigt hiermee overigens niet. Gelet op de invloed van de Omgevingswet op het aanwijsbeleid is een addendum opgesteld. Daarnaast is de verwijzing naar de Werkwijzer bedrijfsbrandwrenen 2013

aangepast in een verwijzing naar de Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2019 (die in praktijk ook al wordt gebruikt).

Aan de veiligheidsregio's is door het Landelijke Expertisecentrum Industriële Veiligheid (LEC IV) geadviseerd om dit addendum vast te laten stellen door het bestuur en toe te voegen aan het eigen aanwijsbeleid bedrijfsbrandweren, zoals dat nu van kracht is. Dit is een tijdelijke situatie, tot de volgende herziening van het Landelijk modelbeleid aanwijzing bedrijfsbrandweren (en de daarop volgende vaststelling door het bestuur van de veiligheidsregio).

Daarnaast maken de gewijzigde modelvoorschriften onderdeel uit van dit addendum. Hierin wordt ook verwezen in onderhavig addendum. Bijgevoegde modelvoorschriften vervangen de modelvoorschriften die zijn opgenomen in het op 18 januari 2019 vastgestelde beleid en moeten eveneens worden vastgesteld door het Bestuur van de VRLN.

Personele consequenties

Het addendum heeft uitsluitend betrekking op aanpassing van wetgeving als gevolg van de in werking treding van de Omgevingswet.

Deze aanpassing heeft geen personele consequenties.

Financiële consequenties

Vaststelling van het Addendum heeft geen financiële consequenties.

Communicatie

Geadviseerd wordt om het Addendum te publiceren op de internetsite van de Veiligheidsregio Limburg-Noord en op Overheid.nl.

Bijlagen

1. Addendum Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren
2. Gewijzigde modelvoorschriften voor aanwijsbeschikkingen (behorende bij addendum Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren)

Besluit

Paraaf ambtelijk secretaris:

- Akkoord met voorstel
- Akkoord met voorstel met aantekening
- Niet akkoord met voorstel met aantekening

Toelichting:

Addendum Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren Samenwerkende veiligheidsregio's Limburg

Aanleiding addendum

In 2023 is de Omgevingswet inwerking getreden. Deze inwerkingtreding maakt ook een aantal aanpassingen van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) noodzakelijk. Deze aanpassingen staan in de Invoeringswet Omgevingswet¹ en het Invoeringsbesluit Omgevingswet² en hebben invloed op het bestaande beleid voor de aanwijzing van bedrijfsbrandweren van de veiligheidsregio's. Dit is beschreven in onderhavig addendum. Daarnaast is de verwijzing naar de Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2013 aangepast in een verwijzing naar de Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2019 (die in praktijk ook al wordt gebruikt). Dit addendum moet in samenhang met het op 18 januari 2019 door het bestuur vastgestelde Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren worden gelezen.

Relevante wijzigingen Omgevingswet voor het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren

De aanpassing van de Wvr en het Bvr heeft enerzijds te maken met het feit dat in de Wvr en het Bvr het begrip "inrichting" wordt gebruikt, zoals bedoeld in de Wet milieubeheer. Dit begrip wordt gehanteerd in onder andere de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit omgevingsrecht (Bor), het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015), de Wvr en het Bvr. Het begrip "inrichting" is met de komst van de Omgevingswet echter vervallen en vervangen door het begrip "milieubelastende activiteit". Anderzijds hangt de aanpassing samen met de wens van de Tweede Kamer om een goede inhoudelijke en procedurele koppeling tussen de omgevingsvergunning en de beoordeling in het kader van artikel 31 Wet veiligheidsregio's wettelijk te borgen.

Daarnaast is door inwerkingtreding van de Omgevingswet, het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) ingetrokken. De artikelen uit het Brzo 2015 zijn verdeeld over de besluiten behorende bij de Omgevingswet.

De consequenties van bovengenoemde wijzigingen voor het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren van de veiligheidsregio worden hieronder toegelicht waarbij tevens is aangegeven hoe het op 18 januari 2019 door het bestuur vastgestelde Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren op deze punten moet worden gelezen.

Vervallen begrip inrichting

Toelichting vervallen begrip inrichting

De veiligheidsregio is onder meer belast met het toezicht op inrichtingen die zijn/kunnen worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig in het kader van artikel 31 Wvr. Onder de wet- en regelgeving, zoals deze gold tot inwerkingtreding van de Ow, betrof dit op grond van artikel 7.1 Bvr:

1. inrichtingen die vallen onder het Brzo 2015;
2. inrichtingen waarop hoofdstuk 2, afdeling 2, van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing. Hierbij gaat het om inrichtingen die bestemd zijn voor de opslag in verband met vervoer van gevaarlijke stoffen en spoorwegemplacements, de zogenoemde 'ARIE-inrichtingen',
en

¹ Staatsblad 2020, 172 van 17 juni 2020: Wet van 12 februari 2020 tot aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

² Staatsblad 2020, 400 van 28 oktober 2020: Besluit van 16 september 2020 tot aanvulling en wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit, de intrekking en wijziging van andere besluiten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringsbesluit Omgevingswet)

3. inrichtingen zoals bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet.

In de Omgevingswet is het begrip ‘inrichting’ als centraal aangrijpingspunt voor de vergunningplicht losgelaten. Daarvoor in de plaats is het begrip ‘milieubelastende activiteit’ (verder: mba) gekomen. Dit heeft tot gevolg dat o.a. artikel 7.1 Bvr is aangepast omdat hierin nog werd gesproken over inrichtingen.

Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet worden niet langer inrichtingen aangewezen maar *locaties waarop één of meer milieubelastende activiteiten (zoals opgenomen in artikel 7.1 Bvr) worden verricht*. Die locatie is in de plaats gekomen van de “inrichting”. Enige uitzondering hierop vormen de inrichtingen in het kader van de Kernenergiewet. In die wet blijft het begrip inrichting wel bestaan, zodoende komt de term “inrichting” nog wel voor in het Bvr. Daar waar in het Bvr, het begrip ‘inrichting’ nog wordt gebruikt, wordt bedoeld een inrichting volgens artikel 16, onderdeel b, van de Kernenergiewet (en geen Seveso-inrichting, een Seveso-inrichting is namelijk een milieubelastende activiteit).

Voor de bedrijfsbrandweeraanwijzing (en het toezicht daarop) is van belang wat in dat kader onder het begrip “locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht” moet worden verstaan.

In de Nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit veiligheidsregio's³ en de Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet⁴ is opgenomen dat het begrip “locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht” overeenkomt met het begrip “inrichting” dat in de Wet milieubeheer was opgenomen. De begripsomschrijving van “inrichting” en de jurisprudentie die daarover is gevormd, behouden hun betekenis, ook na de inwerkingtreding van deze wijziging. Het is dan ook geen inhoudelijke wijziging. Met de woorden “een of meer milieubelastende activiteiten” wordt tot uitdrukking gebracht dat een bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking kan hebben op meerdere mba's die op een locatie worden verricht. Dit biedt het bestuur van de veiligheidsregio de mogelijkheid om in de afweging alle mba's te betrekken die op een bepaalde locatie worden verricht. Het kan daarbij ook gaan om mba's die niet zijn aangewezen in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's. Alle mba's die worden verricht op de locatie moeten in de beoordeling of een bedrijfsbrandweeraanwijzing noodzakelijk is, worden betrokken in verband met interne dominoeffecten.

Daarbij is verder nog van belang dat het bestuur van de veiligheidsregio op grond van het gewijzigde artikel 7.3 derde lid Bvr in de aanwijzing de begrenzing vaststelt van de locatie of de inrichting waarop de aanwijzing van toepassing is. Hierop wordt onder het kopje *Begrenzing van de aangewezen locatie* verder ingegaan.

Wijziging artikel 7.1 Bvr

Naast het feit dat onder de Omgevingswet niet langer inrichtingen maar “*locaties waarop één of meer milieubelastende activiteiten worden verricht*” kunnen worden aangewezen om over een bedrijfsbrandweer te beschikken (m.u.v. de inrichtingen in het kader van de Kernenergiewet), is ook de wetgeving waar in artikel 7.1 Bvr naar wordt verwezen veranderd.

In artikel 7.1 Bvr, zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, werd verwezen naar het Brzo 2015, het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Kernenergiewet.

Kernenergiewet

De verwijzing naar de Kernenergiewet is in stand gebleven. Hierbij is van belang dat het begrip inrichting in de Kernenergiewet blijft bestaan. Daar waar in de Wvr of het Bvr wordt gesproken over inrichtingen, wordt bedoeld een inrichtingen volgens de Kernenergiewet.

³ Staatsblad 2020, 400 pag. 1870 en 1871

⁴ Staatsblad 2020, 172 pag. 386

De verwijzingen naar het Brzo 2015 en het Arbeidsomstandighedenbesluit zijn echter gewijzigd, deze zijn vervangen door verwijzingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Vervallen Besluit risico's zware ongevallen 2015

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het Brzo 2015 ingetrokken. De artikelen uit het Brzo 2015 zijn verdeeld over het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

In het Bal zijn in paragraaf 4.2 alle bepalingen opgenomen die zich richten tot de exploitant van een Seveso-inrichting. Het exploiteren van een Seveso-inrichting is een mba volgens het Bal. Het begrip Seveso-inrichting is in het Bal apart gedefinieerd vanwege de activiteiten die onder deze mba vallen. De Seveso-inrichting, bedoeld in het Bal, zal over het algemeen samen vallen met de inrichting waarop het Besluit risico's zware ongevallen 2015 van toepassing was.⁵ Dit in tegenstelling tot de andere mba's uit het Bal.

Omdat niet alleen het bevoegd gezag Omgevingswet belast is met het toezicht op de bepalingen die voortvloeien uit de Seveso III-richtlijn, is paragraaf 4.2 niet alleen gebaseerd op de Omgevingswet maar ook op de Arbeidsomstandighedenwet en op artikel 48 van de Wet Veiligheidsregio's.

Het intrekken van het Brzo 2015 betekent ook dat de begrippen uit dit besluit zijn verhuist naar de besluiten behorende bij de Omgevingswet. Daarbij is nog het volgende van belang. De term "hogedrempelinrichting" blijft bestaan, voor dit begrip is in het Bal een aparte begripsbeschrijving opgenomen⁶. De term "lagedrempelinrichting" komt niet voor in het Bal. Deze term wordt wel gehanteerd in het Beleid aanwijzing. Gelet hierop is een begripsomschrijving relevant. Voor de formulering van deze begripsomschrijving is aangesloten bij de begripsomschrijving van hogedrempelinrichting.

Lagedrempelinrichting: Seveso-inrichting niet zijnde een hogedrempelinrichting, waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een hoeveelheid gelijk aan of groter dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 2, of deel 2, kolom 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage.

Koppeling ARIE-regeling losgelaten

De verwijzing in het Bvr naar het Arbeidsomstandighedenbesluit (beter bekend als de ARIE-regeling) had betrekking op vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements. In het Bal zijn deze "inrichtingen" opgenomen als milieubelastende activiteiten. De omschrijving van deze mba's in het Bal is zodanig dat een verwijzing daarnaar in artikel 7.1 Bvr meer voor de hand lag. Bovendien is deze verwijzing logischer vanwege de verbinding tussen de omgevingsvergunning voor een mba en de bedrijfsbrandweeraanwijzing. Gelet hierop is ook voor vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements in artikel 7.1 Bvr aangesloten bij de mba's uit het Bal. Het gaat hier om de mba's die in artikel 7.1 Bvr worden genoemd m.u.v. de Seveso-inrichting en de inrichtingen in het kader van de Kernenergiewet.

De categorieën van bedrijven die kunnen worden aangewezen wijzigen door bovengenoemde wijzigingen inhoudelijk overigens niet, er is op dit punt sprake van een beleidsneutrale omzetting.

Procedurele en inhoudelijke koppeling

De inhoudelijke en procedurele koppeling tussen de omgevingsvergunning milieu en de bedrijfsbrandweeraanwijzing leidt wel tot een aantal inhoudelijke wijzigingen.

⁵ Staatsblad 2020, 400 pag. 1508

⁶ hogedrempelinrichting: Seveso-inrichting waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 3, of deel 2, kolom 3, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage

Inhoudelijke koppeling

Adviesrecht artikel 4.33 Omgevingsbesluit

Ten behoeve van de inhoudelijke koppeling is het wederzijds adviesrecht van belang. Het adviesrecht t.a.v. de bedrijfsbrandweeraanwijzing voor het bevoegd gezag Wabo (met de komst van de Omgevingswet: bevoegd gezag Omgevingswet) was reeds geborgd in het Bvr. Het wettelijk adviesrecht voor veiligheidsregio's t.a.v. de omgevingsvergunning milieu was echter niet geborgd.

Gelet hierop is in artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit (Ob) vastgelegd dat het bestuur van de veiligheidsregio adviseur is voor een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een mba, voor zover deze aanvraag betrekking heeft op een mba zoals opgenomen in bijlage III onder 1 van het Ob. Dit adviesrecht heeft betrekking op de activiteiten waarvoor de veiligheidsregio's voorheen op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit omgevingsrecht (Bor) (opslag van ontplofbare stoffen en de opslag van vuurwerk) wettelijk adviseur waren. Het adviesrecht beperkt zich daarbij echter niet alleen meer tot het aspect externe veiligheid, maar heeft betrekking op (brand)veiligheid in zijn algemeenheid.

De mba's genoemd in artikel 7.1 Bvr zijn ook opgenomen in bijlage III onder 1⁷ behorende bij artikel 4.33 Ob.

Het adviesrecht voor het bevoegd gezag Ow met betrekking tot de bedrijfsbrandweeraanwijzing is geregeld in artikel 7.3 lid 4 van het Bvr. Het bevoegd gezag Ow heeft de mogelijkheid om inhoudelijk te beoordelen of de aanwijsbeschikking in voldoende mate is afgestemd op de omgevingsvergunning of dat er mogelijk sprake is van conflicterende voorschriften.

Door deze inhoudelijke koppeling is het mogelijk een optimale samenhang te krijgen tussen enerzijds de voorschriften van de bedrijfsbrandweeraanwijzing en anderzijds de voorschriften van de omgevingsvergunning. Als in een vroegtijdig stadium duidelijk is welke maatregelen en voorzieningen noodzakelijk zijn, kunnen deze worden geborgd in de omgevingsvergunning. In een aantal gevallen kan een aanwijzing bedrijfsbrandweer worden voorkomen door bijvoorbeeld voorzieningen – zoals stationaire brandbestrijdingsvoorzieningen – te treffen waarmee het scenario waarvoor een bedrijfsbrandweer nodig zou zijn, kan worden afgedekt. Deze voorzieningen moeten dan worden vastgelegd in de omgevingsvergunning voor de mba.

Procedurele koppeling

Naast de inhoudelijke koppeling is met inwerkingtreding van de Omgevingswet ook sprake van een procedurele koppeling tussen de omgevingsvergunning en de bedrijfsbrandweeraanwijzing. Dit heeft enerzijds geleid tot het opnemen van een termijn voor het aanwijzen van een bedrijf om over een bedrijfsbrandweer te beschikken en anderzijds tot het naar voren halen van het moment waarop een bedrijfsbrandweerrapport moet worden ingediend. Deze procedurele koppeling is vastgelegd in het Bvr, waarbij onderscheid is gemaakt tussen een bedrijf dat reeds is aangewezen en een bedrijf dat nog niet is aangewezen.

Bedrijfsbrandweerrapport gelijktijdig met aanvraag: locatie zonder bestaande bedrijfsbrandweeraanwijzing

Indien sprake is van een aanvraag voor een locatie die nog niet is aangewezen om over een bedrijfsbrandweer te beschikken is het gestelde in artikel 7.2 tweede lid van belang. Indien een aanvraag om een omgevingsvergunning met één of meerdere mba's genoemd in artikel 7.1 lid 1 van het Bvr wordt ingediend, moet het bevoegd gezag Ow de veiligheidsregio om advies vragen op basis van artikel 4.33 van het Ob. Op grond van artikel 7.2 lid 2 Bvr wordt door de veiligheidsregio na ontvangst van dit adviesverzoek bij de aanvrager zo spoedig mogelijk om een bedrijfsbrandweer-

⁷ Uitzondering hierop zijn de locaties voor het voor meer dan 24 uur opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen of het opstellen van meer dan drie voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen: hiervoor geldt dus op dit moment geen wettelijk adviesrecht. Het gevolg hiervan is dat het mogelijk is dat een aanvraag ingediend wordt bij de omgevingsdienst en dat de Veiligheidsregio vervolgens niet in de gelegenheid gesteld wordt om advies uit te brengen (en een bedrijfsbrandweerrapport op te vragen). Naar verwachting zal dit via een wijzigings-AmvB worden gerepareerd. Deze zal op zijn vroegst begin 2023 in werking treden.

rapport verzocht. Dit verzoek vindt plaats als er redelijkerwijs een vermoeden is dat de aangevraagde activiteiten leiden tot een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid (artikel 7.2 lid 1 Bvr).

Dit betekent dat de veiligheidsregio direct na ontvangst van de aanvraag op basis van de ingediende gegevens en de toelichting op de aanvraag een beoordeling moet uitvoeren of er sprake kan zijn van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Als dat vermoeden er is, dient de veiligheidsregio zo snel als mogelijk de aanvrager te verzoeken om een bedrijfsbrandweerrapport in te dienen. Voor de beoordeling van het vermoeden kan onder andere gebruik moeten worden gemaakt van de gegevens die het bedrijf op grond van de Omgevingsregeling bij de aanvraag dient aan te leveren. Voor de mba's genoemd in artikel 7.1 Bvr dient bij de aanvraag o.a. een beschrijving te worden gegeven van de ongewone voorvallen die zich kunnen voordoen, de nadelige gevolgen daarvan en de passende maatregelen die worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan. Gelet op de koppeling tussen de aanvraag voor een omgevingsvergunning mba en de beoordeling of om een bedrijfsbrandweerrapport moet worden verzocht, is het nog belangrijker dan voorheen dat deze informatie bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning mba is gevoegd. Voor de mba's genoemd in artikel 7.1 Bvr zijn deze gegevens overigens als indieningsvereiste opgenomen bij de betreffende mba's in de Omgevingsregeling. In de indieningsvereisten van deze mba's wordt verwezen naar artikel 7.22a van de Omgevingsregeling waarin is opgenomen welke gegevens t.a.v. ongewone voorvallen moeten worden overgelegd.

Termijn indienen bedrijfsbrandweerrapport op verzoek

De termijn van 3 maanden voor het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport, die was opgenomen in artikel 7.2 eerste lid Bvr, komt te vervallen. In plaats daarvan moet het bedrijfsbrandweerrapport binnen "een door het bestuur van de veiligheidsregio te stellen termijn" worden ingediend. Er is gekozen om het bestuur van de veiligheidsregio de termijn te laten bepalen i.v.m. een goede afstemming met de procedure voor het verlenen van de omgevingsvergunning voor de mba. Daarnaast is de gegeven termijn onder andere afhankelijk van de complexiteit van de inrichting (mba's), of een volledig nieuw bedrijfsbrandweerrapport moet worden opgesteld en of er sprake is van een reguliere of een uitgebreide voorbereidingsprocedure (8 weken respectievelijk 26 weken). Een goede afweging hierin leidt uiteindelijk tot de benodigde tijd (termijn) voor het opstellen van een bedrijfsbrandweerrapport.

Indien het bedrijfsbrandweerrapport niet binnen de door de veiligheidsregio gestelde termijn wordt ingediend, kan door middel van handhaving alsnog worden afgedwongen dat het bedrijfsbrandweerrapport wordt aangeleverd. Dit is overigens niet anders dan in de situatie vóór inwerkingtreding van de Ow. Het rapport kan nu echter al worden afgedwongen na indienen van de aanvraag i.p.v. na verlenen van de omgevingsvergunning.

Bedrijfsbrandweerrapport gelijktijdig met aanvraag: locatie met bestaande bedrijfsbrandweeraanwijzing

Is sprake van een aanvraag voor een locatie die al beschikt over een bedrijfsbrandweeraanwijzing dan is de wijziging van artikel 7.4 eerste lid Bvr van belang. Aan dit lid is een zin toegevoegd voor de situatie waarin sprake is van een inrichting of een locatie die beschikt over een bedrijfsbrandweeraanwijzing en waarbij de wijziging, uitbreiding of verandering die is opgenomen in de aanvraag voor de mba van invloed is op het bedrijfsbrandweerrapport. De aanvrager is dan verplicht om op hetzelfde moment dat de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, ook een bedrijfsbrandweerrapport in te dienen bij de veiligheidsregio. Wordt geen bedrijfsbrandweerrapport ingediend terwijl de aanvraag daartoe wel aanleiding geeft dan moet de veiligheidsregio alsnog om dit rapport verzoeken: zo spoedig mogelijk nadat op grond van artikel 4.33 Ob om advies is verzocht. Gelet op het feit dat in dat geval tevens sprake is van een overtreding van artikel 7.4 eerste lid Bvr kan dit rapport middels handhaving worden afgedwongen. Ook in dit geval is dit niet anders dan in de situatie vóór inwerkingtreding van de Ow. Het gewijzigde rapport kan nu echter al worden afgedwongen na indienen van de aanvraag i.p.v. na doorvoeren van de wijziging.

Belang afstemming bedrijfsbrandweerrapport gelijktijdig met aanvraag

Doordat al in het stadium van de aanvraag een bedrijfsbrandweerrapport moet worden ingediend, heeft de veiligheidsregio de mogelijkheid om het gewijzigde rapport te betrekken bij de advisering van het bevoegd gezag over de vergunningaanvraag. Tegelijkertijd kan een eventueel noodzakelijke wijziging van de bedrijfsbrandweeraanwijzing zo goed mogelijk worden afgestemd op de wijziging van de omgevingsvergunning voor die mba.

Belang vooroverleg

Alle partijen – waaronder ook de aanvrager – hebben belang bij een vooroverleg. In het vooroverleg zou al gezamenlijk besproken moeten zijn welke mba's de aanvrager wil gaan uitvoeren, welke maatregelen er worden genomen om ongewone voorvallen te voorkomen en de gevolgen ervan te beperken. Door zo vroeg mogelijk in het proces aan tafel te zitten met het bevoegd gezag Ow, de omgevingsdienst en het bedrijf, kan het verband tussen aan te vragen mba's en het aanwijsproces bedrijfsbrandweer duidelijk worden gemaakt. De veiligheidsregio en het bedrijf kunnen aan de hand van de eerste gegevens de beoordeling of een bedrijfsbrandweerrapport gelijktijdig met de aanvraag om omgevingsvergunning ingediend moet worden, al vroeg uitvoeren.

“Los” bedrijfsbrandweerrapport

Hierboven zijn de situaties beschreven waarin een aanvraag voor een mba leidt tot een wijziging van het bedrijfsbrandweerrapport. Er kan echter ook sprake zijn van een situatie die om een aanpassing van het bedrijfsbrandweerrapport vraagt maar waarvoor geen aanvraag om omgevingsvergunning noodzakelijk is. Denk hierbij aan het inzetten van ander (incidentbestrijdings)materieel of het aanpassen van een proces waarvoor geen aanvraag om omgevingsvergunning voor een mba noodzakelijk is, wijziging van de omgeving etc. Daarnaast kan voor de inwerkingtreding van de Ow een omgevingsvergunning zijn verleend die leidt tot een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid of een herziening van de inhoud van het rapport of de bedrijfsbrandweeraanwijzing. Ook gewijzigde inzichten of constatering uit toezicht kunnen leiden tot de noodzaak van een (gewijzigd) bedrijfsbrandweerrapport. Gelet hierop blijft de veiligheidsregio, ook los van het indienen van een aanvraag om omgevingsvergunning, de bevoegdheid houden om bij een vermoeden van een bijzonder gevaar om een bedrijfsbrandweerrapport te verzoeken (artikel 7.2 eerste lid) en blijft het bedrijf verplicht om bij wijziging of uitbreiding van een aangewezen locatie, dan wel verandering van de gebezigde processen die in betekenende mate consequenties hebben voor de inhoud van het rapport, zo spoedig mogelijk een gewijzigd rapport in te dienen bij het bestuur van de veiligheidsregio.

Termijn afgeven bedrijfsbrandweeraanwijzing

In de Wvr en het Bvr zoals die luiden voor inwerkingtreding van de Ww was geen termijn opgenomen waarbinnen, na ontvangst van het bedrijfsbrandweerrapport, de bedrijfsbrandweeraanwijzing moest worden afgegeven. In het gewijzigde Bvr is in het kader van de procedurele koppeling wel een termijn opgenomen.

Het uitgangspunt is dat binnen 26 weken na ontvangst van het bedrijfsbrandweerrapport de aanwijzing dient te worden afgegeven (artikel 7.3 tweede lid Bvr). Dit geldt zowel voor een nieuwe bedrijfsbrandweeraanwijzing als voor een wijziging van een bestaande bedrijfsbrandweeraanwijzing. Is er volgens de veiligheidsregio geen sprake van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid, dan volgt een brief waarin dit aan het bedrijf wordt medegedeeld. Deze brief betreft, evenals in de situatie vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet, geen besluit in de zin van de Awb. Het stellen van een termijn in het Bvr verhoogt de rechtszekerheid.

Als op het moment van het verstrijken van de termijn van 26 weken de omgevingsvergunning voor de mba nog niet onherroepelijk is, mag het afgeven van de bedrijfsbrandweeraanwijzing worden opgeschort. In dat geval dient de aanwijzing plaats te vinden binnen 8 weken na het onherroepelijk

worden van de omgevingsvergunning voor de mba. Voor deze constructie is gekozen omdat het voor de aanwijzing bedrijfsbrandweer van belang is te weten welke voorschriften aan de omgevingsvergunning zijn verbonden. Pas als de omgevingsvergunning onherroepelijk is staat definitief vast welke maatregelen en voorzieningen het bedrijf moet treffen. Het is namelijk mogelijk dat het bedrijf beroep en hoger beroep instelt tegen de verleende omgevingsvergunning en de daarin opgenomen voorschriften. Dit (hoger)beroep kan betrekking hebben op voorzieningen die in het kader van de bedrijfsbrandweeraanwijzing van belang zijn. Om die reden mag de aanwijzing worden opgeschort tot 8 weken na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning.

De veiligheidsregio mag er – ondanks het nog niet onherroepelijk zijn van de omgevingsvergunning – echter voor kiezen de bedrijfsbrandweeraanwijzing wél af te geven. Een omgevingsvergunning kan immers in werking treden ondanks dat deze nog niet onherroepelijk is. De activiteit zou in dat geval mogen worden uitgevoerd, zodat het scenario, waarvoor een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is, zich kán voordoen. In dat geval dient de bedrijfsbrandweeraanwijzing zo spoedig mogelijk te worden afgegeven en dient niet te worden gewacht tot het onherroepelijk zijn van de omgevingsvergunning voor de mba.

Tenslotte moet worden opgemerkt dat de termijn van 26 weken voor het aanwijzen van de bedrijfsbrandweer altijd geldt, ook als binnen die termijn de omgevingsvergunning onherroepelijk is geworden. Dit zal zich met name voordoen in de situatie dat voor de aanvraag de reguliere voorbereidingsprocedure wordt doorlopen. De termijn van 26 weken kan alleen langer zijn als de omgevingsvergunning voor de mba nog niet onherroepelijk is.

Reguliere en uitgebreide procedure omgevingsvergunning

Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning met betrekking tot een Seveso-inrichting geldt in principe altijd de uitgebreide voorbereidingsprocedure van 26 weken. Uitzondering hierop is de niet-significante wijziging, hiervoor geldt - ook voor een Seveso-inrichting - de reguliere voorbereidingsprocedure van 8 weken. Voor alle andere mba's genoemd in artikel 7.1 lid 1 van het Bvr, geldt de reguliere voorbereidingsprocedure van 8 weken.

Begrenzing van de aangewezen locatie

Vóór inwerkingtreding van de Ow werd een bedrijfsbrandweeraanwijzing afgegeven voor een inrichting. In de omgevingsvergunning milieu werden de grenzen van een inrichting vastgelegd. Zodoende was het niet noodzakelijk om in de bedrijfsbrandweeraanwijzing de begrenzing van de inrichting op te nemen. Zoals onder het kopje “vervallen begrip inrichting” is aangegeven is met de komst van de Omgevingswet het begrip inrichting vervallen en zal de ‘locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht’ moeten worden aangewezen. Deze locatie zal over het algemeen samen vallen met het begrip inrichting, zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Ow. Gelet op het gestelde in artikel 7.1 Bvr en hetgeen in de toelichting op de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit is opgenomen kan een bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking hebben op meerdere mba's die een onderneming op een locatie verricht. De veiligheidsregio dient, bij de beoordeling of sprake is van een bijzonder gevaar, ook de mba's te betrekken die niet zijn opgenomen in artikel 7.1 Bvr en op de locatie worden verricht. De beoordeling of een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is, beperkt zich zodoende niet tot het scenario dat zich kan voordoen bij een in artikel 7.1 Bvr opgenomen mba. Bij deze beoordeling moet ook rekening worden gehouden met interne domino-effecten, dat wil zeggen escalatiemogelijkheden op de locatie waar een mba zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr wordt verricht. Als hierdoor een bijzonder gevaar ontstaat voor de openbare veiligheid kan het bestuur van de veiligheidsregio de locatie aanwijzen waar de betrokken mba of mba's worden verricht. Dit kan tot gevolg hebben dat de locatie die is opgenomen in de omgevingsvergunning voor een mba afwijkt van de locatie waarvoor de bedrijfsbrandweeraanwijzing geldt. Gelet hierop moet het bestuur van de veiligheidsregio op grond van het gewijzigde artikel 7.3 derde lid Bvr in de aanwijzing de begrenzing vaststellen van de locatie of de inrichting (in geval van een Kernenergie inrichting) waarop de aanwijzing van toepassing is. Deze begrenzing dient bij voorkeur op een kaart te worden aangegeven.

Gevolgen Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwerven vervallen begrip inrichting en wijziging van het Bvr

De hierboven omschreven wijzigingen hebben gevolgen voor de in het vastgestelde Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwerven gebruikte termen en verwijzingen. Hieronder wordt aangegeven hoe de in het Beleid aanwijzing gehanteerde termen en verwijzingen vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet gelezen moeten worden.

1. Daar waar het Beleid aanwijzing voor de veiligheidsregio's wordt verwezen naar het Brzo 2015, moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als verwijzing naar de artikelen uit paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Daar waar in het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwerven de term "inrichting" wordt gebruikt moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als:
 - a. *"locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht (zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr of een inrichting zoals bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet)"* als het gaat om inrichtingen die op grond van artikel 31 Wvr zijn aangewezen of kunnen worden aangewezen;
 - b. *"milieubelastende activiteit op een locatie"* voor zover het gaat over de term "inrichting" in samenhang met artikel 48 Wvr;
 - c. *"locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht"* als het gaat om "inrichtingen" in de samenhang met artikel 17 Wvr ("inrichtingen" die over een rampenbestrijdingsplan moeten beschikken);
 - d. *"inrichting"* als het gaat om een "inrichting" in samenhang met de Kernenergiewet;
 - e. *"Seveso-inrichting"* als het gaat over een "inrichting" in samenhang met het Brzo 2015 of de Seveso III-richtlijn/het gestelde onder 1 of als gesproken wordt over een "Brzo-inrichting".
3. Daar waar in het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwerven wordt gesproken over "hogedrempelinrichting" moet dit ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als "hogedrempelinrichting" Voor de definitie van dit begrip dient na inwerkingtreding van de Omgevingswet de definitie uit het Bal te worden gehanteerd.
4. Daar waar het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwerven wordt gesproken over "lagedrempelinrichting" moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als *"Seveso-inrichting niet zijnde een hogedrempelinrichting, waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een hoeveelheid gelijk aan of groter dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 2, of deel 2, kolom 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage"*.
5. Daar waar het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwerven wordt gesproken over "ARIE-inrichtingen", "inrichtingen waarop hoofdstuk 2, afdeling 2 van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing is" of "vervoersgebonden inrichtingen" moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als *"locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr, niet zijnde een Seveso-inrichting"*.
6. Daar waar in het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwerven wordt verwezen naar de omgevingsvergunning milieu moet dit worden gelezen als een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.
7. Stap 0, 1 en 2 zoals beschreven in paragraaf 3.3 (Het aanwijsproces) worden aangevuld. Het aanwijsproces kan ook starten met de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een milieubelastende activiteit. Zie verder "Procedurele en inhoudelijke koppeling" in dit Addendum.
8. Daar waar in het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwerven is aangegeven dat de bedrijfsbrandweer-aanwijzing pas mag worden afgegeven na verlening van de omgevingsvergunning moet de tekst zoals opgenomen in dit addendum worden gelezen.

9. Daar waar in het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen wordt gesproken over hoofd of bestuurder van de inrichting dient dit gelezen te worden als " degene die de milieubelastende activiteit verricht of de inrichting exploiteert.
10. Daar waar in het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen wordt gesproken over een "bedrijfs-brandweerplichtige inrichting" of "aangewezen inrichting" moet gelezen worden "een locatie die over een bedrijfsbrandweer moet beschikken".
11. De modelvoorschriften behorende bij het door het bestuur van de veiligheidsregio op 18 januari 2019 vastgestelde Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen worden vervangen door de modelvoorschriften die als bijlage bij dit addendum zijn.
12. Daar waar in het aanwijsbeleid bedrijfsbrandwrenen wordt verwezen naar het "Handhavingsbeleid industriële veiligheid Samenwerkende veiligheidsregio's Limburg" moet dit handhavingsbeleid worden gelezen samen met het Addendum Handhavingsbeleid Industriële veiligheid.
13. Daar waar in het aanwijsbeleid bedrijfsbrandwrenen wordt verwezen naar de Werkwijzer bedrijfsbrandwrenen 2013 moet dit gelezen worden als een verwijzing naar de "Werkwijzer bedrijfsbrandwrenen 2019".

**Bijlage 1: gewijzigde modelvoorschriften voor
aanwijsbeschikkingen
(behorende bij addendum aanwijsbeleid bedrijfsbrandweren)**

Bijlage 1 Modelvoorschriften voor aanwijsbeschikkingen

MODELVOORSCHRIFTEN VOOR BEDRIJFSBRANDWEREN vallend onder artikel 31 Wet veiligheidsregio's (versie 2.0)

GEBRUIK VAN DE MODELVOORSCHRIFTEN

De modelvoorschriften worden, in tegenstelling tot voorheen de Algemene Bepalingen, niet als integraal document bij een aanwijsbeschikking gevoegd. De modelvoorschriften zijn bedoeld als bron-document waaruit alleen de van toepassing zijnde voorschriften worden geselecteerd, die vervolgens bij de aanwijsbeschikking worden gevoegd.

Inhoudelijk komen de modelvoorschriften grotendeels overeen met de Algemene Bepalingen. Op punten zijn de modelvoorschriften aangepast en gemoderniseerd. Ook zijn enkele modelvoorschriften toegevoegd.

Belangrijkste wijzigingen versie 1.0 (18 april 2018 gepubliceerd op IFV-site) De belangrijkste wijzigingen betreffen de voorschriften ten aanzien van opleiding van bedrijfsbrandweerpersoneel en oefenen. De meeste voorschriften ten aanzien van de opleiding van het bedrijfsbrandweerpersoneel zijn komen te vervallen, omdat op grond van artikel 7.3, vijfde lid, van het Besluit veiligheidsregio's alleen voorschriften mogen worden gesteld aan de omvang, geoefendheid en samenstelling van het personeel. Voorschriften over opleiding zijn dus niet toegestaan. Als het bestuur van de veiligheidsregio waarborgen wil voor de opleiding van bedrijfsbrandweerpersoneel kunnen de bedrijfsbrandweerfuncties (en eventueel overheidsbrandweerfuncties) uit het Besluit personeel veiligheidsregio's worden aangewezen. Aan deze functies is een landelijk examen gekoppeld, dat wordt afgenomen door het Instituut Fysieke Veiligheid.

Verder zijn er voorschriften toegevoegd die betrekking hebben op oefeningen. In de Algemene Bepalingen hadden de voorschriften ten aanzien van oefeningen voornamelijk betrekking op het indienen en goedkeuren van oefenprogramma's en niet op het uitvoeren en de inhoud van de oefeningen zelf. De nieuwe voorschriften stellen eisen aan de inhoud van het oefenprogramma en de oefeningen zelf.

Tot slot zijn er nieuwe voorschriften toegevoegd die betrekking hebben op inspectie, testen en onderhoud van vast opgestelde blus- en koelinstallaties op verticale cilindrische tanks (**modelvoorschriften 5.14 tot en met 5.18**). Als een veiligheidsregio dit wenst, kan ze voor deze blus- en koelinstallaties een alternatief voor het jaarlijks live-testen voorschrijven.

Belangrijkste wijzigingen versie 2.0 (20 december 2021)

De tekst van de modelvoorschriften is aangepast aan de Omgevingswet. Het begrip inrichting is komen te vervallen. Hiervoor in de plaats zijn de begrippen milieubelastende activiteit en (aangewezen) locatie gekomen. Zie voor verdere toelichting het addendum aanwijsbeleid bedrijfsbrandweren waar deze gewijzigde modelvoorschriften onderdeel van zijn.

Toelichting op modelvoorschriften

Onder sommige modelbepalingen staat cursief een toelichting. Deze toelichting is bedoeld voor de zowel de veiligheidsregio als de aangewezen inrichting en moet samen met het betreffende voorschrift in de aanwijsbeschikking worden opgenomen.

1. DEFINITIES/BEGRIPSOMSCHRIJVING

Aangewezen locatie	locatie, zoals beschreven in het kopje Besluit in onderhavige aanwijzing (let op bij alleen een wijziging anders omschrijven) , die is aangewezen om over een bedrijfsbrandweer te beschikken
Aanwijsbeschikking	Besluit van het bestuur, als bedoeld in artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's.
Bedrijfsbrandweer	<p>Het begrip bedrijfsbrandweer houdt in: Een organisatie van mensen en middelen met als doel het gecoördineerd bestrijden van branden en ongevallen op het terrein van de inrichting.</p> <p>Met deze begripsdefinitie is voor het aanwijsbeleid daarmee de breder beschreven definitie voor de bedrijfsbrandweer:</p> <p>“Een bedrijfsbrandweer is een door het bedrijf ingestelde incidentbestrijdingsorganisatie met bekwaam personeel en materieel die, op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's, is aangewezen door de eigen veiligheidsregio teneinde de risico's van het bedrijf voor de omgeving te beperken.”</p>
Bedrijfsbrandweer-beheerssysteem	Een kwaliteits- en beheerssysteem dat aanwezig is op de aangewezen locatie waarmee wordt aangetoond dat de operationele paraatheid en bedrijfszekerheid van (bedrijfsbrandweer)personeel en incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is geborgd.
Bedrijfsbrandweer-journaal	Het journaal waarin de resultaten van de inspecties, de testen en het onderhoud van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen wordt bijgehouden en gearhiveerd, inclusief inspecties van vaste blus- en koelinstallaties door certificerende instanties. Het journaal bevat ook een registratie van de dagelijkse sterkte, (noodplan)oefeningen en incidenten.
Bedrijfsbrandweerpersoneel	De personen die de functies vervullen die in de voorschriften bij deze aanwijsbeschikking zijn opgenomen.
Bedrijfsbrandweerrapport	Het rapport inzake de bedrijfsbrandweer, bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio's.
Bestuur	Het bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord
Brandweervoertuig	Een voertuig, bezet en bestuurd door bedrijfsbrandweerpersoneel, dat kan worden ingezet voor de bestrijding van een incident en voor het vervoer van bedrijfsbrandweerpersoneel, materiaal, blusmiddelen, pompen en overige incidentbestrijdingsmiddelen.
Certificering	Certificering van brandbeveiligingssystemen zoals beschreven in Handreiking Certificatie Brandbeveiligingssystemen van de NVBR.
Geloofwaardig incidentscenario	Een incidentscenario als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder c van het Besluit veiligheidsregio's.

Incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen	Het geheel aan middelen die de bedrijfsbrandweer ten dienste staat bij de uitoefening van zijn taak. Hieronder worden in ieder geval verstaan de logistieke en infrastructurele voorzieningen, blus- koelwater met pompen, mobiele blus- en koelvoorzieningen en vast opgestelde koel- en blusinstallaties. Ook brandweervoertuigen maken onderdeel uit van deze middelen.
Leidraad oefenen	Een door het Ministerie van Binnenlandse Zaken uitgebrachte leidraad waarin een systematiek van het opzetten van oefeningen is weergegeven met het doel de kennis en vaardigheden van brandweerorganisaties op peil te houden en inzichtelijk te houden.
Line of Defence (LoD)	Die organisatorische en/of technische beschermings- en interventiemiddelen die de kans dat een specifiek incident kan plaats vinden verkleinen (preventieve LoD's) of de gevolgen van een incident binnen de installatie/locatie beperken, beheersen en/of bestrijden (repressieve LoD's).
Maatgevend incidentscenario	Een incidentscenario als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder d van het Besluit veiligheidsregio's.
NEN-normen	Een door het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) uitgegeven norm of normatief document.
NFPA-codes en -standaarden	Door de National Fire Protection Association (NFPA) ontworpen normatief referentiekader voor het ontwerpen, beheren, onderhouden en testen van brandbeveiligingssystemen en daaraan verwante activiteiten.
Vast opgestelde blus- en koelinstallaties	De blus- en koelinstallaties die vast zijn opgesteld en aangebracht op het terrein van de inrichting en die bediend worden door het bedrijfsbrandweerpersoneel.
Vast opgestelde schuimblusinstallatie	De schuimblusinstallatie die vast is opgesteld en aangebracht op het terrein van de inrichting en die bediend wordt door het bedrijfsbrandweerpersoneel.
Veiligheidsbeheerssysteem (VBS)	Een veiligheidsbeheerssysteem als bedoeld in artikel 4.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Toelichting

Onder "bedrijfsbrandweerpersoneel" vallen ook aangewezen personen met een functie die niet in het Besluit personeel veiligheidsregio's voorkomt. Te denken valt aan functies als "operator" en "first line responder". Zij zijn, mits voorgeschreven in de aanwijsbeschikking, ook onderdeel van de personele component.

Blus- en koelinstallaties die door een enkele druk op de knop worden geactiveerd, vallen niet onder de definitie "vast opgestelde blus- en koelinstallaties". Ze kunnen weliswaar worden bediend door bedrijfsbrandweerpersoneel, maar er is geen repressief inzicht voor nodig. Vast opgestelde blus- en koelinstallaties, zoals vast opgestelde monitoren, die gericht moeten worden, vallen wel onder deze definitie, omdat voor de bediening ervan repressief inzicht nodig is.

2. ALGEMEEN

- 2.1 <naam bedrijf, adres, plaats> moet beschikken over een bedrijfsbrandweer.
- 2.2 De bedrijfsbrandweer bestaat uit:
- a. een personele component van:
 - <aantal> manschappen a OF bedrijfsbrandweer manschappen a een voertuigbediener;
 - een bevelvoerder OF bedrijfsbrandweer bevelvoerder.
 - b. <aantal> industrieel brandweervoertuig (autospuit) met een pompcapaciteit van minimaal <capaciteit> l/min, voorzien van een schuim/water dakkanon met een capaciteit van ten minste <capaciteit> l/min en ten minste <capaciteit> liter schuimvormend middel (3% alcoholbestendig);
 - c. <aantal> mobiele watermonitoren (straatwaterkanonnen) met een capaciteit van ten minste <capaciteit> l/min per stuk;
 - d. een bluswaternet met een minimale bluswatercapaciteit van <y00 m³/uur>;
 - e. een <meervoudig gevoed> bluswaternet, dat:
 1. ervoor zorgt dat de bluswaterpompen een dynamische druk leveren van ten minste <x bar (+/- y bar)>;
 2. beschikt over ten minste <x> diesel aangedreven / elektrische bluswaterpompen met een capaciteit van <x00 m³/uur> per pomp, plus een reservebluswaterpomp met een capaciteit van <y00 m³/uur>;
 3. zodanig is ontworpen dat alle installaties op de aangewezen locatie zijn omsloten door een ringvormig net;
 4. ervoor zorgt dat de aanwezige vast opgestelde blus- en koelinstallaties beschikken over de daarvoor benodigde hoeveelheid dynamische (werk)druk en capaciteit;
 5. is ontworpen overeenkomstig de normen van de NFPA of een equivalente norm;
 - f. voldoende incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen om de omschreven incidentscenario's te kunnen bestrijden;
 - g. <capaciteit> liter schuimvormend middel voor de vast opgestelde schuimblusinstallatie / vast opgestelde schuimblusinstallaties die op het terrein aanwezig is/zijn.

Toelichting

Het genoemde in 2.2 lid onderdeel e onder 5 gaat in op normen, met als uitgangspunt de NFPA. Per situatie zal door de veiligheidsregio bekeken moeten worden welke (NFPA-)norm van toepassing is op de betreffende situatie. Voorbeelden zijn de NFPA 20 (voor pompinstallaties ten behoeve van het bluswaternet), NFPA 22 (voor het gebruik van een watertank als voeding voor het bluswaternet) en NFPA 24 (voor het bluswaternet zelf en toebehoren daarvan). Ook gelijkwaardige normen (bijvoorbeeld die het bedrijf zelf hanteert) kunnen worden voorgeschreven.

De officiële titels van de genoemde NFPA-normen:

NFPA 20 Standard for the Installation of Stationary Pumps for Fire Protection

NFPA 22 Standard for Water Tanks for Private Fire Protection

NFPA 24 Standard for the Installation of Private Fire Service Mains and Their Appurtenances

- 2.3 Het bedrijfsbrandweerrapport van <datum> en de door <naam bedrijf> ingediende aanvullende gegevens (genoemd onder het kopje gevolgd "procedure") maken integraal onderdeel uit van de aanwijsbeschikking, tenzij hiervan in deze beschikking wordt afgeweken.
- 2.4 De bijlagen waarnaar in de voorschriften wordt verwezen maken integraal onderdeel uit van de aanwijsbeschikking.

3. BEDRIJFSBRANDWEERBEHEERSSYSTEEM

- 3.1 De aangewezen locatie dient een *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* geïmplementeerd te hebben. Indien de aangewezen locatie een *veiligheidsbeheerssysteem* heeft op grond van artikel

4.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving I dan kan het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* een onderdeel te zijn van dit *veiligheidsbeheerssysteem*.

- 3.2 In het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem moet het volgende zijn opgenomen;
- de wijze waarop de aangewezen locatie het inspecteren, testen en onderhouden van incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen opzet, uitvoert, bewaakt en registreert;
 - de wijze waarop de aangewezen locatie de inzetbaarheid van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen heeft geborgd;
 - op welke wijze de aangewezen locatie het opzetten, uitvoeren en bewaken van opleidingen en (noodplan)oefeningen borgt;
 - de wijze waarop na oefeningen en incidenten de noodorganisatie en bedrijfsbrandweer worden geëvalueerd en acties die daaruit volgen worden opgepakt;
 - op welke wijze de voorgeschreven personele bezetting dagelijks wordt vastgesteld en geborgd.
- 3.3 Op het terrein van de aangewezen locatie is te allen tijde het *bedrijfsbrandweerjaarboek* aanwezig.
- 3.4 Indien de gegevens uit het bedrijfsbrandweerjaarboek verspreid zijn over verschillende systemen (documenten en/of elektronisch), moet er een overzicht aanwezig zijn met daarop aangegeven waar de gegevens zijn terug te vinden c.q. worden vastgelegd en bijgehouden.

4. PERSONEEL

- 4.1 Op het terrein van de aangewezen locatie is te allen tijde het bedrijfsbrandweerpersoneel aanwezig, als bedoeld in **voorschrift 2.2, onder a**. Het bedrijfsbrandweerpersoneel is beschikbaar en paraat om de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen te bedienen. Personeel dat wordt geleverd door een derde partij waaraan de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk is uitbesteed, hoeft niet aanwezig te zijn op het terrein van de aangewezen locatie. In geval van niet of beperkte inzetbaarheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel dient dit direct aan het bestuur van de veiligheidsregio gemeld te worden. In de melding dient beschreven te worden welke maatregelen zijn of worden genomen om tot een gelijkwaardige oplossing te komen, wat de reden en de aard van de niet of beperkte inzetbaarheid is, wanneer die naar verwachting is opgeheven en welke maatregelen zijn of worden genomen om de operationaliteit van het bedrijfsbrandweerpersoneel te waarborgen. Het bestuur kan aanvullende eisen stellen. De melding kan worden gedaan via **[e-mailadres, postadres, etc.]**.

Toelichting

*In beginsel moet al het aangewezen bedrijfsbrandweerpersoneel aanwezig, beschikbaar en paraat zijn op het terrein van de aangewezen locatie. Alleen als de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk aan een derde partij is uitbesteed, bijvoorbeeld bij een sitetrekkerconstructie, vervalt deze verplichting voor het deel dat aan deze partij is uitbesteed. Hierbij wordt wel gewezen op het gestelde in **voorschrift 8.6**. Als de bedrijfsbrandweezorg gedeeltelijk is uitbesteed aan een derde partij, moet het personeel dat de aangewezen locatie zelf bijdraagt aan de bedrijfsbrandweerorganisatie wel te allen tijde aanwezig zijn op de aangewezen locatie. Te denken valt aan aangewezen operators of first line responders, maar ook aan situaties waarin bevelvoerders, voertuigbedieners en manschappen deels door de aangewezen locatie zelf en deels door een derde partij worden geleverd.*

- 4.2 Een bevelvoerder geeft binnen de bedrijfsbrandweer leiding aan maximaal acht personen.
- 4.3 Het bedrijfsbrandweerpersoneel is aantoonbaar lichamelijk goedgekeurd voor de uit te voeren taken.
- 4.4 Binnen een half uur na ontdekken van een incident dient (minimaal) één beslissingsbevoegd persoon van de bedrijfsleiding, met kennis van de gebezigde processen, op het terrein aanwezig te zijn. Deze functionaris is benoemd in de organisatiebeschrijving als genoemd in **voorschrift 4.7**.

- 4.5 Binnen de aangewezen locatie zijn één of meerdere functionarissen verantwoordelijk voor de uitvoering van:
- de periodieke controle van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, zoals genoemd in de *aanwijsbeschikking* en het rapport inzake de bedrijfsbrandweer;
 - de beproeving van de goede werking van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen;
 - het treffen van maatregelen om de geoefendheid van de bedrijfsbrandweer te behouden;
 - het actueel houden van het *bedrijfsbrandweerjaarboek*.
- Indien meerdere functionarissen verantwoordelijk zijn voor deze taken, moet duidelijk zijn welke functionaris verantwoordelijk is voor welke taak.
- 4.6 De taken en verantwoordelijkheden van het bedrijfsbrandweerpersoneel zijn bij alle betrokkenen bekend. De taken en verantwoordelijkheden zijn opgenomen in een document en uitgewerkt in een schriftelijke instructie die onderdeel is van het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* van de aangewezen locatie.
- 4.7 De aangewezen locatie beschikt over een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden van het (bedrijfsbrandweer)personeel dat op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de geloofwaardige incidentscenario's is betrokken, met daarin aangegeven de verschillende functies en de daarbij behorende opleidingen. De organisatie van de hiervoor genoemde opleidingen en de deelname daaraan door het personeel dient tevens in deze beschrijving opgenomen te worden. Het kennisniveau horende bij de functies en opleidingen dient op peil gehouden te worden via een oefenprogramma. Bovenstaande voorwaarden en beschrijvingen dienen opgenomen te zijn in een *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*.

5. INCIDENTBESTRIJDINGS- EN INCIDENTBEHEERSMIDDELEN

- 5.1 Op het terrein van de aangewezen locatie zijn te allen tijde de middelen aanwezig die in **voorschrift 2.2, onder b tot en met g**, zijn genoemd. Uitgezonderd zijn de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen die worden geleverd door een derde partij waaraan de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk is uitbesteed.

Toelichting

*In beginsel moet alle aangewezen incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen aanwezig zijn op het terrein van de aangewezen locatie. Alleen als de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk aan een derde partij is uitbesteed en deze ook de betreffende middelen meeneemt in geval van een incident, vervalt deze verplichting voor het deel dat aan deze partij is uitbesteed. Hierbij wordt wel gewezen op het gestelde in **voorschrift 8.6**. Als een deel van de middelen in geval van een incident wordt meegenomen door de derde partij en een deel door de inrichting zelf geleverd wordt (bijvoorbeeld extra schuimvormend middel), dan moeten de middelen die de aangewezen locatie zelf levert te allen tijde aanwezig zijn op het terrein van de aangewezen locatie.*

- 5.2 De incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen zijn:
- a. bedrijfszeker
 - b. voor onmiddellijk gebruik gereed
 - c. goed bereikbaar
 - d. als zodanig herkenbaar
 - e. tegen externe invloeden beschermd
 - f. beschermd tegen warmtestraling als gevolg van een incident

De wijze waarop de aangewezen locatie bovenstaande kwaliteitseisen voor de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen waarborgt via testen en een onderhouds- en inspectiesysteem dient inzichtelijk te zijn gemaakt in het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem.

Toelichting:

Hiermee wordt in ieder geval het volgende bedoeld:

- blusvoorzieningen, bluswaterleidingen, brandkranen, omloopafsluiters en bluswaterreservoirs moeten tegen vorst beschermd of bestand zijn;
- watervoerende armaturen en mobiele blustoestellen die in de open lucht en/of in een stoffige of corrosieve omgeving aanwezig zijn moeten doelmatig beschermd zijn tegen externe invloeden;
- onder externe invloeden wordt onder andere verstaan: aanrijden, aanvaren, vorst, etc.
- ingeval brandveiligheidsmiddelen in een kast worden geplaatst, dan moet deze opvallend zijn geplaatst en zijn voorzien van deuren, waarop aan de buitenzijde de inhoud van de kasten duidelijk is vermeld;
- waar toegepast moeten kasten en/of beschermhoezen uitgevoerd zijn in de kleur rood, overeenkomstig de NEN 3011.

- 5.3 Bij (preventieve) onderhoudswerkzaamheden aan de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, waarbij deze middelen buiten bedrijf worden gesteld, dient het bedrijf vervangende en gelijkwaardige maatregelen te nemen.
- 5.4 De aangewezen locatie maakt zo spoedig mogelijk nadat bekend is dat de werkzaamheden, bedoeld in voorschrift 5.3, zullen worden uitgevoerd zijn, hiervan melding bij het bestuur van de veiligheidsregio. Daarbij wordt vermeld hoe lang de middelen naar verwachting buiten bedrijf worden gesteld en welk maatregelen de aangewezen locatie neemt. De melding wordt gedaan via [e-mailadres, postadres, etc].
- 5.5 Gebreken die de technische integriteit van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen nadelig beïnvloeden dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 1 maand na constateren adequaat te worden opgeheven. In het geval de operationaliteit van de (bedrijfs-)brandweer door het gebrek in geding is, zal het gebrek onmiddellijk verholpen dienen te worden. Indien dit niet mogelijk is dient vervangend en gelijkwaardig materiaal te worden ingezet of dient de procesvoering aangepast te worden. Bij inzet van vervangend materiaal dient dit opgenomen te worden in het *bedrijfsbrandweerjaarboek*. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem voor de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is opgenomen in **bijlage 1**.
- 5.6 Een gebrek als bedoeld in **voorschrift 5.5** wordt zo spoedig mogelijk na ontdekken ervan gemeld bij het bestuur van de veiligheidsregio. Daarbij wordt vermeld wat de aard van het gebrek is, wanneer het gebrek naar verwachting is opgeheven en welke (tijdelijke) maatregelen de aangewezen locatie neemt om de operationaliteit van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen te waarborgen. De melding wordt gedaan via [e-mailadres, postadres, etc].
- 5.7 De aanwezige incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen zijn aantoonbaar geschikt voor de incidentscenario's waarop deze middelen zijn toegespitst en waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij binnen de aangewezen locatie kunnen worden aangetroffen.
- 5.8 Alle door verbrandingsmotoren aangedreven onderdelen van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (**inclusief noodstroomaggregaat ten behoeve van elektrische bluswaterpompen**) worden wekelijks getest. Indien kan worden aangetoond dat met een lagere testfrequentie kan worden volstaan, kan na toestemming van het bestuur van de veiligheidsregio van genoemde frequentie worden afgeweken. De te testen parameters moeten zodanig gekozen zijn dat de life-cycle van deze onderdelen inzichtelijk wordt en preventief onderhoud tijdig ingepland kan worden. De uitkomsten van deze testen worden bijgeschreven in het *bedrijfsbrandweerjaarboek* en worden minimaal twee jaar bewaard.
- 5.9 Het schuimvormende middel in iedere opslageenheid moet zodanig worden bewaard en opgeslagen dat deze aan de specificaties van de fabrikant blijft voldoen. Hiervoor moeten door de fabrikant opgestelde inspectie- en onderhoudseisen aantoonbaar aangehouden worden of het schuimvormend middel moet periodiek en ten minste eenmaal per jaar worden geïnspecteerd (**zie bijlage 1.1**). De tanks, leidingen, pakkingen en appendages mogen niet door het middel kunnen worden aangetast. In het geval dat meerdere opslageenheden schuimvormend middel

met hetzelfde batchnummer en/of dezelfde productiedatum onder gelijke condities worden opgeslagen, kan na goedkeuring van het bestuur van de veiligheidsregio volstaan worden met minimaal twee representatieve monsters uit twee van deze opslageenheden te testen. Hierbij moet iedere opslageenheid periodiek individueel getest worden. Indien er sprake is van een jaarlijkse inspectie, zal het schuimvormend middel per opslageenheid separaat moeten worden getest. De resultaten van de inspecties en controles dienen te worden bijgehouden in het bedrijfsbrandweerjaarboek. Een nadere beschrijving van de inspectie- en onderhoudseisen van het schuimvormend middel is opgenomen in **bijlage 1.1**.

- 5.10 Indien de voorraad schuimvormend middel die benodigd is voor de inzet bij het incident niet volledig stationair is opgesteld of met brandweervoertuigen wordt vervoerd, zijn er maatregelen genomen om de aanvullende voorraden adequaat naar de plaats van het incident te transporteren. De aanvullende voorraden zijn ter plaatse en beschikbaar/buikbaar voordat de voorraad schuimvormend middel die stationair beschikbaar is of in het brandweervoertuig aanwezig is, is verbruikt, uitgaande van een maximale afname van het schuimvormend middel.
- 5.11 De mobiele incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen worden in een speciaal hiervoor bestemde, doeltreffende ruimte ondergebracht. De ruimte moet beschermd zijn tegen externe en weersinvloeden en altijd op een veilige wijze bereikbaar zijn.
- 5.12 Niet-gecertificeerde incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, zijnde blus- en koelvoorzieningen of installaties met een vergelijkbare werking, worden periodiek en ten minste eenmaal per jaar tijdens een functionele test volledig in gebruik gesteld. Hierbij zal de installatie moeten voldoen aan de performance-eisen zoals deze aan het ontwerp van de installatie zijn gesteld.
Voor schuiminstallaties moet in ieder geval getest worden op de performance-eisen voor application-rate, bijmengpercentage, druk en flow van het schuimvormend middel. Voor koelinstallaties moeten de performance-eisen voor application-rate, druk, flow en volledige dekking worden getest. De periode tussen twee testen mag niet langer zijn dan 12 maanden. Na iedere test wordt de installatie zorgvuldig gereinigd om de goede werking te garanderen.

Toelichting

Voor schuiminstallaties kan worden volstaan om – bij het bepalen van application-rate en bijmengpercentage – water te gebruiken. Indien flow en druk van het water in orde zijn mag worden verondersteld dat verschuimingsgetal ook in orde is.

- 5.13 Gecertificeerde installaties hebben een geldig certificaat. In het bedrijfsbrandweerjaarboek worden de testen, inspecties en onderhoud geregistreerd. De eisen gesteld in deze certificering over inspectie, onderhoud en testen moeten worden nageleefd en de daarbij horende inspectierapporten moeten binnen de aangewezen locatie ter beschikking worden gesteld aan de toezichthouder. De inspectie wordt uitgevoerd door een voor ISO/IEC 17020 geaccrediteerde inspectie A-instelling, die voor het verrichten van haar werkzaamheden gebruik maakt van de VVB-09, of een daaraan gelijkwaardige methode. De certificaten en de daarbij horende inspectierapporten worden in het bedrijfsbrandweerjaarboek opgenomen en zodanig bewaard dat de life-cycles van deze installaties bij de aangewezen locatie inzichtelijk zijn. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem van deze installaties is opgenomen in **bijlage 1.1**.

OPMERKING VOOR VEILIGHEIDSREGIO

De voorschriften 5.12 en 5.13 zijn de algemene voorschriften voor vast opgestelde blus- en koelssystemen. Voor vast opgestelde blus- en koelssystemen op verticale cilindrische tanks kan de veiligheidsregio inrichtingen de keuze bieden om op andere wijzen te voldoen aan deze voorschriften. Hiervoor kunnen voorschriften 5.14 tot en met 5.16 worden opgenomen. Als de veiligheidsregio ervoor kiest om deze optie niet aan te bieden aan de inrichtingen in haar verzorgingsgebied, zijn de voorschriften 5.12 en 5.13 ook van toepassing op vast opgestelde blus- en koelssystemen op verticale cilindrische tanks. Zie ook het onderwerp ITO in het modelaanwijsbeleid.

- 5.14 Voor vast opgestelde blus- en koelvoorzieningen of installaties op verticale cilindrische opslagtanks kan de jaarlijkse functionele test zoals bedoeld in **voorschrift 5.12** vervangen worden door het uitvoeren van een inspectie-, onderhouds- en testprogramma. In dat geval moeten de wijze van inspectie, onderhoud en testen van (onderdelen van) vast opgestelde blus- en koelinstallaties worden uitgevoerd volgens de NFPA 11 en/of 25. Voor wat betreft de frequenties voor onderhoud, inspecties en testen dient voor koelinstallaties te worden voldaan aan het gestelde in de NFPA 25. Voor de schuimblusinstallaties dient voor wat betreft de frequenties te worden voldaan aan de tabel met de afgeleide frequenties voor onderhoud, inspecties en testen zoals opgenomen in **bijlage 1.3** van onderhavige beschikking. Resultaten van het onderhoud, de uitgevoerde inspecties en het testen moeten worden opgenomen in het bedrijfsbrandweerjaarboek. Inspectie-, test- en onderhoudsvoorschriften en - protocollen moeten aantoonbaar goed gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd zijn. Voor inspecties, testen en onderhoud aan brandbeveiligingsinstallaties moet aantoonbaar gekwalificeerd personeel ingezet worden. Rapportages van inspecties, testen en onderhoud moeten inzichtelijk zijn voor een toezichthouder van de veiligheidsregio. Een mobiele component die onderdeel uitmaakt van het totale systeem, zoals een industrieel blusvoertuig, moet onderdeel uitmaken van de inspecties, testen en onderhoud.
- 5.15 Indien ervoor gekozen wordt om van de in **voorschrift 5.14** genoemde mogelijkheid gebruik te maken, dient voor de betreffende blusinstallaties op de opslagtanks een acceptance test, zoals bedoeld in hoofdstuk 11.3 van de NFPA11, te worden uitgevoerd. Bij deze acceptance test worden de ontwerpgegevens van de blusinstallatie in de praktijk middels testresultaten geverifieerd.
- 5.16 In de volgende situaties dient altijd een functionele test als bedoeld in **voorschrift 5.12** te worden uitgevoerd:
- bij oplevering van de installatie;
 - bij modificatie van de installatie, als deze van invloed kan zijn op de performance van de installatie;
 - op vordering van de toezichthouder als er gegronde twijfel is over de doelmatigheid en/of integriteit van de brandbeveiligingsinstallatie.

Toelichting voorschriften 5.14 en 5.15

De voorschrift 5.14 en 5.15 hebben alleen betrekking op vast opgestelde blus- en koelsystemen op verticale cilindrische opslagtanks (PGS 29-tanks).

Voor het testen van de blus- en koelsystemen op deze tanks heeft een bedrijf drie mogelijkheden: live testen, certificering en inspectie, testen en onderhoud volgens NFPA 11 en NFPA 25 (verder: ITO). Als een bedrijf kiest voor ITO, dan moeten ze dit in het bedrijfsbrandweerrapport aangeven. Uit het bedrijfsbrandweerrapport blijkt dan welke opslagtanks onder het ITO gaan vallen. Voor deze tanks dient dan voor de betreffende blusinstallatie op de opslagtank altijd eerst een acceptance test zoals bedoeld in hoofdstuk 11.3 van de NFPA11 te worden uitgevoerd. Als het niet mogelijk is om de acceptance testen voor alle blusinstallaties op opslagtanks die men onder het ITO wil laten vallen tegelijk uit te voeren kan een voorschrift worden opgenomen om deze testen te spreiden over een bepaalde periode. Dit laatste is echter niet wenselijk.

6. GEOEFENDHEID

- 6.1 Het bedrijfsbrandweerpersoneel heeft kennis van en inzicht in de werking van de aanwezige incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen en beschikt over de vaardigheden voor de bediening van deze apparatuur.
- 6.2 De kennis en kunde van het bedrijfsbrandweerpersoneel dient adequaat te blijven door bijscholing en het oefenen van de benodigde vaardigheden.
- 6.3 (**Naam aangewezen bedrijf**) verstrekt ieder jaar voor 1 december aan het bestuur van de veiligheidsregio een oefenprogramma met een bijbehorend oefenrooster van het volgende kalenderjaar.

- 6.4 Het oefenprogramma dient te zijn gebaseerd op de 'Leidraad oefenen' en bevat alle relevante oefenonderdelen om kennis en vaardigheden op het vastgestelde opleidingsniveau te handhaven en is specifiek toegespitst op de systemen en geloofwaardige incidentscenario's die op de aangewezen locatie van toepassing zijn.
- 6.5 Het oefenprogramma bevat onderdelen die de kennis en vaardigheden omtrent de aangewezen locatie en het gestelde in de voorschrift 6.1 en 8.4 op voldoende niveau brengen en waarborgen. Het oefenprogramma dient opgenomen te worden in het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*. Oefeningen en evaluaties dienen geregistreerd te worden in het *bedrijfsbrandweerjaarnaal*.
- 6.6 Het bestuur van de veiligheidsregio beoordeelt het oefenrooster en oefenprogramma en kan naar aanleiding van deze beoordeling nadere eisen stellen.
- 6.7 Oefeningen moeten in overeenstemming met het goedgekeurde oefenprogramma en het bijbehorende oefenrooster worden uitgevoerd. Afwijkingen hiervan zijn alleen mogelijk na toestemming van het bestuur van de veiligheidsregio.

7. BLUSWATERVOORZIENING

- 7.1 De aangewezen locatie beschikt over een bluswatervoorziening zoals omschreven in de op het moment van vaststelling van de aanwijsbeschikking voor de aangewezen locatie geldende omgevingsvergunning milieu dan wel de *aanwijsbeschikking*. Het bluswaternetwerk dient zodanig te zijn uitgevoerd dat voldoende bluswater beschikbaar is op de plaatsen waar de incidentscenario's zich kunnen voordoen, ter bestrijding ervan.
- 7.2 Indien de bluswatervoorziening wordt aangepast en dit gevolgen kan hebben voor de bestrijding en beheersing van de geloofwaardige incidentscenario's uit het bedrijfsbrandweerrapport dat onderdeel uitmaakt van de aanwijsbeschikking, dient de aangewezen locatie dit onverwijld te melden bij het bestuur van de veiligheidsregio en een tekening en specificaties te verstrekken van het aangepaste netwerk.

Toelichting

Wijzigingen in het bluswaternetwerk die gevolgen kunnen hebben voor de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incidentscenario's moeten bij het bestuur van de veiligheidsregio worden gemeld. Door daarbij een tekening en specificaties als onder meer de capaciteit van het bluswater te verstrekken, kan het bestuur van de veiligheidsregio beoordelen of de aanpassing van het bluswaternetwerk daadwerkelijk gevolgen heeft voor de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incidentscenario's. Als dat het geval is, zal de inrichting een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport moeten indienen. Het betreft hier geen tijdelijke wijziging ten behoeve van onderhoud of reparatie.

- 7.3 Het gehele bluswaternetwerk dient zodanig te worden uitgevoerd dat overal de maximale bluswatercapaciteit beschikbaar is, tenzij het bedrijf aan kan tonen dat op een deel van de aangewezen locatie met een lagere capaciteit kan worden volstaan.
- 7.4 Het bluswaternetwerk wordt doeltreffend, maar ten minste **tweemaal per jaar** gespoeld volgens een doelmatig spoelprogramma teneinde aangroei, bezinksel en andere verontreinigingen te verwijderen. Voor bluswaternetwerken gevoed met drinkwater kan volstaan worden met een minimale frequentie van **eenmaal per jaar**. De (onderhouds)werkzaamheden worden in het *bedrijfsbrandweerjaarnaal* vermeld. Van het bluswatersysteem is altijd een actuele tekening opgenomen in het *bedrijfsbrandweerjaarnaal*. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het doeltreffend spoelen van het bluswaternetwerk is opgenomen in **bijlage 1.1**.

Toelichting

Indien op basis van historische metingen kan worden aangetoond dat met een lagere frequentie kan worden volstaan, dan kan na toestemming van het bestuur van de veiligheidsregio van de genoemde frequentie worden afgeweken.

8. ALARMERING EN OPKOMST

- 8.1 Op het terrein van de aangewezen locatie zijn geschikte voorzieningen aanwezig waarmee te allen tijde op doeltreffende wijze bij incidenten binnen één minuut na het constateren van het incident vanaf het waarnemingspunt, melding kan worden gedaan aan een voortdurend bemande meldpost omtrent aard en plaats van een incident.
- 8.2 Vanuit de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost kan de bedrijfsbrandweer alsmede de overheidsbrandweer te allen tijde onmiddellijk en op een doeltreffende manier worden gealarmeerd.
- 8.3 Bij inzet van de bedrijfsbrandweer tijdens een incident dient er meteen doormelding plaats te vinden naar de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) van de veiligheidsregio waarin de aangewezen locatie gevestigd is. Bij een doormelding dienen minimaal de volgende gegevens te worden vermeld:
- aard en locatie van het incident;
 - welke assistentie van de overheidshulpdiensten wordt verwacht.
- 8.4 De aangewezen inrichting beschikt over alarmerings-, uitruk- en inzetprocedures ten behoeve van de bedrijfsbrandweer en andere bedrijfsonderdelen die in de noodorganisatie een functie vervullen. De procedures dienen opgenomen te zijn in het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*. De uitrukken dienen in het *bedrijfsbrandweerjaarboek* te worden geregistreerd.
- 8.5 Van elke brand of ongeval waarbij een inzet van de bedrijfsbrandweer noodzakelijk is wordt melding gedaan aan de overheidsbrandweer en het bestuur van de veiligheidsregio. De melding bij de veiligheidsregio wordt gedaan via **[e-mailadres, postadres, etc.]**

Toelichting

Ook incidenten waarbij om wat voor reden dan ook geen bedrijfsbrandweer is ingezet, maar die toch een bijzonder gevaar kunnen vormen voor de openbare veiligheid¹, moeten gemeld worden. Daarnaast dienen uiteraard ook andere relevante overheidsorganisaties geïnformeerd te worden conform de daarvoor geldende wet- en regelgeving.

- 8.6 Het in **voorschrift 2.2** voorgescreven personeel en middelen moeten binnen **6 minuten** na melding op elke locatie waar zich incidenten met gevaarlijke stoffen kunnen voordoen, aanwezig kunnen zijn.

Toelichting

Let op! Uit de taak/tijd analyse in combinatie met de geloofwaardige incidentscenario's moet blijken binnen welke tijd de bestrijding ingezet dient te zijn om escalatie te voorkomen. Indien uit de geloofwaardige incidentscenario's blijkt dat een snellere inzet van de bedrijfsbrandweer noodzakelijk is dient het voorschrift hierop te worden aangepast. Als er een snellere inzet noodzakelijk, maar praktisch niet haalbaar is, kan dit er ook toe leiden dat er stationaire voorzieningen geëist kunnen worden. Hiervoor moet een aanpassing in de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit plaatsvinden, dit kan niet in de bedrijfsbrandweeraanwijzing worden vastgelegd.

¹ Zie voor openbare veiligheid de nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 57.

- 8.7 Indien de bedrijfsbrandweer zich niet op het bedrijfsterrein bevindt dient het personeel en materieel van de bedrijfsbrandweer na melding van een incident te allen tijde onverwijld toegang verleend te worden tot het bedrijfsterrein.
- 8.8 Het personeel en materieel van de overheidsbrandweer dient na melding van een incident te allen tijde onverwijld toegang verleend te worden tot het bedrijfsterrein.

9. VERBINDINGEN

- 9.1 De bevelvoerder van de bedrijfsbrandweer beschikt over verbindingsmiddelen waarmee rechtstreeks verbinding wordt onderhouden met de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost.

Toelichting

Indien sprake is van meerdere bevelvoerders dient iedere bevelvoerder te beschikken over de in dit voorschrift genoemde verbindingsmiddelen.

- 9.2 Bij aankomst van de overheidsbrandweer wordt de bevelvoerder van de eerst aankomende eenheid voorzien van verbindingsmiddelen, waarmee contact kan worden onderhouden met de bevelvoerder of leidinggevende van de bedrijfsbrandweer en de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost. Daarnaast dient ook de Officier van Dienst van de overheidsbrandweer voorzien te worden van de genoemde verbindingsmiddelen.

10 BESCHERMENDE MIDDELEN

- 10.1 De bedrijfsbrandweerorganisatie heeft de beschikking over voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen die bestand zijn tegen alle binnen de aangewezen locatie te verwachten stoffen en omstandigheden en geschikt zijn om de taken uit te voeren.
- 10.2 Indien de aangewezen locatie voorziet in een eigen brandweerploeg, is deze te onderscheiden van de overheidsbrandweer en overige hulpdiensten. Dit kan in ieder geval door het goed zichtbaar aanbrengen van de bedrijfsnaam op de bluskleding.
- 10.3 De bevelvoerder van de bedrijfsbrandweer is herkenbaar en te onderscheiden van de rest van de bedrijfsbrandweerploeg.

11 SAMENWERKING MET EXTERNE HULPDIENSTEN

- 11.1 De overheidsbrandweer wordt direct bij aankomst voorzien van actuele informatie en begeleiding om doeltreffend te kunnen optreden. Een beschrijving van de verplichtingen die de inrichting heeft betreffende de minimale informatievoorziening naar de overheidsbrandweer is opgenomen in bijlage 1.2.

Toelichting

Een stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten is voor hogedrempel inrichtingen reeds verplicht op grond van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving en hoeft niet in de aanwijzing te worden opgenomen.

- 11.2 Bij aankomst van de overheidsbrandweer is een gids of andere gelijkwaardige voorziening aanwezig en beschikbaar om de overheidsbrandweer de plaats van het incident op adequate en veilige wijze te laten bereiken.

11.3 Indien de bedrijfsbrandweer geheel of gedeeltelijk door een derde partij wordt verzorgd is het gestelde in voorschrift 11.1 en 11.2 ook op die bedrijfsbrandweer van toepassing.

Toelichting

Dit voorschrift is van toepassing op situaties waarin de bedrijfsbrandweer door een derde partij wordt verzorgd. In die gevallen is de bedrijfsbrandweer veelal niet op het terrein van de aangewezen locatie aanwezig, maar dient zij wel over de in voorschrift 11.1 en 11.2 bedoelde informatie of middelen te beschikken.

11.4 De leidinggevendenden binnen de bedrijfsbrandweer hebben kennis van en inzicht in de commandostructuur van de overheidsbrandweer. De noodorganisatie binnen de aangewezen locatie dient bij een gezamenlijk optreden aan te sluiten bij de commandostructuur van de overheid.

12 TOEZICHT

12.1 In het overzicht van de werkelijke sterkte dat van de bedrijfsbrandweer dat op grond van artikel 31, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's voor 1 februari van elk jaar moet worden ingediend bij het bestuur van de veiligheidsregio is aangegeven:

- hoeveel personen bevoegd zijn de verschillende functies binnen de bedrijfsbrandweerorganisatie uit te oefenen;
- hoeveel van de personen een dubbelfunctie hebben binnen de bedrijfsbrandweerorganisatie.

Toelichting:

Het doel van dit voorschrift is om aan te tonen dat de personele bezetting van de bedrijfsbrandweer afdoende is gewaarborgd, doordat voldoende medewerkers zijn opgeleid om invulling te geven aan de bestrijding van de incidentscenario's. Medewerkers met een dubbelfunctie zijn bijvoorbeeld zowel BHV'er als onderdeel van de bedrijfsbrandweer. Dit is van belang om te weten, omdat personen met een dubbelfunctie maar voor één taak tegelijk inzetbaar zijn en daardoor mogelijk niet beschikbaar zijn voor een bedrijfsbrandweerinzet.

12.2 Bij inspectie van de *bedrijfsbrandweer* kan het bestuur van de veiligheidsregio het bedrijf verzoeken de inzetbaarheid aan te tonen door middel van een praktische inzet bij een relevant scenario.

13 SLOTBEPALINGEN

13.1 In overleg met en na toestemming van het bestuur kunnen de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen en het bedrijfsbrandweerpersoneel, bedoeld in voorschriften 2.2, 4.1 en 5.1, door derden worden verzorgd. Deze door derden verzorgde bedrijfsbrandweer moet voldoen aan de voorwaarden als gesteld in de aanwijzingsbeschikking en de daaraan verbonden voorschriften.

13.2 In afwijking van voorschrift 13.1 is geen overleg en toestemming van het bestuur van de veiligheidsregio nodig, indien het de bedrijfsbrandweezorg voor de aangewezen locatie geheel of gedeeltelijk laat uitvoeren door [organisatie]. In dat geval moet hiervan schriftelijke melding worden gedaan aan het bestuur waarbij tevens het contract dat met [organisatie] is afgesloten dient te worden overgelegd. Uit dit contract en de melding dient te blijken welk deel van de bedrijfsbrandweezorg door [organisatie] wordt uitgevoerd en welk deel door de aangewezen locatie zelf wordt uitgevoerd.

- 13.3 Indien de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk door derden wordt uitgevoerd, vervalt de eis tot het te allen tijde op het terrein van de aangewezen locatie aanwezig hebben van de bedrijfsbrandweer voor de onderdelen die deze derde partij op zich neemt.

Bijlagen bij de modelvoorschriften

Inleiding

Bij een aantal voorschriften wordt verwezen naar onderstaande bijlagen. Deze bijlagen bevatten uitwerkingen van de algemene eisen genoemd in deze voorschriften. Met deze uitwerkingen wordt beoogd eenduidige omschrijvingen te geven van specifieke eisen en verplichtingen die uit deze voorschriften volgen.

Bijlage 1.1 (bij modelvoorschriften)

Algemene en specifieke eisen voor het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem van incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (Voorschriften 5.2, 5.5, 5.7 en 8.2)

Voorschrift 5.2

De vast opgestelde blus- en koelinstallaties en mobiele blus- en koelvoorzieningen die deel uit maken van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen moeten zijn ondergebracht in het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem waarin zij voor het inspecteren, onderhouden en testen aangemerkt behoren te zijn als veiligheidskritische onderdelen. De wijze van inspectie, onderhoud en testen van (onderdelen van) vast opgestelde blus- en koelinstallaties moeten uitgevoerd worden zoals beschreven is in de NFPA 25. Indien de aangewezen locatie wil afwijken van de NFPA 25 dan zal een aantoonbaar gelijkwaardig opzet voorgelegd moeten worden aan het bestuur van de veiligheidsregio. Resultaten van het onderhoud, inspectie en testen moeten opgenomen worden in het bedrijfsbrandweerjournaal.

Voorschrift 5.9 (schuimvormend middel)

In deze voorschriften wordt van de aangewezen inrichting geëist aan te tonen op welke wijze zij via een inspectiesysteem hebben geborgd dat het op de aangewezen locatie aanwezige schuimvormend middel blijft voldoen aan de kwaliteitseisen gesteld door de fabrikant. In de aangeleverde productinformatie moet duidelijk gesteld worden aan welke kritieke specificaties het SVM en de opslag van het SVM moet voldoen. Hierin moet duidelijk zijn aangegeven conform welke normen het SVM getest moet worden. Voorbeelden van deze normen zijn NEN-EN 1568² en UL 162³ (zie ook Technisch bulletin 64B, www.hetccv.nl). In deze normatieve referentiekaders staan ook periodieke inspectie-eisen.

Deze inspecties moeten plaatsvinden naast de eventuele jaarlijkse controle op vliësvorming, verontreiniging en sedimentatie. De frequentie van de inspecties is enerzijds afhankelijk van inspectie-eisen gesteld door de leverancier en anderzijds van de te volgen normeringen. Indien het schuimvormend middel ingezet dient te worden onder specifieke omstandigheden (bijvoorbeeld een verwarmd product) of bestrijding van incidenten met stoffen waarop het effect van dit schuimvormend middel niet volledig bekend is bij de fabrikant van het schuimvormend middel, dan dient de werking van het schuimvormend middel vooraf getest te worden om te bepalen of het geschikt is voor het bestrijden van incidenten met deze stoffen. De test dient uitgevoerd te worden op een wijze die ten minste gelijkwaardig is aan een voor dit doel erkend referentiekader zoals de UL 162 en/of BS 5306.

Bij inspecties van het schuimvormend middel moeten in ieder geval de volgende fysische waarden zijn onderzocht;

- soortelijke massa;
- pH-waarde – ligt deze nog binnen de specificaties van de leverancier;
- Viscositeit – bij de hoogste en laagste waarde van de door de leverancier opgegeven temperatuurrange. Meestal is dit bij 20°C en -15°C;

² NEN-EN 1568: “Blusmiddelen - Schuimconcentraten - Deel 1: Specificatie voor schuimconcentraten met gemiddelde expansie voor gebruik op vloeistoffen die niet met water mengbaar zijn”

³ UL 162: “Standard for Foam Equipment and Liquid Concentrates”

- Refractie Index (alleen van Premix oplossingen);
- snelheid van filmvorming (indien van toepassing);
- oppervlaktespanning;
- aanwezigheid van sediment.

In het rapport van deze testen moet aangegeven zijn:

- wat de specificatie van de fabrikant voor iedere parameter is en met behulp van welke test (of tegen welke norm) de controle is uitgevoerd en welk laboratorium de test heeft uitgevoerd;
- welke afkeurcriteria voor het SVM dienen te worden gehanteerd. Het schuimvormend middel moet afgekeurd worden indien niet aan de eisen van de fabrikant kan worden voldaan. Het schuimvormend middel moet in dat geval binnen 24 uur vervangen worden. In uitzonderlijke gevallen kan hier in overleg met het *bestuur van de veiligheidsregio* van worden afgeweken.

Voorschrift 5.12 en 5.13 (incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen)

- Voor vast opgestelde blus- en koelinstallaties (die in ieder geval uit een brandbeheers- of brandblusinstallatie bestaan) die gecertificeerd moeten zijn, geldt dat er een geldig inspectie/onderhoudscertificaat binnen de aangewezen locatie aanwezig is, zoals beschreven in de Handreiking Certificatie Brandbeveiligingssytemen.
- De registratie van de testresultaten moet zodanig zijn dat bij de aangewezen locatie inzichtelijk is wat de staat van alle installaties (sprinkler, deluge, maar ook schuimblusinstallaties en overige, niet nader genoemde vast opgestelde blus- en koelinstallaties) is en wanneer men verwacht dat er groot onderhoud aan deze installaties gepleegd moet worden.

Voorschrift 7.4 (bluswater netwerk)

In verband met het toenemen van de inwendige weerstand van de ondergrondse blusleidingen bij veroudering moeten er testen uitgevoerd worden. Het bedrijf dient voor dit doel binnen haar onderhouds- en inspectiesysteem over een testprotocol te beschikken. Het spoelprogramma waaraan deze voorschriften refereren, moet dan ook doelbewust opgezet zijn voor het spoelen van zowel het ondergrondse als het bovengrondse bluswater netwerk. Het spoelprogramma zal van toepassing moeten zijn op alle secties van het bluswater net. In het testprotocol moet duidelijk naar voren komen dat door sturing van blokafsluiters alle secties afzonderlijk gespoeld worden.

Bij het spoelen van blusleidingen worden voorwaarden verbonden aan:

- a) de duur van het spoelen.
- b) de capaciteit tijdens het spoelen.

Ad a

De leiding dient te worden gespoeld totdat het water schoon is. Het water is schoon als er geen verontreinigingen worden aangetroffen in de "burlap bags"⁴ (jute zakken) die aan de uitgangen (zoals hydranten) gemonteerd zijn.

De minimale duur kan worden berekend aan de hand van de lengte en diameter van de leiding die gespoeld wordt, gekoppeld aan het gegeven met welk debiet gespoeld wordt.

Ad b

Het spoelen dient uitgevoerd te worden bij een bepaald debiet. Hierbij gelden in ieder geval de volgende uitgangspunten:

- de berekende hydraulische capaciteit van het systeem om b.v. sprinklersystemen naar behoren te laten werken;
- het maximale debiet dat geleverd moet worden tijdens de bestrijding of beheersing van een (brandgevaarlijk) incident;
- het debiet dat nodig is om een stroomsnelheid van 3 m/s te behalen. Deze stroomsnelheid is nodig om al het vuil uit de leidingen te verwijderen. In onderstaande tabel staat het debiet voor verschillende pijpdiameters aangegeven:

⁴ In overleg met het bestuur kan hier eventueel van afgeweken worden.

Diameter leiding (inch/mm)	Flow (liter/min)
4"/102	1.476
6"/152	3.331
8"/203	5.905
10"/254	9.235
12"/305	13.323

De opbrengst (debiet), de (statische) druk en de restdruk (als 3 hydranten gelijktijdig openstaan) van het bluswaternet en de hydranten dienen periodiek maar minstens iedere 3 jaar getest te worden om aan te tonen dat voldaan wordt aan de voorwaarden uit de milieuvergunning c.q. *aanwijsbeschikking*. De debietmeting moet uitgevoerd worden door een daartoe door het bestuur aanvaarde deskundige met een aantoonbaar geijkte water- en drukmeter.

De debietmeting dient te worden uitgevoerd bij een dynamische (rest)druk van 100 kPa.

Aanpassen van de spoelfrequentie

In **voorschrift 7.4** wordt nadrukkelijk benoemd dat voor de bedrijven de mogelijkheid bestaat om de frequentie van het spoelen te verlagen. Een verzoek tot het verlagen van deze frequentie zal gericht moeten worden aan het bestuur.

Hieronder zijn een aantal criteria en informatie-eisen beschreven, waaraan een verzoek tot het verlagen van de spoelfrequentie moet voldoen.

1. Uitvoering spoelprogramma Aangehouden dient te worden dat de spoelprogramma's uitgevoerd zijn in overeenstemming met de voorwaarden die hierboven zijn beschreven.
2. Archivering uitgevoerde spoelprogramma's De uitvoering en resultaten van spoelprogramma's dienen voor minimaal 2 jaar gearhiveerd te worden. Hierbij dient aangetoond te worden dat het gehele leidingnet gespoeld is.
3. Spoelmedium
Vastgelegd moet zijn met welk water is gespoeld. Dit kan zijn leidingwater of oppervlaktewater via de bluspompen. Indien er sprake is van oppervlaktewater dan moet het duidelijk zijn of het gaat om zout, zoet of brak water.
4. Informatie over bluswaternet
Om te kunnen komen tot een goed oordeel dienen gegevens beschikbaar te zijn over de lay-out van het bluswaternet en de diameters van de leidingen.
5. Gebruik van het bluswaternet
De aangewezen locatie dient aan te geven of het bluswaternet alleen gebruikt wordt voor het leveren van bluswater of dat het ook gebruikt wordt voor andere doeleinden.

Afhankelijk van de wijze waarop de aangewezen locatie invulling heeft gegeven aan de bovenstaande criteria en informatie-eisen kan het bestuur besluiten in te stemmen met het verlagen van de spoelfrequentie van het bluswaternetwerk. De laagst mogelijke toegestane frequentie is eenmaal per drie jaar.

Bijlage 1.2 (bij modelvoorschriften)

Specifieke eisen over actuele informatie verplichtingen van de inrichting tijdens een inzet van de overheidsbrandweer op het terrein van de inrichting (voorschrift 11.1)

De exploitant draagt er zorg voor dat de brandweer van de overheid en de door een derde partij verzorgende bedrijfsbrandweerploeg voor elke installatie binnen de aangewezen locatiedirect toegang heeft tot ten minste de volgende actuele gegevens van de binnen de installatie aanwezige gevaarlijke stof of gevaarlijke stoffen en stoffen die op basis van aard en hoeveelheid een risico vormen:

- de chemische stofnaam of handelsnaam;
- de maximaal aanwezige hoeveelheid;
- het CAS-nummer;
- het VN-nummer;
- het GI-nummer;

Indien de bovenstaande gegevens voor de aanwezige gevaarlijke stoffen niet bestaan dan moeten ten minste actuele gegevens beschikbaar zijn over;

- de chemische stofnaam of handelsnaam;
- de maximaal aanwezige hoeveelheid;
- het gevaar voor een explosie;
- het gevaar voor brand;
- het gevaar voor een toxische wolk;

OPMERKING VOOR VEILIGHEIDSREGIO

Een stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten is voor hogedrempel inrichtingen reeds verplicht op grond van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving en hoeft niet in de aanwijzing te worden opgenomen. Voor de overige locaties kan een stoffenlijst aanvullend worden voorgeschreven.

Bijlage 1.3 (bij modelvoorschriften)

Afgeleide frequenties voor onderhoud, inspecties en testen van schuimblusinstallaties

(voorschrift 5.14)

NFPA-11 Standard for Low-, Medium-, and High-Expansion Foam Chapter 12 Maintenance

12.1 Inspection, Testing, and Maintenance.

- 12.1.1 At least annually, all foam systems shall be thoroughly inspected and checked for correct operation.
- 12.1.2 The inspection shall include performance evaluation of the foam concentrate or premixed solution quality or both
- 12.1.3 Test results that deviate more than 10 percent from those recorded in acceptance testing shall be discussed immediately with the manufacturer.
- 12.1.4 The goal of this inspection and testing shall be to ensure that the system is in full operating condition and that it remains in that condition until the next inspection.
- 12.1.5 The inspection report, with recommendations, shall be filed with the owner.
- 12.1.6 Between the regular service contract inspections or tests, the system shall be inspected by competent personnel following an approved schedule.

12.2 Foam-Producing Equipment.

- 12.2.1 Proportioning devices, their accessory equipment, and foam makers shall be inspected.
- 12.2.2 Fixed discharge outlets equipped with frangible seals shall be provided with inspection means to permit maintenance and for inspection and replacement of vapor seals.
- 12.2.3 Compressed Air Foam-Producing Equipment.
 - 12.2.3.1 Compressed air foam-generating equipment and accessories shall be inspected annually.
 - 12.2.3.2 Discharge devices shall be visually inspected annually for evidence of mechanical damage.

12.3 Piping.

- 12.3.1 Aboveground piping shall be examined to determine its condition and to verify that proper drainage pitch is maintained.
- 12.3.2 Pressure tests of normally dry piping shall be made when visual inspection indicates questionable strength due to corrosion or mechanical damage.
- 12.3.3 Underground piping shall be spot-checked for deterioration at least every 5 years.

12.4 Strainers. Strainers shall be inspected in accordance with manufacturer's instructions and shall be cleaned after each use and flow test.

12.5 Detection and Actuation Equipment. Control valves, including all automatic and manual-actuating devices, shall be tested at regular intervals.

12.6 Foam Concentrate Inspection,

- 12.6.1 At least annually, an inspection shall be made of foam concentrates and their tanks or storage containers for evidence of excessive sludging or deterioration.
- 12.6.2 Samples of concentrates shall be sent to the manufacturer or qualified laboratory for quality condition testing.
- 12.6.3 Quantity of concentrate in storage shall meet design requirements, and tanks or containers shall normally be kept full, with space allowed for expansion.

12.7 High-Pressure Cylinders.

High-pressure cylinders used in compressed air foam systems shall not be recharged without a hydrostatic test (and remarking) if more than 5 years have elapsed from the date of the last test. Cylinders that have been in continuous service without discharging shall be permitted to be retained in service for a

maximum of 12 years, after which they shall be discharged and retested before being returned to service.

12.8 Operating Instructions and Training.

- 12.8.1 Operating and maintenance instructions and layouts shall be posted at control equipment with a second copy on file.
- 12.8.2 All persons who are expected to inspect, test, maintain, or operate apparatus shall be thoroughly trained, and training shall be kept current.

Annex D Tests for the Physical Properties of Low-Expansion Foam

Eisen inspectie, test en onderhoud low expansion foam systemen

Wekelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep (verzegeld)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1

Maandelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep – (gesloten)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1.1.
Regelklep – (sabotage schakelaars)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1.1
Discharge device (spray nozzle) locatie en positie	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.5
Proportioning systeem – allen	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.9

Driemaandelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
SVM filter(s)*	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.7.2
SVM filter(s)*	Onderhoud	NFPA-25	11.1.1.2	Sectie 11.4
Waterzijdige equipment	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.1
Waterzijdige equipment (water motor gongs, etc.)	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.3.1.3

Halfjaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep – (sabotage schakelaars)	Test	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.3.5

Jaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Bovengrondse leidingen	Inspectie	NFPA-11	-	12.3.1
Compleet schuim-water systeem	Inspectie	NFPA-11	-	12.1.1
Regelklep – positie en werking	Test	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.3.1
Schuimvormend middel (SVM)	Test	NFPA-11	-	12.1.2
Premix	Test	NFPA-11		12.1.2
Discharge device locatie & positie (sprinklers)	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.5
Proportioning systeem – allen	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.9
Filters – mainline *	Onderhoud	NFPA-11	11.1.1.2	Hfdst. 10
Waterzijdige regelkleppen	Onderhoud	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.4
Systeem actuators (automatisch en handmatig)	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.3.4

5-jaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Ondergrondse leidingen	Inspectie	NFPA-11	-	11.3.3.

Groot onderhoud				
------------------------	--	--	--	--

Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwieren - Modelvoorschriften

Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Complete schuim-water systeem	Test	A.B. 5.7	-	

*Eveneens na elke test c.q. gebruik.

Hoewel de eisen van NFPA-25 voor inspectie, testen en onderhoud van schuim-deluge en schuim-sprinkler systemen niet specifiek voor low expansion foam systemen gelden, maken deze systemen vaak gebruik van dezelfde soorten doseer-en regelapparatuur. Daarom worden de vereisten van NFPA-25 in het onderhoudsprogramma voor Low Expansion Foam Systemen geïntegreerd.

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	14 oktober 2022
Auteur	:	Knapen, Claudia
Onderwerp	:	Bestuursrapportage 2022 en begrotingswijzigingen 2022
Bijlagen	:	2

Aanleiding en korte samenvatting

VRLN heeft een bestuursrapportage 2022 opgesteld, met daarin een financiële vooruitblik voor het begrotingsjaar 2022 op basis van de realisatie in de periode januari t/m juni 2022. De verwachte realisatie wordt gespiegeld aan de begroting 2022 zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur heeft de bestuursrapportage 2022 vastgesteld.

Onzekerheden in onzekere tijden

Er is een aantal onzekerheden die het niet eenvoudig maken om een betrouwbare prognose van het te verwachte resultaat te geven. Denk hierbij aan de hoge inflatie die zich onder andere uit in de hoge energielasten. Het inflatoir effect tikt, vertraagd door contractaanpassing, in 2023 echt door. De loonkostenontwikkeling wordt naar verwachting beïnvloedt door de lopende cao-onderhandelingen. Een eenmalige uitkering aan het einde van 2022 hangt in de lucht en daarvoor is geen budget beschikbaar.

Verder is meegenomen dat de kosten van aanvullende taken in het kader van coronabestrijding, opvang ontheemden Oekraïne en crisisopvang asielzoekers volledig door het Rijk worden vergoed.

Verwacht resultaat

Op basis van de realisatie in het eerste halfjaar wordt een positief rekeningresultaat van € 4.000 verwacht. Dit verwachte jaarresultaat is als volgt verdeeld over de programma's:

Publieke Gezondheid	-152.000
Brandweezorg	-52.000
Crisisbeheersing	-88.000
Overhead	295.000
Totaal	4.000

Voor nadere inhoudelijke en financiële toelichting wordt verwezen naar de bijgevoegde bestuursrapportage 2022.

In de bestuursrapportage 2022 is een investeringsoverzicht opgenomen. Het betreft een actualisatie van de in de begrotingen vastgestelde kredieten. De dekking past binnen de in de begrotingen opgenomen bedragen dan wel is te realiseren vanuit besparingen.

Begrotingswijzigingen

* Begrotingswijziging 3 bevat een aantal technische wijzigingen. Deze leiden niet tot een mutatie in de gemeentelijke bijdrage. Deze wijzigingen brengen begroting 2022 in lijn met begroting 2023.

* Begrotingswijziging 4 bevat de mutaties voortkomend uit de bestuursrapportage 2022. Ook deze wijziging leidt niet tot een mutatie in de gemeentelijke bijdrage.

Beslispunten

1. Kennisnemen van de bestuursrapportage 2022 en de begrotingswijzigingen 3 en 4 2022.

Onderbouwing voorstel

Begrotingswijziging 3 2022

Begrotingswijziging 3 bevat een aantal technische wijzigingen. Deze leiden niet tot een mutatie in de gemeentelijke bijdrage. De belangrijkste mutaties hebben te maken met:

- Het wegvallen van de inkomstenderving reizigersvaccinatie uit de coronavergoeding;
- Onderbrengen van ondersteunende taken dicht bij de operationele processen;
- Specifieke vergoedingen personele aangelegenheden centraal afwikkelen
- Gevolgen toename kosten informatieveiligheid en licentiestructuur Office 365.

Begrotingswijziging 4 2022

Begrotingswijziging 4 bevat de mutaties voortkomend uit de bestuursrapportage 2022. Ook deze wijziging leidt niet toe en mutatie in de gemeentelijke bijdrage.

Beide begrotingswijzigingen dienen te worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Vervolgprocedure

Besluitvorming over de begrotingswijzigingen vindt plaats door het AB d.d. 14-12-2022.

Bijlagen

1. Bestuursrapportage 2022
2. Begrotingswijzigingen 3 en 4 2022

Besluit

Paraaf ambtelijk secretaris:

- Akkoord met voorstel
- Akkoord met voorstel met aantekening
- Niet akkoord met voorstel met aantekening

Toelichting:

Bestuursrapportage 2022

Versie: vastgesteld door het Dagelijks Bestuur d.d. 23 september 2022

Inhoud

Inhoud.....	2
1. Inleiding.....	3
2. Algemeen	4
2.1 Verwacht financieel resultaat 2022	4
2.2 Ontwikkelingen middellange termijn.....	6
2.3 Stand van zaken bestemming rekeningresultaat 2020	6
3. Programma's	7
3.1 Programma Publieke Gezondheid	7
3.1.1 Ontwikkelingen	7
3.1.2 Risico's	10
3.1.3 Wat heeft de VRLN gedaan	10
3.1.4 Wat gaat het kosten.....	15
3.2 Programma Brandweezorg	17
3.2.1 Ontwikkelingen en risico's	17
3.2.3 Wat heeft de VRLN gedaan	20
3.2.4 Wat gaat het kosten.....	21
3.3 Programma Crisisbeheersing.....	22
3.3.1 Ontwikkelingen.....	22
3.3.2 Risico's	23
3.3.3 Wat heeft de VRLN gedaan	23
3.3.4 Wat gaat het kosten.....	26
3.4 Overhead/Bedrijfsvoering	27
3.4.1 Ontwikkelingen	27
3.4.2 Risico's	28
3.4.3 Wat heeft de VRLN gedaan	28
3.4.4 Wat gaat het kosten.....	29
Bijlage 1. Baten en lasten op programmaniveau	30
Bijlage 2. Gemeentelijke bijdragen.....	31
Bijlage 3. Investeringen	32

1. Inleiding

Proces

De bestuursrapportage doet verslag van de uitvoering van de begroting 2022 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) over de periode januari t/m juni 2022. Tevens is een prognose naar het einde van het jaar opgenomen. De rapportage heeft als spiegel de begroting 2022 en gaat in op afwijkingen ten opzichte van de daarin opgenomen plannen en kostenramingen.

Samen met de bestuursrapportage wordt ook de begrotingswijzigingen 2022 doorgeleid naar het bestuur. Het betreft technische wijzigingen zonder gevolgen voor de gemeentelijke bijdragen. Daarmee kan besluitvorming, zonder zienswijze, plaatsvinden door het Algemeen Bestuur.

De bestuursrapportage en begrotingswijzigingen 2022 liggen voor aan het Dagelijks Bestuur op 23 september 2022.

Ter informatie wordt de rapportage voorgelegd aan:

de bestuurscommissie GGD op 12 oktober 2022;

de bestuurscommissie Veiligheid op 14 oktober 2022.

Inhoud

De veiligheidsregio's vormen bij veel crises een cruciale schakel tussen het Rijk en gemeenten. De rol die de veiligheidsregio's krijgen toebedeeld in recente crises (b.v. Corona, opvang Oekraïners, asielzoekers) is intensief. De recente crises hebben ook een stevige publieke gezondheidscomponent en dat doet een fors beroep op de GGD.

De VRLN streeft er naar ook in tijden van crisis het reguliere uitvoeringsprogramma zo veel mogelijk uit te voeren. De extra taken zetten de uitvoering natuurlijk wel onder druk omdat personele capaciteit niet onbeperkt beschikbaar is. De druk op de organisatie vertaalt zich in een hoger ziekteverzuim en de toename van het niet opgenomen verlof.

Voor de GGD geldt dat het uitvoeringsprogramma voor het leeuwendeel wordt uitgevoerd. De kwetsbaarheid in de beschermingstaken baart wel zorgen. Dit betreft infectieziektebestrijding, forensische geneeskunde, seksuele gezondheid, tuberculosebestrijding en medische milieukunde.

Voor de brandweer geldt dat het repressief brandweer organisatieplan voortvarend in uitvoering is genomen. De bestuurlijke aandachtspunten zijn de wijziging van het stelsel van de vrijwillige brandweer en de vervangingsinvesteringen in het materieel van de brandweer.

Voor crisisbeheersing is het alle hens aan dek. Daarnaast is een visie op 2030 in de maak.

Voor bedrijfsvoering geldt dat de doorontwikkeling stap voor stap wordt voortgezet.

2. Algemeen

2.1 Verwacht financieel resultaat 2022

De verwachte realisatie over geheel 2022 wordt afgezet tegen de begroting 2022.

In onderstaande tabel is het verwachte resultaat over de programma's Publieke Gezondheid, Brandweerzorg, Crisisbeheersing en Overhead/bedrijfsvoering weergegeven.

Verwacht resultaat (exclusief Corona) *(bedragen in duizenden euro's)*

Programma	Gemeentelijke bijdrage		
	Begroting 2022 na wijziging	Verwachte realisatie 2022	Verwacht resultaat 2022
Publieke Gezondheid	14.697	14.849	-152
Brandweerzorg	26.972	27.024	-52
Crisisbeheersing	4.365	4.453	-88
Overhead	12.951	12.656	295
Totaal	58.986	58.982	4

De VRLN verwacht een neutraal financieel resultaat over 2022. Dat is mogelijk omdat kosten van aanvullende taken in het kader van coronabestrijding, opvang ontheemden Oekraïne en crisisopvang asielzoekers volledig door het Rijk worden vergoed. Daarnaast is door het bewust aanhouden van vacatures gestuurd op het creëren van financiële ruimte voor het opvangen van tegenvallers. Tot slot wordt het positieve rentevoordeel aangewend.

Onzekerheid bestaat over het effect van de hoge inflatie en de ontwikkeling van de loonkosten.

In hoofdstuk 3 wordt het verwachte financieel resultaat per programma toegelicht. Hieronder treft u een aantal voor uitvoeringsjaar 2022 relevante onderwerpen aan:

Inflatie

De oorlog in Oekraïne leidt tot zeer hoge energielasten. Dat vertaalt zich in prijsstijgingen. In de begroting is een prijsindexatie meegenomen van 1,5%. Dat is te laag. Het effect van de inflatie is in uitvoeringsjaar 2022 gelukkig nog beperkt, omdat prijsafspraken met leveranciers pas in de loop van het jaar zijn gewijzigd. In 2023 zal de prijsstijging stevig doortikken. In de prognose naar einde van het jaar 2022 hebben we geanticipeerd op een gemiddelde prijsstijging van 3,5%. In sommige productgroepen zoals brandstof en energie is de prijsstijging veel hoger. De extra kosten hebben we op € 440 k geraamd. Dit bedrag is verdeeld over de programma's.

Naast de hoge inflatie in 2022 zien we al een aantal jaren de prijzen van technologie hard stijgen. Dat vertaalt zich in fors hogere investeringen in het materieel van de brandweer.

Loonkostenontwikkeling

De loonkostenontwikkeling is afhankelijk van de onderhandelingen over een nieuwe cao. Een concreet effect voor 2022 is nog niet bekend. Wellicht wordt in de aanloop naar de nieuwe cao een eenmalige eindejaarsuitkering afgesproken. Afhankelijk van de daadwerkelijke omvang van deze uitkering heeft dit gevolgen voor het te realiseren resultaat over 2022. De exploitatie bevat geen ruimte om dit op te vangen.

In uitvoeringsjaar 2022 is wel rekening gehouden met de vergoeding voor thuiswerken. Het geraamde bedrag is gebaseerd op een verdeling van 60% thuiswerken en 40% op kantoor. Mocht eind van het jaar blijken dat deze verhouding anders ligt, dan heeft dit effect op het resultaat. Een ander punt wat hierbij speelt is de hoogte van de thuiswerkvergoeding. Op dit moment wordt gerekend met € 2,00 per dag. Gezien de inflatie gaan er geluiden op dat dit bedrag niet de kosten dekt en dat de vergoeding aanzienlijk opgeschroefd moet worden. Ook hiervoor is geen ruimte binnen de bestaande begroting.

Verlofuren

We zien dat met name door corona het aantal resterende verlofuren is toegenomen. Belangrijk is dat er maatregelen worden genomen om het verlofstuwmeer leeg te laten stromen. Het op grote schaal inzetten van verlof voor de pensioendatum/flo-datum kan grote gevolgen hebben voor de continuïteit van de organisatie. Tevens ontstaan dubbele kosten. De medewerker vertrekt met opname van verlof, maar staat nog wel op de loonlijst. De VRLN heeft geen voorziening voor verlof gevormd. Daarnaast moet vervanging van de medewerker plaatsvinden.

In de nieuwe cao wordt de mogelijkheid geboden bovenwettelijke vakantie-uren te sparen. De boekhoudspelregels verplichten de VRLN een voorziening te vormen voor deze specifieke categorie verlof omdat er bij verlofsparen sprake is van aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een ongelijkmatig patroon. De reservering drukt op de exploitatie.

Huisvestingskosten

De VRLN streeft naar een beperking van huisvestingskosten door de hogere onderhoudslasten op te vangen door het afstoten van een kantoorpand. Het Algemeen Bestuur heeft in juli 2022 ingestemd met het strategisch huisvestingsplan.

Het deel van het huisvestingsplan dat samenhangt met de verkoop van het pand Nijmeegseweg in Venlo wordt pas in gang gezet nadat de verkoop heeft plaatsgevonden. Het betreft hier de aanpassingen aan de Drie Decembersingel in Blerick en faciliteiten voor het hybride werken. Met de voorbereidingshandelingen voor de nieuwbouw van de kazerne in Roermond is een start gemaakt. Dit geldt ook voor de duurzaamheidsmaatregelen zoals die staan beschreven in het huisvestingsplan.

Technische begrotingswijziging

De technische mutaties hebben geen effect op de totale gemeentelijke bijdrage.

- De baten bij de GGD zijn lager omdat de inkomstenderving reizigersvaccinatie uit de coronavergoeding is weggevallen. Het budgettair kader voor 2022 is daar op aangepast.
- Een aantal ondersteunende taken zijn dichterbij operationele processen ingericht. Medewerkers van de bedrijfsvoering en overhead in de sector zijn daartoe overgegaan naar programma's brandweezorg en publieke gezondheid. Dat leidt tot een verschuiving van personele lasten tussen de programma's.
- Specifieke vergoedingen voor personele aangelegenheden worden centraal afgewikkeld.
- In structurele zin doen zich mutaties tussen programma's voor als gevolg van de toename van kosten van informatieveiligheid en licentiestructuur Office 365 en nieuwe onderhoudscontracten voor gebouwen. Deze mutaties lopen deels via onttrekkingen aan reserves en voorzieningen.

2.2 Ontwikkelingen middellange termijn

Naast ontwikkelingen die van invloed zijn op het uitvoeringsjaar 2022, dienen zich voor de middellange termijn vraagstukken met een financiële component aan. Denk hierbij aan:

- Implementatie evaluatie Wet Veiligheidsregio
- Herziening Wet Publieke Gezondheid
- Natuurlijk verloop en krapte op de arbeidsmarkt;
- Implementatie Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding;
- Stelselwijziging vrijwillige brandweer;
- Vervangingsinvesteringen materieel brandweer;
- Huisvesting: afstoten pand, nieuwbouw, verbouw, onderhoud en duurzaamheid;
- Vergroten informatieveiligheid.

Genoemde onderwerpen worden de komende periode verder in kaart gebracht en in de kaderbrief voor begroting 2024 gekwantificeerd.

2.3 Stand van zaken bestemming rekeningresultaat 2020

In de bestemming van het resultaat 2020 is een bedrag toegewezen voor het alsnog invullen van toezeggingen aan onze deelnemende gemeenten. Dit is ontstaan doordat in 2020 vanwege de werkzaamheden inzake de coronapandemie zaken zijn blijven liggen. Het betreft deels het inhalen van werkzaamheden en deels het doorvoeren van een transitie. In 2021 zijn een aantal zaken reeds ingehaald, maar zijn ook werkzaamheden doorgeschoven naar 2022. Of het lukt om dit jaar alle achterstanden weg te werken is op dit moment nog niet duidelijk.

Uit het rekeningresultaat 2021 is incidenteel budget vrijgemaakt voor natuurbrandbestrijding en informatieveiligheid.

3. Programma's

3.1 Programma Publieke Gezondheid

De GGD Limburg-Noord maakt zich sterk om onze inwoners gezond en veilig te houden, of waar nodig dit te verbeteren. De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners van Limburg-Noord. Met een duidelijke visie richt de aanpak zich op:

1. Het vergroten van gelijke kansen op positieve gezondheid en
2. Het makkelijker maken van gezond leven.

3.1.1 Ontwikkelingen

Corona

Hoe de coronapandemie de komende maanden zal verlopen is moeilijk te voorspellen. Voorlopig bestaat het risico nog dat er een variant opduikt die ziekmakender is of niet goed aan te tonen is met de bestaande testen. Ook kan een nieuwe variant ongevoelig zijn voor afweer door vaccinatie of eerder doorgemaakte infectie. De GGD heeft de taak mensen te testen op corona, bron- en contactonderzoek (BCO) uit te voeren bij bepaalde groepen mensen en om grootschalig en fijnmazig te vaccineren. Gevolg van de coronapandemie, en de maatregelen die nodig waren, is dat na het heropenen van de maatschappij zich onverwachte oplevingen van infecties voordeden.

Monkeypox

De monkeypox-epidemie doet de komende periode een stevig beroep op de GGD. Ook hier betreft het diagnostiek, uitvoeren van BCO en het adviseren van de besmette persoon en zijn contacten. Daarnaast wordt een vaccinatiecampagne van specifieke doelgroepen voorbereid, waarin de GGD uitvoerend zal zijn. Deze uitdaging komt, in een context van grote personele krapte, bovenop de coronapandemie die aandacht blijft vragen.

Ontheemden

Ontheemden (arbeidsmigranten, Oekraïense vluchtelingen en andere vluchtelingen) vragen bijzondere aandacht. Deze groepen zijn kwetsbaarder voor (uitbraken van) infectieziekten. Deze kwetsbaarheid zorgt voor risico's voor de omgeving. Migranten zijn kwetsbaarder doordat zij veelal reizend zijn en in grote groepen verblijven. Mogelijke infectieziekerisico's vanuit hun land van origine nemen zij mee naar Nederland. De vaccinatiegraad voor de RVP- en COVID-vaccinatie is over het algemeen lager. Daarnaast komt in Oost-Europa tuberculose voor die niet geneest met de gangbare antibiotica zoals in Nederland wordt voorgeschreven. Vanuit het team technische hygiënezorg zijn alle opvanglocaties geïnspecteerd.

TBC-bestrijding

De eerste helft van 2022 werkt de COVID pandemie door met als mogelijk gevolg een verlate diagnostiek voor TBC. Ook wereldwijd staat de gezondheidszorg onder druk waardoor de tuberculosebestrijding wereldwijd in gevaar komt. Dit zal uiteindelijk ook doorwerken in Nederland.

De oorlog in Oekraïne bracht een nieuwe groep vluchtelingen naar Nederland. In het landelijke tuberculoseoverleg (CPT) is besloten om deze groep voorlopig te beschouwen als immigranten zodat er geen (in tegenstelling tot asielzoekers) binnenkomst screening op tuberculose nodig is. Door landelijke surveillance wordt gemonitord of dit beleid herzien moet worden.

De asielzoekersopvang staat onder druk. Al dan niet tijdelijke opvangcentra verschijnen ook in onze GGD-regio. Binnenkomstcentrum Ter Apel kan de eerste screening op tuberculose niet

meer aan waardoor er meer niet gescreende asielzoekers in de opvangcentra elders geplaatst en verplaatst worden. Dit brengt een reëel volksgezondheidsrisico met zich mee.

Arbeidsmigranten zoeken vaak laat de gezondheidszorg op bij klachten. Niet werken betekent vaak geen woning, geen geld en geen ziektekostenverzekering. Als zij toch in de Nederlandse gezondheidszorg terecht komen zijn zij vaak al lang ziek. In het geval van tuberculose betekent dit dat er transmissie van de bacterie plaats heeft kunnen vinden in de periode voor de diagnose. Ook isolatie na diagnose is door de manier van huisvesten een probleem.

Verandering van (fysieke) leefomgeving

Door klimaatverandering en door aanpassing hieraan, veranderen de infectieziekerisico's. Als mitigerende maatregelen genomen worden in woonkernen moet rekening gehouden worden met een toename van infectieziekerisico's. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanleggen van waterpartijen om overvloedige regenval op te vangen. Hierbij moet voorkomen worden dat dit broedplaatsen worden voor muggen die ziektes kunnen overbrengen. Een ander voorbeeld is groen de woonwijk in halen als hitteductie. Hierbij hoort extra inzet vanuit de GGD op goede voorlichting over het risico van tekenbeten.

Versnelling van de globalisatie en groei van de wereldbevolking draagt naast de klimaatverandering ook bij aan een toegenomen risico op infectieziekten doordat er veel verkeer van mensen en dieren is en er meer contact is tussen mens en dier. Hierbij zien we met name risico's voor van dier op mens overdraagbare ziektes. Regionaal vormt de hoge vee dichtheid een risico. Er zijn belangrijke aanwijzingen dat woonachtig zijn vlakbij een veehouderij een verhoogd risico geeft op COVID. Eerder zagen we al dat er kans op een longontsteking is in de directe nabijheid van geitenbedrijven.

De energietransitie zal versneld plaats gaan vinden door de huidige problemen met de gasvoorziening. Daarnaast verandert het klimaat merkbaar en sneller dan verwacht. Als gevolg hiervan worden keuzes gemaakt rondom de inrichting van de leefomgeving. De verwachting is dat de GGD de komende tijd meer vragen zal ontvangen over de gevolgen van deze keuzes op de gezondheid. Samen met de mogelijke inwerkingtreding van de omgevingswet, wordt het thema gezondheid/gezonde leefomgeving dus steeds belangrijker. De GGD heeft inmiddels de "bouwsteen gezondheid" opgeleverd als input voor de omgevingsvisie van gemeenten. Bij specifieke vragen rondom omgevingsvisies of -plannen gaat de GGD integraal adviseren vanuit medische milieukunde, infectieziektebestrijding en gezondheidsbevordering. Verder blijft het thema "gezond binnenklimaat" ook na de coronatijd een belangrijk onderwerp.

Forensische geneeskunde

Door de inzet van forensisch verpleegkundigen is het mogelijk om te komen tot een betere verdeling van de werklast tussen forensisch artsen en verpleegkundigen. Echter geldt ook in onze regio dat, net als elders in het land, forensische geneeskunde de grens heeft bereikt.

De grote druk blijft zorgelijk. In april besloten we in afstemming met inspectie (IGJ) en directies van GGDLN en GGDZL dat de forensische zorg niet meer 24/7 is te garanderen. Onze hoogste prioriteit ligt bij de gezondheid en het welzijn van onze medewerkers. Het was niet meer verantwoord om nóg meer te vragen van onze forensisch artsen.

In de tussentijd werken we aan oplossingen. Er is een team binnen de GGD actief dat de ontwikkelingen bespreekt (lange/korte termijn) en de communicatie met partners afstemt. Zowel regionaal als landelijk laten we het geluid over de noodzaak tot investeren en het belang van forensische geneeskunde horen. Namens de 25 GGD'en is naar de betrokken ministers een brandbrief gestuurd. Daarnaast is bij de landelijke media aandacht geweest voor de tekorten en het uitblijven van een besluit door de ministeries over een structurele oplossing. Regionaal en landelijk blijven we ons inzetten voor een sterke forensische geneeskunde.

Seksuele Gezondheid

In 2022 versterkt de GGD de deskundigheid op Seksualiteit en Relaties vanuit het oogpunt van preventie. De GGD investeert daarmee in een nieuwe generatie die gemakkelijk gezonde keuzes maakt rondom relaties en seksualiteit.

Lokale uitvoeringsplannen

In vier gemeenten wordt volop gewerkt aan de 'lokale uitvoeringsplannen' waarin op lokaal niveau afspraken worden gemaakt tussen gemeente en GGD over de dienstverlening en samenwerking op publieke gezondheid. Belangrijke uitgangspunten daarin zijn het Manifest "Naar gelijke kansen op positieve gezondheid" en de Visie 2030 van de GGD. De in dit proces opgedane ervaringen worden gebruikt bij de totstandkoming van de lokale uitvoeringsplannen in de overige 11 gemeenten. De eerste inventariserende gesprekken met deze gemeenten vinden op korte termijn plaats. Daarbij gaat het in eerste instantie om per gemeente een beeld te schetsen van de taken de inzet van de GGD.

Manifest Naar gelijke kansen op gezondheid

In 2021 is door de gemeenten en de GGD het Manifest Naar gelijke kansen op gezondheid opgesteld. In een bestuurlijke opdracht hebben de bestuurders van de GGD de uitwerking daarvan belegd bij het ambtelijk management van de 15 gemeenten en te starten met een kwartiermakersfase. De GGD is daarbij als belangrijke partner aangemerkt. De start is vertraagd, mede als gevolg van de inspanningen die de gemeenten leveren rondom de opvang van ontheemden.

Keigezond Limburg

Steeds meer kinderen/jongeren (28.000 Limburgse kinderen) hebben overgewicht en obesitas. Met de provinciale netwerkaanpak Keigezond Limburg wordt overgewicht domein-overschrijdend aangepakt en krijgen vele factoren die van invloed kunnen zijn aandacht. Dit doen we samen met gemeenten, zorgverzekeraars CZ & VGZ, huisartsenzorggroepen, de Provincie Limburg, MUMC+ en Kind naar Gezonder Gewicht. We participeren als GGD in verschillende rollen: we voeren de regie op regionale coördinatie en implementatie in NML, we voeren uit in de rol van Centrale Zorgverlener binnen onze jeugdgezondheidszorg en zijn binnen deze tak signaleur en doorverwijzer van kinderen en gezinnen naar de aanpak. Verder ondersteunen we het provinciaal onderzoek en monitoring op de effecten van het programma, zowel inhoudelijk als op proces. In de gemeente Roermond wordt de centrale zorgverlener al ingezet. Binnenkort volgen gemeente Venlo en Horst aan de Maas. Projectleiderschap voor Limburg-Noord is belegd bij de GGD.

Gezondheidsmonitor

Middelbare scholieren zijn minder gelukkig dan voor de coronaperiode. Dat is de conclusie van de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd, die eind 2021 gezamenlijk is uitgevoerd door GGD Limburg-Noord en GGD Zuid-Limburg. Ruim 11.000 jongeren in leerjaar 2 en 4 van het voortgezet onderwijs hebben een vragenlijst ingevuld over hun gezondheid, welzijn en leefstijl.

In de week na carnaval beantwoordden 5.775 van onze panelleden de carnavalsvragenlijst. Wel of geen carnaval vieren, de impact van corona, maar ook alcoholgebruik, veiligheid en gedrag waren thema's die hierin aan bod kwamen.

Euregionaal project Sustainable Healthy Euregio

De GGD participeert in het euregionale project Sustainable Healthy Euregio (SHE). Het doel is om het barrière-effect van de landsgrenzen op de realisatie van een gezonde regio te verminderen, doordat verschillende partners die zich bezig houden met gezondheidskwesties elkaar leren kennen en daardoor effectief kunnen samenwerken. Diverse Duitse steden en provincies, GGD Zuid-Limburg, Provincie Limburg en euPrevent nemen deel aan het project.

Het project krijgt onder meer vorm door het krijgen van inzicht in elkaars gezondheidsstructuren en het delen van kennis en informatie over thema's, zoals overdraagbare ziekten (bv corona).

Gezondheidsbevordering

Gezondheidsbevordering richtte zich op de inzet en samenwerking op thema's rond de Gezonde School. Maar ook op thema's uit het preventieakkoord van de gemeenten Noord-Limburg (rookvrij en valpreventie) en thema's armoede en suïcidepreventie in Midden-Limburg.

3.1.2 Risico's

Kwetsbaarheid in de beschermingstaken leidt tot risico's die een impact kunnen hebben op de publieke gezondheid. Dit betreft vooral infectieziektebestrijding, forensische geneeskunde, seksuele gezondheid, tuberculosebestrijding en medische milieukunde. Er is landelijk schaarste aan professionele kennis en kunde voor de uitvoering van deze taken. De financiële middelen zijn beperkt. Hierdoor is de GGD wel in staat om het infectieziektebeeld of milieukundig beeld te volgen, maar onvoldoende in staat om passende interventies vorm te (laten) geven wanneer er gezondheidsbedreigende situaties ontstaan. Versterking van deze teams is een aandachtspunt voor de komende periode.

Door de enorme druk op de asielzoekersopvang vindt er minder screening plaats, zoals op TBC. Dit brengt reële volksgezondheidsrisico's met zich mee.

De situatie binnen de forensische geneeskunde vormt een risico waardoor de forensische zorg niet meer 24/7 te garanderen is. Momenteel is er een enigszins stabiele maar wel zeer kwetsbare situatie. De mogelijkheden om personeel te versterken zijn beperkt. De mogelijkheden voor versterking moeten vooral gezocht worden in taakherschikking.

Ook de GGD heeft te maken met forse prijsstijgingen. Denk bijvoorbeeld aan prijsstijgingen van medische verbruiksmiddelen. De rijksbijdrage die ter compensatie van deze prijsstijgingen wordt gedaan, is naar verwachting niet voldoende.

Een belangrijk en actueel risico binnen de GGD is het toenemend verzuimpercentage.

3.1.3 Wat heeft de VRLN gedaan

Publieke gezondheidszorg voor de jeugd

De jeugdgezondheidszorg wordt in 2022 weer op reguliere wijze, conform landelijk professioneel kader, uitgevoerd.

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

In 2021 is vanwege de coronamaatregelen gekozen voor een andere aanpak voor de uitvoering van groepsvaccinaties. Ook in 2022 wordt er in plaats van grootschalige uitvoering in bijvoorbeeld sportzalen, gekozen voor vaccinatie op individuele afspraak uitgevoerd op consultatiebureau's. Dit heeft enige invloed op de vaccinatiegraad en daarom heeft grootschaligheid de voorkeur. Naast de reguliere vaccinaties binnen het RVP betrof dit de inhaalcampagne voor HPV. Daarnaast verzorgde de JGZ de kinkhoestvaccinaties voor zwangeren.

Binnen het RVP zijn in het eerste halfjaar zo'n 39.000 vaccinaties gezet. Het rapport van het RIVM over de vaccinatiegraad dat medio 2022 is verschenen, beschrijft de actuele vaccinatiepercentages op 31-12-2021. Specifiek voor de GGD Limburg-Noord zien we net als landelijk een daling van de vaccinatiepercentages. Voor de meeste vaccinaties zitten we nog boven het landelijk gemiddelde. Voor DTP 9 jaar, BMR 9 jaar en HPV meisjes 13 jaar zijn we onder het landelijk gemiddelde uitgekomen.

Programma Kansrijke start

Met het actieprogramma 'Kansrijke start' zetten we in op samenwerking en het bouwen van coalities in de regio, waarbij gebruik wordt gemaakt van de reeds bestaande samenwerkingen en overlegstructuren. Een goede koppeling tussen sociaal- en medisch domein, inclusief de publieke gezondheid, is essentieel. Deze coalities realiseren ketenafspraken tussen alle organisaties die een rol spelen in de keten voor, tijdens en na de geboorte. Vanuit de Provincie Limburg is onlangs de subsidie toegekend voor het programma 'Kansrijke start'.

Er worden mooie resultaten behaald met het project 'Nu niet zwanger', onderdeel van het programma Kansrijke Start. De bekendheid van het project neemt toe, professionals weten het team van 'Nu niet zwanger' steeds beter te vinden, er komen meer verwijzingen binnen en er wordt meer opgepakt in het eigen hulpverleningssysteem. Het aantal ondersteunde cliënten is meer dan verdubbeld ten opzichte van eind 2021.

Ook vanuit het project 'Voorzorg' wordt veel casuïstiek aangeleverd. Dit laat zien hoe belangrijk de samenwerking tussen coalitiepartners uit 'Kansrijke start' is. Vanuit het project 'Voorzorg' worden er inmiddels al ruim 40 jonge moeders begeleid. Het aantal nieuwe aanmeldingen valt in 2022, met name in Noord-Limburg, nog wat tegen. Extra acties zijn uitgezet om voor nog meer bekendheid onder professionals te zorgen. Per 1 juli 2022 wordt ook in onze regio gestart met het prenataal huisbezoek. Ook vanuit deze bezoeken wordt instroom in de voorzorg trajecten verwacht.

Procesoptimalisatie jeugdgezondheidszorg (jgz)

Binnen de jgz is een project gestart met als doel het planproces te optimaliseren. Samen met de professionals binnen jgz wordt gekeken naar benodigde capaciteit en het efficiënt inzetten van die capaciteit. Ook binnen jgz ervaart men de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt, gecombineerd met een relatief hoog verzuim. Er wordt een plan gemaakt hoe om te gaan met de krapte op de arbeidsmarkt.

Daarnaast wordt het project taakherschikking verder gecontinueerd. Doel van het project is om medio 2023 op alle locaties taak-herschikt te werken. Daarmee bereiken we een vermindering van taaklast bij de jeugdartsen. Door corona hebben we vertraging opgelopen. In september wordt versneld opgeleid. Einde dit jaar is de helft van de verpleegkundigen 0-4 opgeleid en de andere helft rondt de opleiding in 2023 af.

Jeugdgezondheidszorg voor Oekraïense kinderen

De standaardzorg voor 0-2 jarigen wordt al aangeboden aan Oekraïense kinderen. Alle andere kinderen ontvangen een intake en de benodigde vaccinaties. De voorbereidingen hiervoor zijn gereed, uitvoering is 1 juli gestart. Doelstelling is dat iedereen in 2022 gevaccineerd is. Op dit moment hebben we in onze regio te maken met bijna 700 Oekraïense kinderen.

Raming op jaarbasis	Realisatie half jaar
<i>Uitvoeren basispakket JGZ</i>	
Aanbieden van contactmomenten conform Landelijk Professioneel kader en professionele richtlijnen	100%
<i>Aanbieden van extra zorg voor kinderen met extra zorgbehoeften</i>	
Aanbieden van extra contactmomenten	Ja
<i>Uitvoeren lokaal aanbod JGZ</i>	
Aanbieden zorg op maat	Ja
Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten	Ja
<i>Rijksvaccinatieprogramma</i>	
Algemene vaccinatiegraad (RIVM streefwaarde=95%)	93,7%
HPV vaccinatiegraad (RIVM streefwaarde=60%)	44,0%

Publieke gezondheidszorg algemeen

A Infectieziektebestrijding

Infectieziektebestrijding

We zien een toename van aantal invasieve groep A streptokokken infecties (19), gevreesd als vleesetende bacterie (necrotiserende fasciitis). Het aantal meldingsplichtige (9) als ook het aantal niet-meldingsplichtige gevallen (10), niet leidend tot ernstige ziekte, nam flink toe afgelopen 6 maanden.

Ook het aantal STEC's (Shigella Toxine producerende E. coli's), een ernstige darminfectie, is toegenomen en benadert nu al het totaal van 2021 en 2020. Dit is opvallend omdat deze ziekte, vroeger vaak geassocieerd met reizen naar de (sub)tropen, nu dus ook endemisch veel voorkomt. Reizen komt nu pas weer goed opgang na opheffen Covid 19 beperkingen. De geregistreerde gevallen zijn dan ook veelal in Nederland opgelopen. De andere ernstige darminfectie geassocieerd met reizen, shigella (2), blijft zoals verwacht nog laag, maar zal, mogelijk als gevolg van de toegenomen reisdrang, in de tweede helft van het jaar meer voor gaan komen.

Het aantal meldingen van legionellose (5) blijft iets achter bij vorig jaar (afgelopen 5 jaar gemiddeld 21,6 gevallen per jaar), maar kan mogelijk in/na de zomer een opleving krijgen, met name na periodes met grote hitte, gevolgd door plensbuien, zoals we afgelopen jaren hebben kunnen constateren.

Heel opvallend is het uitblijven van kinkhoest, laatste melding 10 oktober 2021, de enige melding dat jaar. Mogelijk speelt hier mee dat er minder op getest wordt. Bij hoestklachten doet men een test op Covid, als die negatief is wordt veelal niet verder gezocht.

Er is een forse toename aantal meldingen/clustertjes van waterpokken door scholen en kinderopvang, in lijn met het landelijk beeld. Impetigo (krentenbaard) daarentegen, blijft steken op 2 meldingen in de eerste helft van het jaar, na een gemiddeld aantal van 22 meldingen per jaar de afgelopen 5 jaar.

Het aantal meldingen van gastro-enteritis (maag-darmklachten) lijkt afgenomen. Dat klopt in vergelijking met vorig jaar (71) , maar is redelijk in lijn met de jaren daarvoor (25 per jaar).

Reizigerszorg

De hoeveelheid werk van zowel reizigers- als beroepsgebonden vaccinaties is ten opzichte van 2021 toegenomen, maar bereikt nog niet het niveau van voor de pandemie. Binnen het team reizigerszorg is sprake geweest van natuurlijk verloop. Gezien de onzekere situatie rondom Covid is ervoor gekozen dit niet aan te vullen. Dit maakt dat de kosten en opbrengsten van reizigerszorg momenteel in balans zijn. De vraag van de bevolking om zich te beschermen tegen infectieziekten is dusdanig dat uitbreiding mogelijk zou zijn. Welke keuzes hierin te nemen, wordt de komende periode zorgvuldig afgewogen.

Tuberculosebestrijding

In de eerste helft van 2022 zijn er 11 patiënten met actieve tuberculose behandeld en/of begeleid. Dit zijn er minder dan vorig jaar doordat er in minder patiënten zijn gediagnosticeerd. Alle patiënten worden begeleid door een GGD verpleegkundige. Een tbc-behandeling duurt minimaal 6 maanden. De problematiek van de patiënten is aanmerkelijk complexer dan jaren geleden. Bij 10 patiënten was er longbetrokkenheid waardoor er kans is op transmissie van de tbc-bacterie. Hiervoor is een contactonderzoek en/of brononderzoek gestart. Hierbij werden gezins- en familieleden en kennissen onderzocht maar is er ook onderzoek verricht in bedrijven, ziekenhuizen en een penitentiaire instelling. Dit zijn omvangrijke en tijdrovende onderzoeken.

Bij longtuberculose is na de start van de behandeling minimaal 2 weken isolatie nodig. Dit is door sociale setting niet altijd eenvoudig te regelen.

Daarnaast werden er in het eerste half jaar van 2022 26 cliënten met een latente tuberculose infectie (niet ziek, wel geïnfecteerd) door de GGD behandeld. Deze cliënten worden minimaal 3 maanden behandeld en i.v.m. therapietrouw en bronopsporing door de GGD begeleid.

De GGD verzorgt tevens de BCG vaccinaties voor bepaalde risicogroepen. Daarnaast zijn er dagelijks spreekuren bij de GGD waar personen uit risicogroepen en contactgroepen worden onderzocht middels röntgen, Mantoux of bloedonderzoek.

Seksuele gezondheid

De SOA en Sense spreekuren worden goed bezocht. Op dit moment vinden er meer consulten plaats dan de subsidie voor de regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG) dekt. Gekeken wordt naar het aandeel van de subsidie voor de regio Limburg-Noord.

In 2022 versterkt de GGD de deskundigheid op Seksualiteit en Relaties vanuit het oogpunt van preventie. De GGD investeert daarmee in een nieuwe generatie die gemakkelijk gezonde keuzes maakt rondom relaties en seksualiteit. Onder andere door het vergroten van kennis bij docenten en ouders en door het aangaan van nieuwe samenwerkingen.

Dit vraagt een continue investering in deze doelgroepen en de partners die lokaal met deze doelgroepen werken.

B Medische milieukunde

In het eerste half jaar zijn 32 vragen van instellingen (o.a. gemeenten en scholen) en 30 vragen van burgers afgehandeld. Deze vragen zijn gericht op onder andere de aspecten bodem, lucht, geluid, elektromagnetische velden, asbest, rookoverlast en (intensieve) veehouderij. De vragen van burgers zijn ook gericht op het binnenklimaat. Het aantal vragen is vergelijkbaar met het voorgaande jaar. In 2022 ligt de focus op het thema energietransitie en in een latere fase mogelijk het 5G-thema. Werkzaamheden als voorloper inwerkingtreding omgevingswet zijn een rode draad door 2022.

C Forensische geneeskunde

De druk op de forensische geneeskunde is hoog. We zien met name flinke toenames van de medische arrestantenzorg en de forensisch medische onderzoeken. De toename van forensisch medische onderzoeken wordt met name veroorzaakt door het toenemend aantal bloedproeven. De politie zet steeds vaker speekseltesten in en zodra deze positief zijn, wordt forensisch medisch onderzoek door middel van een bloedproef ingezet. De groei van medische arrestantenzorg is te verklaren door de toename van kwetsbare gevangenen met onder andere verslavings- en/of psychische problematiek. Voor de politie hebben op het gebied van medische arrestantenzorg en forensisch medisch onderzoek (met name bloedproeven) 1949 verrichtingen plaatsgevonden.

Ook het aantal lijk- en euthanasieschouwingen is licht gestegen ten opzichte van 2021. Voor de gemeenten hebben 448 lijk- en euthanasieschouwingen plaatsgevonden in het eerste half jaar.

D Toezicht houden

Wet kinderopvang

Rode draad vanuit de inspecties is het toenemend personeelstekort binnen de kinderopvang en daardoor gaat binnen de kinderopvang steeds meer aandacht naar het vullen van roosters, wat ten koste gaat van de pedagogische kwaliteit van de opvang.

Er is 48% van de voorziene inspecties uitgevoerd. De verwachting is dat de afgesproken 100% in 2022 niet volledig behaald wordt, 90% lijkt op dit moment realistisch. Dit brengt geen risico voor gemeenten met zich mee want alle potentieel risicovolle locaties worden geïnspecteerd.

Er zijn 159 kinderdagverblijven, 124 buitenschoolse opvanglocaties, 7 gastouderbureaus en 90 gastouders geïnspecteerd.

Er zijn een aantal oorzaken te benoemen voor het niet behalen van alle afgesproken inspecties:

- Er zijn het afgelopen jaar veel personele wisselingen geweest binnen het team WKO. Hoewel het ondanks de krappe arbeidsmarkt gelukt is om de formatie direct aan te vullen, kost het tijd om medewerkers goed in te werken.
- Door het toenemend personeelstekort binnen de kinderopvang en daarmee gepaard gaande kwaliteitsissues krijgen meer locaties een hoger risicoprofiel. Dit betekent een grotere belasting en tijdsinvestering voor de toezichthouder.
- Het aantal gastouders dat geïnspecteerd dient te worden, is toegenomen. Per gemeente zijn afspraken gemaakt hoe groot het percentage is (tussen 5 en 50%). Vanaf 2023 dient jaarlijks 50% geïnspecteerd te worden (dit was 5%). De formatie wordt uitgebreid om deze grotere vraag in 2023 op te vangen.
- Gemeenten en toezichthouders hebben vanaf 1 januari 2022 de mogelijkheid om kinderopvanglocaties flexibel te inspecteren. Daardoor hoeven zij minder verplichte inspectiepunten te doorlopen en is er meer ruimte om naar andere punten te kijken. Ervaring van onze toezichthouders is dat hier ook meer bevindingen uitkomen, wat weer extra aandacht vraagt in rapportage en kan leiden tot extra onderzoeken.

De afgelopen periode zijn diverse maatregelen genomen om toch zoveel mogelijk inspecties te behalen, waaronder:

- Door middel van externe inhuur is zo snel mogelijk vervangende en/of extra inspectiecapaciteit beschikbaar gemaakt.
- Er is tijdelijke taakherschikking toegepast waardoor een aantal inspecteurs zich specifiek richten op het inspecteren van gastouders, waardoor ze sneller inzetbaar zijn.

Op korte termijn wordt een voorstel voorgelegd aan de BC GGD om de inspectietijd op een aantal onderdelen te verruimen. Per 1 januari 2022 is de inzet van een pedagogische beleidsmedewerker, specifiek voor de voorschoolse educatie opgenomen in de basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Dit heeft tot gevolg dat dit punt ook getoetst moet worden. Hiervoor wordt extra inspectietijd geadviseerd. Daarnaast zal het voorstel zijn om voor de inspecties van gastouders en gastouderbureaus de landelijke normtijden aan te houden. Ook dit betekent een verhoging van de inspectie uren.

Overige inspecties

De volgende inspecties zijn het afgelopen half jaar uitgevoerd:

- 20 inspecties bij tattoo- en piercingshops;
- 2 inspecties asielzoekerscentra;
- 2 inspecties verblijfplaats arbeidsmigranten;
- 2 vrijstellingen voor evenementen met tattoo-artist;
- 18 inspecties opvang vluchtelingen Oekraïne en
- geen inspecties bij seksinrichtingen.

Raming op jaarbasis	Realisatie half jaar
<i>Voorkomen of vroegtijdig signaleren van besmettelijke infectieziekten</i>	
2.200 consulten seksuele gezondheid	1.653
11.500 reizigersconsulten	1.915
15.000 reizigersvaccinaties	2.258

<i>Beschermen bevolking tegen gezondheidsbedreigende factoren en het stimuleren van een gezonde leefstijl en –omgeving</i>	
Uitvoeren van lijkschouwingen (300)	303
Uitvoeren van euthanasieschouw (230)	145
Afname alcohol- en drugscontroles (600)	846
Uitvoeren medische arrestanten zorg	1.103
Advisering medische milieukunde (200)	62
<i>Toezicht houden</i>	
100% van de instellingen kinderopvang is geïnspecteerd	48%

3.1.4 Wat gaat het kosten

In onderstaande tabel staan op hoofdlijnen de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Omschrijving	I/S	(Bedragen in duizenden euro's)			
		Baten	N/V	Lasten	N/V
<i>Publieke gezondheidszorg voor de jeugd</i>					
Entgelden (maternale kinkhoest en HPV)	I/S	255	V		
Automatiseringskosten	S			50	N
Huisvesting programma gezondheid JGZ	I/S			14	N
<i>Publieke gezondheidszorg algemeen</i>					
Subsidies Sexuele gezondheid	I	50	V		
Inhuur TBC-arts	I			80	N
Personele lasten IZB en PSH	I/S			118	N
Reizigersvaccinaties	I/S	210	V	290	N
Personele lasten Onderzoek en gezondheidsadvisering	I			120	V
<i>Toezicht houden (Wet Kinderopvang)</i>					
Inhuur/inwerken nieuwe medewerkers	I			115	N
Inkomsten te hoog begroot	I/S	100	N		
<i>Bedrijfsvoering</i>					
Personele lasten bedrijfsbureau	I			60	V
Diverse materiele budgetten	I			30	V
Inschatting extra lasten ivm inflatie en thuiswerkvergoeding	S			110	N
Totaal		415	V	567	N
Per saldo verwacht resultaat				152	N

*Incidentele (I) of structurele (S) afwijking
 Voordeel (V) = meer baten of minder lasten
 Nadeel (N) = minder baten of meer lasten*

De baten voor entgelden nemen toe. Dit hangt samen met de vaccinaties voor maternale kinkhoest (140k) en een inhaalcohort bij HPV (115k). Voor maternale kinkhoest zijn geen baten geraamd. Omdat maternale kinkhoest nog geen onderdeel is van het RVP, wordt dit nog rechtstreeks aan de VRLN betaald door het RIVM. Dit geldt ook voor het inhaalcohort HPV. De lasten hiermee samenhangend zijn verwerkt in de personele formatie.

Met ingang van 2022 worden de gedeerde inkomsten voor reizigerszorg en de Wet Kinderopvang niet meer vergoed vanuit corona gelden.

Rekening houdend met aantrekkende vaccinaties verwachten we nog een nadeel van € 80k. Bij de Wet Kinderopvang zijn in de begroting de inkomsten opgehoogd ten opzichte van 2021.

De realisatie laat zien dat we de begrootte cijfers niet halen. Ook is sprake van verloop waardoor nieuwe medewerkers ingewerkt moeten worden. Dit levert eenmalig extra lasten op aan de personele kant.

Tot slot is er een aantal extra subsidiestromen van bijvoorbeeld ZONMW en provincie Limburg (Kansrijke start). Deze zijn voor zover ze leiden tot uitgaven of personele inzet dit jaar meegenomen in de rapportage.

3.2 Programma Brandweezorg

Het programma Brandweezorg bestaat uit drie onderdelen:

- Risicobeheersing;
- Incidentbestrijding en
- Preparatie.

Risicobeheersing

In het onderdeel Risicobeheersing biedt VRLN gemeenten deskundige hulp bij het voorkomen en beperken van (brand)incidenten en bij het indammen van brandrisico's. Daarnaast wordt er specifiek aandacht gegeven aan het voorkomen van branden en ongevallen door het stimuleren van brandveilig gedrag bij burgers, organisaties en bedrijven (voorheen Brandveilig Leven). In vergunningstrajecten zorgt de veiligheidsregio voor deskundige advisering op het gebied van de ruimtelijke, industriële en gebruiksveiligheid en in bouwtrajecten.

Incidentbestrijding

De veiligheidsregio voert de operationele brandweezorg uit. Deze omvat het voorkomen en bestrijden van branden en van ongevallen anders dan brand die gevaar voor mens en dier (kunnen) opleveren (verkeersongevallen, bedrijfsongevallen, waterongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen).

Naast de basiszorg omvat incidentbestrijding ook het grootschalig en specialistisch optreden van de brandweer. Bij incidenten van grotere omvang zoals natuurbranden is een adequate slagkracht nodig. Dit is in onze regio de som van de eigen eenheden versterkt met eenheden uit andere regio's en Duitsland en België. Voor het bestrijden van complexe incidenten - denk aan ongevallen met gevaarlijke stoffen of ingewikkelde branden en hulpverleningen - beschikt de brandweer over specialistische teams.

Preparatie

De kwaliteit van de incidentbestrijding is sterk afhankelijk van de vakbekwaamheid van de medewerkers, de inzetbaarheid van het materieel en de operationele voorbereiding/planvorming. Deze aspecten zijn verenigd in het onderdeel preparatie.

3.2.1 Ontwikkelingen en risico's

Risicobeheersing

In 2021 zagen we een stijging van het aantal adviezen dat risicobeheersing heeft geleverd aan gemeenten. In 2022 zien we dat deze trend zich doorzet. Inmiddels hebben we ons team kunnen versterken met nieuwe collega's. We gaan er daarom ook van uit dat we het aantal controles in de tweede helft van 2022 verder kunnen opschroeven.

Binnen de VRLN heeft de coronacrisis de afgelopen twee jaar een behoorlijke inzet gevergd. In 2020 zagen we hier de brand in de Meinweg en de Peel bij komen en in 2021 het hoogwater. Ook dit jaar zien we dat bijzondere situaties een extra inzet vragen binnen de VRLN en daarmee ook vanuit Risicobeheersing. Momenteel adviseren we gemeenten op de huisvesting van vluchtelingen uit Oekraïne en vluchtelingen in het algemeen. Vanwege de hoge druk die hier op ligt bij gemeenten doen we dit vanuit een projectorganisatie. Naast de adviezen voeren we ook controles uit op (beoogde) opvanglocaties.

Incidentbestrijding en preparatie

Prijsstijgingen

Zoals we in de gehele samenleving zien, worden we geconfronteerd met grote prijsstijgingen. We zien deze prijsontwikkeling onder andere terug in de gestegen kosten voor brandstof en energie, maar ook de aanschaf van redgereedschappen en apparatuur. Daarnaast is deze prijsontwikkeling zichtbaar in onze investeringen. Bij onder andere de aanschaf van tankautospuiten en de MCU (Multidisciplinaire Coördinatie Unit) worden we geconfronteerd met sterke prijsstijging. Voor alle investeringen binnen de brandweer is de te verwachten prijsontwikkeling in kaart gebracht, alsmede de invloed die dit heeft op de ontwikkeling van de kapitaallasten. We zien hier een sterke stijging ten opzichte van de huidige prognose. In het najaar is de ontwikkeling van de kapitaallasten onderwerp van gesprek met onze bestuurders.

RBOP

Middels het Repressief Brandweer Organisatieplan (RBOP 3) worden concrete stappen gezet om de brandweer verder te ontwikkelen. Er vinden ombuigingen plaats, de slagkracht uitgedrukt in aantal tankautospuiten neemt af, maar er wordt geïnvesteerd in een toekomstbestendige brandweezorg. De uitvoering van het plan verloopt conform de tijdsplanning.

Het robuuster organiseren van specialistische taken (minder focus op opkomsttijd maar meer op deskundigheid en ervaring) is grotendeels afgerond. Zo is het aantal verkenningsteams (o.a. het meten van gevaarlijke stoffen) teruggebracht van 15 naar 10, zijn de twee gaspakteams samengevoegd tot een Gevaarlijke Stoffen Eenheid (GSE) en zijn de vier eenheden voor grootwatertransport vervangen door twee eenheden maar wel met meer slagkracht per eenheid.

De twee commandohaakarmbakken (COH) worden vervangen door één nieuwe MCU, maar wel met beter uitgeruste voorziening. Het aantal Snelle Interventie Voertuigen (SIV) is in september 2022 teruggebracht van negen naar vier en het aantal tankautospuiten van 35 naar 34. Er is gestart om in elke vrijwillige post twee werkplekken te realiseren (indien dit qua ruimte mogelijk is) zodat vrijwilligers en beroepskrachten hier kunnen werken en meteen kunnen uitrukken bij een alarm.

De extra investeringen in het bestrijden van natuurbranden - o.a. twee extra waterwagens - zijn gerealiseerd en momenteel wordt het interregionaal specialistisch team voor natuurbranden (handcrew) waarvan Limburg-Noord de initiatiefnemer is, opgericht.

De aanbesteding van twee schuimblusvoertuigen voor de bestrijding van plasbranden en ongevallen met gevaarlijke stoffen, loopt. Het oprichten van de specialistische teams voor brand en voor hulpverlening ligt op schema net zoals de implementatie van de behapbare basis (een behapbaar takenpakket voor ons repressief personeel).

De versterking van de beroepsdienst met 5 FTE ligt op schema. Dit is nodig omdat ervoor gekozen is dat vrijwilligers geen gekazerneerde diensten meer draaien omdat dit kan leiden tot strijdigheid met regelgeving.

Tijdens de voorbereiding en de besluitvorming van het RBOP3 was de enorme stijging van kosten van materiaal, zoals voertuigen en nieuwbouw, niet te voorzien. Sterker nog, zonder RBOP3 was de stijging nog hoger geweest. Dit leidt tot een uitdaging om binnen de financiële kaders te opereren.

Stelsel vrijwillige brandweer

Op verzoek van de Tweede Kamer heeft de Minister nogmaals laten onderzoeken of het Nederlandse systeem van de vrijwillige brandweer in strijd is met Europees recht en welke wijzigingen voldoende zijn om een strijdigheid op te lossen met behoud van maximale ruimte voor vrijwilligheid. De grove conclusie van dit onderzoek is dat het Nederlandse stelsel van vrijwillige brandweer grotendeels kan worden gehandhaafd. Wel is het volgens de onderzoekers nodig dat geconsigneerde en gekazerneerde vrijwilligers dienen te verdwijnen. Dit heeft ook voor de brandweer Limburg-Noord gevolgen. Naar verwachting gaat een en ander in 2023 zijn beslag krijgen. De Minister moet nog een standpunt innemen wie - veiligheidsregio's of Rijk - de extra kosten gaat dragen.

Vrijwilligerskosten

De vrijwilligerskosten lopen in lijn der verwachting. In januari en februari van dit jaar zijn deze kosten nog beïnvloed door corona, waardoor er minder is geoefend. In mei en juni is het aantal grotere incidenten relatief hoog geweest, wat leidde tot hogere kosten. In juli zijn er relatief veel inzetten geweest met veel materieel, omdat het natuurbrandrisico hoog was en er veel buitenbranden waren. Naar verwachting ontwikkelen de vrijwilligerskosten, een relatief grote factor binnen de brandweerbegroting, zich dit jaar conform begroting. Natuurlijk hebben we geen invloed op het aantal incidenten. Een groot en langdurig incident heeft vanzelfsprekend ook een grote invloed op de vrijwilligerskosten.

De vergrijzing en een steeds grotere doorloopsnelheid van vrijwilligers (vrijwilligers blijven minder lang bij de brandweer) leiden tot een stijgende vraag om opleidingen. Dit wordt een van de uitdagingen voor de toekomst. We zien de effecten nu al terug in de stijgende kosten gerelateerd aan vakbekwaamheid. Maar het levert ook grote uitdagingen op in de organisatie van het brandweeronderwijs dat nog grotendeels is gebaseerd op de inzet van vrijwillige instructeurs.

Binnen de piketten van officieren en hoofdofficieren heeft een grote uitstroom plaatsgevonden als gevolg van solliciteren elders en gezondheidsredenen. In deze groep is ook sprake van een vergrijzing en de komende jaren wordt de uitstroom hier steeds groter. Deze ontwikkelingen leiden tot een stijging van de opleidingskosten.

Kwaliteitsnormen

De evaluatiecommissie Wet Veiligheidsregio's heeft geadviseerd om meer kwaliteitsnormen vast te stellen voor de brandweer dan alleen de opkomsttijden. In april 2022 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin de regering wordt verzocht met voorstellen te komen voor eenduidige landelijke regels omtrent het minimumniveau van brandweezorg. Hoe deze ontwikkeling zich zal verhouden met de rationele brandweezorg in Noord-Limburg is nog niet duidelijk.

3.2.3 Wat heeft de VRLN gedaan

Risicobeheersing

De producten ruimtelijke veiligheid blijven in lichte mate achter op de aantallen van 2021, maar verlopen conform verwachting 2022.

Het aantal evenementen waarop geadviseerd is, is enorm toegenomen ten opzichte van 2021. Als deze stijging zich doorzet zal het aantal evenementen adviezen het aantal van pre-Covid overstijgen.

Het aantal uitgevoerde controles is twee maal zo hoog als dezelfde periode vorig jaar.

Raming op jaarbasis	Realisatie half jaar
250-300 adviesaanvragen ruimtelijke veiligheid	193
20-30 aanvragen milieuvergunning en BRZO	30
gemiddeld 900 adviesrapporten en 20 controles	744
300 adviezen brandveilig gebruik	153
1500 gebruikscontroles	322
500 adviezen evenementenadvisering	187
300 voorlichtingsactiviteiten brandveilig leven	59 (exclusief Risk Factory)

Onderzoek en beleid

Bijdrage aan werkgroepen procesbeschrijving intake- en omgevingstafel en vergunningverleningsproces. Beide werkgroepen hebben resultaten inmiddels opgeleverd aan projectleiderskring omgevingswet van de 15 gemeenten in onze regio.

Deelname aan landelijk samenwerking Veiligheidsregio's "Veilige energietransitie". In deze samenwerking heeft onze veiligheidsregio de kartrekkersrol voor zwaar transport. De komende jaren blijven we met alle veiligheidsregio's de ontwikkelingen op energietransitie volgen en worden handreikingen opgeleverd om deze ontwikkelingen veilig toe te kunnen passen. Inmiddels hebben we een handreiking voor zonnepanelen, energieopslagsystemen (EOS) en waterstoftankstations opgeleverd. De laatste twee in conceptvorm. Daarnaast leveren we maatwerkadviezen op ontwikkelingen die in onze regio plaatsvinden.

Daarnaast zijn door de onderzoekers binnen brandweezorg diverse onderzoeksprojecten opgeleverd waaronder: Onderzoek opleiden VRLN-breed, Evaluatie pilot evenementenadvisering en Evaluatieplan pilot jeugdbrandweer.

Incidentbestrijding

Het percentage van de maatgevende incidenten (brand in een gebouw) binnen de wettelijke opkomsttijd voor dat specifieke soort gebouw bereikt door de eerste eenheid, ligt in de eerste helft van het jaar lager dan gebruikelijk. Dat wordt met name veroorzaakt door veel incidenten in de buitengebieden, gebieden die verder van de beroepsposen verwijderd zijn. Denk daarbij bijvoorbeeld aan tal van natuurbrandjes rondom de Meinweg

Raming op jaarbasis	Realisatie half jaar
Regionaal: in de praktijk wordt 50% van de maatgevende incidenten (brand in een gebouw) binnen de wettelijke opkomsttijd voor dat specifieke soort gebouw bereikt door de eerste eenheid.	41%, gemiddelde opkomsttijd: 09:01 min

Bij prio-1 meldingen is het streven een uitruktijd van maximaal 5 minuten te halen bij vrijwillige posten en anderhalve minuut bij beroepsposten en posten met een SI-2T (moment van alarmering tot aan moment van de uitruk).

Beroepsposten: 01:30 min
 Vrijwillige posten: 04:54 min
 Snel inzetbaar voertuig SI-2T: 01:22 min

3.2.4 Wat gaat het kosten

In onderstaande tabel staan op hoofdlijnen de afwijkingen (prognose op jaarbasis) ten opzichte van de begroting.

(Bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	I/S	Baten N/V	Lasten N/V
<i>Risicobeheersing</i>			
Onderuitputting personele lasten	I		27 V
Externe inhuur bedrijfsbrandweer	I		65 N
Overige personele baten (detachingsvergoedingen)	I	74 V	
Materiële lasten (kapitaallasten en overig)	I		9 V
Overige materiële baten (onttrekking reserve in te halen werk)	I	65 V	
Overige materiële baten (Rijksbijdragen (BDuR))	I	16 V	
Inschatting extra lasten ivm inflatie en thuiswerkvergoeding	I		19 N
<i>Incidentbestrijding en preparatie</i>			
Onderuitputting personele lasten (vacatures)	I		271 V
Personele lasten FLO	I/S	320 N	320 V
Huisvesting (stijging energielasten)	I/S		50 N
Kapitaallasten	S		305 N
Rijksbijdrage BDUR	S	162 V	
Overige personele lasten	I		107 V
Materieel en operationele voorbereiding	I		83 V
Vakbekwaam worden en blijven	I/S		106 N
Inschatting extra lasten ivm inflatie en thuiswerkvergoeding	S		321 N
Totaal		3 N	49 N
Per saldo verwacht resultaat		52 N	

*Incidentele (I) of structurele (S) afwijking
 Voordeel (V) = meer baten of minder lasten
 Nadeel (N) = minder baten of meer lasten*

Bij incidentbestrijding en preparatie is sprake van incidentele voordelen in verband met vacatureruimte en overige personele lasten.

De personele lasten FLO zijn lager dan begroot, dit hangt samen met de stelselwijziging die nodig was in verband met het stoppen van de levensloopregeling. Dit heeft in 2020 en 2021 geleid tot hogere kosten, waardoor de lasten nu lager worden. Dit betekent ook dat de VRLN lagere lasten in rekening brengt bij de gemeenten die deze niet geregionaliseerde lasten dragen.

Het knelpunt van hoge kapitaallasten komt in 2022 in de cijfers tot uitdrukking. Dit knelpunt staat al een aantal jaren op de agenda. Bij de regionalisering van de brandweer is te weinig budget overgeheveld naar de VRLN omdat er sprake was van meer materieel dan in de ramingen opgenomen. Tevens is onvoldoende rekening gehouden met de btw-component. Dit leidt bij vervanging tot meerkosten. Daarnaast stijgen de kosten van technologie hard. Tot slot laat de hoge inflatie in 2022 zich voelen.

Bij vakbekwaam komt de overschrijding van de budgetten naar voren. Dit hangt samen met het inhalen van opleidingen die waren uitgesteld als gevolg van corona.

3.3 Programma Crisisbeheersing

De veiligheidsregio zorgt voor (de inzet van) een geofende, parate en professionele crisisorganisatie. Zij coördineert en beoefent multidisciplinair optreden van hulpdiensten en onderhoudt en actualiseert de daarbij geldende (opschalings)procedures en afspraken.

Voor de uitvoering zijn de meldkamer, de coördinatie van de geneeskundige hulpverlening (de GHOR) en de gemeentelijke processen (Oranje Kolom) alsmede ons netwerk van (vitale) partners onontbeerlijk.

Verdere intensivering van informatiegestuurd werken en monitoring van kwetsbaarheden en dreigingen is noodzaak; risico's komen eerder in beeld en de hulpverleningsorganisatie kan eerder worden geïnformeerd of in positie worden gebracht. Hiervoor wordt onder meer de koppeling tussen risico- en crisisbeheersing verder versterkt.

3.3.1 Ontwikkelingen

Voor 2022 is de ambitie een regionale visie crisisbeheersing in aansluiting op de evaluatie Wvr, de landelijke visie en de visie van de brandweer te realiseren. Het toenemend functioneren in een 'lauwe' fase en bij bovenregionale risico's en crises vormen daarbij belangrijke ingrediënten.

Covid gaat naar verwachting langzaam over naar een regulier proces maar vraagt gedurende 2022 nog wel projectmatige ondersteuning. Rond vluchtelingenopvang wordt extra aandacht verwacht, alsmede rond nieuwe crisistypes voortvloeiend uit klimaatverandering, cyber- en continuïteitsrisico's.

Om tijdig te kunnen anticiperen op effecten en impact van de oorlog in Oekraïne is er een planningsstaf opgericht. De planningsstaf monitort het verloop van de oorlog op thema's als cyberdreigingen, uitval van energie en telecom, nucleaire dreigingen en sociaal maatschappelijke onrust. De grootste uitdaging betreft de opvang van de stroom ontheemden, waarvoor zowel landelijk als regionaal een aparte projectorganisatie gefaciliteerd wordt.

Verder staat de opmaat naar een herijking van het regionaal risicoprofiel op de rol. Ambitie is om daarin een stap naar een meer dynamisch beeld te gaan zetten. Daarnaast willen we een zorgrisicoprofiel daar in de toekomst nadrukkelijker onderdeel van uit laten maken, de eerste verkennende gesprekken zijn gevoerd.

Wat betreft informatiegestuurd werken is voorzien in een vervolgprogramma van het Veiligheid Informatie Knooppunt. Hiervoor is subsidie aangevraagd. Enerzijds worden eerder ontwikkelde informatieproducten verder geborgd in de organisatie en bekend gemaakt bij meer crisisfunctionarissen. Anderzijds worden de mogelijkheden van nieuwe ontwikkelingen en technologie ervaren door het toepassen van pilots. Door de samenwerking met de veiligheidsregio's in Zuid6 verband, wordt een kennisnetwerk opgebouwd en zijn werkzaamheden verdeeld.

De GHOR maakt dit jaar een start met de netcentrische werkwijze met ketenpartners. Dit heeft een vervolg gekregen en er is inmiddels gestart met het project informatiemanagement binnen de witte keten (provinciale samenwerking met de ROAZ-regio en de GHOR Zuid-Limburg). Planning is dat project afgerond moet zijn eind 2023.

In de operationele voorbereiding wordt in 2022 afronding van de herijking van de multidisciplinaire piketten voorzien, alsmede een update van het crisisplan. Voor de gemeentelijke processen worden landelijk de kwaliteitsstandaarden geharmoniseerd en

ingevoerd. Op basis van de evaluaties van Meinweg en Hoogwater staat de rest van het jaar in het teken van realisatie van de verbeterpunten daaruit.

Voor het (M)OTO-programma wordt uitgegaan van een minimaal programma gelet op het grote beroep op de operationele organisatie afgelopen jaren. Focus ligt daarbij vooral op het CoPI en nieuwe bestuurders vanwege de gemeenteraadsverkiezingen.

3.3.2 Risico's

De oorlog in Oekraïne is voor 2022 zeer bepalend. In het eerste kwartaal is landelijk opdracht gegeven aan veiligheidsregio's om zorg te dragen voor opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne. Samen met de knelpunten in asielopvang en de woningmarkt zorgt dit voor een breed schaarste-vraagstuk rond woonruimte. Los daarvan raakt de oorlog ook aan andere (deels reeds lopende) thema's voor crisisbeheersing, zoals continuïteit (energie), cyber en maatschappelijke onrust.

Een aanzienlijk deel van de capaciteit wordt ingezet op Oekraïne. Dat in combinatie met een hoog verloop afgelopen jaar, uitleen ten behoeve van COVID en de lopende invulling van verdere interne samenwerking in de toekomst staat de capaciteit onder druk. Vacatures worden moeizaam ingevuld.

3.3.3 Wat heeft de VRLN gedaan

Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking (incl. GHOR)

De eerste twee sessies met bestuurders voor de visie crisisbeheersing hebben plaatsgevonden. Naar verwachting zal de concept visie op de bestuursconferentie gepresenteerd worden en daar verdere input worden opgehaald. Ook landelijk is input geleverd op toekomstvisies en input voor de evaluatie van de Wvr.

Een plan van aanpak voor de gezamenlijke update van het risicoprofiel is voor de zomer gereed, waarmee de start wordt gemaakt voor de wettelijke update in 2023. Het crisisplan is ongewijzigd verlengd tot eind 2023. Afgelopen jaar is de nieuwe werkwijze voor informatiemanagement in de crisisorganisatie in de operationele setting toegepast. De werkwijze is gezamenlijk met de collega's van de brandweer aangescherpt, de crisisfunctionarissen zijn geoefend en de ondersteuning van materieel is gerealiseerd.

Activiteiten in het kader van netwerkmanagement zijn vanwege de inzet voor COVID en Oekraïne opgeschort. De brede netwerkbijeenkomst voor 2022 is uitgesteld naar 2023. Wel is de ambitie in het najaar een 'captains dinner' te organiseren voor directies van onze belangrijkste netwerkpartners, om in tijden van crisis toch de contacten warm te houden.

De subsidieaanvraag bij Provincie Limburg voor VIK fase 2 is gehonoreerd en het programma wordt formeel gecontinueerd. Ook voor het Fieldlab informatiegestuurde veiligheid Zuid6 wordt een volgende fase ingezet, formeel moet de subsidie van J&V daarvoor nog afgehecht worden. Het eerste halfjaar heeft vooral in het teken van uitbreiden van gebruikersgroepen en verkennen van mogelijke pilots gestaan.

Met betrekking tot operationele voorbereiding multi is de meeste capaciteit ingezet op de opvolging van de evaluatiepunten van Hoogwater en de gevolgen van de oorlog in Oekraïne. Diverse werkgroepen zijn aan de slag gegaan met het opvolgen van de overkoepelende aanbevelingen, waaronder een evacuatiestrategie, een handreiking voor burgerparticipatie en het updaten van het rampbestrijdingsplan hoogwater.

Mede naar aanleiding van de situatie in Oekraïne is er met prioriteit planvorming ontwikkelt voor uitval gas, uitval telecom en cybergevolgbestrijding. Actualisatie van planvorming rondom uitval elektriciteit is voor later dit jaar voorzien. Tot slot is het aanbestedingstraject van de nieuwe mobiele commandovoorziening afgerond.

Dit jaar is de GHOR gestart met het actualiseren van planvorming en convenanten met alle relevante ketenpartners. Zowel planvorming als convenanten zijn op onderdelen gedateerd, maar nog wel geldig. Afgelopen jaar is het Geneeskundig Crisisplan opgesteld (samenvoeging van het GHOR procesplan en het GROOP) en dit plan ligt momenteel ter afronding/besluitvorming bij de GGD. Verder is het project Informatiemanagement geneeskundige keten gestart waarbij samen met de geneeskundige ketenpartners wordt gewerkt aan het implementeren van een netcentrische werkwijze tijdens opgeschaalde situaties.

Wat betreft vakbekwaamheid en leren is conform planning uitvoering gegeven aan het MOTO-jaarplan. CoPI-leden zijn getraind en nieuwe bestuurders zijn geïntroduceerd. Op het onderdeel registratie vakbekwaamheid heeft de focus gelegen op een systeemupdate. Het ontwikkelen en introduceren van werkwijzes daaromtrent wordt naar verwachting in het najaar weer opgepakt. Qua evaluaties betrof afgelopen halfjaar vooral de afronding van de hoogwaterevaluatie en de rode draden analyse. Operationeel is de trendanalyse met leerpunten uit 2021 opgemaakt, waaruit de inhoudelijke thema's hoogwater en natuurbrand en op proces planvorming en bestuurlijke verslaglegging als focusthema's voor de komende periode naar voren kwamen.

Raming op jaarbasis	Realisatie half jaar
<i>Evenementenadvisering</i>	
Op alle adviesaanvragen (jaarlijks ca. 325) in het kader van vergunningverlening voor een B- of C-evenement is tijdig advies uitgebracht, afhankelijk van de tijdige aanvraag door en informatieverschaffing van de aanvrager.	Ja
<i>Operationele voorbereiding</i>	
100% van de multidisciplinaire plannen, werkinstructies en operationele informatie zijn conform versiedatum minder dan 3 jaar oud.	92,4%
Met alle structurele partners en buurregio's zijn afspraken gemaakt, vastgelegd en geïmplementeerd.	GHOR en CB hebben convenanten met alle relevante partners. Deze worden herzien, maar zijn nog wel geldig.
MOTO-aanbod (multi opleiden-trainen-oefenen) voldoende voor ten minste 2 oefenmomenten per functionaris.	Het MOTO-aanbod is conform planning gerealiseerd
(M)OTO-deelname door GHOR-functionarissen en multi-functionarissen (i.c. leiders en informatiemanagers) voldoet aan de norm van minimaal 2 momenten per functionaris per jaar.	De GHOR-functionarissen voldoen aan de norm. De leiders en informatiemanagers voldoen ruimschoots aan de norm.

De GHOR stelt jaarlijks een bestuursrapportage op, die inzicht geeft in de voorbereiding van instellingen, zorgaanbieders, regionale ambulancevoorzieningen en diensten die een taak hebben in de geneeskundige hulpverlening én continuïteit van zorg moeten garanderen.

De afgelopen periode is samen met de ketenpartners teruggekeken op hetgeen, gedurende de Corona crisis, succesvol is gebleken. Tevens is een start gemaakt met de onderdelen die om een doorontwikkeling vragen. De volgende stap is dit vast te leggen in een format, dat voor alle ketenpartners werkbaar en van meerwaarde is.

Incidentbestrijding

Individueel niveau: de kernfuncties crisisbeheersing zijn in 80% van de gevallen na alarmering binnen de normtijd aangevangen met hun werkzaamheden.

De kernfuncties crisisbeheersing zijn binnen de normtijd aangevangen met hun werkzaamheden.

Teamniveau: de teams beginnen in 80% van de gevallen in een naar oordeel van de leider voldoende complete samenstelling binnen de normtijd met het eerste overleg.

De crisisteams zijn binnen de normtijd begonnen met het eerste overleg.

Gemeentelijke processen

Voor de gemeentelijke crisisorganisatie (Oranje Kolom) zijn ongeveer 300 functionarissen actief, verdeeld over 21 sleutelfuncties in 13 bovenlokale, 3 interlokale en 8 lokale pools.

Vakbekwaamheid crisisorganisatie

Het gevuld houden van de gemeentelijke crisisorganisatie, zowel kwantitatief als kwalitatief, blijft prioriteit van de Oranje Kolom. Het grote aantal inzetten de afgelopen jaren zorgt ervoor dat vakbekwaamheid continu onder druk staat. Ondanks dat functionarissen veel operationele ervaring opdoen, mogen trainingen en oefeningen niet verwaarloosd worden. Deze zorgen ervoor dat basiskennis en afspraken uniform blijven in de hele organisatie.

Vluchtelingenopvang

Het eerste halfjaar van 2022 stond in het teken van de vluchtelingenopvang vanuit Oekraïne. Initieel heeft Team Oranje Kolom een grote bijdrage geleverd bij de coördinatie van opvang en verspreiding van vluchtelingen. Later is dit overgedragen aan een projectorganisatie. Team Oranje Kolom fungeert nog steeds als vraagbaak en achterban van deze projectorganisatie.

Werkgroepen Hoogwater

Naar aanleiding van de diverse evaluaties voor hoogwater zijn er een zestal werkgroepen ingesteld om opvolging te geven aan evaluatiepunten. Een tweetal werkgroepen vragen een grote inbreng van gemeenten en dus de Oranje Kolom, te weten: burgerparticipatie en evacuatie. Later dit jaar worden de eerste resultaten hiervan verwacht.

Indicatoren	Realisatie half jaar
<i>Operationele voorbereiding</i>	
· Van de functionarissen binnen de Oranje Kolom die actief zijn binnen de multidisciplinaire teams neemt iedere functionaris minimaal 1x per jaar deel aan een multidisciplinaire bijscholing of oefening.	72%
· Elke functionaris binnen de Oranje Kolom neemt minimaal 1x per jaar deel aan een monodisciplinaire opleiding of oefening.	38%
· Alle nieuwe functionarissen die binnen de Oranje Kolom actief zijn, volgen een startbekwaamheidstraject voor de functie die zij gaan uitoefenen.	80%
<i>Incidentbestrijding</i>	
· In alle gevallen zijn de teams na alarmering binnen de gestelde opkomsttijden operationeel.	Conform norm

3.3.4 Wat gaat het kosten

In onderstaande tabel staan op hoofdlijnen de afwijkingen (prognose op jaarbasis) ten opzichte van de begroting.

(Bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	I/S	Baten N/V	Lasten N/V
<i>Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking en GHOR</i>			
Onderuitputting personele lasten	I		73 V
Externe inhuur	I		190 N
Piketvergoedingen en inzet	I		32 N
Overige personele baten (UWV-uitkeringen)	I	14 V	V
Materiële lasten (m.n. opleiden, trainen, oefenen en oper. IV)	I		27 V
Overige materiële baten (Rijksbijdragen (BDuR))	I	19 V	
<i>Gemeentelijke processen</i>			
Onderuitputting personele lasten	I		30 V
Piketvergoedingen en inzet	I		8 N
Materiële lasten (m.n. externe piketten en uniformkleding)	I		10 V
Overige materiële baten (Rijksbijdragen (BDuR))	I	4 V	
<i>Meldkamer</i>			
Geen afwijkingen			
<i>Prijsindexatie en thuiswerkvergoeding</i>			
Inschatting extra lasten ivm inflatie en thuiswerkvergoeding	S		35 N
Totaal		37 V	125 N
Per saldo verwacht resultaat		88 N	

Incidentele (I) of structurele (S) afwijking

Voordeel (V) = meer baten of minder lasten

Nadeel (N) = minder baten of meer lasten

In het eerste halfjaar is bij crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking extra extern ingehuurd voor 'nieuwe werkwijze multi rollen'. Ook in de rest van het jaar vindt extra externe inhuur plaats. Deels wordt compensatie gevonden in onderbesteding van de personele lasten van € 73k en UWV-uitkeringen € 14k.

Bij de gemeentelijke processen wordt het verwacht resultaat met name veroorzaakt door onderbesteding van de personele lasten van € 30k.

3.4 Overhead/Bedrijfsvoering

Het programma bedrijfsvoering is ondersteunend aan de beleidsinhoudelijke programma's en bestaat uit de activiteiten met betrekking tot personeel & organisatie, financiën, control, informatie & automatisering, facilitaire ondersteuning, inkoop, juridische zaken en communicatie.

Uitgangspunten die worden gehanteerd:

- Ondersteunend aan het primair proces, binnen wet- en regelgeving en de inhoudelijke kaders die door het bestuur zijn gesteld;
- Functioneren binnen financiële kaders die samenhangen met de bestuurlijk vastgestelde begroting;
- Functionerend binnen de door de organisatie gebruikte kwaliteitssystemen;
- Werken op basis van informatie delen en toegankelijkheid, waarbij digitalisering – met als randvoorwaarde een goede borging van aspecten van informatieveiligheid en privacy – actief wordt opgepakt;
- Duurzame inzetbaarheid van vitale en veerkrachtige medewerkers en
- Duurzame bedrijfsvoering gericht op het tegengaan van verspilling van grondstoffen en energie.

3.4.1 Ontwikkelingen

Omvang overhead

Het managementteam van VRLN heeft zichzelf ten doel gesteld de generieke overhead van de VRLN te beperken tot 15% van de totale personele capaciteit. Dit is een realistische doelstelling als rondom hoogwaardige specialistische vraagstukken de samenwerking kan worden ingevuld met gemeenten, andere gemeenschappelijke regelingen en andere veiligheidsregio's en GGD-en. De ondersteuning moet voldoende veranderkracht bezitten om maatschappelijke, technische, innovatieve en/of wettelijke ontwikkelingen te adapteren. We doen om die reden een beroep op de specifieke expertise die elders beschikbaar is.

Informatieveiligheid

Door internationale spanningen is het risico op cyber-aanvallen verder toegenomen. De VRLN moet investeren in informatieveiligheid. Zowel via preventieve organisatorische maatregelen; denk aan NEN7510 normering en de BIO richtlijnen. Maar ook in signaleringssystemen waarmee verdachte handelingen op de ICT-systemen kunnen worden gedetecteerd en geanalyseerd (SIEM en SOC). Daarnaast wil de VRLN deelnemen aan repressieve organisaties die voor onze sectoren (veiligheidsregio en GGD) worden ingericht (CERT). Uit het jaarrekening resultaat 2021 wordt een eerste investering ter grootte van € 179 k gefinancierd.

Strategisch personeelsbeleid

Op personeelsgebied speelt vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt een belangrijke rol. De komende jaren stromen veel ouderen uit. Een strategisch personeelsbeleid voor de periode 2022 t/m 2030 is in de maak.

3.4.2 Risico's

De ondersteunende taken nemen in complexiteit toe. Dat is het gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen. Denk aan: stringente regelgeving voor het verwerken van (medische) informatie, toenemende risico's van cyber crime, meer aandacht voor transparantie en verantwoording van (rechtmatige) uitgaven, toenemende rapportages voor derden/toezichthouders, krapte op de arbeidsmarkt en de noodzaak op moderne wijze intensief te communiceren met allerlei spelers in de samenleving. '

Daarnaast vraagt de bestrijding van corona een forse inspanning van de bedrijfsvoering. Denk aan: opbouwen van test- en vaccinatiestraten, met ict-hulpmiddelen faciliteren van de processen, aantrekken extra personeel en verantwoording van specifieke uitvoeringsbudgetten.

In het uitvoeringsjaar 2022 zijn twee juridische claims ingesteld:

Overgang Microsoft licenties

Aan het einde van 2021 is een contract met een nieuwe leverancier voor Microsoft licenties afgesloten. De leveranciers moeten onderling de feitelijke overgang van de licenties mogelijk maken. Dat is vertraagd. Hierdoor heeft de VRLN € 300.000 aan dubbele licenties betaald aan Microsoft. Inmiddels heeft Microsoft de toezegging gedaan de teveel betaalde kosten in mindering te brengen op te betalen kosten in 2023.

Claim voortvloeiend uit cyberaanval

Begin januari 2022 is de VRLN getroffen door een cyberaanval. Naar aanleiding hiervan zijn er kosten gemaakt om de hack te detecteren, isoleren en repareren. Begin juli 2022 is de financiële schade juridisch verhaald op de leverancier Insign omdat er door de leverancier een beveiligingsfout is gemaakt. Er vinden bij het opmaken van deze rapportage gesprekken plaats tussen de advocaten van Insign en VRLN.

3.4.3 Wat heeft de VRLN gedaan

In 2022 is de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering voortgezet. Het draait in de kern om drie zaken:

- Vergroten integraliteit van de advisering ten behoeve van de besturing van de organisatie;
- Herontwerpen en verder digitaliseren van administratieve processen en
- Intensiveren samenwerking met collega GGD'en en veiligheidsregio's en met deelnemende gemeenten.

3.4.4 Wat gaat het kosten

In onderstaande tabel zijn de afwijkingen van de overhead ten opzichte van de begroting weergegeven.

(Bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	I/S	Baten	N/V	Lasten	N/V
<i>Bedrijfsvoering</i>					
Onderuitputting personele lasten (vasthouden vacatures)	I			258	V
Externe inhuur	I			237	N
Overige personele baten (detacheringsvergoedingen)	I	18	V		
Lasten voormalig personeel (m.n. WGA-uitkeringen)	I			39	V
Uitstel aanpassingen licentiestructuur + innovatie	I			98	V
Materiële lasten (m.n. huisv. en overige kosten)	I			28	N
Materiële lasten (rente)	I			273	V
Materiële lasten (ICT en DIV)	I			381	N
Overige materiële baten (m.n. huuropbr. en ontr. res.)	I	46	V		
Overige materiële baten (Rijksbijdragen (BDuR))	I	53	V		
Inschatting extra lasten ivm inflatie en thuiswerkvergoeding	S			152	N
<i>Overhead programma's</i>					
Publieke Gezondheid (vacatureruimte)	I			29	V
Brandweezorg (vacatureruimte)	I			91	V
Crisisbeheersing (vacatureruimte)	I			201	V
Inschatting extra lasten ivm inflatie en thuiswerkvergoeding	S			13	N
Totaal			117 V	178	V
Per saldo verwacht resultaat			295	V	

*Incidentele (I) of structurele (S) afwijking
Voordeel (V) = meer baten of minder lasten
Nadeel (N) = minder baten of meer lasten*

In de bedrijfsvoering worden vacatures vastgehouden om noodzakelijke externe inhuur te financieren. Tevens biedt dit de ruimte om telkens weer de afweging te maken of invulling noodzakelijk is.

De ICT lasten stijgen omdat het leasen van apparatuur duurder uitpakt. Dit vraagt om een heroverweging.

Bijlage 1. Baten en lasten op programmaniveau

Verwachte baten en lasten 2022

(bedragen in duizenden euro's)

Saldo lasten en overige baten	Begroting 2022 na BW 2	Technische begrotingswijziging 3 2022	Begroting 2022	Verwachte realisatie 2022	Verwacht resultaat 2022
Lasten					
Publieke Gezondheid	19.080	-147	18.932	19.513	-580
Brandw eezorg	32.361	207	32.568	32.624	-56
Crisisbeheersing	4.879	164	5.043	5.177	-134
Overhead	14.494	-107	14.387	14.116	271
Stortingen reserves	486	-409	77	77	0
Totaal lasten	71.299	-292	71.008	71.508	-500
Baten					
Gemeentelijke bijdrage	58.986	0	58.986	58.986	0
Publieke Gezondheid	4.393	-370	4.023	4.451	429
Brandw eezorg	5.442	153	5.596	5.535	-61
Crisisbeheersing	548	0	548	586	38
Overhead	1.229	241	1.469	1.460	-10
Onttrekkingen reserves	702	-316	386	494	108
Totaal baten	71.299	-292	71.008	71.511	503
Saldo van baten en lasten	0	0	0	4	4

Bijlage 2. Gemeentelijke bijdragen

In onderstaande tabel is de stand van zaken na begrotingswijziging 1 2022 (vastgesteld door AB d.d. 17 december 2021) weergegeven.

Deze bestuursrapportage bevat geen ontwikkelingen die van invloed zijn op de gemeentelijke bijdrage.

(bedragen in euro's)

Gemeente	Bijdragen begroting 2022	Prenataal huisbezoek 2022	HPV vaccinatie mannen 2022	Meningokokken 2022	Bijdragen BW 1 2022	Bijdragen na wijziging 1 2022
Beesel	1.452.497	2.149	1.938	317	4.404	1.456.901
Bergen	1.588.468	1.977	1.776	-118	3.635	1.592.103
Echt-Susteren	3.388.198	4.187	4.043	82	8.311	3.396.510
Gennep	2.008.747	2.493	2.493	255	5.241	2.013.987
Horst aan de Maas	4.890.980	4.814	6.227	775	11.816	4.902.796
Leudal	4.014.871	4.278	4.830	171	9.279	4.024.150
Maasgouw	2.540.004	3.049	2.890	-75	5.864	2.545.868
Mook en Middelaar	532.107					532.107
Nederweert	1.825.622	2.272	2.399	319	4.989	1.830.611
Peel en Maas	4.676.956	5.160	6.410	1.169	12.738	4.689.694
Roerdalen	2.176.222	2.797	2.629	148	5.574	2.181.796
Roermond	7.052.756	10.027	8.529	208	18.763	7.071.519
Venlo	12.197.502	16.225	14.836	709	31.770	12.229.272
Venray	4.934.577	6.217	6.491	1.095	13.802	4.948.379
Weert	5.554.986	7.266	7.031	811	15.108	5.570.094
Totaal	58.834.492	72.907	72.522	5.865	151.294	58.985.786

Bijlage 3. Investerings

Bij de vaststelling van de begrotingen worden per onderdeel (vervangings)kredieten vastgesteld. Onderstaand overzicht geeft een nadere invulling van de in de begrotingen op afdelingsniveau vastgestelde kredieten, dan wel aanvullende besluiten. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid nemen we onderstaande actualisatie op in de bestuursrapportage. De dekking past binnen de in de begrotingen opgenomen bedragen voor kapitaallasten dan wel vanuit te realiseren besparingen.

(bedragen in euro's)

Omschrijving	krediet
62.2022.02 Fysieke informatieveiligheid	180.000
61.2022.01 Duurzaamheid gebouwen	500.000
15.2021.01 TBC Verbouwing Oranjelaan	115.000
37.2017.66 Krediet nieuwbouw kazerne Venray*	5.743.000
37.2020.03 MCU Mobiele Commando Unit	880.000
37.2020.50 Hosemaster ombouw schuimblussing	30.000
37.2022.04 AED (voertuiggerelateerd+gebouwen)	90.000
37.2022.05 Regionaal ritregistratie systeem	47.500
37.2022.06 Rookgeneratoren vakbekwaamheid	200.000
37.2022.09 Vervanging hoogwerker (Hilton 320 T)	245.000
37.2022.10 Overlevingspakken waterongevallen	85.000
37.2022.01 23.5731 TST Tankautospuit Stevensweert (Investing; 2022)	491.000
37.2022.02 23.2632 TST Tankautospuit Panningen (Investing; 2022)	491.000

* w ordt nog uitgew erkt

Al een aantal jaren is in de begroting de waarschuwing opgenomen dat het bij de regionalisering overgedragen budget voor kapitaallasten van de brandweer niet toereikend is. Vooralsnog wordt de kostenstijging gedekt uit een egalisereserve. Op termijn moet een heroverweging in het materieel- en huisvestingsplan plaatsvinden.

Begrotingswijziging nr. 3 van 2022 Veiligheidsregio Limburg-Noord

(Bedragen * € 1)

Categorie	Omschrijving	Begroting 2022 (na BW 2)	Verhoging	Verlaging	Begroting 2022 (na BW 3)
Baten					
3.4	Gemeentelijke bijdrage	58.985.785	0	0	58.985.785
3.4	Programma Publieke Gezondheid	4.392.754	342.917	712.977	4.022.694
3.4	Programma Brandweezorg	5.442.415	194.000	40.763	5.595.652
3.4	Programma Crisisbeheersing	547.648	0	0	547.648
3.4	Overhead	928.566	252.000	11.131	1.169.435
	Algemene dekkingsmiddelen	300.000	0	0	300.000
6.0	Onttrekkingen aan reserves	702.047	130.357	446.000	386.404
	Totaal baten	71.299.215	919.274	1.210.871	71.007.618
Lasten					
3.4	Programma Publieke Gezondheid	19.079.611	1.018.638	1.165.841	18.932.408
3.4	Programma Brandweezorg	32.360.856	250.198	42.968	32.568.086
3.4	Programma Crisisbeheersing	4.879.078	170.583	6.617	5.043.044
3.4	Overhead	14.443.835	248.285	355.311	14.336.809
	Onvoorzien	50.000	0	0	50.000
6.0	Toevoegingen aan reserves	485.835	0	408.564	77.271
	Totaal lasten	71.299.215	1.687.704	1.979.301	71.007.618
	Totaal verhoging / verlaging		-768.430	-768.430	
	Saldo baten en lasten		0		
Aansluiting begroting VRLN		Oorspronkelijk	Mutaties	Mutaties	Nieuw
Baten		71.309.215	919.274	1.210.871	71.007.618
Lasten		71.309.215	1.687.704	1.979.301	71.007.618

Begrotingswijziging nr. 4 van 2022 Veiligheidsregio Limburg-Noord

(Bedragen * € 1)

Categorie	Omschrijving	Begroting 2022 (na BW 3)	Verhoging	Verlaging	Begroting 2022 (na BW 4)
Baten					
3.4	Gemeentelijke bijdrage	58.985.785	0	0	58.985.785
3.4	Programma Publieke Gezondheid	4.022.694	428.712	0	4.451.406
3.4	Programma Brandweezorg	5.595.652	0	60.840	5.534.812
3.4	Programma Crisisbeheersing	547.648	37.872	0	585.520
3.4	Overhead	1.169.435	0	13.399	1.156.036
	Algemene dekkingsmiddelen	300.000	0	0	300.000
6.0	Onttrekkingen aan reserves	386.404	107.577	0	493.981
	Totaal baten	71.007.618	574.161	74.239	71.507.540
Lasten					
3.4	Programma Publieke Gezondheid	18.932.408	580.307	0	19.512.715
3.4	Programma Brandweezorg	32.568.086	55.929	0	32.624.015
3.4	Programma Crisisbeheersing	5.043.044	134.321	0	5.177.365
3.4	Overhead	14.336.809	0	270.635	14.066.174
	Onvoorzien	50.000	0	0	50.000
6.0	Toevoegingen aan reserves	77.271	0	0	77.271
	Totaal lasten	71.007.618	770.557	270.635	71.507.540
	Totaal verhoging / verlaging		-196.396	-196.396	
	Saldo baten en lasten		0		
Aansluiting begroting VRLN		Oorspronkelijk	Mutaties	Mutaties	Nieuw
Baten		71.309.215	574.161	74.239	71.507.540
Lasten		71.309.215	770.557	270.635	71.507.540